

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ
2007 - 2009

Α. ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

A-1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

A-1-1. Παρεμβάσεις :

Επιστολή προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Γεώργιο Σουφλιά Περιβαλλοντική μελέτη για το όρος Μαίναλο

- κ. Υπουργέ,

Έχει συνταχθεί η περιβαλλοντική μελέτη του όρους Μαίναλου από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση νομού Αρκαδίας.

Μια καλή μελέτη η οποία συμφωνούσε με τις κατά καιρούς παρεμβάσεις και εισηγήσεις τον φορέα μας.

- κ. Υπουργέ

Το τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ έχει διοργανώσει διημερίδα και πολλές άλλες εκδηλώσεις με συμμετοχή και εισήγηση σημαντικών ειδικών επιστημόνων για την διάσωση του όρους Μαίναλου. Φθάσαμε στην ακραία περίπτωση να καταφύγουμε μαζί με άλλους φορείς στο Συμβούλιο Επικρατείας για επένδυση που επρόκειτο να γίνει στην περιοχή του Μαίναλου. Έχει εκδώσει και αποστείλει σε όλους τον αρμοδίους φορείς ειδικό φυλλάδιο με τα πρακτικά της διημερίδας και λοιπές θέσεις μας. Το Σ.Τ.Ε μας δίκαιωσε. Αυτό όμως δεν έλυσε το θέμα. Λόγω της κατασκευής του νέου Εθνικού δρόμου Αθήνας - Τρίπολης το Μαίναλο έχει γίνει το πλησιέστερο χιονοδρομικό Κέντρο για τους Αθηναίους και όχι μόνο.

Η πίεση επομένως για δόμηση στην περιοχή είναι πολύ μεγάλη. Η έγκριση της υποβληθείσας μελέτης θα βάλει τα πράγματα στη θέση τους ώστε και δόμηση και ανάπτυξη να υπάρξει αλλά με κανόνες που προβλέπει η μελέτη. Για το λόγο αυτό είναι μέγιστη ανάγκη να εγκριθεί τάχιστα η μελέτη η οποία από ότι πληροφορούμεθα παραμένει για έγκριση στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ. Αν περάσει πολύς καιρός και δεν έχει εγκριθεί θα καταστεί εκ των πραγμάτων ανεπίκαιρη και θα πάει στα χρονοντούλαπα όπως π.χ παλαιότερα απαξιώθηκε και πετάχτηκε μία πολύ ωραία μελέτη της Μεσσηνιακής Μάνης λόγω καθυστέρησης στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ επί σειρά πολλών ετών. Θα είναι απαράδεκτο για το μέλλον του Μαίναλου αν συμβεί πάλι κάτι τέτοιο.

Αντιπλημμυρική προστασία της άνω Μεσσηνίας Συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης έργων

Εστάλει από τον Πρόεδρο της Ν.Ε. Μεσσηνίας η πιο κάτω επιστολή η οποία εγκρίθηκε από την ΔΕ του Τμήματος και προωθήθηκε προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Σουφλιά και άλλους αρμοδίους.

Κύριε Πρόεδρε,

Με την παρούσα επιστολή αναφέρομαι σε δύο θέματα ζωτικής σημασίας για τη Μεσσηνία, τα οποία, εφόσον και το Περιφερειακό Τμήμα συμφωνεί, πρέπει να τεθούν υπόψη των συναρμοδίων φορέων ώστε να δοθούν οι απαραίτητες λύσεις το ταχύτερο δυνατόν.

Επί του πρώτου θέματος:

Μετά τις έντονες βροχοπτώσεις της 21.10.2006 που είχαν σαν αποτέλεσμα πλημμύρες στην περιοχή του Δήμου Ουχάλιας, με κλιμάκιο συναδέλφων επισκεφθήκαμε την εν λόγω περιοχή και διαπιστώσαμε τα εξής:

1) Στον χείμαρρο Ξεριά ή Τσακώνα υπάρχει φράγμα στο οποίο τον ταμιευτήρα έχουν συσσωρευθεί, από ετών μάλλον όπως προκύπτει από την υφιστάμενη βλάστηση, μεγάλες ποσότητες φερτών υλικών και ιλύος με αποτέλεσμα να μην λειτουργεί το φράγμα ως τεχνικό έργο ανάσχεσης. Έτσι τα νερά του χείμαρρου είτε υπερπηδώντας το φράγμα, με πλήρη ορμή, κατέστρεψαν την λεκάνη καταστροφής ενέργειας και τις λεκάνες ηρεμίας, είτε παρακάμπτοντάς το, αλλοίωσαν το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής και ενδεχομένως έχουν υποσκάψει και το ίδιο το φράγμα.

2) Μεγάλες ποσότητες φερτών υλικών κατέχωσαν την κοίτη των ρεμάτων Μαρτιάκου και Τζαμόρεμα με αποτέλεσμα να ξεχειλίσουν και να πλήξουν κατοικίες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στις κατάντι περιοχές.

Μακροσκοπικά εξετάζοντας την περιοχή, αναζητώντας τα αίτια της αυξημένης στερεοπαροχής που οδήγησε στα προαναφερόμενα αποτελέσματα, οδηγούμεθα στο συμπέρασμα ότι γενεσιουργός αίτια των προβλημάτων είναι το τμήμα της εθνικής οδού Παραδείσια - Τσακώνα.

Το τμήμα αυτό έχει κατασκευασθεί επί επιχώματος, το οποίο εκ του αποτελέσματος κρινόμενο δημιούργησε μια ευρεία λεκάνη απορροής η οποία επιβαρύνει υπέρμετρα τον προαναφερόμενο χείμαρρο και τα ρέματα. Τα φερτά υλικά προέρχονται από τα αποσαθρούμενα ασταθή πρηνή των ανάντι ορυγμάτων και τις εκπτώσεις των επιχωμάτων ιδίως στις θέσεις εκροής των εγκάρσιων οχετών αποχέτευσης.

Για την αντιπλημμυρική προστασία της περιοχής θα πρέπει άμεσα:

1) Να γίνει καθαρισμός του ταμιευτήρα στο φράγμα του Ξεριά ή Τσακώνα και αποκατάσταση των ζημιών στα έργα ανάσχεσης. Θα πρέπει μελλοντικά να υπάρχει πρόγραμμα συντήρησης του έργου.

2) Να γίνει καθαρισμός και διευθέτηση των ρεμάτων Μαρτιάκου και Τζαμόρεμα με αποκατάσταση των τεχνικών έργων που κατεστράφησαν (σαρζανέτ, οχετοί κ.λ.π.) ή ανακατασκευή εκείνων που απεδείχθησαν ανεπαρκή ή αναποτελεσματικά.

3) Να υλοποιηθεί άμεσα η πρόβλεψη υπ' αρ. 23 της κίνης υπουργικής απόφασης (αρ.πρωτ.123705/1.10.2004 της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος) με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για την αποκατάσταση του τμήματος Παραδείσια - Τσακώνα (υποτμήμα Β' ΧΘ 15+000 έως ΧΘ 21+000), σύμφωνα με την οποία «πρέπει να εξασφαλισθεί η απρόσκοπτη ροή των υδάτων σε όλη τη ζώνη επιρροής του έργου, με την κατασκευή όλων των τεχνικών έργων, ύστερα από την εκπόνηση των απαραίτητων υδραυλικών μελετών, θεωρώντας περίοδο επαναφοράς πλημμυρικής παροχής τουλάχιστον 50ετία».

Η παρέμβαση αυτή θα είναι καταλυτική για την ουσιαστική αντιπλημμυρική θωράκιση της περιοχής και θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε αυτή. Κατά την άποψή μας, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το ανάχωμα του δρόμου αποτελεί στην ουσία φράγμα για τις λεκάνες απορροής, τον τρόπο κατασκευής του αναχώματος και την προϊστορία του, την σπουδαιότητα του δρόμου για την περιοχή, σε συνδυασμό με την μεταβολή του κλίματος που τα τελευταία χρόνια οδηγεί όλο και συχνότερα σε

κατακλυσμιαίες βροχοπτώσεις και άρα το διακύβευμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό, θεωρούμαι ότι η υδραυλική μελέτη θα πρέπει να θεωρήσει ως περίοδο επαναφοράς πλημμυρικής παροχής την 100ετία, όπως στις μελέτες φραγμάτων και όχι την 50ετία που λαμβάνεται για τους υπολογισμούς απλών αποχετευτικών έργων.

Θα πρέπει ακόμη, προκειμένου να συντηρηθεί ο χρόνος υλοποίησης των απαραίτητων έργων απορροής, να διερευνηθεί η δυνατότητα υλοποίησής τους από την ήδη εγκατεστημένη εργολαβία.

Επί του δεύτερου θέματος η κατασκευή του οδικού άξονα Τρίπολη – Καλαμάτα είναι έργο ζωτικής σημασίας, κατά κύριο λόγο για το Νομό Μεσσηνίας και η Νομαρχιακή Επιτροπή Μεσσηνίας του ΤΕΕ θεωρεί ότι λόγω αυτής της σημαντικότητας, εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 4 του Ν 1418/84 όπως ισχύει σήμερα, και θα πρέπει να συγκροτηθεί η εκ του Νόμου προβλεπόμενη επιτροπή παρακολούθησης για την ομάδα των έργων που θα εκτελεστούν επί του άξονος αυτού.

Προτείνουμε στην επιτροπή να συμμετέχουν, εκτός των υπηρεσιακών παραγόντων, εκπρόσωποι της ΤΕΔΚ και του Νομαρχιακού Συμβουλίου Μεσσηνίας, εκ μέρους της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και της Ν.Ε. Μεσσηνίας του ΤΕΕ ως του καθ' ύλην αρμοδίου κοινωνικού φορέα και τεχνικού συμβούλου της Πολιτείας.

Σχετικό αίτημα έχουμε υποβάλει με το με αρ. πρωτ. 57 / 7.8.2006 έγγραφο μας προς την Ε.Υ.Δ.Ε. - Διευρωπαϊκού Δικτύου Πελοποννήσου επ' ευκαιρία της έναρξης των εργασιών στο εν λόγω τμήμα. Μέχρι σήμερα δεν υπήρξε ανταπόκριση και νομίζουμε ότι θα πρέπει να ζητηθεί από τον κ. Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. να ασκήσει το δικαίωμα που έχει από το προαναφερθέν άρθρο του Νόμου, να χαρακτηρίσει το έργο ως «σημαντικό» και να συγκροτήσει την επιτροπή.

Προτάσεις για τα καμένα της Πελοποννήσου

Πρωτοβουλίες και δράσεις για τους πυρόπληκτους της Πελοποννήσου, ανέλαβε από την πρώτη στιγμή του χρονικού της μεγάλης καταστροφής, η διοίκηση του Περιφερειακού Τμήματος Πελοποννήσου του ΤΕΕ. Μάλιστα, στις 3 Σεπτεμβρίου και ύστερα από σύσκεψη της Δ.Ε. έγινε επεξεργασία προτάσεων για την αποκατάσταση των ζημιών, η οποία τέθηκε υπόψη του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Γ. Σουφλιά. Στόχος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, ήταν να συμβάλλει στο έργο του ΥΠΕΧΩΔΕ σχετικά με την αποκατάσταση των ζημιών των κατοικιών και των λοιπών κτηρίων των νομών Αρκαδίας, Μεσσηνίας και Λακωνίας. Για τον λόγο αυτόν λοιπόν πρότεινε:

Τη δημιουργία από το ΥΠΕΧΩΔΕ ειδικών γραφείων αποκαταστάσεων πυρόπληκτων στις πρωτεύουσες των νομών που επλήγησαν (Τρίπολη, Σπάρτη -ανάλογα με το ΤΑΣ Καλαμάτας που ήδη υφίσταται), για την άμεση έκδοση των οικοδομικών αδειών. Την λήψη ειδικών μέτρων και έκδοση σχετικών αποφάσεων διευκόλυνσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών και των αδειοδοτήσεων (ΕΠΑΕ, Δασαρχείο, Διευθύνσεις Περιβάλλοντος, Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης, Αρχαιολογική Υπηρεσία κλπ.) από το ΥΠΕΧΩΔΕ με κοινό πλαίσιο δράσης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας των πληγέντων νομών.

Την επιδότηση του κόστους αδειών από το Δημόσιο (ενδεικτικά κατά το πρότυπο του προγράμματος των νέων αγροτών).

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου εκτιμά ότι αυτά τα μέτρα μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά στο έργο της Πολιτείας για την ανακούφιση των πυρόπληκτων και την επιτάχυνση των διαδικασιών αποκατάστασης των ζημιών. Διαβεβαίωσε μάλιστα τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ ότι ο τεχνικός κόσμος του ΤΕΕ Πελοποννήσου είναι στη διάθεσή του, στην μάχη που έδωσε για την αντιμετώπιση της μεγάλης αυτής δοκιμασίας που έζησε η χώρα μας.

Στα καμένα

Στο μεταξύ, το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, έχοντας συνείδηση του επιστημονικού και κοινωνικού του ρόλου, από την πρώτη στιγμή βρέθηκε κοντά στις πυρόπληκτες περιοχές της Περιφέρειας. Εκεί συνεργάστηκε με τις αρμόδιες Υπηρεσίες (Πολιτική Προστασία, Γεν. Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Νομαρχίες, Δήμους), βοήθησε στο συντονισμό και τις άμεσες δράσεις, κατέγραψε καταστάσεις και έχοντας ολοκληρωμένη εικόνα και άποψη και ως δεδομένο ότι η αντιμετώπιση της πρωτοφανούς αυτής κατάστασης που δεν έχει προηγούμενο στον Ευρωπαϊκό χώρο. Τόνισε ότι χρειάζεται σκληρή μάχη γι' αυτό και πρότεινε μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις που θα βοηθήσουν στην αποκατάσταση από τη μεγάλη τραγωδία των πυρκαγιών και θα οδηγήσουν τον τόπο μας σε ένα καλύτερο αύριο.

Προτάσεις με οκτώ δέσμες μέτρων

Τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό κόστος από τις πυρκαγιές

«Η καταστροφή από πυρκαγιά, όταν είναι μεγάλης κλίμακας, προκαλεί μια απόλυτη ανατροπή στο κοινωνικό και οικονομικό καθεστώς περιοχών με χαρακτηριστικά ανάλογα των Νομών Λακωνίας, Αρκαδίας, Μεσσηνίας».

Την παραπάνω διαπίστωση έκανε το ΤΕΕ Πελοποννήσου, βλέποντας το μέγεθος της καταστροφής που προκάλεσαν οι πυρκαγιές στην Πελοπόννησο το περασμένο καλοκαίρι. Πρόσθεσε μάλιστα πως μια ακόμα σοβαρή πτυχή στις δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλούνται είναι και η αναγκαστική θέση εκτός αγοράς εργασίας των οικονομικών μεταναστών που έχουν εγκατασταθεί σε μεγάλους αριθμούς και δραστηριοποιούνται ως αγροτο-εργατικό δυναμικό στις υπόψη περιοχές. «Φυσικά, οι δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις διαχέονται και στο σύνολο της ζωής του κάθε Νομού με κίνδυνο να δημιουργηθεί με τη μέθοδο «ντόμινο» σημαντική οπισθοδρόμηση» υπογράμμιστηκε σε σχετική ανακοίνωση.

Στην ίδια ανακοίνωση τονίστηκε ότι θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός πως η δυνατότητα έναρξης απόδοσης νέων καλλιεργειών (ελαιοκομία, δενδροκομία) καθώς και η επαναδημιουργία κτηνοτροφικών μονάδων, που θα μπορούν να στηρίξουν τη διαβίωση στις ορεινές περιοχές απαιτεί την πάροδο τουλάχιστον μιας πενταετίας αναμονής, αν μάλιστα θεωρηθεί ως αφετηρία ανασυγκρότησης το φετινό έτος, πράγμα μάλλον ανέφικτο για μια σειρά από αιτίες. «Συνεπώς, υπάρχει ο φόβος ερήμωσης των ορεινών όγκων με τη δημιουργία ρεύματος εσωτερικής μετανάστευσης» προειδοποιεί το ΤΕΕ Πελοποννήσου.

Υπάρχει επίσης, ο φόβος δημιουργίας μιας νέας ομάδας φτωχών Ελλήνων, σε ηλικίες μάλιστα που δύσκολα μπορούν να μεταστραφούν σε άλλο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης, η αναβίωση του δασικού πλούτου, πρέπει να είναι συνδεδεμένη με την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πληθυσμών για σωστή συμβίωση με το δάσος. Τέλος, η αγρότουριστική δραστηριότητα, που βρίσκεται στην παιδική της ηλικία, κινδυνεύει να εκμηδενιστεί.

Προτάσεις Δράσεων

Στις προτάσεις του ΤΕΕ Πελοποννήσου τονίζεται αρχικώς η δημιουργία ενός αρμοδίου Συντονιστικού Κέντρου, με έδρα την Τρίπολη, το οποίο θα συνεργάζεται με τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Σε αυτό το Συντονιστικό Όργανο κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή των Περιφερειακών Επιστημονικών Φορέων (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, ΓΕΩΤΕΕ).

· Το ΤΕΕ εκτιμά πως η πρώτη δέσμη δράσεων πρέπει να κατευθυνθεί προς την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των οικισμών και συγκεκριμένα στην επισκευή των δικτύων κοινής ωφέλειας και την κατασκευή των αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων, στην συντήρηση και καθαρισμό ποταμών, ρεμμάτων, χανδάκων, οχετών, στις διαπλατύνσεις οχετών και γεφυρών κλπ. καθώς και την κατασκευή νέων έργων μικρής και μεγάλης κλίμακας για την προστασία των οικισμών. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, σημειώνεται, υπάρχουν άρτια καταρτισμένες κατασκευαστικές και μελετητικές εταιρείες που μπορούν και επιβάλλεται άμεσα να κατασκευάσουν τα έργα που απαιτούνται. Ευκαίριο είναι η χρησιμοποίηση του γηγενούς εργατοτεχνικού κλπ προσωπικού.

· Η δεύτερη δέσμη έργων που προτείνει το ΤΕΕ Πελοποννήσου, πρέπει να αφορά την αποκατάσταση των κατοικιών που επλήγησαν καθώς και των βοηθητικών εγκαταστάσεων (αποθήκες, ποιμνιοστάσια). Πρότεινε λοιπόν:

- Την επιδότηση του κόστους αδειών από το δημόσιο (πιθανώς Ευρωπαϊκά κονδύλια) κατά το πρότυπο του προγράμματος των νέων αγρωτών.
- Την δημιουργία από το ΥΠΕΧΩΔΕ ειδικών γραφείων στις πρωτεύουσες των νομών που επλήγησαν (ανάλογα με το ΤΑΣ Καλαμάτας που ήδη υφίσταται) για την άμεση έκδοση των οικοδομικών αδειών.
- Την λήψη ειδικών μέτρων και έκδοση σχετικών αποφάσεων αποεκόλυσης και επιτάχυνσης των διαδικασιών και των αδειοδοτήσεων (ΕΠΑΕ, Δασαρχείο, Διευθύνσεις Περιβάλλοντος, Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης, Αρχαιολογική Υπηρεσία κλπ.) από το ΥΠΕΧΩΔΕ με κοινό πλαίσιο δράσης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας των Πληγέντων Νομών.
- Η τρίτη δέσμη μέτρων αφορά την προστασία των εδαφών των καμένων περιοχών από τη διάβρωση με τα γνωστά «κορμοφράγματα» και «κορμοπλέγματα» με την επιλεκτική υλοτόμηση των εκτάσεων με απομάκρυνση των δέντρων που πρέπει να κοπούν (για τα δάση με υψηλά δέντρα).
- Η τέταρτη δέσμη αφορά την παραχώρηση ζώνων για αναπλήρωση αυτών που κήκαν και τάχιστο καθορισμό χώρων βόσκησης, ώστε να επαναρχίσει η κτηνοτροφική δραστηριότητα χωρίς να ζημιωθεί η φυσική αναγέννηση του δάσους και των δασικών εκτάσεων.
- Επισημαίνουμε και τονίζουμε ότι πρέπει να δοθεί προσοχή στην συμβατότητα χλωρίδας και πανίδας στη φάση της αναδάσωσης.
- Η πέμπτη δέσμη μέτρων αφορά τις μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις για την αναγέννηση του δάσους (στις περιπτώσεις που δεν μπορεί να αναγεννηθεί φυσικά), την προφύλαξη του από μελλοντικές πυρκαγιές καθώς και τη συντήρησή του.
- Η έκτη δέσμη μέτρων αφορά την βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και της απόδοσης των δασοπροσβεστών.
- Η έβδομη δέσμη μέτρων αφορά την εκτίμηση και χαρτογράφηση επικινδυνότητας δασικών πυρκαγιών: επεξεργασία εικόνας και πλατφόρμες Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών με αντίστοιχο λογισμικό και μηχανήματα για την ανάλυση εικόνας σε πραγματικό χρόνο.
- Η όγδοη δέσμη μέτρων αφορά τον επανασχεδιασμό της πολιτικής προστασίας με την ανάθεση συγκεκριμένων δράσεων πρόληψης και άμεσης καταστολής στις Νομαρχίες και τους Δήμους (προσωπικό, υδροφόρες, μηχανήματα και μικρά πυροσβεστικά οχήματα άμεσης δράσης).

Στο πλευρό του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για τους Πυρόπληκτους

Το Περιφερειακό τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ αποφάσισε να θέσει το τεχνικό δυναμικό του στην διάθεση του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, για την υλοποίηση στην Περιφέρειά μας του «Ολοκληρωμένου Προγράμματος Αποκατάστασης των Πυρόπληκτων Περιοχών της Πελοποννήσου». Σε έγγραφο που απέστειλε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου προς τον γενικό γραμματέα Διεθνών Σχέσεων Αγροτικής Ανάπτυξης Χρήστο Αυγούλα, εκφράζεται η ικανοποίηση του τεχνικού κόσμου της Πελοποννήσου για την υλοποίηση του παραπάνω προγράμματος. Η κ. Χαρίκλεια Τσιώλη, τονίζει πως οι δύσκολες πυρκαγιές του περασμένου Αυγούστου, «αποτελέσαν πραγματική μάστιγα και προκάλεσαν τεράστιες καταστροφές, τόσο στο φυσικό, όσο και στο οικονομικό περιβάλλον της οικονομικά αδύναμης περιφέρειας Πελοποννήσου».

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου από την πρώτη στιγμή βέβαια, των τραγικών συμβάντων, με αίσθημα ευθύνης βρέθηκε στις πυρόπληκτες περιοχές της περιφέρειάς μας, κατέγραψε καταστάσεις, συνεργάστηκε με τις αρμόδιες υπηρεσίες (Πολιτική Προστασία, γενική γραμματεία Περιφέρειας, νομαρχίες, δήμους), βοήθησε στο συντονισμό και έχοντας ολοκληρωμένη εικόνα και άποψη, πρότεινε και προτείνει άμεσα μέτρα και μεσομακροπρόθεσμες δράσεις, που θα βοηθήσουν στην καλύτερη αποκατάσταση από τις πυρκαγιές και θα οδηγήσουν τον τόπο μας σε ένα καλύτερο αύριο.

Έχοντας λοιπόν την πλήρη επίγνωση του ρόλου του ΤΕΕ, ως τεχνικού συμβούλου της πολιτείας σε θέματα ανάπτυξης, αλλά και του κοινωνικού ρόλου και χρέους των μηχανικών, το ΤΕΕ Πελοποννήσου διαβεβαιώνει τον κ. Αυγούλα για την πρόθεση των μελών του να στηρίξουν τις ενέργειες και τις δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων περιοχών. Με απόφαση της Δ.Ε., το ΤΕΕ Πελοποννήσου θέτει το τεχνικό δυναμικό του στην διάθεση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, προτείνοντας την συμμετοχή τοπικών μηχανικών από τους νομούς της Πελοποννήσου στην ομάδα εργασίας που έχει συστήσει το συγκεκριμένο υπουργείο, για την υλοποίηση των απαιτούμενων αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων, στο πλαίσιο του αρχικού «Ολοκληρωμένου Προγράμματος».

Επιστολή στο Κ.Α.Σ. και οι θέσεις της Ν.Ε. Αργολίδας για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του Ναυπλίου

Παρέμβαση σχετικά με την λειτουργία και χρήση κτιριακών εγκαταστάσεων στις θέσεις «Μπανιέρες» και «Ναυτικός Όμιλος» στην παλαιά πόλη του Ναυπλίου, έκανε το ΤΕΕ Πελοποννήσου, με επιστολή που απέστειλε προς την γραμματεία του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ.), την οποία μάλιστα κοινοποίησε και στον υπουργό πολιτισμού Μιχάλη Λιάπη.

Όπως αναφέρεται στην επιστολή, η αναπομπή στο Κ.Α.Σ. του ιδιαίτερα ευαίσθητου θέματος που αφορά στη λειτουργία και χρήση των παραπάνω κτιριακών εγκαταστάσεων, «δημιούργησε ανησυχία στην τοπική κοινωνία του νομού Αργολίδας, συγχρόνως δε και στον κλάδο των μηχανικών, όπως εκφράστηκε στο τοπικό Νομαρχιακό όργανο του ΤΕΕ - Ν.Ε. Αργολίδας».

Τις θέσεις της Νομαρχιακής Επιτροπής Αργολίδας για το παραπάνω θέμα, απέστειλε το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος προς το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο (ΚΑΣ), επισημαίνοντας τα παρακάτω:

“Η αρχική απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ50/41/01 - 19.12.2007), θεωρήθηκε απόφαση απόλυτης προστασίας για το ιστορικό αυτό τμήμα του Ναυπλίου, ικανοποιώντας τόσο τους μηχανικούς όσο και την κοινωνία του Ναυπλίου γενικότερα.

Εκφράζουμε την ανησυχία μας για την ΑΝΑΠΟΜΠΗ του θέματος με το υπ’ αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Β1/Φ50/8905/410 - 21.4.2008 έγγραφο ΥΠ.Π.Ο., για γνωμοδότηση από το Κ.Α.Σ. γιατί η υπαναχώρηση δεν έχει νόημα και δεν θα πρέπει το θέμα να υποστεί την οποιαδήποτε ρύθμιση.

Η θέση μας παραμένει όπως και πριν, δηλαδή η απόλυτη προστασία του χώρου «Μπανιέρες» και «Ναυτικός Όμιλος», προκειμένου να αναδειχθεί και προστατευτεί η Πολιτιστική Κληρονομιά, το Φυσικό κάλλος, το Κάστρο και ο Περιβάλλον Χώρος. Ιδιαίτερα δε σε ότι αφορά τις χρήσεις, αυτές να παραμείνουν ήπιας μορφής, όπως και πριν, προς εκπλήρωση της Αναψυχής και του Αθλητισμού των εκεί επισκεπτών (Αναψυκτήριο – Κολυμβητήριο - Ναυτικός Όμιλος Ναυπλίου - Περίπατος).

Για τους παραπάνω λόγους, η Ν.Ε. Αργολίδας του ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητά από το Κ.Α.Σ. να εισάγει τις θέσεις που προαναφέρθηκαν στην συνεδρίασή του, ζητώντας μάλιστα να παραστούν και μέλη της Δ.Ε. στη συνεδρίαση που θα γίνει επί του θέματος, ώστε να μεταφερθούν οι απόψεις των μηχανικών της Αργολίδας”.

Οι θέσεις για τους Δεματοποιητές στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου, συνεκτιμώντας τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή του και τις μέχρι σήμερα εξελίξεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, σημειώνει και τονίζει τα παρακάτω σχετικά με το θέμα της εγκατάστασης δεματοποιητών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου:

Η Ομάδα Εργασίας του Τμήματος έχει από το έτος 2005 καταθέσει πλήρες πόρισμα για την διαχείριση των στερεών αποβλήτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Το πόνημα αυτό αποτελούσε συνέχεια της προσπάθειας που είχε ξεκινήσει με την σύσταση της πρώτης ομάδας εργασίας το έτος 2002. Περιλάμβανε τη καταγραφή της υπάρχουσας τότε κατάστασης, την ανάλυση του θεσμικού πλαισίου, τη περιγραφή των βασικών μεθόδων επεξεργασίας, αναδείκνυε την ανάγκη σχεδιασμού και λειτουργίας στη Περιφέρεια ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των ΑΣΑ και επισήμανε τα περιορισμένα χρονικά περιθώρια που υπήρχαν για την υλοποίησή του, προτείνοντας συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα Η Ο.Ε. πού συμπληρώθηκε και με μέλη από τους άλλους δύο νομούς, Λακωνία και Μεσσηνία, οι οποίοι μετέφεραν και τις δικές τους εμπειρίες και γνώσεις, και μετά την σχετική ενημέρωση, έμειναν όλοι σύμφωνοι στην υλοποίηση του σχεδιασμού αυτού.

Όπως είναι λοιπόν κατανοητό, το ΤΕΕ Πελοποννήσου πιστεύουμε ότι διαθέτει μία πλήρη εικόνα για το συγκεκριμένο θέμα. Είναι αξιολογημένα επίσης και τα κείμενα και συμπεράσματα της Ο.Ε. του Κεντρικού ΤΕΕ, αλλά και τα επιστημονικά δεδομένα των μελετών πού έχουν εκπονηθεί κατά καιρούς από τους φορείς διαχείρισης απορριμμάτων, τις Νομαρχίες (παλαιός σχεδιασμός), και την Περιφέρεια Πελοποννήσου (νέος σχεδιασμός).

Με βάση τον σχεδιασμό αυτόν, ο οποίος έχει εγκριθεί από τους αρμόδιους Φορείς προβλεπόταν:

- Η επαναλειτουργία του εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης και Κομποστοποίησης του Δήμου Καλαμάτας αφού πραγματοποιούνταν προηγουμένως τα απαιτούμενα έργα αναβάθμισης της μονάδας.. Η συγκεκριμένη μονάδα θα εξυπηρετούσε κατ' αποκλειστικότητα το σύνολο του Ν. Μεσσηνίας από το 2010 με προοπτική σταδιακής επέκτασης της έως το έτος 2020.

- Η κατασκευή νέας διανομαρχιακής μονάδας Βιολογικής Ξήρανσης/Ενεργειακής Αξιοποίησης για την εξυπηρέτηση των υπόλοιπων νομών της οποίας η δυναμικότητα θα κλιμακωνόταν έως το έτος 2020 και στην οποία θα άρχιζαν να διαθέτουν τα ΑΣΑ προς επεξεργασία από το 2010 όλοι οι Νομοί της Περιφέρειας πλην του Ν. Μεσσηνίας.

- Η λειτουργία ως έργων τελικής διάθεσης μη αξιοποιούμενων ΑΣΑ και των υπολειμμάτων της επεξεργασίας τους 7 ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ (κατασκευή 5 νέων).

- Όσον αφορά τα απόβλητα από κατασκευές εκσκαφές και κατεδαφίσεις, για τη διάθεση όσων αποβλήτων δεν θα επαναχρησιμοποιούνταν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2939/01 προτεινόταν η δημιουργία ενός (1) ΧΥΤ Αδρανών Υλικών ανά Διαχειριστική Ενότητα με ευθύνη του αντίστοιχου ΦοΔΣΑ μη αποκλειομένων άλλων προτάσεων ιδιωτών.

- Επίσης σύμφωνα με τον σχεδιασμό «οι μελέτες ωρίμανσης των έργων διαχείρισης, επεξεργασίας και διάθεσης, για όλες τις Δ.Ε. θα πρέπει να εγκριθούν επίσης το συντομότερο δυνατό και βέβαια πριν από τέλος του έτους 2006»

Στον Περιφερειακό Σχεδιασμό, προβλέπονταν και σταθμοί μεταφόρτωσης. Οι μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων πού θα εκπονούσαν από τους κατά τόπους φορείς, πού κάποιοι είχαν ήδη αναθέσει σε μελετητικά γραφεία περιλάμβαναν και τους σταθμούς αυτούς.

Παρ' όλο τα ανωτέρω και ενώ το ΤΕΕ Πελοποννήσου με συνέπεια και συνέχεια επαναλάμβανε όλα αυτά τα χρόνια την αναγκαιότητα της άμεσης υλοποίησης με ταχείς ρυθμούς του Περιφερειακού Σχεδιασμού τα βήματα που είχαν γίνει προς τη κατεύθυνση αυτή μέχρι προσφάτως ήταν περιορισμένα.

Καθοριστικό ρόλο στην μη υλοποίηση των προτεινόμενων έως σήμερα λύσεων έχουν:

- Η μεταφορά των ευθυνών και της αρμοδιότητας διαχείρισης των ΑΣΑ από τον έναν φορέα στον άλλο (Νομαρχία, Δήμοι, ΦοΣΔΑ, Περιφέρεια) .

- Η λογική ότι οι δράσεις έχουν πολιτικό κόστος

- Το σύνδρομο Not in my tenure –Μετάθεση πολιτικού κόστους στην επόμενη θητεία

- Η ελλειψής (ποσοτικά και ποιοτικά) στελέχωση των φορέων

- Η αντίδραση των τοπικών κοινωνιών λόγω κακής και ελλιπούς ενημέρωσης για τις σύγχρονες τεχνολογίες και εγκαταστάσεις διάθεσης απορριμμάτων.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω ήταν ότι:

- Ακόμα δεν έχουμε προχωρήσει στην υλοποίηση των βασικών αξόνων του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) όπως αυτός ψηφίστηκε το 2005

- Προσπαθούμε ακόμα να κλείσουμε τους δεκάδες παράνομους ΧΑΔΑ που υπάρχουν στην Περιφέρεια

- Η ανακύκλωση δεν έχει προχωρήσει

- Χάθηκαν σημαντικές ευκαιρίες για την αξιοποίηση των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων

- Από 1/1/2009 θα κληθούμε ως Περιφέρεια να καταβάλουμε υψηλά πρόστιμα

Σήμερα φαίνεται να ευρίσκεται σε εξέλιξη μία προσπάθεια από όλους τους εμπλεκόμενους, να αναλάβει η Περιφέρεια την ευθύνη υλοποίησης των όποιων δράσεων από τους κατά τόπους φορείς.

Αυτή εξάλλου είναι και η δική μας θέση , πιστεύοντας ότι τέτοιες δράσεις βοηθούν στην απεμπλοκή από επιμέρους τοπικά μικροσυμφέροντα που καλύπτονται πίσω από «την κοινωνική συναίνεση».

Επισημαίνουμε ότι εμείς ως ΤΕΕ Πελοποννήσου, σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να ξετάσουμε το θέμα «δεματοποιητές» μεμονωμένα καθώς δεν συνιστά τρόπο διαχείρισης και δεν συμπεριλαμβάνεται στο ισχύον διαχειριστικό σχέδιο της Περιφέρειας για τα απορρίμματα.

Μπροστά στην απειλή των προστίμων, αλλά και στην κατεύθυνση της μείωσης ή ολοκληρωτικής διαγραφής των ΧΑΔΑ, η Περιφέρεια Πελοποννήσου σχεδιάζει τρόπους αποφυγής των προστίμων αυτών. Συμφωνούμε καταρχήν στην οργάνωση μικρότερου αριθμού χώρων στα πλαίσια των ήδη υπάρχοντων επιχειρησιακών σχεδίων διαχείρισης απορριμμάτων.

Το σύστημα της δεματοποίησης θα μπορούσε να αποτελεί κομμάτι της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων, (ως ενδιάμεσοι σταθμοί μεταφόρτωσης) αλλά ως τέτοιο θα έπρεπε να μελετηθεί και να σχεδιαστεί σύμφωνα με τον δρομολογούμενο σχεδιασμό ανάλογα δηλαδή με τις θέσεις των μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης των υπολειμμάτων. Θα πρέπει επίσης να προχωρήσει η εκπόνηση και εφαρμογή των απαραίτητων περιβαλλοντικών μελετών και η εξασφάλιση των αναγκαίων αδειοδοτήσεων για την τοποθέτηση και λειτουργία των δεματοποιητών.

Επίσης, οφείλουμε να τονίσουμε ότι:

1. Εξακολουθεί να βρίσκεται σε ισχύ ο Περιφερειακός σχεδιασμός του 2005.

2. Δεν διαθέτουμε στοιχεία εγκατάστασης και λειτουργίας του συστήματος δεματοποίησης – προσωρινής αποθήκευσης απορριμμάτων, από το οποίο να προκύπτουν οι προεκτιμήσεις των μελετητών για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και για τους περιβαλλοντικούς όρους που ενδεχομένως απαιτείται να τηρηθούν, τόσο για τους χώρους δεματοποίησης, όσο και για τους χώρους απόθεσης.

3. Το σχέδιο αυτό που σήμερα φαίνεται να προωθείται για υλοποίηση, δεν είναι θεσμοθετημένο αφού, δεν έχει υποβληθεί για έγκριση στα αρμόδια όργανα, και για τον λόγο αυτό, εξακολουθεί να ισχύει ο προηγούμενος σχεδιασμός, (ένας ΧΥΤΑ – ΧΥΤΥ ανά Νομό), με κίνδυνο, το σχέδιο αυτό πού σήμερα προσπαθούμε να αξιολογήσουμε, να ευρίσκεται «στον αέρα». Η τροποποίηση του ΠΕΣΔΑ κρίνεται αναγκαία προκειμένου να συμπεριλάβει και τους δεματοποιητές.

4. Η δεματοποίηση έχει πολύ μικρό χρονικό ορίζοντα αποθήκευσης και η έναρξη των διαδικασιών εφαρμογής οιοδήποτε μεθόδου η συνδυασμού ολοκληρωμένης διαχείρισης των ΑΣΑ θα πρέπει να γίνει άμεσα.

5. Τα προηγούμενα παραδείγματα κακής εφαρμογής ανάλογων μεθόδων (Κουρουπητός Χανίων, όπου τα δέματα λόγω μεγάλου χρόνου παραμονής έσκασαν δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα) θα πρέπει να λειτουργήσουν προειδοποιητικά προκειμένου να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες προϋποθέσεις και οι απαραίτητες ασφαλιστικές δικλίδες σωστής και

περιβαλλοντικά ασφαλούς λειτουργίας του συστήματος για το χρονικό διάστημα που έχει προδιαγραφεί

6. Θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες περιβαλλοντικές μελέτες και να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες εγκρίσεις για την τοποθέτηση και λειτουργία του συστήματος των δεματοποιητών.

Συμπερασματικά, η οποιαδήποτε προσπάθεια αξιολόγησης ενός τέτοιου συστήματος με τον τρόπο που αυτό δρομολογείται θα ήταν ατυχής και παρακινδυνευμένη, το ΤΕΕ Πελοποννήσου δεν μπορεί και δεν πρέπει να λάβει μέρος σε διαδικασίες αξιολογήσεων του τύπου «το μη χείρον βέλτιστον» ή του τύπου «αν όχι δεματοποίηση τότε τι;».. Η αναβολή της εφαρμογής του μόνο προβλήματα δημιουργεί. Η πολιτική για τα απορρίμματα είναι σίγουρα δύσκολη στην εφαρμογή καθώς πάντα υπάρχουν αντιδράσεις και αλληλοαντικρουόμενα συμφέροντα, όταν, ωστόσο, έχουν γίνει σημαντικά βήματα και τείνουν να εδραιωθούν οι θέσεις για ΧΥΤΥ για τους νομούς Αργολίδας, Μεσσηνίας και Λακωνίας είναι μεγάλο σφάλμα να υπαναχωρεί η πολιτεία στο σχεδιασμό της γιατί εύλογα, μπορεί να αφήνει περιθώρια για περαιτέρω αντιδράσεις.

Είμαστε υπέρ της ενίσχυσης του δημόσιου και κοινωνικού χαρακτήρα του έργου των φορέων διαχείρισης, κατά τα πρότυπα της ΕΣΔΚΝΑ και αντίθετοι σε κάθε προσπάθεια ιδιωτικοποίησης των δραστηριοτήτων τους (αναθέσεις έργων με ΣΔΙΤ κλπ).

Δεν προτείνουμε την καύση ή την πυρόλυση σαν μέθοδο επεξεργασίας από το γεγονός ότι, ο καθαρισμός των απαερίων είναι προβληματικός, γιατί τα παράγωγα της θερμικής επεξεργασίας των αερίων περιέχουν, εκτός των άλλων, διοξίνες και φουράνια, γνωστές καρκινογόνες ουσίες.

Τέλος, εκτιμούμε πώς το μεγάλο διάστημα που έχει παρέλθει από τότε που εγκρίθηκε το Διαχειριστικό Σχέδιο της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ενέχει σοβαρές αμφιβολίες για να δεχθούμε απλά και άκριτα οποιαδήποτε άλλη προσπάθεια, πέρα από αυτή που όλοι, ως ΤΕΕ και Πολιτεία έχουμε συνολογήσει και συμφωνήσαμε. Άλλωστε, και οι κατευθύνσεις του κεντρικού ΤΕΕ δεν έχουν αλλάξει από τότε.

Προ των πυλών των άσχημων εξελίξεων για τα απορρίμματα, πρέπει να σταματήσει πλέον κάθε άλλος χρονοβόρος σχεδιασμός, και να προχωρήσει το οργανωμένο σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων που εγκρίθηκε το 2005, αυτό να συνοδεύεται από νέα στοιχεία, δεδομένα και εμπειρίες και, έστω και αργά, να υλοποιηθεί.

Στόχος μας θα πρέπει είναι η βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και η αποφυγή της μεταβίβασης των περιβαλλοντικών προβλημάτων στις επόμενες γενεές.

Τέλος, το ΤΕΕ Πελοποννήσου δεσμεύεται, σε σύντομο χρονικό διάστημα, να καταθέσει στην Πολιτεία τις θέσεις του, βάσει του πονήματος που θα προκύψει από την αρμόδια Ομάδα Εργασίας, για τους τρόπους και τις μεθόδους ολοκληρωμένης επεξεργασίας απορριμμάτων που είναι δόκιμοι να εφαρμοστούν στην Περιφέρειά μας.

Προβλήματα φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος Περιφέρειας Πελοποννήσου Οι θέσεις της Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος - Αειφορίας του ΤΕΕ Πελοποννήσου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Σημαντικό πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται με τις παράνομες χωματερές αφού παρά τις ανακοινώσεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου για περίπου του 50% αυτών, εξακολουθεί να γίνεται χρήση των υπολοίπων χωματερών. Παρά το γεγονός ότι ως χώρα είχαμε την υποχρέωση για την πλήρη εξάλειψη των χωματερών μέχρι την 31.12.2008, εντούτοις εννέα μήνες μετά τη δεσμευτική αυτή ημερομηνία δεν έχει ολοκληρωθεί η αποκατάσταση όλων αυτών των χώρων και δεν μας είναι γνωστός κάποιος προγραμματισμός ολοκλήρωσης. Το μέγεθος του προβλήματος παραμένει επομένως σημαντικό και η οριστική επίλυση του θα απαιτήσει σημαντικό χρονικό διάστημα πέρα από την όποια απαίτηση για εξασφάλιση κρατικών δαπανών. Σημαντικότερη όμως τροχοπέδη στην αποκατάσταση των χωματερών αποτέλεσε η έλλειψη σχεδιασμού για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων αφού δεν είναι δυνατή η εξάλειψη όλων των παράνομων χώρων διάθεσης αν πρώτα δεν δημιουργηθεί η υποδομή για ανακύκλωση και επεξεργασία των στερεών αποβλήτων. Πάγια θέση του ΤΕΕ/Περιφερειακού Τμήματος Πελοποννήσου είναι πως η μόνη λύση του περιβαλλοντικού πλέον προβλήματος της διάθεσης των στερεών αποβλήτων είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση. Στα πλαίσια αυτής το ΤΕΕ/Π.Τ. Πελοποννήσου συνέδραμε την Περιφέρεια Πελοποννήσου στον Περιφερειακό Σχεδιασμό που εγκρίθηκε το 2005 ενώ διατηρεί σε πλήρη δραστηριότητα ομάδα εργασίας για το θέμα, η οποία αξιολογεί τις ενέργειες των αρμόδιων φορέων έχοντας καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Παρά το γεγονός ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος από πλευράς τεχνολογίας προσφέρει τη δυνατότητα αρκετών επιλογών, ανάλογα με τα κριτήρια που μπορούν να τεθούν για το είδος και τις ποσότητες προς επεξεργασία, το σημαντικότερο πρόβλημα παρουσιάστηκε στις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων. Υπεύθυνοι φορείς σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία είναι οι Φο.Δ.Σ.Α. (Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων) κάθε νομού. Η δραστηριότητα και το έργο των φορέων αυτών δεν έχει να επιδείξει σημαντικά αποτελέσματα αφού εκτός από την έλλειψη πόρων δεν είναι στελεχωμένοι με επιστημονικό προσωπικό και ως εκ τούτου δεν είναι εύκολο να γίνουν κοινωνικοί των σύγχρονων τεχνολογιών που εφαρμόζονται πλέον σε διεθνές επίπεδο. Η εφαρμογή της λύσης που πρότείνει η Περιφέρεια Πελοποννήσου ως προσωρινή (ως φορέας που εποπτεύει τους Φο.Δ.Σ.Α. σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων) με την εγκατάσταση και λειτουργία των δεματοποιητών δεν προχώρησε με τους ρυθμούς που σχεδιάστηκε αρχικά αφού η επιλογή και η αδειοδότηση των χώρων εγκατάστασής τους συνάντησε τεχνικά προβλήματα ενώ και οι κάτοικοι των περιοχών εγκατάστασης δεν πείσθηκαν για τον προσωρινό χαρακτήρα της λύσης. Η λύση αυτή αξιολογήθηκε αρνητικά και από την «Α» του ΤΕΕ/Π.Τ. Πελοποννήσου η οποία δέχθηκε ως ορθή την άποψη που πλειοψήφισε στην ειδική για το θέμα ομάδα εργασίας του Τμήματος. Βασικό μειονέκτημα της καθυστέρησης στην εξεύρεση λύσεων αποτέλεσε η έλλειψη σχεδιασμού και προοπτικής από πλευράς των αρμόδιων φορέων με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να υφίσταται δυσπιστία σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονται παρά το γεγονός ότι οι κάτοικοι της περιφέρειας έχουν αντιληφθεί το μέγεθος και την σημασία του προβλήματος.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ (Ε.Ε.Λ.)

Πρέπει να ολοκληρωθεί η κατασκευή των αποχετευτικών δικτύων και των αντίστοιχων Ε.Ε.Λ. σε όλους τους Δήμους που με βάση την υφιστάμενη Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία έχουν πληθυσμό που υπερβαίνει τους 2.000 κατοίκους. Ειδικότερα στα πλαίσια του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 θα πρέπει να εξαντληθούν όλες οι δυνατότητες για συγχρηματοδότηση των έργων αυτών.

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ – ΧΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Α.Π.Ε.)

Η ευρύτερη γεωγραφική περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου προσφέρει τη δυνατότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αιολική και ηλιακή ενέργεια). Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας όπως είναι οι υφιστάμενες μονάδες της Δ.Ε.Η. Α.Ε. στη Μεγαλόπολη Αρκαδίας, προβάλλει ως επιτακτική η ανάγκη για την αντικατάσταση των συμβατικών αυτών πηγών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Είναι επίσης γεγονός ότι οι διαθέσιμες προς εκμετάλλευση ποσότητες λιγνίτη εξαντλούνται και πρέπει να υπάρξει σχεδιασμός για την μετά λιγνίτη περίοδο. Στα πλαίσια αυτά η υιοθέτηση της χρήσης φυσικού αερίου και η εγκατάσταση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές παρουσιάζεται ως μονόδρομος. Με την αλλαγή αυτή θα βελτιωθεί αισθητά η ποιότητα της ατμόσφαιρας συμβάλλοντας έτσι στην αναβάθμιση των βασικών δεικτών του περιβάλλοντος και την αειφορική διαχείριση των ευρύτερων περιοχών.

ΑΝΑΡΧΗ ΔΟΜΗΣΗ

Η ανάπτυξη του οικιστικού περιβάλλοντος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, μιάς Περιφέρειας με ιδιαίτερου κάλλους φυσικό περιβάλλον, με ορεινές και παραλιακές τουριστικές περιοχές, με πλούσιο απόθεμα αρχαιολογικών χώρων και τόπων καθώς και παραδοσιακών οικισμών, γίνεται άναρχα και απρογραμματίστα. Η βασική αιτία που συμβαίνει αυτό είναι ότι δεν υπάρχει η

απαραίτητη πολεοδομική πολιτική προστασίας, τόσο από τους κρατικούς φορείς όσο και από τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η έλλειψη αυτή αποδεικνύεται από το ότι: i) Τα ΓΠΣ και τα ΣΧΟΟΑΠ όπου έχουν ξεκινήσει δεν έχουν ολοκληρωθεί, ενώ σε κρίσιμες περιοχές δεν έχουν ούτε καν ξεκινήσει. ii) Σε κρίσιμες, αναπτυσσόμενες σήμερα περιοχές δεν έχουν εκδοθεί οι αποφάσεις καθορισμού ορίων και όρων δόμησης με αποτέλεσμα οι περιοχές αυτές να δομούνται με τα Π.Δ. των «στάσιμων» οικισμών και στη καλύτερη περίπτωση με το Π.Δ. των οικισμών προ του 1923. Σε σχέση με το θέμα θα περιοριστούμε να παρατηρήσουμε: Οι αρμόδιες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις δεν κατάλαβαν την ανάγκη ή κατάλαβαν αλλά δεν τόλμησαν να συγκρουστούν με μικροσυμφέροντα και να οριοθετήσουν τους οικισμούς ιεραρχώντας τους με πολεοδομικά κριτήρια με αποτέλεσμα οι όποιες οριοθετήσεις γίνονται να είναι περιβαλλοντικά ουδέτερες. Θεωρούμε ότι αυτό είναι η αρχή αλυσίδας προβλημάτων τα οποία όσο συσσωρεύονται στο εγγύς μέλλον θα συμβάλλουν, αν μη τι άλλο, στην υποβάθμιση των τουριστικών περιοχών στις οποίες αναφερόμαστε. Οι πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ με ανάλογη λογική και φοβίες πολιτικού κόστους δεν προχωρούν με τους ρυθμούς που πρέπει ή παγώνουν εντελώς τα ΣΧΟΑΠ που είναι σε εξέλιξη. Τέλος η πολιτεία δεν κατάλαβε ή κατάλαβε αλλά δεν αποτέλεσε προτεραιότητα της η λύση του προβλήματος και έτσι άφησε να εξαθλιωθούν με την έλλειψη προσωπικού οι αρμόδιες υπηρεσίες (π.χ. Πολεοδομίες, ΠΕΧΩ Περιφέρειας) και να υποβαθμισθεί το επιστημονικό-τεχνικό προσωπικό που υπηρετεί σε αυτές με αναντίστοιχες του έργου που παράγουν αμοιβές και με ανύπαρκτα ή πενιχρά μέσα. Εάν στα παραπάνω προσθέσουμε και την αυθαίρετη δόμηση (υπέρβαση αδειών ή διατάξεων σε κτίρια με άδειες), η οποία είναι ανεξέλεγκτη, έχουμε μια γενική εικόνα του προβλήματος που είναι οι σημαντικές αλλοιώσεις και αρνητικές παρεμβάσεις στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της Περιφέρειάς μας. Χωρίς ιδιαίτερη καταγραφή αλλά με βάση όσα μακροσκοπικά αντιλαμβανόμαστε ο κανόνας έχει γίνει η υπέρβαση αφού δεν υπάρχει δημόσιος μηχανισμός αυτεπάγγελο ελέγχου αλλά το κράτος έχει βασιστεί για την τήρηση της πολεοδομικής νομοθεσίας στην «καλή θέληση του γείτονα».

A-1-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Ο ρόλος του ΤΕΕ Πελοποννήσου στην ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων

Ένα θέμα επίκαιρο ευρύτερα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, που αφορούσε την ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών, επέλεξε για την ημερίδα που διοργάνωσε στην Καλαμάτα (10 Μαΐου) το ΤΕΕ Πελοποννήσου. Η ημερίδα είχε θέμα τον ρόλο της επιστήμης στην πορεία ανασυγκρότησης των καμένων περιοχών και την παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον μηχανικοί αλλά και απλοί πολίτες από το νομό Μεσσηνίας κυρίως. Οι ομιλητές ανέπτυξαν τα θέματά τους, ενώ η πρόεδρος του ΤΕΕ Χ. Τσιώλη τόνισε ότι η μεγάλη οικολογική καταστροφή που συνέβη τον Αύγουστο του 2007, «μπορεί να εξελιχθεί και σε ευκαιρία ανάπτυξης για τις πυρόπληκτες περιοχές, αν φροντίσουμε να αντιμετωπίσουμε το γεγονός ορθολογικά και να σχεδιάσουμε τις παρεμβάσεις μας με την βοήθεια της Επιστήμης και των προόδων της Τεχνολογίας».

Ως τεχνικός σύμβουλος

Ανέφερε ακόμα ότι το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, έχοντας επίγνωση του ρόλου του ως Τεχνικός Σύμβουλος της Ελληνικής Πολιτείας για θέματα ανάπτυξης, καθώς και του κοινωνικού του ρόλου, ενεργοποιήθηκε άμεσα από την πρώτη στιγμή των τραγικών συμβάντων των πυρκαγιών, εντοπίζοντας προβλήματα και αιτίες που οδήγησαν στην καταστροφή. Κατέθεσε έτσι τις προτάσεις του στην Πολιτεία για την πρόληψη, την καταστολή και την αποκατάσταση από φυσικές καταστροφές και για την άρση των κοινωνικών προβλημάτων, θέτοντας συγχρόνως το τεχνικό δυναμικό του στην διάθεση των φορέων σε επίπεδο Τοπικό, Νομαρχιακό, Περιφερειακό, προκειμένου να εξειδικεύσουν και να εμπλουτίσουν τις προτάσεις του Τμήματος, αλλά και να συμβάλλουν στην εφαρμογή τους.

Οι εισηγητές

Έτσι λοιπόν, το ΤΕΕ φροντίζει να δίνεται και η αναγκαία επιστημονική κατάρτιση στα μέλη του Μηχανικούς, όπως έγινε ήδη τον Οκτώβριο του 2007 διοργανώνοντας τις δύο ημερίδες στην Τρίπολη και τη Μεγαλόπολη, καθώς και αυτήν της Καλαμάτας. Εισηγητές ήταν οι:

Παύλος Μαρίνος, Καθηγητής ΕΜΠ, ο οποίος μίλησε με θέμα την ανάγκη εκτίμησης της επικινδυνότητας, έναντι διαβρώσεων και κατολισθήσεων και η μείωση της διακινδύνευσης λόγω πυρκαγιών ή άλλων δράσεων.

Δημήτρης Κουτσογιάννης, Αν. Καθηγητής ΕΜΠ, με θέμα τον αντιπλημμυρικό σχεδιασμό στην Ελλάδα - Αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης από δημόσιους φορείς σχεδιασμού και εκτέλεσης.

Παναγιώτης Σαμπάτακας, Υδρογεωλόγος ΙΓΜΕ, για την Αξιοποίηση υδατικών πόρων στις πυρόπληκτες περιοχές.

Παύλος Λουκάκης, Πολεοδόμος Χωροτάκτης, Ομ. Καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, ο οποίος αναφέρθηκε στα νέα δεδομένα στην οικιστική ανάπτυξη των πυρόπληκτων περιοχών.

Παναγιώτης Μπαζίγος, Γενικός Δ/ντης Περιφέρειας Πελοποννήσου, Δρ Δασολόγος, που μίλησε για την καταστροφή των δασών της Περιφέρειας Πελοποννήσου από τις πυρκαγιές και οι προοπτικές αποκατάστασης.

Χαιρετισμούς απέστειλαν Βουλευτές των Νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, οι οποίοι και ευχαρίστησαν την Διοίκηση του ΤΕΕ Πελοποννήσου για την συμβολή και βοήθειά της στις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007 αλλά και μέχρι σήμερα στο έργο της αποκατάστασης. Επίσης παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Νομαρχιακών και Δημοτικών Αρχών καθώς και εκπρόσωποι φορέων.

Η εφαρμογή του ν.3661/08 για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτηρίων

Μπροστά στην επιτακτική ανάγκη καταπολέμησης της Κλιματικής Αλλαγής, μέσω μέτρων ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ, ειδικότερα στον τομέα των κτιρίων, το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ διοργάνωσε το Σάββατο 25 Απριλίου στην Τρίπολη, ειδική Ημερίδα με σκοπό την ενημέρωση και επιμόρφωση των μηχανικών για τις αλλαγές που επιφέρει στην μελέτη και κατασκευή κτιρίων, στην αγορά ακινήτων και στην ποιότητα ζωής μας η εφαρμογή του νόμου 3661/08 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

Στην πρόσκληση αυτή ανταποκρίθηκε ένας μεγάλος αριθμός μηχανικών της περιφέρειας Πελοποννήσου που παρακολούθησαν με εξαιρετικό ενδιαφέρον τους προσκεκλημένους εκλεκτούς ομιλητές, τον κύριο Γιώργο Αγερίδη, Διευθυντή Ενεργειακής Αποδοτικότητας ΚΑΠΕ, την κυρία Μαργαρίτα Καραβασίλη, αρχιτέκτονα d.p.l.g. – πολεοδόμο, επιστημονική σύμβουλος του Διεθνούς Προγράμματος UIA-ARES και μέλος της Τεχνικής Επιτροπής ΚΑΠΕ, που επεξεργάστηκε τις κανονιστικές ρυθμίσεις για την εφαρμογή του Νόμου 3661/08 και τον κύριο Χρυσόστομο Χρηστίδη, μέλος της Ελληνικής Επιτροπής Φωτισμού και τ. Διευθυντή της ΔΕΗ

Εκ μέρους της Διοίκησης, τους ομιλητές και συμμετέχοντες, καλωσόρισε η Πρόεδρος του Τμήματος Χαρίκλεια Τσιώλη, η οποία του χαιρετισμό που απηύθυνε ανέφερε χαρακτηριστικά:

«Οι σύγχρονες κοινωνίες στήριξαν την ανάπτυξή τους σε κυρίαρχες λογικές για οικονομική μεγέθυνση χωρίς όρια, περιορισμούς και κανόνες βασιζόμενες κυρίως σε εντατική, συνεχή και άνευ όρων εκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Αποτέλεσμα των στρεβλών αυτών αναπτυξιακών πολιτικών είναι η γενικευμένη σήμερα περιβαλλοντική κρίση, οι συνέπειες της οποίας αγγίζουν όλους τους τομείς της ζωής, έχουν επιφέρει πλήρη διαταραχή στην ισορροπία των φυσικών οικοσυστημάτων καθώς και δυσβάσταχτο κόστος για την οικονομία και την κοινωνία. Τα δεδομένα αυτά ανάγκασαν την Πολιτεία να επαναπροσδιορίσει τις αρχές, τις αξίες και τις πολιτικές ανάπτυξης. Έτσι την σημερινή εποχή το παγκόσμιο μοντέλο ανάπτυξης των κοινωνιών στηρίζεται στην αειφορία, στη φιλικότητα και στο σεβασμό στο περιβάλλον, στην οικολογική ευαισθησία και γενικά στην άνηση

των ανθρώπινων κοινωνιών με ορθολογική χρήση και σωστή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και ανάσχεση της περιβαλλοντικής κρίσης. Στα πλαίσια αυτά η στροφή της ενεργειακής πολιτικής προς την εξοικονόμηση ενέργειας, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη συνετή διαχείριση του περιβάλλοντος είναι πλέον η αναγκαία συνθήκη για την αειφόρο ανάπτυξη, την πρόοδο και γενικά την ευημερία και βιωσιμότητα της ανθρωπότητας. Η αυξημένη ενεργειακή απόδοση αποτελεί λοιπόν σημαντική παράμετρο για τη δέσμη μέτρων και πολιτικών που απαιτούνται. Ειδικά η Ευρώπη, η οποία εξαρτάται σημαντικά από τις εισαγωγές ενέργειας (κυρίως πετρέλαιο και φυσικό αέριο) σε ποσοστό περίπου 50%, και σύμφωνα με τις προβλέψεις αν δεν λησθούν μέτρα σε 65% το 2030, είναι αναγκασμένη να αναπροσαρμόζει συνέχιστα την ενεργειακή πολιτική της. Λαμβάνοντας υπ' όψη τις αυξημένες τιμές του πετρελαίου, την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού, την προστασία του περιβάλλοντος έτσι ώστε να βελτιωθούν οι προοπτικές ανάπτυξης και να επιτευχθούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι για κλιματική αλλαγή. Βασικό εργαλείο για την Ευρωπαϊκή πολιτική είναι η εξοικονόμηση ενέργειας, η οποία ήταν και η ουσιαστική διέξοδος για την Ευρώπη τα τελευταία 35 χρόνια, μετά δηλ. από την πρώτη πετρελαϊκή κρίση και η ενεργειακή απόδοση που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της πολιτικής της. Έχοντας σαν στόχο τη μείωση της ενεργειακής έντασης σε ποσοστό 1,8% ετησίως, η Κοινότητα έχει προωθήσει την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω Ευρωπαϊκού Προγράμματος για την κλιματική αλλαγή με μία σειρά Κανονισμών, Σχεδίων Δράσης, Αποφάσεων και Οδηγιών μεταξύ των οποίων είναι και η Οδηγία 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων. Ο κεντρικός σκοπός της Οδηγίας είναι η εξοικονόμηση ενέργειας μέσα από τον κτιριακό τομέα. Ο κτιριακός τομέας, είτε αφορά καινούργιες κατασκευές είτε υφιστάμενα κτίρια, έρχεται αντιμέτωπος λοιπόν με νέες τεχνολογίες, περιβαλλοντικές απαιτήσεις και δεσμεύσεις με σκοπό:

- την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας, δηλαδή του περιορισμό των απωλειών και της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων, η οποία αντιστοιχεί περίπου στο 45% της συνολικής τελικής ενέργειας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
- τον περιορισμό των παραμέτρων που ενισχύουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και προκαλούν την αλλαγή του κλίματος που απειλεί τον πλανήτη μας, σημειώνοντας εδώ ότι σήμερα η ενέργεια που καταναλώνεται στις κατοικίες στις Ευρωπαϊκές πόλεις συμβάλλει σε περίπου 50% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων στην ατμόσφαιρα
- και τέλος την εξασφάλιση ανεκτών και ποιοτικών συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των πολιτών.

Με βάσει λοιπόν τις ενεργειακές και περιβαλλοντικές οδηγίες και σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή πολιτική εξεδόθη και στη χώρα μας ο Ν. 3661/2008, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/91/ΕΚ για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα των κτιρίων για να επιτευχθούν οι κοινοτικοί και εθνικοί ενεργειακοί και περιβαλλοντικοί στόχοι. Ο νόμος αυτός επιβάλλει την υποχρεωτική εφαρμογή κανόνων συνολικής αναβάθμισης και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων μέσω δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας, όπως στην οικονομία καυσίμων θέρμανσης αλλά και στην οικονομία ενέργειας για την ψύξη, τον κλιματισμό, το φωτισμό, τον αερισμό και την παραγωγή ζεστού νερού, οι οποίες δράσεις μαζί με τις ΑΠΕ δίνουν νέα ώθηση στην απασχόληση των Μηχανικών και του τεχνικού κόσμου γενικότερα. Έχοντας λοιπόν όλα αυτά κατά νου, αποφασίσαμε και τη διοργάνωση της σημερινής άκρας ενδιαφέρουσας ημερίδας και είμαι σίγουρη ότι στο τέλος της ημέρας θα είμαστε πιο πλούσιοι σε γνώσεις σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας και νέων τεχνολογιών, και θα έχουμε αποκτήσει τις γερές βάσεις που χρειαζόμαστε για να ανταπεξέλθουμε στις προκλήσεις της εποχής, και να διευρύνουμε και να επεκτείνουμε τις επαγγελματικές μας δραστηριότητες».

Ενδιαφέρουσες εισηγήσεις

Στη συνέχεια, οι εισηγητές κράτησαν αμείωτο το ενδιαφέρον του κοινού αναπτύσσοντας σε βάθος τόσο το περιεχόμενο του νόμου 3661/08, όσο και του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων, αλλά και την διαδικασία ενεργειακής πιστοποίησης και έκδοσης πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, από πιστοποιημένους ενεργειακούς επιθεωρητές, καθώς και την συμβολή του βιοκλιματικού – ενεργειακού σχεδιασμού στον σχεδιασμό και την κατασκευή ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων.

Ο κ. Γιώργος Αγερίδης ανέπτυξε ζητήματα σχετικά με την εθνική ενεργειακή πολιτική και τον τομέα των κτιρίων τονίζοντας ότι έχουμε τα πιο σπάταλα ενεργειακά κτίρια στην Ευρώπη, που συμβάλλουν στην παραγωγή πολλών τόνων διοξειδίου του άνθρακα, του αερίου, που ευθύνεται κατεξοχήν για το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τις κλιματικές αλλαγές. Δυστυχώς οι «επιδόσεις» αυτές της χώρας μας είναι μεγαλύτερες από αυτές όλων των άλλων μεσογειακών χωρών, αλλά και πολλών βορειότερων, όπως η Νορβηγία, η Γερμανία, η Αυστρία και η Βρετανία! Αναφέρθηκε στα γενικότερα μέτρα που έχει λάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση για το κλίμα και την ενέργεια, όπου περιλαμβάνονται στόχοι μείωσης κατά 20-20-20% της κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, καθώς και αυξημένο μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για το 2020 προκειμένου να αντιμετωπίσει η Ευρώπη πιο δραστικά τα διογκούμενα επιστημονικά στοιχεία για την κλιματική αλλαγή, τις υψηλές τιμές της ενέργειας καθώς και την αυξανόμενη εξάρτηση από εισαγόμενη ενέργεια και τις πιθανές γεωπολιτικές επιπτώσεις από την εξάρτηση αυτή. Τόνισε ότι η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας μπορεί σαφώς να συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των εν λόγω στόχων, ιδιαίτερα στον κτιριακό τομέα, ο οποίος παρέχει πολλές οικονομικά συμφέρουσες ευκαιρίες για δράση ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει και στην ευημερία των πολιτών της ΕΕ. Στην χώρα μας, με το νόμο 3661/08, ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, η οποία έπρεπε να τεθεί σε εφαρμογή από τον Ιανουάριο του 2006, αλλά, παρά το γεγονός ότι η χώρα έλαβε παράταση τριών χρόνων (έως τον Ιανουάριο του 2009) για την εφαρμογή, ακόμη αναμένουμε τη θέσπιση σειράς προβλεπόμενων διατάξεων, με αποτέλεσμα να καταδικασθεί η χώρα, σε πρώτο βαθμό, από το ευρωπαϊκό δικαστήριο. Ο εν λόγω νόμος προβλέπει τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης για τα νέα κτίρια, βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των υφιστάμενων κτιρίων άνω των 1.000 τ.μ. όταν γίνεται ριζική ανακαίνιση και την ενεργειακή πιστοποίηση των κτιρίων. Η ενεργειακή ταυτότητα θα καθορίσει σε βάθος χρόνου την αγοραστική δύναμη των κτιρίων, κυρίως όμως τις συνθήκες ζωής στο αστικό περιβάλλον. Μελέτες κτιριακής αναβάθμισης του ΚΑΠΕ την τελευταία δεκαετία έδειξαν ότι μια μετριοπαθής βελτίωση ενός κτιριακού συνόλου στην Αθήνα θα μείωνε την κατανάλωση ενέργειας κατά 25%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά, ωστόσο, ότι παρά τις δράσεις που έχουν ήδη αναληφθεί, ένα τεράστιο δυναμικό οικονομικώς συμφέρουσας εξοικονόμησης ενέργειας παραμένει ανεκμετάλλευτο. Αυτό σημαίνει ότι δεν έχει πλήρως αξιοποιηθεί μεγάλο μέρος από τα δυναμικά κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, λόγω της πολυπλοκότητας του τομέα και αδυναμιών της αγοράς ή ορισμένων περιορισμών που έχει θέσει η διατύπωση και το πεδίο εφαρμογής ορισμένων διατάξεων της ισχύουσας Οδηγίας. Από την έως σήμερα εκτίμηση της εφαρμογής της στα κράτη μέλη έχει εκτιμηθεί η ανάγκη αναθεώρησής της, με τη θέσπιση ισχυρότερων μέτρων, διευρύνση του πεδίου εφαρμογής της και τη θέσπιση οικονομικών και φορολογικών κινήτρων προκειμένου να ενθαρρυνθεί η αποτελεσματική χρήση των πόρων.

Η κυρία Μαργαρίτα Καραβασίλη αναφέρθηκε αρχικά στην κατάσταση των κτιρίων στην Ελλάδα, όπου το 88% των κτιρίων έχει κατασκευασθεί πριν από το 1980, ημερομηνία εφαρμογής του Κανονισμού Θερμομόνωσης (και ως εκ τούτου είναι θερμικά εντελώς απροστάτευτα) και ενώ υπάρχει ανεκμετάλλευτο μεγάλο δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας από τα κτίρια, δεν έχουμε, μέχρι σήμερα, να επιδειξουμε αποτελέσματα εξοικονόμησης ενέργειας, παρά το γεγονός ότι είχαμε ενσωματώσει στο εθνικό δίκαιο και την παλιότερη σχετική οδηγία 93/76/ΕΟΚ χωρίς ωστόσο να προχωρήσουμε σε εφαρμογή. Έτσι, εξακολουθούμε να καταναλώνουμε μεγάλες ποσότητες ενέργειας για να ζεσταίνουμε, να δροσίσουμε και να φωτίσουμε τους χώρους, στους οποίους ζούμε & εργαζόμαστε. Οι συνήθειες μαύρες τρύπες των κτιρίων είναι η απουσία μόνωσης στο κέλυφος και την οροφή, η κακή ποιότητα κουφωμάτων και τζαμιών, η μη αεροστεγανότητα, η κακή συντήρηση του λέβητα και η έλλειψη θερμοστατικού ελέγχου. Η υπερκατανάλωση αυτή ενέργειας είναι αποτέλεσμα της στρεβλής ανάπτυξης των αστικών κέντρων, αλλά και της αυξανόμενης θερμικής υποβάθμισης, λόγω του φαινομένου της θερμικής αστικής νησίδας και της εμμονής στη χρήση

εμπειρικών και ξεπερασμένων τεχνικών σχεδιασμού του αστικού χώρου και της μεγάλης έλλειψης αστικού και περιβαλλοντικού πρασίνου.

Τόνισε ότι οι χώροι που ζούμε και εργαζόμαστε, αλλά και οι πόλεις μας, είναι δυνατόν να μας προσφέρουν θαλπωρή και άνετη διαβίωση χωρίς σπατάλη ενέργειας και χρημάτων, αρκεί να εφαρμόσουμε ορισμένες παμπάλαιες αρχές που παραπέμπουν στον ορθό σχεδιασμό, οι οποίες επανέρχονται σήμερα στο προσκήνιο, επανεισάγοντας την βιοκλιματική αντίληψη. Έτσι τα κτίριά μας, αξιοποιώντας στο μέγιστο τις ευνοϊκές παραμέτρους του κλίματος και την φυσική ενέργεια, αλλά και τους δροσερούς ανέμους, το τοπικό κλίμα, την μορφολογία του εδάφους, τον περιβάλλοντα χώρο, κλπ., μπορούν να γίνουν ενεργειακά και περιβαλλοντικά αποδοτικά συνεισφέροντας στην βελτίωση της ποιότητας ζωής στο αστικό περιβάλλον, σύμφωνα με τη θεματική στρατηγική της ΕΕ που επιδιώκει μια αιεφόρο αστική ανάπτυξη. Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός, τα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η ορθή ενεργειακή διαχείριση εφαρμόζονται σε μεγάλη κλίμακα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και σε όλο και περισσότερα κτίρια του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα στην χώρα μας, καθώς υπάρχει πλέον τεχνογνωσία, αλλά και σημαντική εμπειρία και έτσι η ένταξη της βιοκλιματικής αντίληψης στον σχεδιασμό τείνει να γενικευθεί και να ενταχθεί στην ευρύτερη οικοδομική πρακτική. Η βιοκλιματική αρχιτεκτονική σε συνδυασμό με τον ορθό και ενεργειακά αποδοτικό σχεδιασμό των Η/Μ εγκαταστάσεων, συνθέτουν σήμερα αυτό που ονομάζεται ενεργειακός σχεδιασμός των κτιρίων και που συμβάλλουν στην διασφάλιση αποδεκτών εσωκλιματικών συνθηκών και σωστής θερμικής συμπεριφοράς του κτιρίου – χειμώνα καλοκαίρι - και συνεπώς περιορίζουν την κατανάλωση συμβατικής ενέργειας, με όλα τα οφέλη που αυτό συνεπάγεται, οικονομικά και περιβαλλοντικά. Ο παραπάνω στόχος, στην περίπτωση της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής, επιτυγχάνεται με καθαρά σχεδιαστικούς χειρισμούς ή/και με διάφορες τεχνικές και συστήματα που εντάσσονται στην κατασκευή του κελύφους, περιορίζοντας μ' αυτόν τον τρόπο την εξάρτηση από το μηχανολογικό εξοπλισμό για θέρμανση και ψύξη των κτιρίων. Η βιοκλιματική προσέγγιση εστιάζεται στην αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας και των δροσερών ανέμων, συμβάλλοντας στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας τη χειμερινή περίοδο, περιορίζοντας τις θερμικές απώλειες του κτιρίου και μεγιστοποιώντας τα θερμικά ηλιακά κέρδη. Παράλληλα, για την θερινή περίοδο επιδιώκεται ο φυσικός δροσισμός του κτιρίου με ελαχιστοποίηση των θερμικών κερδών και θερμική αποφόρτιση του κτιρίου μέσω του αερισμού και άλλων μέτρων φυσικού δροσισμού. Οι θερμικές απώλειες και τα θερμικά κέρδη θα πρέπει να συνθέτουν ένα ισορροπημένο θερμικό ισοζύγιο (η διαφορά θα πρέπει να είναι όσο το δυνατό μικρότερη). Όταν οι θερμικές πρόσδοσι τη χειμερινή περίοδο δεν επαρκούν για να καλύψουν τις θερμικές απώλειες (μη θερμομονωμένα συμβατικά κτίρια) προσάγεται στους εσωτερικούς χώρους θερμότητα μέσω της εγκατάστασης θέρμανσης, έτσι ώστε να καλυφθεί η διαφορά στο ισοζύγιο.

Η κα Καραβασίλη ανέπτυξε στη συνέχεια τις απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης που εισάγονται στον σχεδιασμό των κτιρίων από τον σχετικό Κανονισμό και τις παραμέτρους που πρέπει να ακολουθηθούν για έναν ολοκληρωμένο ενεργειακό σχεδιασμό, όπου ιδιαίτερο ρόλο παίζει η βιοκλιματική προσέγγιση στην αρχιτεκτονική μελέτη (ανάλυση τοπικού κλίματος, επιλογή βέλτιστου προσανατολισμού, σχήματος και μορφής του κτιρίου, επιλογή κατασκευαστικών υλικών, διαστασιολόγηση ανοιγμάτων, λειτουργική οργάνωση των χώρων, ισχυροποίηση της θερμικής προστασίας των συμπαγών δομικών στοιχείων του κελύφους, πέραν της συμβατικής, που αποτελεί ένα από τα πλέον σημαντικά μέτρα για τον περιορισμό των θερμικών απωλειών τη χειμερινή περίοδο και την διατήρηση των πιθανών θερμικών ηλιακών κερδών για μεγάλο διάστημα στους εσωτερικούς χώρους, κλπ. Εφόσον έχουν διασφαλιστεί όλα τα μέτρα για την περιστολή των θερμικών απωλειών στα κτίρια και κυρίως ο νότιος προσανατολισμός και οι ισχυρές μονώσεις στο κέλυφος του κτιρίου, ο μελετητής θα μπορούσε να προχωρήσει και να προτείνει την κατασκευή ειδικών συστημάτων για την περαιτέρω εκμετάλλευση των ηλιακών κερδών, όπως νότια προσανατολισμένα ανοίγματα (άμεσο ηλιακό κέρδος), προσαρτημένο θερμοκήπιο, τοίχο μάζα ή θερμικής αποθήκευσης, αεριζόμενο τοίχο Trombe, ηλιακό αίθριο, θερμοσιφωνικό πανέλο. Συνθετότερα συστήματα, όπως οι αεροσυλλέκτες που απαιτούν δίκτυο σωληνώσεων ειδικά μελετημένων και διαστασιολογημένων, που ενσωματώνονται στα δάπεδα ή τις οροφές για τη μεταφορά της συλλεχθείσης θερμότητας σε απομακρυσμένους χώρους, οι οροφές θερμικής αποθήκευσης, ή ακόμη ο συνδυασμός συστημάτων (παθητικά συστήματα, φωτοβολταϊκά και ζεστού νερού χρήσης) κ.ά., αποτελούν αναμφισβήτητα δοκιμασμένες και αποτελεσματικές εναλλακτικές λύσεις, η εφαρμογή των οποίων απαιτεί ειδικές γνώσεις, σωστή εκτίμηση των απαιτούμενων φορτίων και βέβαια προσεγγισμένη κατασκευή. Για την περίοδο του χειμώνα, όπου εμφανίζονται συχνά διαστήματα συννεφιάς που διαρκούν πάνω από δύο συνεχόμενες μέρες και η διάχυτη από τα σύννεφα ηλιακή ακτινοβολία δεν αρκεί για να θερμάνει τα κτίρια, προκύπτει η ανάγκη συμπληρωματικής θέρμανσης. Πριν να καταφύγουμε στο πετρέλαιο μπορούμε να εξαντλήσουμε τις δυνατότητες θέρμανσης από άλλες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: την αιολική, τη γαιοθερμική και τη βιομάζα. Για την αποφυγή υπερθέρμανσεων την περίοδο του καλοκαιριού, από τα πλέον αποτελεσματικά μέτρα που θα μπορούσε να προβλέψει κανείς ή και να ενισχύσει κατά το δυνατό περισσότερο αφορούν στη βελτίωση των μικροκλιματικών συνθηκών με την κατάλληλη φύτευση για σκίαση και εξατμιστικό δροσισμό, στην επιλογή επιστρώσεων με υλικά μεγάλης ανακλαστικότητας, στην πρόβλεψη υδάτινων επιφανειών για ενίσχυση και πάλι του εξατμιστικού δροσισμού, αλλά και κυρίως στην επιλογή κατάλληλων ηλιοπροστατευτικών διατάξεων, ανάλογα με τον προσανατολισμό των όψεων (οριζόντιες διατάξεις στο Νότο, κατακόρυφες στην Ανατολή και Δύση με σωστή κλίση σε σχέση με την πορεία των ηλιακών ακτίνων), ειδικών κρυστάλλων στα παράθυρα και τις πόρτες (που μειώνουν την διαπερατότητα της ηλιακής ακτινοβολίας), κλπ. Σημαντικό μέτρο ελέγχου της υπερθέρμανσης του κτιρίου αποτελεί ο διαμετρικός αερισμός των χώρων και ο νυκτερινός αερισμός τους, ιδιαίτερα στα μεσογειακά κλίματα. Στην περίπτωση που το μέτρο αυτό δεν μπορεί να ικανοποιηθεί από τα υπάρχοντα ανοίγματα στις όψεις του κτιρίου, τότε η χρήση ανοιγμάτων στην οροφή του κτιρίου, ή η κατασκευή ηλιακής καμινάδας για την επιτάχυνση απαγωγής του θερμού αέρα από το κτίριο, ή ανεμόπυργου για την εξαναγκασμένη κίνηση του αέρα, θα αποτελούσαν μερικές από τις δοκιμασμένες στην πράξη αποτελεσματικές τεχνικές. Κάθε φορά όμως είναι ιδιαίτερα σημαντικό να χρησιμοποιηθούν υλικά με μεγάλη θερμοχωρητικότητα (χρονική καθυστέρηση μετάδοσης θερμότητας σε ώρες που μπορεί να υπολογιστούν, έτσι ώστε να συμπίπτουν με τη μείωση των εξωτερικών θερμοκρασιών τις βραδινές ώρες), να προτιμούνται ανοιχτόχρωμα επιχρίσματα (ελαχιστοποίηση της απορροφώμενης ηλιακής ακτινοβολίας και μεγιστοποίηση της ανακλώμενης) και να ενισχύεται ο φυσικός φωτισμός των χώρων (περιορισμός χρήσης τεχνητού φωτισμού και συνεπώς και των εσωτερικών θερμικών φορτίων).

Τη σημασία της εξασφάλισης φυσικού φωτισμού, αλλά και της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας για τον τεχνικό φωτισμό τόνισε ιδιαίτερα ο κύριος Χρυσόστομος Χρηστίδης, που με πλήθος παραδειγμάτων από πρόσφατες εφαρμογές επιβεβαίωσε τις πολλαπλές δυνατότητες που παρέχει σήμερα ο σχεδιασμός και η τεχνολογία για την εξοικονόμηση μεγάλων ποσών ενέργειας. Η συζήτηση εστιάστηκε κυρίως στα ζητήματα ενεργειακής πιστοποίησης και των επιθεωρητών και οι ομιλητές προσπάθησαν να δώσουν όλες τις απαντήσεις στη βάση των διατάξεων που προβλέπονται σε σχετικό σχέδιο προεδρικού διατάγματος που έθεσε σε διαβούλευση το Υπουργείο Ανάπτυξης τέλη 2008, αλλά και στην υποστήριξη που πρέπει να υπάρξει από την Πολιτεία για να δώσει ώθηση σε μια ευρύτατη εφαρμογή μέσω πολιτικής κινήτρων. Επιδοτήσεις και φοροαπαλλαγές είναι μερικά από τα μέτρα που εφαρμόζουν με επιτυχία από χρόνια πολλές ευρωπαϊκές χώρες και έχουν απογειώσει την εφαρμογή της οδηγίας στα υφιστάμενα κυρίως κτίρια (διαδικασία ανακαίνισης) και έχουν αποφέρει σημαντικά κέρδη, δεδομένου ότι όπως υπολογίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα νέα κτίρια πετυχαίνουν έως και 60% εξοικονόμηση ενέργειας σε σχέση με αυτά που είχαν κατασκευαστεί πριν από την πετρελαϊκή κρίση της δεκαετίας του '70, ενώ αυτή η μείωση φθάνει στο 28% σε σχέση με οικοδομές που έχουν χτιστεί πριν το 1985.

A-1-3. Μελέτες - Έρευνες :

Ομάδα Εργασίας με θέμα: «Διαχείριση στερεών αποβλήτων περιφέρειας Πελ/σου».

Αλλαγή τίτλου και συμπλήρωση με 3 νέα μέλη την 23/7/07, της διμελούς Ο.Ε. με τίτλο «Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης και προτάσεις για τη σωστή διαχείριση στερεών αποβλήτων της περιφέρειας Πελ/σου» που είχε συγκροτηθεί την 6/9/04 από 6 μέλη.

Αντικείμενο μελέτης της ομάδας καθορίζονται οι παρακάτω εργασίες :

- 1) Καταγραφή σημερινής κατάστασης – Διατύπωση διαφοροποιήσεων συγκριτικά με την προηγούμενη καταγραφή.
  - 2) Νομοθετικό πλαίσιο – Διαφοροποιήσεις και προσθήκες που επήλθαν στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την εκπόνηση της έκθεσης του πορίσματος της Ο.Ε.
  - 3) Αξιοποίηση σχετικού πονήματος και αντίστοιχων εργασιών του κεντρικού ΤΕΕ.
  - 4) Μέθοδοι επεξεργασίας που θεωρεί η ομάδα ότι συνάδουν με το χαρακτήρα και τις ιδιαιτερότητες της περιφέρειας Πελ/σου.
  - 5) Δράσεις ενημέρωσης της κοινωνίας σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- Παρέδωσε πόρισμα.

A-1-4. Λοιπές Δράσεις :

Το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης στα καμένα

Την επίσκεψη στις πυρόπληκτες περιοχές οργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου

Το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ οργάνωσε την περιοδεία στις πυρόπληκτες περιοχές της Πελοποννήσου, του Παρατηρητηρίου Ανασυγκρότησης.

Την επιτροπή του Παρατηρητηρίου αποτελούσαν η συντονίστρια κ. Ασημίνα Ξηροτύρη, η κ. Χριστίνα Θεοχάρη και ο κ. Ηλίας Αποστολίδης.

Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η παρακολούθηση, η συμβολή και οι παρεμβάσεις για την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανασυγκρότησης και προστασίας της φύσης των περιοχών που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές. Τα μέλη της Επιτροπής μαζί με την πρόεδρο του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, που οργάνωσε και την επίσκεψη αυτή, βρέθηκαν στους δήμους Φαλαισίας, Γόρτυνος και Μεγαλόπολης, όπου συμμετείχε και σε συσκέψεις που έγινε εκεί με τις τοπικές δημοτικές αρχές.

Πραγματοποιήσαν αυτοψία εκεί όπου οι καταστροφικές πυρκαγιές έκαναν στάχτη περιβάλλον και περιουσίες και ενημερώθηκαν για τα αντιδιαβρωτικά έργα από το δασαρχείο. Στην συνέχεια ακολούθησε σύσκεψη με τους εμπλεκόμενους φορείς, στα γραφεία του ΤΕΕ Πελοποννήσου, όπου συμμετείχαν εκπρόσωποι από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, τη νομαρχία Αρκαδίας, την διεύθυνση Δασών της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της νομαρχίας Αρκαδίας, του Δασαρχείου της Αρκαδίας, καθώς επίσης του Εμπροβιοτεχνικού Επιμελητηρίου Τρίπολης, του Οικονομικού Επιμελητηρίου Πελοποννήσου, της Δ.Ε.Κ.Ε. Περιφέρειας Πελοποννήσου, της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών της νομαρχίας Αρκαδίας, του ΙΓΜΕ Τρίπολης και του Συλλόγου Αρκάδων Οικολόγων και Ορειβατών.

Ο σκοπός του Παρατηρητηρίου

Να αναφέρουμε ότι το Παρατηρητήριο Ανασυγκρότησης έχει συγκροτηθεί από ειδικούς επιστήμονες, μέλη του ΤΕΕ, του ΓΕΩΤΕΕ, του δικηγορικού και του ιατρικού συλλόγου, του Οικονομικού Επιμελητηρίου και του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνείου. Όπως ανέφερε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου κ. Χαρίκλεια Τσιώλη, κατά την σύσκεψη που έγινε στην έδρα του ΤΕΕ, στο πλαίσιο της συνεργασίας του Τεχνικού Επιμελητηρίου με το Παρατηρητήριο, ξεκίνησαν επί τόπου επισκέψεις, όπως αυτή της Αρκαδίας, στις πυρόπληκτες περιοχές, ενώ οι συσκέψεις γίνονται με σκοπό να συμβάλουν όλοι μαζί, μέσα από την συνεργασία τους σε επιστημονικό επίπεδο, προκειμένου να φέρουν εις πέρας το δύσκολο έργο που έχει αναλάβει η πολιτεία για την ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών.

Συμπεράσματα και προβλήματα

Τα βασικά συμπεράσματα της περιοδείας του επιστημονικού κλιμακίου του Παρατηρητηρίου είναι:

1. Το θεσμικό πλαίσιο της χώρας για την πρόληψη και την αντιμετώπιση καταστροφών εξακολουθεί να έχει σημαντικά κενά και παραλείψεις, ενώ χρειάζονται ουσιαστικές βελτιώσεις στην οργανωτική δομή και διασύνδεση της Κεντρικής και Περιφερειακής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης για να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο.

Οι τοπικοί φορείς τόνισαν τις μεγάλες αδυναμίες του συστήματος πρόληψης και δασοπυρόσβεσης και επικαλέστηκαν το ομόφωνο πόρισμα της διακομματικής επιτροπής της Βουλής ως ένα βιώσιμο μοντέλο που πρέπει, μετά από την επικαιροποίησή του, να αξιοποιηθεί από την πολιτεία προκειμένου να αποφευχθούν παρόμοιες καταστάσεις στο μέλλον.

2. Όσον αφορά το πρώτο στάδιο της κάλυψης των άμεσων αναγκών, μετά τα μέτρα των πρώτων ημερών, υπάρχει κατά γενική ομολογία στασιμότητα. Έτσι διαπιστώνονται προβλήματα:

α) Στην αποκατάσταση των οικισμών (έλεγχοι, άδειες, τίτλο ιδιοκτησίας κ.ά. για εγκυρότητα της χρηματοδότησης και την έναρξη των εργασιών αποκατάστασης).

β) Στην αντιδιαβρωτική προστασία, επιτυχή ίσως τα έργα των πρώτων ημερών αλλά στοιχειώδη και ανεπαρκή ακόμη και για το άμεσο μέλλον, σε σχέση και με την ελλιπέστατη στελέχωση των δασικών υπηρεσιών.

γ) Στην αντιπλημμυρική προστασία των περιοχών (έλλειψη προγραμματισμού, μελετών και κυρίως χρηματοδότησης).

δ) Στην τεχνική αναδάσωση, που απαιτείται σε σημαντικές δασικές εκτάσεις, και στην αναγκαία προετοιμασία για αυτό (φυτευτικό υλικό, ειδικοί επιστήμονες κ.ά).

ε) Στην αποκατάσταση των δικτύων και λοιπών υποδομών, χαρακτηριστική ήταν η διαπίστωση των Δημάρχων ότι «παρατηρείται στασιμότητα σε όλα τα επίπεδα– προγραμματισμός, μελέτες, χρηματοδότηση – που αφορούν τριτογενείς».

στ) Στον σχεδιασμό προστασίας των περιοχών που δεν έχουν καεί και στην ένταξη των πολιτών στο σχεδιασμό και την επιχείρηση πυροπροστασίας αυτών των περιοχών.

ζ) Στην αποκατάσταση των καλλιεργειών και στην έγκαιρη εισαγωγή καινοτόμων αγροτικών δραστηριοτήτων, όπως και την παράταση των αναπτυξιακών κινήτρων με απώτερο σκοπό τη συγκράτηση του πληθυσμού.

η) Πολύ θετικό κρίνεται το ότι, όπως δήλωσε ο περιφερειακός διοικητής Δασών, ολοκληρώθηκε η κήρυξη των αναδασωτέων εκτάσεων. Πρέπει τώρα άμεσα να αρχίσει η ορθή διαδικασία σύνταξης των δασικών χαρτών!

3. Έντονος ήταν ο προβληματισμός σε όλους για την ανυπαρξία ενός συνεκτικού σχεδίου ανασυγκρότησης των πυρόπληκτων περιοχών, που θα δώσει έμφαση στην αποκατάσταση των περιοχών, την παραπέρα ανάπτυξή τους και στην δημιουργία προϋποθέσεων για την αποφυγή παρόμοιων καταστάσεων στο μέλλον, όπως και ενός δημόσιου φορέα σχεδιασμού και παρακολούθησης της υλοποίησης των έργων και δράσεων από τις συναρμόδιες υπηρεσίες της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης. Ενόψει φορέα με αποκεντρωμένη δομή και λειτουργία στις Περιφέρειες, οι οποίες έχουν το πρόβλημα. Χαρακτηριστική είναι η γενική τους πρόταση (παρόμοια με αυτή του Παρατηρητηρίου) ότι «δεν είναι δυνατόν να καλείται η

τοπική κοινωνία μόνη της να διαχειριστεί μία πρωτόγνωρη κατάσταση, αλλά επιβάλλεται συντεταγμένα η πολιτεία με τους φορείς της και την τοπική κοινωνία να σχεδιάσει και υλοποιήσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανασυγκρότησης».

4. Από όλους τους φορείς αναδεικνύεται ως μείζον το θέμα της χρηματοδότησης, καθώς ελάχιστα χρήματα έχουν δοθεί μέχρι σήμερα και μόνο για την αποκατάσταση οικισμών. Παράλληλα έχει ανακύψει θέμα με την παράταση των προθεσμιών για την ολοκλήρωση έργων με χρηματοδότηση από το Γ' ΚΠΣ των πυρόπληκτες περιοχές. Θέμα, που μεταξύ των άλλων αποτέλεσε αντικείμενο της πρόσφατης σύσκεψης με την αρμόδια επίτροπο Ντ. Χούμπνερ στη Θεσσαλονίκη. Η ουσία του θέματος όμως είναι όχι η τυπική χρονική παράταση των έργων και προγραμμάτων αλλά ότι δεν έχουν συνταχθεί ακόμη έγκριτα και βιώσιμα προγράμματα από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές Περιφερειών και Υπουργείων, για τις πυρόπληκτες περιοχές.

Τα ερωτήματα που τίθενται είναι :

α) Πώς λειτουργεί το «Ταμείο Εθνικού Φορέα εκτάκτων αναγκών» και με ποια κριτήρια και πότε θα διατεθούν χρήματα για την αποκατάσταση των περιοχών;

β) Τι θα γίνει με την έγκριση της παράτασης προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, που συνδέονται με τις πυρόπληκτες περιοχές;

γ) Γιατί καρκίνοβατεί η έγκριση από το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ε.Ε των κονδυλίων που αναλογούν για τέτοιας έκτασης καταστροφές.

Συνάντηση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για τη διαχείριση των απορριμμάτων

Συνάντηση με τον γενικό γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου κ. Νικόλαο Αγγελόπουλο, είχαν στις 24 Σεπτεμβρίου 2008 τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής του Περιφερειακού τμήματος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, με σκοπό να ενημερωθούν σχετικά με τον προγραμματισμό των ενεργειών που πρόκειται να υλοποιηθούν στο άμεσο μέλλον για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων σε επίπεδο Περιφέρειας.

Στη συνάντηση συμμετείχαν ακόμα, το Προεδρείο της Αντιπροσωπείας, οι Πρόεδροι των Ν.Ε. των νομών του Τμήματος, καθώς και μέλη της Ομάδας εργασίας που έχει συστήσει το Περιφερειακό τμήμα για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Ο κ. Αγγελόπουλος ενημέρωσε τους εκπροσώπους του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου, ότι ύστερα από συνεχείς διαβουλεύσεις με τους τοπικούς φορείς οριστικοποιήθηκε ο σχεδιασμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου σχετικά με τη διαχείριση των αστικών αποβλήτων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του σχεδιασμού αυτού έχουν γίνει ενέργειες, όπως:

Δρομολογείται η αποκατάσταση όλων των ανενεργών Χ.Α.Δ.Α. της Περιφέρειας μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2008, ενώ παράλληλα μέχρι την συγκεκριμένη ημερομηνία θα εξασφαλισθεί η παύση λειτουργίας του συνόλου των υφιστάμενων ενεργών Χ.Α.Δ.Α. και στους 5 νομούς της Περιφέρειας οι οποίοι ανέρχονται σε 88.

Για τη διαχείριση των συλλεχθέντων απορριμμάτων θα ακολουθηθεί η μέθοδος της δεματοποίησης με την προμήθεια εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία 12 δεματοποιητών σε ισάριθμες οργανωμένες μονάδες εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Διαμορφώνονται, οργανώνονται και εν συνεχεία θα αδειοδοτηθούν 8 επιλεγμένοι χώροι εντός της Περιφέρειας Πελοποννήσου στους οποίους θα γίνεται η προσωρινή αποθήκευση των δεματοποιημένων απορριμμάτων για τα επόμενα δύο χρόνια. Σημειώνεται ότι η δεματοποίηση και περιτύλιξη των απαλλαγμένων από στραγγιδία απορριμμάτων αδειοδοτείται και συνάδει πλήρως με την υφιστάμενη Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία περί διαχείρισης στερεών αποβλήτων. Για την περαιτέρω διαχείριση των στραγγιδίων έχει ληφθεί μέριμνα για επεξεργασία και διάθεση εν συνεχεία στις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων που λειτουργούν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ενώ υπάρχει και η δυνατότητα πλήρους επεξεργασίας και διάθεσης προς άρδευση του τελικώς επεξεργασμένου ύδατος.

Εξασφαλίζεται ο χρόνος που απαιτείται για την κατασκευή και λειτουργία μονάδας επεξεργασίας αστικών απορριμμάτων, δηλαδή παίρνει σάρκα και οστά μία πάγια θέση του Τ.Ε.Ε. περί ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων σύμφωνα με τις πλέον σύγχρονες αντιλήψεις περί διαχείρισης οι οποίες επιτρέπουν την επιλογή από ένα ευρύ φάσμα μεθόδων και πρακτικών.

Ο εξοπλισμός, του οποίου η προμήθεια θα γίνει σε πρώτη φάση για την οργάνωση των μονάδων δεματοποίησης θα χρησιμοποιηθεί στην συνέχεια ως πάγιος εξοπλισμός των συγκεκριμένων χώρων οι οποίοι θα λειτουργούν πλέον ως Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (Σ.Μ.Α.). Με τον τρόπο αυτό θα είναι έτοιμο προς χρήση ένα δοκιμασμένο και άρτια εξοπλισμένο δίκτυο σταθμών μεταφόρτωσης που θα εξυπηρετεί τη μεταφορά των απορριμμάτων στη μονάδα ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Αντιμετώπιση του προβλήματος

Όπως είναι σαφές από τα ανωτέρω και όπως εκφράστηκε και από τους εκπροσώπους του Τ.Ε.Ε., κατά τη διάρκεια της συνάντησης, βρίσκεται πλέον σε φάση υλοποίησης μία σοβαρή και υπεύθυνη προσπάθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων. Λαμβάνοντας υπόψη τις καταδικαστικές Αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σχετικά με τις παραλήψεις του παρελθόντος οι οποίες στένεψαν σημαντικά τα χρονικά περιθώρια εξεύρεσης λύσης αλλά και τα δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί πλέον στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου θεωρεί ότι η ανάληψη της ευθύνης από τον γενικό γραμματέα της Περιφέρειας, αλλά και τα ορθολογικά τεχνολογικά βήματα που έχουν έως σήμερα πραγματοποιηθεί, δημιουργούν αισιοδοξία αφενός για την αποκατάσταση όλων των Χ.Α.Δ.Α. της Περιφέρειας αφετέρου για την κατασκευή ολοκληρωμένης μονάδας διαχείρισης απορριμμάτων.

Όπως τόνισε η Πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, μέσα στο πλαίσιο των πάγιων θέσεων που έχει εκφράσει το Τεχνικό Επιμελητήριο ως σύμβουλος της Πολιτείας σε τεχνικά θέματα, "θα σταθεί αρωγός και συμπαραστάτης της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε κάθε βήμα που θα πραγματοποιηθεί προς την κατεύθυνση οριστικής, νόμιμης και αποδεκτής λύσης του προβλήματος της διαχείρισης των απορριμμάτων, θεωρώντας ότι μόνο μέσω της οδού αυτής μπορεί να επιτευχθεί η προστασία του περιβάλλοντος και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας Πελοποννήσου".

ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ (ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ). Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ημερίδα με θέμα "Ολύμπια οδός (Ιόνια οδός). Ο ρόλος της στη βιώσιμη ανάπτυξη της Δυτικής Ελλάδας και η προστασία του οικοσυστήματος», διοργάνωσε στην Καλαμάτα το Επιμελητήριο Μεσσηνίας. Στην ημερίδα το Τεχνικό Επιμελητήριο Πελοποννήσου εκπροσώπησαν ο πρόεδρος της Νομαρχιακής Επιτροπής Μεσσηνίας Αν. Αγγελής ο αντιπρόεδρος της Δ.Ε. Παν. Μουντανέας και ο αντιπρόεδρος της Ν.Ε. Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελοποννήσου, Δημ. Τροχάτος. Χαιρετισμό εκ μέρους του ΤΕΕ απηύθυνε ο πρόεδρος της Ν.Ε. Μεσσηνίας Αν. Αγγελής.

Παρακάτω, παρουσιάζουμε αποσπάσματα από τις ομιλίες των δύο συναδέλφων Μουντανέα και Τροχάτου.

Ο Π. Μουντανέας στην εισήγηση του είπε τα ακόλουθα:

«Ο τροχός είναι μία από τις σημαντικότερες εφευρέσεις του ανθρώπου στο διάβα του στον χρόνο έως σήμερα. Ίσως αυτός είναι ο λόγος που σήμερα, ελάχιστα δεν συμφωνούν με την γενικότητα ότι, κάθε οδικό έργο συμβάλλει σε μικρό ή σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη του χώρου που συνδέεται με αυτό. Αυτό που κάθε φορά πρέπει να μπαίνει σε μικροσκόπιο είναι η ίδια η ανάπτυξη και οι κανόνες που την διέπουν.

Ολυμπία οδός κωδικά ονομάζεται ο νέος οδικός άξονας από την Ελευσίνα έως την Καλαμάτα. Το πρώτο τμήμα της (Ελευσίνα -

Ρίο) εντάσσεται στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και το δεύτερο (Ρίο – Τσακώνα) αποτελεί την απόληξη της Ιόνιας οδού. Στο σύνολο της αναβαθμίζει την θέση της πατρίδας μας στο ενιαίο Ευρωπαϊκό και οικονομικό γίγνεσθαι. Ο σημαντικότερος αυτός οδικός άξονας θα είναι αυτοκινητόδρομος με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και μια λωρίδα έκτακτης ανάγκης ανά κατεύθυνση, διαχωριζόμενες με νησίδα και με ταχύτητα μελέτης τα 120 χιλιόμετρα ανά ώρα.

Τα χαρακτηριστικά αυτά και η χάραξη της οδού μας δημιουργούν δύο «πεποιθήσεις» για αυτήν:

Θα αποτελέσει την σπουδαιότερη υποδομή για την ανάπτυξη της Πελο-οννήσου.

1. Μαζί με την Ανατολική οδό με την οποία συναντάται στην Τσακώνα θα αποτελέσει την «σπονδυλική στήλη» ολόκληρης της συγκοινωνιακής της υποδομής και

2. Θα αποτελέσει τον μεγαλύτερο κίνδυνο δυσμενών επιπτώσεων στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και την ευκαιρία στρεβλής και άναρχης ανάπτυξης.

Σε ότι αφορά στην πρώτη θεωρούμε ότι δεν πρέπει να σταθούμε και να την αναλύσουμε περισσότερο. Αφενός δεν νομίζουμε ότι διαφωνούν πολλοί με αυτήν και αφετέρου δεν είναι αυτό το θέμα μας τουλάχιστον όπως εμείς το αντιλαμβανόμαστε.

Σε ότι αφορά στην δεύτερη «πεποίθηση», αυτή υπάρχει εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο έχουμε λειτουργήσει μέχρι τώρα ως κράτος. Και λέμε μέχρι τώρα επειδή θα ήταν τουλάχιστον άδικο να προεξοφλήσουμε την επόμενη πορεία της χώρας πριν καλά καλά την δούμε να προδιαγράφεται.

Σε ότι αφορά στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεδομένης της ανάγκης για οικονομία στον χρόνο, αυτό που ξεχωρίζουμε να νοείται ως βιώσιμη ανάπτυξη είναι η οικονομική ανάπτυξη που πραγματοποιείται έχοντας τους πιο κάτω τρεις βασικούς στόχους:

- Προστασία του Περιβάλλοντος.
- Κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή.
- Οικονομική ευημερία.

Σε ότι αφορά στο εθνικό μας επίπεδο πρέπει να εστιάσουμε στην τουριστική ανάπτυξη. Όπως δείχνουν τα στοιχεία που υπάρχουν, αυτή θα αποτελέσει τον βασικό κορμό της ανάπτυξης, τουλάχιστον της Δυτικής Ελλάδας και πρέπει να την δούμε μέσα στο πλαίσιο των παραπάνω στόχων.

Η αγροτική ανάπτυξη θεωρούμε ότι πρέπει να μείνει έξω από την σημερινή συζήτηση. Αφενός υπάρχει υστέρηση της που συνδέεται με κυβερνητικές πολιτικές που την αφορούν άμεσα ή έμμεσα και αφετέρου, μάλλον είναι πολύ δύσκολο η αγροτική ανάπτυξη να συγκρουστεί με τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο κανονιστικό επίπεδο για την χώρα μας η τουριστική ανάπτυξη διέπεται από το χωροταξικό πλαίσιο για τον τουρισμό. Το πλαίσιο αυτό είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση και είχαμε τότε την ευκαιρία να τοποθετηθούμε στο σύνολο του. Η σύνδεση των δράσεων που επιτρέπει το χωροταξικό πλαίσιο του τουρισμού, με τους στόχους που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για την αιχμώδη ανάπτυξη, είναι το εργαλείο ανάλυσης του θέματος της επιρροής της Ολυμπίας οδού στην βιώσιμη ανάπτυξη. Το συμπέρασμα για μας είναι ξεκάθαρο και διαυγές. Απαιτείται αναθεώρηση του χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό και δημιουργία μηχανισμών δημόσιου ελέγχου των δράσεων ώστε αυτές να κινούνται στα πλαίσια του αρχικού σχεδιασμού τους - κύριου και παράπλευρου-.

Εάν δεν συμβεί αυτό τότε η Ολυμπία οδός θα συμβάλει στην ανάπτυξη, αλλά η ανάπτυξη δεν θα είναι βιώσιμη ή αιχμώδης. Και για αυτό προφανώς δεν θα ευθύνεται η Ολυμπία οδός. Αυτό δεν σημαίνει ότι η ίδια η οδός ως έργο δεν πρέπει να εξεταστεί από την σκοπιά της βιωσιμότητας. Ως υποδομή μεταφορών πρέπει να είναι εναρμονισμένη με τους ειδικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις βιώσιμες μεταφορές. Ο γενικός στόχος όπως αποτυπώνεται σε απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι :

Να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα μεταφορών ανταποκρίνονται στις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις ανεπιθύμητες επιπτώσεις τους στην οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον. Ειδικά για το οικοσύστημα της περιοχής Καΐαφα, που παράλληλα είναι Αρχαιολογικός χώρος και τοπικό ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, πιστεύουμε ότι δεν αρκεί η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Αυτό το πιστεύουμε κυρίως, επειδή ποτέ δεν θα βρούμε έναν τρόπο, όταν ακούμε την λέξη ελάχιστο, να καταλαβαίνουμε όλοι το ίδιο πράγμα, σε πείσμα του ποιητή της ελευθερίας που λέει ότι μάθαμε να κουβενιάζουμε ήσυχα και απλά. Οι επιπτώσεις του έργου στο οικοσύστημα πρέπει να μηδενιστούν και για αυτό ένας είναι ο τρόπος: Να μείνει το οικοσύστημα έξω από την περιοχή του έργου».

Ο Δ. Τροχάτος στην εισήγησή του είπε μεταξύ άλλων:

«Είναι σίγουρο ότι όταν λέμε την λέξη ελάχιστο – ελαχιστοποίηση ανεπιθύμητων επιπτώσεων δεν εννοούμε, ούτε καταλαβαίνουμε το ίδιο πράγμα. Επίσης είναι σίγουρο ότι κάποιοι, συνέτασαν εκθέσεις ιδεών αντί για απόλυτα τεκμηριωμένες επιστημονικές μελέτες. Αυτοί οι κάποιοι, ήταν τυχεροί διότι μέχρι πρόσφατα ο αρμόδιος Επίτροπος Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ήταν Έλληνας ο κ. Δήμας. Έτσι οι απαντήσεις του ήταν τεκμηριωμένες, άψογες και κυρίως ΕΥΓΕΝΙΚΕΣ. Αλλιώς ειρωνείες, ανέκδοτα και σαρκασμοί τύπου « Greek statistics « θα είχαν ξεκινήσει στην Ε. Ε. αρκετά χρόνια νωρίτερα για την πολιτική της Ελλάδας στα θέματα Περιβάλλοντος. Έχω στα χέρια μου ενδεικτικά τέσσερις απαντήσεις του κ. Δήμα σε αντίστοιχες ερωτήσεις, από τις οποίες καμία δεν αναφέρεται στην Ιόνια Οδό, για την προστασία του οικοσυστήματος της ευρύτερης περιοχής του Καΐαφα, αμέσως μετά τις πυρκαγιές του Αυγούστου του 2007 έως πρόσφατα. Όλες οι απαντήσεις αναφέρονται ευγενικά " ....σε ευθύνη των ελληνικών αρχών...".

Εκφραζόμενος και εγώ το ίδιο ευγενικά θα πω ότι για το Τ.Ε.Ε. οι πολιτικές που έχουν μέχρι τώρα ακολουθηθεί για την προστασία του οικοσυστήματος της ευρύτερης περιοχής του Καΐαφα έχουν αποτύχει πλήρως. Και την ταφόπλακα στην υποβάθμιση και καταστροφή αυτού του οικοσυστήματος, το οποίο επίσημα έχει κηρυχθεί ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας, ήλθε να την βάλει η χάραξη μέσα σε αυτόν της Ιόνιας Οδού.

Η αποφυγή της καταστροφής του οικοσυστήματος ευτυχώς επιτεύχθηκε με την πρόσφατη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μετά τον αγώνα ευαισθητοποιημένων περιβαλλοντικά πολιτών της περιοχής.

Το Τ.Ε.Ε. κατέθεσε πρόσφατα, στις αρχές Νοεμβρίου του 2009 τις προτάσεις του, στο πλαίσιο της διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου του Υ. Π. Ε. Κ. Α. « για την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007 ». Θα αναφέρω επιγραμματικά κάποιες από τις προτάσεις :

Να συνταχθεί ένα Εθνικό σχέδιο Αναδάσωσης και να συνδεθεί με το Πρόγραμμα καταπολέμησης της Ερημοποίησης και το Πρόγραμμα της Κλιματικής Αλλαγής.

Να κατατεθεί άμεσα επικαιροποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου για την ολοκλήρωση του Εθνικού Κτηματολογίου και συγχρόνως κατάρτιση και κύρωσης Δασικών χαρτών.

Να γίνει αναβάθμιση και στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό των φορέων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και να εκπονηθούν επειγόντως διαχειριστικές μελέτες για αυτές, με ζώνες προστασίας, επιτρεπόμενες χρήσεις γης, περιορισμός και καθορισμός των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Κλείνοντας θα ήθελα να τονίσω ότι για το Τ.Ε.Ε. η κατασκευή και ολοκλήρωση της Ιόνιας Οδού από την Κακαβιά μέχρι την Καλαμάτα είναι έργο μέγιστης εθνικής σημασίας. Θα προσδώσει νέους ρόλους και δυνατότητες στις Περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας, περιοχές με μεγάλη υστέρηση στους δείκτες ανάπτυξης. Θα ενεργοποιηθεί θετικά το σύνολο των παραγωγικών τους δυνάμεων σε όφελος των ιδίων και κυρίως της χώρας. Δεν χρειάζεται όμως να περάσει μέσα από το οικοσύστημα του Καΐαφα. Μπορεί και πρέπει να περάσει έξω από αυτό. Η βιώσιμη και αιχμώδης ανάπτυξη δεν κοστολογούνται. Όλα είναι εφικτά και

πραγματοποιούνται όταν υπάρχει πολιτική βούληση.

A-2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

A-2-1. Παρεμβάσεις :

Οι θέσεις του Τμήματος για το Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο για τη Βιομηχανία

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου, διαβουλευτήκε μέσα από τα θεσμικά του Όργανα, το ειδικό πλαίσιο για την Βιομηχανία, αποστέλλοντάς το στις Ν.Ε. των Νομών Αρκαδίας, Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας, οι οποίες, με μέριμνα και ευθύνη τους, κάλεσαν τους συναδέλφους μας μέλη των αντίστοιχων μονίμων επιτροπών των Νομών, σε διαβούλευση. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, απεστάλησαν στην Δ.Ε. προτάσεις, οι οποίες και έτυχαν της έγκρισης της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελοποννήσου. « Η Βιομηχανία στην Ελλάδα, παρουσιάζει μακροπρόθεσμη στασιμότητα, χαμηλή προστιθέμενη αξία, με μικρή σχετικά συμβολή στο ΑΕΠ, εξάρτηση από παραδοσιακούς κλάδους, και μία εν γένει αδυναμία ή και μη αποδοχή, στην παραγωγή και εφαρμογή καινοτομιών και μεθόδων. Δεν επενδύονται γενικά κεφάλαια προερχόμενα από το εξωτερικό, μάλιστα δε, κεφάλαια ελληνικά. «μεταναστεύουν» σε άλλες χώρες. Παρά τις προσπάθειες των τελευταίων ετών, η αδειοδοτική διαδικασία παρουσιάζει ακόμη ακαμψία, και εντείνει την ανασφάλεια για επενδύσεις, δημιουργείται δε και ανασφάλεια ως προς το δικαίω. Για τους παραπάνω λόγους, το ΤΕΕ θεωρεί ότι το συγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο για την βιομηχανία που διαβουλευτήκε, έχει πολλά θετικά στοιχεία, κινείται προς την σωστή κατεύθυνση, και έτσι, συνηγορεί επί αυτού, θετικά κατ' αρχήν. Προτείνονται όμως, τα παρακάτω:

A) Επί του γενικού πλαισίου

Στην επόμενη φάση των ειδικών μελετών του άρθρου 12 του σχεδίου, που θα καθορίσουν τις προδιαγραφές των ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ και λοιπών σχεδίων, ζητάμε να μετέχουμε άμεσα. Η παράγραφος 3 του άρθρου 10, που αφορά την μετεγκατάσταση και το χρονικό όριο γι' αυτήν, να έχει ως όρο, όχι την ύπαρξη οργανωμένου υποδοχέα στον Δήμο που ανήκει η επιχείρηση ή σε όμορο αυτού, αλλά ο όρος να αναφέρεται σε επίπεδο Νομού, ή σε όμορο Νομό, πλησίον όμως του Δήμου στον οποίο αυτή ανήκει. Με τον τρόπο αυτό, πιστεύουμε ότι θα τηρηθεί το όριο της 12ετίας που προϋποτίθεται. Να επιστευθούν οι μελέτες καθορισμού των προδιαγραφών για ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ καθώς και ΖΟΕ κλπ., με χρονικό ορίζοντα το τέλος του παρόντος έτους έτσι ώστε, τα υπό εξέλιξη ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ, να εκπονούνται απρόσκοπτα, εφαρμοζομένου του νέου πλαισίου. Εν τέλει, η όποια θεσμοθέτηση των οργανωμένων υποδοχών προκύψει, αυτή να καθοριστεί από τα υποκείμενα επί πεδα σχεδιασμού, δηλαδή τα ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ, για κάθε Δήμο και Νομό. Με τον τρόπο αυτό, δίνεται η δυνατότητα και το δικαίωμα στους ΟΤΑ, να αποφασίσουν οι ίδιοι γι' αυτού του είδους τους χώρους, παράλληλα με πιθανή δραστηριοποίηση και ιδιωτών.

B) Για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, ειδικότερα

Να καταγραφούν και οριοθετηθούν οι υπάρχοντες οργανωμένοι χώροι ΒΙ.ΠΕ., (Τρίπολη, Μελιγαλάς), να συνυπολογιστούν στον παρόντα σχεδιασμό, με εξυγίανση αυτών, και Πολεοδόμηση. Με τον τρόπο αυτό, εξασφαλίζονται μεγάλα αποθέματα γης θεσμοθετημένα, που θα αποκτήσουν υποδομές ικανές, να δεχθούν βιομηχανικές μονάδες. Είναι μεγάλο πλεονέκτημα, το οποίο πρέπει άμεσα να ληφθεί υπόψη, η θέση της ΒΙ.ΠΕ. Τρίπολης παρά τον κύριο οδικό άξονα της Πελοποννήσου, δηλ. τον αυτοκινητόδρομο Κορίνθου-Τρίπολης-Καλαμάτας. Συμφωνούμε η τάση επέκτασης να προσδιοριστεί προς την Αργολίδα, η χωροθέτηση όμως του νέου οργανωμένου φορέα να γίνει προς το ΒΔ τμήμα του Νομού, πλησίον του παραπάνω οδικού άξονα, περίξ της ευρύτερης ζώνης Λυρκείας – Στέρνας – Κουτσοποδίου. Με τον σχεδιασμό αυτό, και οι πέντε Νομοί απελευθερώνονται για τις υπόλοιπες δράσεις, π.χ. τουριστικές, πλησίον του θαλάσσιου και ορεινού τους χώρου.

Γ) Ειδικά για τους Νομούς

Εκτιμάμε ότι οι Νομοί Αρκαδίας, Αργολίδας και Κορινθίας μπορούν να αναπτύξουν μία σημαντική βιοτεχνική - βιομηχανική δραστηριότητα γύρω από το κρασί (παραγωγή και εμφιάλωση), βιώσιμη και δυναμικά αναπτυσσόμενη λόγω του επωνού του προϊόντος. Επειδή ο ορεινός όγκος της Πελοποννήσου (π.χ. Αρκαδία) αναπτύσσει δυναμικά τα τυροκομικά προϊόντα, αποδίδοντας επώνυμα προϊόντα όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, προτείνουμε άμεση ενίσχυση των εξειδικευμένων αυτών προϊόντων. Οι Νομοί Αργολίδας και Κορινθίας, έχουν ανεπτυγμένες κλαδικές δραστηριότητες, αυτές της μεταποίησης -συσσκευασίας αγροτικών προϊόντων, για διαφόρους λόγους κατά το παρελθόν πολλές σημαντικές μονάδες μετακόμισαν σε άλλους Νομούς, της Βόρειας Ελλάδας, και σήμερα, μπορούν να υπάρξουν καλύτερες συνθήκες ανάπτυξης. Σημαντική είναι και η εξόρυξη και επεξεργασία μαρμάρων, μερικά δε εξ αυτών είναι επώνυμα, και υπάρχει σημαντική δυνατότητα εξαγωγών. Ιδιαίτερη σημασία να δοθεί στους Υπόγειους Υδροφορείς των παράκτιων περιοχών των Νομών, ιδιαίτερα Αργολίδας-Λακωνίας και Κορινθίας, και να ενσωματωθούν στο ειδικό αυτό πλαίσιο και στις επί μέρους προδιαγραφές του, οι ήδη υπάρχουσες μελέτες για την προστασία των υπόγειων υδροφορέων, από δραστηριότητες μη συμβατές. Τέλος πιστεύουμε ότι πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα για την ανάπτυξη βιομηχανιών και βιοτεχνιών καθώς και επιδότηση σε μη ρυπογόνες και μη καταστροφικές για το περιβάλλον δραστηριότητες σε όλους τους Νομούς της Πελοποννήσου.

Προτάσεις για το Ειδικό Χωροταξικό του Τουρισμού

Η Δ.Ε. του περιφερειακού τμήματος ΤΕΕ Πελοποννήσου αμέσως μόλις ανακοινώθηκε το χωροταξικό πλαίσιο για τον τουρισμό ενεργοποίησε μια εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης του πλαισίου σε σχέση με τις πάγιες θέσεις του ΤΕΕ και τις ανάγκες και δυνατότητες της κοινωνίας της περιφέρειας μας.

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας και μετά την επεξεργασία των παρατηρήσεων και προτάσεων των Νομαρχιακών Επιτροπών η Δ.Ε. του ΤΕΕ κατέληξε σε αυτήν την πρώτη εκτίμηση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό, όσον αφορά ειδικότερα την Περιφέρεια Πελοποννήσου και τους νομούς της. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την υπ' όψη ΚΥΑ, στην περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου:

- Παράκτια τμήματα του Νομού Αργολίδας και του νομού Μεσσηνίας, χαρακτηρίζονται σαν περιοχές Αναπτυσσόμενες τουριστικά (Α).

- Οι παράκτιες περιοχές των νομών Μεσσηνίας & Αργολίδας χαρακτηρίζονται ως Περιοχές αναπτυσσόμενες τουριστικά με περιθώρια ανάπτυξης μαζικού τουρισμού (Β1).

- Το σύνολο σχεδόν των περιοχών των νομών Λακωνίας & Αρκαδίας και μεγάλο μέρος του Νομού Κορινθίας χαρακτηρίζονται σαν Περιοχές Αναπτυσσόμενες τουριστικά με περιθώρια ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού (Β2).

Η Καλαμάτα & το Ναύπλιο (μόνο) χαρακτηρίζονται σαν Κέντρα Αστικού Τουρισμού. Η Καλαμάτα (μόνο) χαρακτηρίζεται σαν κέντρο θαλάσσιου τουρισμού (με εμβέλεια τους νομούς Λακωνίας & Μεσσηνίας). Ως πύλη εισόδου – εξόδου στην περιοχή της

Νότιας Πελοποννήσου, ορίζεται η Καλαμάτα, όπου προτείνεται και η χωροθέτηση αεροδρομίου. Στην περιοχή της Πύλου προτείνεται η χωροθέτηση κέντρου καταδυτικού τουρισμού καθώς και χωροθέτηση γηπέδου Golf.

Όσον αφορά τους χαρακτηρισμούς αυτούς έχουμε να παρατηρήσουμε κατ' αρχήν, με την επιφύλαξη των γενικών μας θέσεων τα εξής:

Η κατηγοριοποίηση που αφορά τους Νομούς Μεσσηνίας & Αργολίδας μας βρίσκει σύμφωνους.

Στον νομό Λακωνίας έχει δοθεί μόνο η διέξοδος της ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, ενώ εκτιμάται ότι στις παρυφές των αξιόλογων κέντρων της Μονεμβασίας και του συμπλέγματος των παραδοσιακών οικισμών της Μάνης θα μπορούσαν να αναπτυχθούν και περιοχές μαζικού τουρισμού.

Όσον αφορά τα κέντρα αστικού τουρισμού εκτιμάται ότι θα πρέπει να χαρακτηριστούν ως τέτοια όλες οι πρωτεύουσες των νομών δεδομένου ότι η Σπάρτη έχει πλησίον της τον Αρχαιολογικό χώρο του Μυστρά και την ενδοχώρα των ορεινών όγκων του Ταΰγετου και του Πάρνωνα, η Τρίπολη την ενδοχώρα του ορεινού όγκου του Μαινάλου, αλλά είναι και το Διοικητικό Κέντρο της Περιφέρειας.

Όσον αφορά τον προσδιορισμό ως πύλης εισόδου - εξόδου της Καλαμάτας, θα πρέπει να τονιστεί ότι για λειτουργήσει ως περιφερειακό κέντρο θα πρέπει να διασυνδεθεί άμεσα με σωστό & ασφαλές οδικό δίκτυο με τις όμορες περιοχές (Λακωνίας & Αρκαδίας). Ο Νομός Αργολίδας & Κορινθίας στην πράξη εξυπηρετείται από την Αθήνα αλλά και από τον αναβαθμιζόμενο εθνικό δρόμο Κορίνθου – Καλαμάτας.

Οι προτάσεις

Εξ άλλου σε μια προσπάθεια να αμβλυνθούν όσο γίνεται οι επιπτώσεις σε περίπτωση εφαρμογής του προτείνουμε τα εξής:

- ο παράκτιος χώρος να ορίζεται μέχρι βάθους 2 χλμ. και κυρίως μέχρι του υψόμετρου των 100 μ.

- οι ολοκληρωμένες μορφές τουριστικής ανάπτυξης του άρθρου 9 να χωροθετούνται μόνο μετά από υπόδειξη του υποκείμενου σχεδιασμού (ΓΠΣ ΣΧΟΟΑΠ) - γιατί είναι ο μόνος σχεδιασμός που μπορεί να έχει ακριβή άποψη για την αντοχή των πόρων - και μόνον σε οργανωμένους υποδοχείς τουριστικής ανάπτυξης (ΠΕΡΠΟ, ΠΟΑΠΔ, ΠΟΤΑ κ.λ.π)

- να απαγορεύεται η χωροθέτηση της σε Αγροτική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας που πρέπει επιτέλους οι αντίστοιχες υπηρεσίες της νομαρχίας να την οριοθετήσουν επακριβώς και επί χάρτου για να γνωρίζουμε τι έχουμε να προστατεύσουμε.

- να απαγορεύεται η χωροθέτηση τους σε περιοχές NATURA 2000

Θα πρέπει να τονιστεί με έμφαση, ότι κύριο μέλημα του ΤΕΕ Πελοποννήσου, όσον αφορά την Περιφέρεια μας και όχι μόνο, είναι η προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, η ανάπτυξη με ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας και των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κάθε περιοχής, η αξιοποίηση του υφιστάμενου κτιριακού πλούτου και των εγκαταλελειμμένων οικισμών, η οικονομία στην κλίμακα, την γη και τους φυσικούς πόρους που είναι τα κύρια εργαλεία-παράμετροι μιας ορθολογικής πρότασης για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας.

Εκτιμάμε ότι σε έναν βαθμό, που ήταν αποτέλεσμα της πίεσης του χρόνου, ανταποκριθήκαμε στο θεσμικό μας ρόλο, αυτόν δηλ. του Τεχνικού Συμβούλου της Πολιτείας.

Το περιφερειακό τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ τονίζει ότι στο μέλλον, να δοθεί περισσότερος χρόνος για τα επόμενα θέματα που θα διαπραγματευτούν στον υποκείμενο Περιφερειακό και τοπικό σχεδιασμό. (ΓΠΣ και ΣΧΟΑΠ).

Πρόταση για την β1 φάση του Γ.Π.Σ. του δήμου Καλαμάτας

Με την μακροχρόνια έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού στην Χώρα μας, με την διαδικασία κατάρτισης και ολοκλήρωσης του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και των Ειδικών Χωροταξικών Σχεδίων (Τουρισμού, ΑΠΕ, Βιομηχανίας, Παράκτιου και Ορεινού Χώρου) να βρίσκεται σε εξέλιξη, καθώς και με την μη θεσμοθετημένη ακόμα προστασία των ευαίσθητων περιβαλλοντικά περιοχών (Ταΰγετος, Νέδοντας), το ΓΠΣ (Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο) του Δήμου Καλαμάτας, καλείται να αντιμετωπίσει πλήθος προβλημάτων.

Η Ν.Ε. Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελοποννήσου μαζί με την Μόνιμη Επιτροπή Πολεοδομίας και Χωροταξίας, επιμένοντας στην απαραίτητη ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού σε όλα τα επίπεδα (Εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) και στον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης με συγκεκριμένους στόχους και μέτρα, μελετώντας την πρόταση του ΓΠΣ του Δήμου Καλαμάτας, επισημαίνει τα εξής:

Α. Για τον εξωαστικό χώρο.

Σωστά προτείνονται οι Περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π0, Π1), για τις οποίες όμως πρέπει να ληφθούν υπόψη τα στοιχεία της ΕΠΜ (Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης) Ταΰγετου, που βρίσκεται υπό έγκριση. Στο Περιβαλλοντικό Πάρκο Νέδοντα (Π.ΝΕΔ), στις επιτρεπόμενες λειτουργίες δεν πρέπει να περιλαμβάνονται οποιοσδήποτε δραστηριότητες μεταποίησης και επεξεργασίας προϊόντων, ακόμα και αν η πρώτη ύλη προέρχεται αποκλειστικά από τον χώρο του πάρκου.

Δεν μας βρίσκει σύμφωνους η χωροθέτηση του Νεκροταφείου εντός του πάρκου, διότι αφενός αποτελεί μία ευαίσθητη περιβαλλοντικά περιοχή (περιοχή Natura) και αφετέρου, προτείνεται για δραστηριότητες ήπιας αναψυχής.

Ορθώς η μελέτη δεν περιλαμβάνει στις επιτρεπόμενες λειτουργίες την δημιουργία χώρων στάθμευσης για τις ανάγκες του υπεραστικού ΚΤΕΛ, ενώ προτείνει την σταδιακή μεταφορά των συνεργείων του Δήμου στην περιοχή Ε3 (Περιοχή Κεντρικών Τεχνικών Υποδομών Πόλεως).

Προτείνουμε αντίστοιχες ζώνες πρασίνου να δημιουργηθούν εκατέρωθεν των ποταμών Παμίσου και Άρι. Ιδιαίτερα η ζώνη πρασίνου του ποταμού Άρι να συνδέει τον αρχαιολογικό χώρο (ΠΑΧ) με την ζώνη πρασίνου που προτείνουμε να περιβάλλει την περιοχή κεντρικών υποδομών (Ε3).

Στην προστατευόμενη περιοχή αρχαιολογικών χώρων (ΠΑΧ) δεν πρέπει στις επιτρεπόμενες χρήσεις να συμπεριλαμβάνεται η δημιουργία αποθηκών έως 340μ2.

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το πρόσφατο Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού σχεδιασμού προτείνεται η οριοθέτηση - θεσμοθέτηση ζωνών Α' απολύτου προστασίας και Β' προστασίας της περιβάλλουσας περιοχής των αρχαιολογικών τόπων.

Η περιοχή Ε3 (Περιοχή Κεντρικών Τεχνικών Υποδομών Πόλεως) να περιβάλλεται από ζώνη πρασίνου. Επειδή η παράκτια αστικοποίηση «γραμμικού τύπου» (σε μικρή συνήθως απόσταση από την ακτή και παράλληλα με αυτή) επιφέρει σοβαρές αρνητικές χωρικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, προτείνουμε να μειωθεί σημαντικά το παράκτιο μέτωπο της περιοχής Τουρισμού Αναψυχής (ΤΑ).

Επιπλέον, στις επιτρεπόμενες χρήσεις να μην συμπεριλαμβάνεται η δημιουργία γηπέδων γκολφ.

Για τις υπόλοιπες εξωαστικές περιοχές (Περιοχή Κάμπου-ΠΑΓΡ, Περιοχή Ανάπτυξης Αγροτικού Ορεινού Χώρου και Αγροτουρισμού - ΑΤ, Περιαστικές Περιοχές ΠΠ1-ΠΠ2-ΠΠ3-ΠΠ4), δεν πρέπει να ισχύουν οι παρεκκλίσεις, το όριο κατάμησης να είναι 8 στρέμματα και για τις υπάρχουσες ιδιοκτησίες να ισχύει το όριο αρτιότητας των 4 στρεμμάτων.

α) Μετά την μεγάλη πολεοδομική επέκταση της Μ.Μανίνειας, η περιοχή ΠΠ4 ανατολικά αυτής (στους πρόποδες του βουνού) δεν πρέπει να ισχύσει και στην θέση της να επεκταθεί η προστατευόμενη περιοχή Π1.

β) Να περιοριστεί σημαντικά η έκταση των περιοχών Ανάπτυξης Αγροτικού Ορεινού Χώρου και Αγροτουρισμού (ΑΤ). Δεν μας βρίσκει σύμφωνους η διάταξη που αφορά ειδικότερα τις πυρόπληκτες περιοχές και την δυνατότητα για εγκατάσταση επιπλέον χρήσεων (πέραν των προβλεπόμενων) με απόφαση του Γ.Γ. της Περιφέρειας, μετά από γνώμη του Δήμου.

γ) Επειδή πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να επιβαρυνθεί τμήμα του Εθνικού Οδικού άξονα με χρήσεις, που αφενός προκαλούν μεγάλο αριθμό αστικών μετακινήσεων και αφετέρου αποδυναμώνουν τις θεσμοθετημένες και προβλεπόμενες από το ΓΠΣ

περιοχές, προτείνουμε στην περιοχή ΠΠ1, να μην επιτρέπεται η εγκατάσταση «Υπεραγορών και Πολυκαταστημάτων». Ιδιαίτερα αυτή η περιοχή που γειτνιάζει με το ΣΧΟΟΑΠ του Δήμου Θουρίας, από το οποίο προβλέπεται εντός των ορίων του γεωργική η υψηλής παραγωγικότητας (περιοχή ειδικής προστασίας ελέγχου και περιορισμού δόμησης), θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με πιο ήπιες μορφές ανάπτυξης.

Στην περιοχή παραγωγικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογίας (Ε.Π.Χ.) πρέπει να αποσαφηνιστούν οι προτεινόμενες χρήσεις γης και να συγκεκριμενοποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο που θα ισχύσει για την ανάπτυξη της. Η ΕΠΧ προτείνουμε να επεκταθεί βόρεια έως το μηχανοστάσιο του ΟΣΕ και την σιδηροδρομική γραμμή. Η αντίστοιχη μείωση της οικιστικής πολεοδομικής επέκτασης που θα προκύψει από αυτή την αλλαγή, να προταθεί στην περιοχή δυτικά του Νέδοντος και νότια της νέας εισόδου.

Β. Για τον αστικό χώρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης φαίνεται ικανοποιητική και αρκετή η προτεινόμενη πολεοδομική οικιστική επέκταση για τις ανάγκες της περιοχής για την επόμενη 20ετία. Άρα δεν μας βρίσκει σύμφωνους η όποια πρόσθετη επιπλέον επέκταση, εκτός και αν κρατηθεί ίδιο το ισοζύγιο της προς πολεοδόμηση οικιστικής περιοχής με την εκτός σχεδίου περιοχή.

Η αστική περιοχή πρέπει να εμπλουτιστεί με ζώνες πρασίνου και αναψυχής. Σαν τέτοιες προτείνουμε τα 3 αθλητικά γήπεδα που θα μεταφερθούν στο νέο αθλητικό κέντρο στην Δυτική Πόλη (Εθνικό Στάδιο, Μεσσηνιακό, Τέντας), την περιοχή του δυτικού κέντρου και τον χώρο του ΟΣΕ στον υπάρχοντα Σιδηροδρομικό σταθμό, με μεταφορά των αποθηκών σ' άλλη θέση. Όλοι αυτοί οι χώροι μαζί με τους υπάρχοντες πρέπει να διασυνδέονται μεταξύ τους ώστε να αποτελέσουν το «δίκτυο πρασίνου» της πόλης. Εκτιμώντας την υφιστάμενη κατάσταση και τις επικρατούσες τάσεις οικιστικής ανάπτυξης, θεωρούμε ότι οι οικισμοί των Λαϊκών και της Σπερχογείας πρέπει να πολεοδομηθούν.

Συμφωνώντας με την τουριστική ανάπτυξη στο τμήμα που εναπόμεινε στην ανατολική παραλία, αλλά συνεκτιμώντας την φέρουσα ικανότητα της παραλιακής ζώνης, προτείνουμε να δοθούν κατευθύνσεις ώστε να παρθούν μέτρα για το μέγιστο αριθμό και την έκταση των εποχιακών (θερινών) χρήσεων νότια της οδού Ναυαρίνου. Μόνο έτσι θα έχει δικαίωμα απόλαυσης της όμορφης παραλίας κάθε κάτοικος της πόλης.

Για τη βελτίωση των υποδομών υγείας και για την καλύτερη λειτουργία του Νοσοκομείου θα πρέπει να προταθεί Αστικό Κέντρο Υγείας Καλαμάτας (πρόταση για την περιοχή του παλαιού Νοσοκομείου).

Στις ανάγκες της ανώτατης εκπαίδευσης πρέπει να συνυπολογίζονται οι υπάρχουσες και προβλεπόμενες υποδομές για ΑΕΙ και ΤΕΙ

Είναι γνωστό ότι οι πολεοδομικές λειτουργίες της πόλης είναι αλληλένδετες με τις συγκοινωνιακές. Γι αυτό η υιοθέτηση της πρότασης για τη μεταφορά των υπηρεσιών του Δήμου στο παλαιό Νοσοκομείο, θα πρέπει άμεσα να συνοδευτεί με την αντίστοιχη κυκλοφοριακή μελέτη, η οποία θα προτείνει την λήψη των κατάλληλων μέτρων για την βελτιστοποίηση της προσβασιμότητας του κοινού και την εύρυθμη λειτουργία της ευρύτερης περιοχής και του συγκοινωνιακού δικτύου.

Να προταθούν πλην της πολιτικής στάθμευσης, χώροι στάθμευσης (περιμετρικά του κυκλοφοριακού δακτυλίου της πόλης, του παραλιακού άξονα κτλ.) για να γίνει επιπλέον η λειτουργία αυτών των κεντρικών περιοχών.

Γ. Για τις Υποδομές

Πιστεύουμε ότι η μελέτη πρέπει να προσεγγίσει την ενότητα των επιπτώσεων από φυσικές καταστροφές στην περιοχή, (εκτός των πυρκαγιών που εξετάζει) όπως σεισμοί - σεισμικό ρήγμα, πλημμύρες, κατακρημνίσεις, φαινόμενα ερημοποίησης και άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Να προβλεφθεί για το επόμενο χρονικό διάστημα η επέκταση του φυσικού αερίου στο Δήμο Καλαμάτας. Σημειώνεται ότι το εγκεκριμένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού, στον τομέα των ενεργειακών υποδομών και στα πλαίσια της αιεφόρου ανάπτυξης προτείνει την σύνδεση της Καλαμάτας με τον αγωγό φυσικού αερίου.

Θα πρέπει στο Γ.Π.Σ. να προβλεφθούν ζώνες καταλληλότητας για την χωροθέτηση αιολικών πάρκων (περιοχές ΠΑΚ), όπως άλλωστε αναφέρεται και στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για τις Α.Π.Ε. καθώς και να προταθούν περιοχές για φωτοβολταϊκά πεδία.

Επίσης, θα πρέπει να αποτυπωθούν τα δίκτυα ενέργειας που προκαλούν επιπτώσεις στον ανθρώπινο οργανισμό (π.χ. υποσταθμός ΔΕΗ, γραμμές μεταφοράς ρεύματος υψηλής τάσης) και να προταθούν οι κατάλληλες ρυθμίσεις εκατέρωθεν των αξόνων διέλευσης τους.

Αντίστοιχα πρέπει να αποτυπωθούν οι σημαντικές γεωτρήσεις και δεξαμενές νερού της περιοχής.

Η πρόταση δημιουργίας νέου εμπορευματικού λιμένα συσχετίζεται με τις μεταφορές ενός ευρύτερου γεωγραφικού χώρου (ευρωπαϊκού, μεσογειακού κτλ.) και την μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη εθνική ναυτιλιακή πολιτική, ενώ έχει πολλαπλές χωροταξικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις. Εφόσον δεν καταδειχθεί η σκοπιμότητα δημιουργίας του από τις προβλεπόμενες διαδικασίες και μελέτες (master – plan λιμένα Καλαμάτας κτλ.), προτείνουμε ο συγκεκριμένος χώρος στην δυτική παραλία να προβλεφθεί ως χώρος πρασίνου και αναψυχής.

Για το σιδηρόδρομο πρέπει να δοθεί έμφαση στην αναγκαιότητα για άμεση λειτουργία των δύο γραμμών προς Κόρινθο και Πύργο και στην προοπτική να καταστεί ελκυστικός και ανταγωνιστικός προς το αυτοκίνητο. Πιστεύουμε ότι εκατέρωθεν των σιδηροδρομικών γραμμών του προαστιακού (Καλαμάτα - Μεσσήνη - ΤΕΙ) πρέπει να προβλεφθούν ζώνες πρασίνου και να προταθούν μελέτες ανάπλασης τους που να υποστηρίζει την διακριτή λειτουργία των διαφορετικών χρήσεων (παράδρομος κτλ.).

Στην Περιοχή Προστασίας Ορεινών Όγκων (ΠΟ) να γίνει σαφές ποιοι «δρόμοι θα πρέπει να παραμείνουν ως χωματόδρομοι» και να επισημανθούν στον αντίστοιχο συνοδευτικό χάρτη.

Στην επιλεχθείσα πρόταση ανάπτυξης, «ήπια παρέμβαση ρεαλιστικό σενάριο», δεν μας βρίσκει σύμφωνους η παραδοχή μείωσης των δημόσιων επενδύσεων για την επίτευξη των στόχων που θέτει η μελέτη.

Η μελέτη πρέπει να αναγνωρίσει τη λειτουργία των συγκοινωνιακών διασυνδέσεων της Καλαμάτας, της αεροπορικής σύνδεσης με τη Θεσσαλονίκη και της σιδηροδρομικής/προαστιακής με την Μεσσήνη, ως υφιστάμενες και όχι ως προτεινόμενες.

Στον τομέα των πολιτιστικών υποδομών, εκτιμώντας τις υφιστάμενες και μελλοντικές ανάγκες και λαμβάνοντας υπόψη τον αντίστοιχο πίνακα της μελέτης (πιν. Π.3.3.7.), προτείνουμε να υπάρξει πρόβλεψη κατάλληλων και επαρκών χώρων για την φιλοξενία υπαίθριων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Η μελέτη θα πρέπει να προτείνει την αποκατάσταση - ανάπλαση των εγκαταλελειμμένων χώρων που λειτουργούσαν παλαιότερα ως λατομεία.

Θέσεις της Μόνιμης Επιτροπής Πολεοδομίας και Χωροταξίας νομού Αρκαδίας για το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό

Η Μόνιμη Επιτροπή Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Νομού Αρκαδίας του Τμήματος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, εξετάζοντας την νέα έκδοση του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΕΠΧΣΑΑΤ), που αρχικώς τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση την Άνοιξη του 2007, επανέρχεται να διατυπώσει τις απόψεις της, όπως είχε κάνει και στην αρχική έκδοση και να συμβάλλει με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη του ουσιαστικού στόχου, που δεν είναι άλλος από την ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στη χώρα μέσα στο πλαίσιο των αρχών της αιεφορίας και της ισορροπημένης οικονομικής ανάπτυξης.

Για μια ακόμα φορά θα πρέπει να τονιστεί ότι η προ-στάθεια της πολιτείας να οργανώσει σε επίπεδο χωρο-ταξικού σχεδιασμού

την τουριστική δραστηριότητα στη χώρα είναι σε κάθε περίπτωση θετική και στην κατεύθυνση αυτή οφείλουν να συμβάλλουν όλοι οι κοινωνικοί φορείς. Οι ευθύνες όλων στην επιδίωξη αυτή είναι δεδομένες και μεγάλες, καθώς η σημασία του Τουρισμού για την Ελληνική οικονομία είναι αυτονόητη και το χρονικό σημείο που βρισκόμαστε ιδιαίτερα κρίσιμο, τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο Τουρισμός αποτελεί μια ανθρώπινη δραστηριότητα που πηγάζει από ανώτερες κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες που οδηγούν στην επιδίωξη προσωρινής αλλαγής του τόπου και του τρόπου διαβίωσης στη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου. Στην Ελλάδα το τουριστικό προϊόν συνδέεται άρρηκτα με την ποιότητα του φυσικού περιβάλλοντος και τον πλούτο της πολιτισμικής κληρονομιάς. Τις αξίες αυτές έρχεται να προστατεύσει το πλαίσιο αρχών που ονομάζουμε αειφορία, έτσι ώστε το προϊόν του τουρισμού να μην απαξιώνεται στο χρόνο. Το ΕΠΧΣΑΑΤ έρχεται ως εργαλείο στρατηγικής να θέσει τις βάσεις ανάπτυξης του τουρισμού μέσω της ρύθμισης των χωρικών του παραγόντων. Έκφραση και υλοποίηση κάθε στρατηγικής αποτελούν οι διάφορες τακτικές που υιοθετούνται και εφαρμόζονται. Και ενώ το όποιο σφάλμα τακτικής μπορεί να δι-ορθωθεί με μικρό σχετικά κόστος, σφάλμα στην στρατηγική θα κοστίσει τον ίδιο τον στόχο.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο βασίστηκαν οι αντιρρήσεις μας στο παρελθόν κατά την πρώτη παρουσίαση του ΕΠΧΣΑΑΤ και σε αυτό εξακολουθούν να είναι. Η νέα έκδοση του ΕΠΧΣΑΑΤ παρουσιάζει ορισμένες τροποποιήσεις σε επίπεδο τακτικής - ρύθμισης χωρίς όμως να διαφοροποιείται σε επίπεδο στρατηγικής. Έτσι η νέα κατηγοριοποίηση των περιοχών της χώρας δεν θεωρούμε ότι είναι καλύτερη από την προηγούμενη καθώς και πάλι θα προκληθούν στρεβλώσεις με την κοινή αντιμετώπιση ανόμοιων χώρων, ενώ η αλλαγή στις πυκνότητες με την αύξηση του αριθμού των κλινών ανά στρέμμα είναι και πάλι αυθαίρετη και ισοπεδωτική. Όσα λοιπόν είχαμε επισημάνει αρχικά με την κριτική που ασκήθηκε από το Τμήμα Πελοποννήσου στην πρώτη έκδοση του ΕΠΧΣΑΑΤ εξακολουθούν να ισχύουν. Επιγραμματικά, επαναλαμβάνεται ότι το σχέδιο εξακολουθεί αντιμετώπιζει ως επιδιωκόμενο τον μαζικό τουρισμό και να αναζητά περιοχές με δυνατότητα ανάπτυξης του, ενώ θα έπρεπε να προτείνει νέες μορφές και εναλλακτικές δυνατότητες στις κορεσμένες περιοχές περιορίζοντας παράλληλα τους παράγοντες που συντελούν στον κορεσμό. Είναι σαφές ότι η έννοια της ανάπτυξης συγχέεται συστηματικά με την έννοια της μεγέθυνσης και αυτό συμβαίνει τόσο σε χωρικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Εναλλακτικά του μαζικού τουρισμού αναφέρεται και ο εναλλακτικός που όμως διαχωρίζεται του πρώτου χωρικά χωρίς πρόβλεψη συν-δυσαστικών μοντέλων.

Η υιοθέτηση πρακτικών που αφορούν σε δραστηριότητες του real estate δεν μπορεί να εντάσσονται στο πλαίσιο της τουριστικής δραστηριότητας, ως τρίτη μορφή τουρισμού ονομαζόμενος «σταθερός παρα-θερισμός» καθώς αφορούν κατ' ουσία διαφορετικούς τομείς της οικονομίας. Το μόνο που ουσιαστικά θα υλοποιηθεί με τις «σύνθετες και ολοκληρωμένες αναπτύξεις τουριστικών υποδομών σταθερού παραθερισμού» είναι η δυναμική ανάπτυξη της εκτός σχεδίου δόμησης καθ' υπέρβαση ακόμα και των ισχυουσών δι-ατάξεων, όταν στο θεσμοθετημένο πλέον Γενικό Πλαί-σιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης τίθεται ως στόχος ο περιορισμός της.

Κατά την άποψή μας η ουσιαστική υιοθέτηση των αρχών της αειφορίας και της ισορροπημένης ανάπτυξης σε συνδυασμό με την επανεκτίμηση των σύγχρονων δεδομένων της εθνικής και παγκόσμιας οικονομικής κατάστασης είναι οι αναγκαίες ενέργειες που θα οδηγήσουν σε ουσιαστική αναθεώρηση των στόχων του ΕΠΧΣΑΑΤ που θα αποτελούν πλέον την εθνική στρατηγική της χώρας για τον τουρισμό και θα προτείνουν ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης. Το μοντέλο αυτό οφείλει να αντιμετωπίζει τα υπαρκτά προβλήματα της τουριστικής ανάπτυξης, να προσφέρει διεξόδους στα ζητήματα κορεσμού και υποβάθμισης, να παρεμβαίνει ήπια στο φυσικό περιβάλλον και να εναρμονίζεται με το ανθρω-πογενές και ασφαλώς να είναι συμβατό με τις επιλογές των ανώτερων επιπέδων σχεδιασμού της χώρας. Τα μέλη της Μόνιμης Επιτροπής που συνεργάστηκαν για τις παραπάνω θέσεις είναι οι Στυλιανός Σπανός Μηχανικός Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης, Σωτηρία Κόνιαρη Πολιτικός Μηχανικός, Μαρίνα Ζαφειροπούλου Πολιτικός Μηχανικός.

«Τακτοποίηση» των ημιυπαίθριων χώρων Αντίθετο το ΤΕΕ Πελοποννήσου στα σχέδια του ΥΠΕΧΩΔΕ

Το περιφερειακό τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ σχετικά με όσα έχουν εξαγγελθεί από τον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ για την «τακτοποίηση» των υπερβάσεων των οικοδομικών αδειών και της νομοθεσίας που έχουν γίνει σε εκτεταμένη κλίμακα με την μετατροπή ημιυπαίθριων χώρων (ΗΧ) σε κλειστούς εκφράζει την έντονη αντίθεση του για τους πιο κάτω λόγους:

1. Είναι «ηλίως φαινότατο» ότι η πολιτική αυτή δεν σχεδιάζεται για να επιλυθεί κάποιο κοινωνικό πρόβλημα αλλά για να εξευρεθεί πηγή εσόδων και αυτό από μόνο του είναι απαρ-δεκτο διότι εντάσσεται σε μια λογική ξεπουλημάτων των πάντων με πρόσχη-μα την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

2. Οι ΗΧ αποτελούν ενδιάμεσους χώ-ρους μεταξύ των υπαίθριων χώρων (αυλές, εξώστες, δώματα) και των κλειστών και ανέκαθεν η χρήση τους στα κλιματικά δεδομένα της χώρας μας οδηγούσε σε πληρέστερα οικοδομήματα. Για αυτόν τον λόγο με τον νόμο 1512/1985 θεσπίστηκε ότι υπό προϋποθέσεις γεωμετρίας τους, δεν θα προσμετρούνται στον συντελεστή δόμησης των οικοπέδων. Μετά όμως από την καθιέρωση της ηλεκτροδό-τησης των οικοδομών χωρίς έλεγχο από τις πολεοδομικές υπηρεσίες αλλά με απλή δήλωση των μηχανικών, έγι-νε σχεδόν κανόνας η μετατροπή των χώρων αυτών σε κλειστούς μιας και ο μόνος τρόπος να ελεγχθούν είναι «η καταγγελία». Σε σύντομο χρόνο αυτή η μέθοδος αύξησης του συντελεστή δόμησης (γιατί στην ουσία περί αυτού πρόκειται) χρησιμοποιήθηκε από κα-τασκευαστές πολυκατοικιών και ιδιαί-τερα στην περιοχή της πρωτεύουσας έγινε σχεδόν κανόνας. Οι κυβερνήσεις και των δύο μεγάλων κομμάτων αν και γνώριζαν, ανέχθηκαν αυτές τις πρακτικές που τελικά αποβαίνουν σε βάρος των μικροϊδιοκτητών διαμερι-σμάτων μιας και με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει ή αυτό που σχεδιάζεται να ισχύσει αυτοί θα πληρώσουν τον «λογαριασμό». Η ανοχή τους εκφράστηκε μέσα από την πολιτική εξαφάνισης των δημόσιων μηχανισμών ελέγχου με αποτέλεσμα την διόγκωση του φαινομένου της αυθαίρετης δόμησης γενικά που έχει ως πρώτη συνέπεια μη αντιστρέψιμες βλάβες του περιβάλλοντος και σπατάλη των φυσικών πόρων. Σήμερα και μετά την παταγώδη αποτυχία των κυβερνήσεων να διασφαλί-σουν τα έσοδα του κράτους με την εξαγγελθείσα «τακτοποίηση» εγκαι-νιάζεται μια εξαιρετικά επικίνδυνη για το περιβάλλον πολιτική: Η πολιτική της εξαγοράς συντελεστή με την μέθοδο της εφάπαξ καταβολής ενός προστί-μου καταργώντας έτσι έμμεσα τις δι-ατάξεις περί επιβολής ετήσιων προστί-μων διατήρησης αυθαιρέτων που σε έναν βαθμό αυτές είναι που φοβίζονταν όσους θέλουν να αυθαιρέτησουν αλλά τελικά δεν το κάνουν.

Ο συντελεστής δόμησης είναι αγαθό που μέχρι σήμερα έχει κρατηθεί εκτός οικονομικής συναλλαγής και θεωρού-με ότι τέτοιο πρέπει να παραμείνει.

3. Με την εξαγγελθείσα ρύθμιση θα παραβιασθεί η συνταγματική αρχή της ισονομίας αφού κάποιοι πολίτες θα απαλλαγούν από τα πρόστιμα διατή-ρησης που κάποιοι άλλοι πληρώνουν και θα συνεχίσουν να πληρώνουν ενώ ταυτόχρονα οριστικοποιείται η επιβά-ρυνση του περιβάλλοντος.

4. Με τέτοιες διαδικασίες επιβραβεύεται η παραβατική συμπεριφορά όσων δεν σεβάστηκαν την νομοθεσία αφού στο τέλος αυτοί δικαιώνονται από την πολιτεία στην επιλογή τους να αυξήσουν μόνοι τους τον συντελεστή δόμησης του οικοπέδου τους με την παροχή δυνατότητας «τακτοποίησης».

Το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ θεωρεί ότι η όποια αλλαγή της νομοθεσίας σε ότι αφορά στην αντιμε-τώπιση της αυθαίρετης δόμησης πρέπει να αφορά στην πρόληψη της με την ενίσχυση του δημόσιου τομέα που είναι επιφορτισμένος με αυτό το καθήκον και καλεί την κυβέρνηση να μην προχωρήσει στην υλοποίηση της εξαγγελίας και να αποποιηθεί την πολιτική της εμπορευματοποίησης και κερδοσκοπίας της γης και της χρήσης της.

A-2-2. Μελέτες - Έρευνες :

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα «Παρακολούθηση ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ στην περιφέρεια Πελ/σου».

Η Ο.Ε. συγκροτήθηκε την 23/7/07 από 14 μέλη.

Αντικείμενα μελέτης καθορίζονται τα παρακάτω:

- 1) Συλλογή πληροφόρησης και καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης στους Δήμους της περιφέρειας Πελ/σου.
  - 2) Τρόποι παρέμβασης του ΤΕΕ σε συνεργασία με την ΠΕΧΩ και την περιφέρεια Πελ/σου.
  - 3) Προσφορά εργασίας ώστε να προχωρήσουν πολλές υποθέσεις που έχουν κολλήσει.
  - 4) Ημερίδες ενημέρωσης και προτάσεων.
- Δεν έχει παραδώσει πόρισμα.

A-3. ΕΘΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΓΗΣ - ΧΩΡΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ

A-3-1. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Οι προτάσεις για την εκκίνηση της νέας γενιάς κτηματογράφησης Ενημέρωση για το κτηματολόγιο

Με πρωτοβουλία του ΤΕΕ Πελοποννήσου, διοργανώθηκαν από την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε., ενημερωτικές ημερίδες για τις νέες κτηματο-γραφήσεις και την διαδικασία υπο-βολής δηλώσεων ιδιοκτησίας, διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου στις πόλεις που ξεκινά το κτηματολόγιο. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν ήδη από την Σπάρτη στις 10 Ιουλίου και την επόμενη μέρα (11 Ιουλίου) έγινε μία ακόμα στην Τρίπολη. Στις 17 Ιουλίου διοργανώθηκε ανάλογη ημερίδα στο Ναύπλιο και στις 18 Ιουλίου στην Κόρινθο.

Στο μεταξύ, οι Μηχανικοί της Πελοποννήσου χαιρετίζουν την εκκίνηση του Κτηματολογίου και της νέας γενιάς κτηματογράφησης στα 4 μεγάλα αστικά κέντρα, της Περιφέρειας και στις πρωτεύουσες των νομών Αρκαδίας, Λακωνίας, Κορινθίας, Αργολίδας.

Όπως ανέφερε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χ. Τσιώλη στις ημερίδες που έγιναν, «η συνεργασία της Κτηματολόγιο Α.Ε. με τους αρμόδιους επιστήμονες (Μηχανικούς κυρίως) αλλά και Δικηγόρους και Συμβολαιογράφους είναι επιβεβλημένη προς τη θετική κατεύθυνση τώρα και στο μέλλον».

Τόνισε ακόμα ότι χρέος όλων είναι «η συμβολή, ο καθένας στον τομέα του, για την ταχύτερη ολοκλήρωση και λειτουργία του Εθνικού Κτηματολογίου». Για το ΤΕΕ Πελοποννήσου, η αξιοποίηση της εμπειρίας υλοποίησης (θετικής και αρνητικής) της 1^{ης} φάσης σε συν-δυασμό με την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών δεν αφήνει περιθώριο σε κανένα, θεσμικά όργανα της πολιτείας, Ο.Τ.Α., επιστήμονες αλλά και πολίτες για άλλη καθυστέρηση, ειδικά σήμερα που η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που στερείται Κτηματολόγιο.

Η κ. Τσιώλη μάλιστα, απευθυνόμενη προς τους πολίτες, κατά τη διοργάνωση των ημερίδων, τους κάλεσε να ανταποκριθούν στην μεγάλη αυτή προσπάθεια εφαρμογής του κτηματολογίου, που όπως σημείωσε είναι η διασφάλιση των συνταγματικών κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους στην ιδιοκτησία. Τους προέτρεψε μάλιστα να απευθύνονται σε διπλωματούχους μηχανικούς, για την προετοιμασία των απαραίτητων δικαιολογητικών και τον απαραίτητο τοπογραφικό έλεγχο.

Οι προτάσεις

Οι μηχανικοί της Πελοποννήσου ευελπιστούν στην ομαλή εξέλιξη και ροή του έργου, καθώς επίσης στην εύρυθμη λειτουργία των γραφείων και την σωστή συνεργασία μηχανικών και πολιτών. Με αυτά τα δεδομένα, προτείνουν:

Να γίνει άμεσα η τακτοποίηση των αποκλίσεων μεταξύ διαγραμμάτων κτηματολογίου και συμβολαίων ώστε να μην παρεμποδίζονται οι λοιπές συναλλαγές και ειδικά η έκδοση οικοδομικών αδειών.

Στη φάση αυτή της κτηματογράφησης των 4 αστικών Κέντρων της Περιφέρειας, κρίνεται σκόπιμο να διερευνώνται μια σειρά ακανθώδη θέματα όπως είναι οι αμφισβητήσεις ιδιοκτησίας, οι χρησικτησίες, οι κα-ταπατήσεις, οι διακατοχές και κ.λπ. Επομένως η σαφήνεια και η αναλυτι-κότητα των οδηγιών που μπορούν να δοθούν έχουν μεγάλη σημασία ώστε οι μεν πολίτες να καθοδηγηθούν κατάλληλα οι δε εμπλεκόμενοι επι-στήμονες να έχουν αποτελεσματική παρέμβαση.

Την αποκέντρωση των υπηρεσιών του Κτηματολογίου με δημιουργία τοπικών γραφείων στους νομούς ή τουλάχιστον ενός γραφείου σε επίπεδο Περιφέρειας και την στελέχωση αυτών με μηχανικούς.

Να προμηθευτεί άμεσα το ΤΕΕ Πελοποννήσου με τις περιοχές κτηματογράφησης των Νομών της Περιφέρειας μας σε μορφή αρχείων dxf για την διευκόλυνση των μηχανικών.

Που λειτουργεί το Κτηματολόγιο και οι διαδικασίες

Στο μεταξύ, το ΤΕΕ ενημερώνει τα μέλη του για τις διευθύνσεις των κτηματο-τολογικών γραφείων σε κάθε πόλη (βλ. πίνακα). Οι πολίτες που διαθέτουν ακίνητη περιουσία στις περιοχές που κτηματο-γραφούνται θα πρέπει να τη δηλώσουν στο Εθνικό Κτηματολόγιο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2008, ενώ οι ομογενείς και οι κάτοικοι εξωτερικού έχουν περιθώριο να δηλώσουν την ακίνητη περιουσία τους μέχρι τις 30 Δεκεμβρίου 2008.

Σχετικά με τη διαδικασία υποβολής των δηλώσεων οι πολίτες πρέπει να γνω-ρίζουν τα εξής:

Δήλωση της ακίνητης περιουσίας τους είναι υποχρεωμένα να υποβάλουν όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα σε ακίνητο σε κάποια από τις περιοχές που κτηματογραφούνται. Με τον όρο δικαίωμα εννοείται η πλήρης ή φιλή κυριότητα σε ακίνητο, η επικαρπία ή οποιαδήποτε άλλη δουλειά.

Η δήλωση ιδιοκτησίας υποβάλλεται αποκλειστικά στο αρμόδιο Γραφείο Κτηματογράφησης είτε από τον ίδιο τον δηλούντα είτε από τρίτο πρόσωπο. Στην περίπτωση που τρίτος καταθέτει τη δή-λωση απαιτείται απλή εξουσιοδότηση (χωρίς θεώρηση του γνησίου της υπο-γραφής). Στην περίπτωση που τρίτος συμπληρώνει, υπογράφει και καταθέτει τη δήλωση απαιτείται συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.

Η δήλωση αφορά σε όλα τα ακίνητα, είτε είναι εντός είτε εκτός σχεδίου, είτε είναι αγροτικά είτε αστικά. Επίσης, αφορά σε όλα τα δικαιώματα πάνω στα ακίνητα. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που ένα ακίνητο ανήκει σε περισσότερα από ένα άτομα πρέπει όλοι όσοι έχουν δικαίωμα σε αυτό να το δηλώσουν. Κάθε Γραφείο Κτηματογράφησης είναι αρμόδιο για τα ακίνητα που δηλώνονται σε μία ή περισσότερες περιοχές. Στο Γραφείο Κτηματογράφησης διατί-θενται τα απαραίτητα έγγραφα (έντυπο της δήλωσης του Ν. 2308/1995, οδη-γίες συμπλήρωσης, έντυπο πληρωμής πάγιου τέλους κτηματογράφησης) και παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία υποβολής της δήλωσης και τον υπολογισμό του πάγιου τέλους κτηματογράφησης. Επίσης, τα Γραφεία

Κτηματογράφησης είναι αποκλειστικά αρμόδια για την παραλαβή των δηλώσεων και των απαραίτητων δικαιολογητικών. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να επισυνάψουν οι πολίτες μαζί με το έντυπο της δήλωσής τους είναι απλό φωτοαντίγραφο του τίτλου κτήσης (π.χ. συμβόλαια) και αποδεικτικό πληρω-μής πάγιου τέλους κτηματογράφησης. Εφόσον υπάρχει, οι πολίτες θα πρέπει να προσκομίσουν απλό φωτοαντίγραφο του πιστοποιητικού μεταγραφής και τυχόν τοπογραφικό διάγραμμα του ακινήτου που δηλώνεται. Στις ειδικές περιπτώσεις που το ιδιοκτησιακό καθεστώς ενός ακινήτου είναι πιο σύνθετο (π.χ. χρησικτησία ή κληρονομιά) απαιτούνται επιπλέον έγγραφα για τα οποία οι πολίτες μπορούν να ενημερωθούν από τα Γραφεία Κτηματογράφησης.

Παρουσίαση του Ελληνικού Συστήματος Εντοπισμού (HE.PO.S.)

Ημερίδα ενημέρωσης για τους μηχανικούς της Πελοποννήσου, όπου παρουσιάστηκε το Ελληνικό Σύστημα Εντοπισμού (HE.PO.S.), πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του ΤΕΕ Πελοποννήσου, στην Τρίπολη, την Σπάρτη και την Καλαμάτα. Το Ελληνικό Σύστημα Εντοπισμού (HE.PO.S.) είναι ένα σύστημα το οποίο σχεδιάζει, υλοποιεί και λειτουργεί η ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε., για να παρέχει υπηρεσίες προσδιορισμού θέσης αξιοποιώντας το υφιστάμενο παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα εντοπισμού (GPS – Global Positioning System).

A-3-2. Μελέτες - Έρευνες :

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα «Κωδικοποίηση προβλημάτων από την εφαρμογή του κτηματολογίου»

Η Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε την 6/8/08 από 4 μέλη.

Αντικείμενο μελέτης ορίζεται η καταγραφή, κωδικοποίηση και ανάδειξη των προβλημάτων που έχουν διαπιστωθεί στις περιοχές που ήδη έχουν ενταχθεί στο Εθνικό κτηματολόγιο (π.χ. Δήμος Καλαμάτας, Δήμος Άργους) ώστε να μην επαναληφθούν στις υπό κτηματογράφηση περιοχές των Δήμων που αυτό το διάστημα εντάσσονται. Τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν από την ομάδα καθώς και οι προτάσεις θα γνωστοποιηθούν στους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται στη διαδικασία της κτηματογράφησης.

Δεν έχει παραδώσει πόρισμα.

A-4. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

A-4-1. Παρεμβάσεις :

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου επιμένει στις θέσεις του για τον σιδηρόδρομο

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου με την παρέμβασή του για την δρομολογούμενη κατάργηση του σιδηροδρομικού δικτύου Κορίνθου - Άργους - Τρίπολης, έρχεται να αναδείξει το θέμα της διαφαινόμενης διάλυσης του ΟΣΕ και της εγκατάλειψης του σιδηροδρόμου, που παρατηρείται. Επιμένει στην αρχική του θέση, ότι δηλαδή χρειάζεται αναβάθμιση το σιδηροδρομικό δίκτυο της Πελοποννήσου και όχι κατάργηση δρομολογίων.

Όπως αναφέραμε και στην επιστολή διαμαρτυρίας προς τον Υπουργό Μεταφορών, το ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητά την αναβάθμιση γενικότερα των συγκοινωνιακών έργων στην Περιφέρεια, για την ανάπτυξη της υπαίθρου και της οικονομίας της. Η Δ.Ε. τονίζει ότι ο τόπος μας έχει ανάγκη ενός σύγχρονου σιδηροδρομικού δικτύου, που διαρκώς θα επεκτείνονται και θα καλύπτει όλο και πε-ρισσότερο και κατά τον καλύτερο τρόπο τις εμπορικές και επιβατικές μεταφορές. Εκτιμά ότι η εγκατάλειψη υπάρχοντων περιφερειακών δικτύων, επειδή σήμερα δεν είναι ανταγωνιστικά, συνιστά πλήγμα για την αναπτυξιακή προσπάθεια.

Συντασσόμενοι με την θέση του γενικού ΤΕΕ, επισημαί-νουμε ότι η περιφέρειά μας έχει ανάγκη ενός σύγχρο-νου σιδηροδρομικού δικτύου, που διαρκώς θα επεκτείνεται και θα καλύπτει όλο και περισσότερο και κατά τον καλύτερο τρόπο τις εμπορικές και επιβατικές μεταφορές. Η εγκατάλειψη υπάρχοντων περιφερειακών δικτύων, επει-δή σήμερα δεν είναι ανταγωνιστικά, συνιστά πλήγμα για την αναπτυξιακή προσπάθεια και ταυτόχρονα έμμεση, πλην όμως, σαφέστατη εμμονή στην «πριμοδότηση» των αντισοικονομικών αλλά και - κατά μια έννοια- αντικοινωνικών οδικών μεταφορών. Πρόκειται για πολιτική που βρίσκεται σε εκ διαμέτρου αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που στηρίζεται και συνεχώς προωθείται στα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. Το ΤΕΕ Πελοποννήσου θεωρεί τον σιδηρόδρομο βασικό αναπτυξιακό εργαλείο, το οποίο με κανέναν τρόπο δεν μπορεί και δεν πρέπει να εκχωρηθεί στην ιδιωτική κερδοσκοπία. Μάλιστα, για να αναδείξουμε τι μπορεί να σημαίνει ιδιωτικοποίηση του σιδηροδρόμου, αρκεί να αναφερθούμε στο δικό μας παράδειγμα. Για ένα πρό-γραμμα συντήρησης στις 51 ισόπεδες διαβάσεις στην γραμμή Κορίνθου - Τρίπολης, το συνολικό κόστος, με χρησιμοποίηση του έμψυχου δυναμικού του ΟΣΕ, έφθα-σε τα 150 - 180.000 ευρώ. Για αντίστοιχο έργο εκτελε-σμένο από ιδιώτη, το κόστος ανά διάβαση υπολογίζεται στις 60.000 ευρώ.

Θεωρούμε ότι είναι πέραν κάθε λογικής η συστηματι-κή απαξίωση του έργου του ΟΣΕ και των θυγατρικών εταιρειών, η υποβάθμιση του ρόλου των εργαζομένων σε αυτές καθώς και η διαρκής αναφορά σε οικονομι-κές ζημιές, που οι κυβερνήσεις έχουν προκαλέσει. Στην διακοπή των δρομολογίων οδήγησαν οι ελλείψεις σε τροχαίο υλικό (καυστήρηση προμηθειών, απουσία συ-στηματικής και επαρκούς χρηματοδότησης, συντήρησης κ.λπ.), αλλά η εμπεδωμένη άποψη στο υπουργείο Μετα-φορών ότι πολλά από αυτά ήταν ζημιογόνα, ενώ δεν είχε γίνει προηγουμένως καμία προσπάθεια για ανάδειξή τους σε ελκυστικό μέσο μεταφοράς, εμπορευμάτων και επιβατών.

Καταλήγοντας, η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου επαναλαμ-βάνει ότι η αναβάθμιση του δικτύου είναι έργο στρατη-γικής σημασίας για την κεντρική και νότια Πελοπόννησο, προκειμένου να εξυπηρετήσει καλύτερα τους πολίτες της περιφέρειάς μας.

Η Πελοπόννησος χρειάζεται το σιδηροδρομικό δίκτυο

Παρέμβαση στον Υπουργό Μεταφορών για τη «δρομολογούμενη» κατάργηση του δικτύου Κορίνθου - Άργους - Τρίπολης

Την έντονη ανησυχία που έχει προκαλέ-σει στον τεχνικό κόσμο της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το ζήτημα της μη άμεσης επα-νελειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου Κορίνθου – Άργους – Τρίπολης, εκφράζει το ΤΕΕ Πελοποννήσου σε επιστολή του προς τον υπουργό Μεταφορών & Επικοινωνιών Κωστή Χατζηδάκη, τον Πρόεδρο του Ο.Σ.Ε. Νικόλαο Εμπέογλου και τον γενικό γραμματέα της Περιφέρειας Νίκο Αγγελόπουλο.

Στην επιστολή που απέστειλε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, γίνεται επισήμανση ότι ήδη έχουν ολοκληρωθεί τα έργα ανακαίνισης της γραμμής και έχουν πραγματοποιηθεί τα πρώτα δοκιμαστικά δρομολόγια. Το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου διαφωνεί με τη διατύπωση θέσεων περί ασύμφορης λειτουργίας της σιδηροδρομικής γραμμής και εκτιμά ότι η καθυστέρηση στη λειτουργία της γραμμής «οδηγεί στην απαξίωση και κατά συνέπεια στην εγκατάλειψη και κατάργηση του σιδηροδρομικού δικτύου, με αρνητικές συνέπειες στην ανάπτυξη των περιοχών που εξυπηρετεί ο σιδηρόδρομος, ως κοινωνικό αγαθό, για περισσότερο από 100 χρόνια».

Επισημαίνεται ακόμα η ανάγκη να αναβαθμιστούν τα συγκοινωνιακά έργα στην Περιφέρεια και να μην οδηγηθούμε σε κατάργηση γραμμών και δρομολογίων του ΟΣΕ, από ενέργειες και αποφάσεις αρμοδίων. «Η ανάπτυξη της υπαίθρου και η στήριξη της οικονομίας της, απαιτεί τα απαραίτητα έργα που θα διευκολύνουν τις μετακινήσεις και θα εξυπηρετούν τα χαμηλόερα εισοδήματα» συνεχίζει η ανακοίνωση.

Στρατηγικής σημασίας έργο

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου εκτιμά ότι η αναβάθμιση του δικτύου είναι έργο στρατηγικής σημασίας για την κεντρική και νότια Πελοπόννησο, προκειμένου να εξυπηρετήσει καλύτερα τους πολίτες της περιφέρειάς μας. Παρατηρεί δε, πως τα κριτήρια για την λειτουργία τέτοιων συγκοινωνιακών έργων, στρατηγικής σημασίας, δεν θα πρέπει να είναι μόνο οικονομικά, αλλά να λαμβάνουν υπόψη την κοινωνική και περιβαλλοντική σημασία που μπορεί να έχουν.

Τα αιτήματα

«Ως τεχνικοί σύμβουλοι της Πολιτείας στο επίπεδο της περιφέρειάς μας δηλώνουμε ότι, δε διαπραγματευόμαστε την κατάργηση του σιδηροδρομικού δικτύου Κεντρικής και Νότιας Πελοποννήσου και θα αγωνιστούμε για την αναβάθμιση και ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου Κορίνθου – Τρίπολης – Καλαμάτας και για την επαναλειτουργία της γραμμής» συνεχίζει η ανακοίνωση και ζητά άμεσα:

Την επίτευξη των διαδικασιών αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού της γραμμής με την ολοκλήρωση του έργου μέχρι την Καλαμάτα και την άμεση παράδοση αυτού από τους Εργολάβους – Κατασκευαστές.

Την άμεση δρομολόγηση αμαξοστοιχιών στο τμήμα Κορίνθου – Αργούς – Τρίπολης για τη διακίνηση αγαθών και ανθρώπων.

Ανακοίνωση - Διαμαρτυρία προς τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου ζητά την κατάργηση των διοδίων στον Εθνικό άξονα Κορίνθου - Τρίπολης - Καλαμάτας

Στην Πελοπόννησο έχει ήδη ξεκινήσει η εκτέλεση ενός από τα μεγαλύτερα έργα υποδομής στη χώρα μας. Πρόκειται για τον οδικό άξονα Κορίνθου - Τρίπολης - Καλαμάτας που με η ολοκλήρωσή του θα προσφέρει στην Περιφέρειά μας έναν υψηλών προδιαγραφών αυτοκινητόδρομο.

Οι τοπικές κοινωνίες όμως, που κατά κύριο λόγο, εξυπηρετούνται από τον αυτοκινητόδρομο Τρίπολης - Κορίνθου, διαμαρτύρονται έντονα, για τα «τσουχτερά» διόδια που υποχρεούνται να πληρώνουν το τελευταίο χρονικό διάστημα, κατά τη διέλευση τους από τον οδικό αυτό άξονα.

Η Ανάδοχος Κατασκευάστρια Εταιρεία με την έναρξη των έργων υποδομής (κατασκευής σηράγγων, διαπλάτυνσης της οδού και λοιπών βελτιώσεων αυτών) αύξησε και το τέλος των διοδίων για τους χρήστες της οδού.

Θεωρώντας ότι η είσπραξη του τιμήματος από τα διόδια είναι ένα καθαρά ανταποδοτικό τέλος για τη χρήση ολοκληρωμένου έργου και ότι ο οδηγός-χρήστης θα πρέπει να πληρώνει για ένα δίκτυο που θα του εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο υπηρεσιών, άνεσης και ασφάλειας, διαφωνούμε ριζικά με την «προείσπραξη» αυτού του τέλους των διοδίων, σε μία οδό που στην παρούσα χρονική περίοδο είναι ένα συνεχές εργοτάξιο. Ένα εργοτάξιο σε μήκος πολλών χιλιομέτρων ανά κατεύθυνση, με μείωση των λωρίδων κυκλοφορίας σε μία μόνο και με συνεχείς κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, οι οποίες εκτός των άλλων προκαλούν αναπόφευκτα καθυστερήσεις στους χρήστες, αυξάνουν την επικινδυνότητα της οδού, μειώνουν την οδική ασφάλεια και γενικά δημιουργούν δύσκολες και επικίνδυνες κυκλοφοριακές συνθήκες.

Κατόπιν αυτών και επειδή πιστεύουμε ότι πρέπει να πρωτανεύσει η κοινή λογική και η μέριμνα προς το κοινωνικό σύνολο, ζητάμε από την Πολιτεία να παρέμβει άμεσα ώστε να απαλλαγούν τα διερχόμενα οχήματα από το τέλος των διοδίων, έως ότου δοθεί σε κυκλοφορία τουλάχιστον όλο το οδόστρωμα του Αυτοκινητοδρόμου Κορίνθου - Τρίπολης.

A-4-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Επιστημονική εκδήλωση για την οδική ασφάλεια στο δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου Με στοχευμένες εισηγήσεις στα προβλήματα που αφορούν το οδικό μας δίκτυο

Το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του ΤΕΕ, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης ενημέρωσης - επιμόρφωσης των μηχανικών και σε συνεργασία με το Παρατηρητήριο Οδικής Ασφάλειας (Π.Ο.Α.) του ΤΕΕ, διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία ημερίδα με θέμα: «Η Οδική Ασφάλεια στο δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου - Οι σύγχρονες εξελίξεις».

Την ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε στην Τρίπολη το Σάββατο 22 Νοεμβρίου 2008 στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Τριπόλεως, παρακολούθησαν πλήθος Μηχανικών κυρίως από το νομό Αρκαδίας καθώς και εκλεγμένοι συνάδελφοι στα όργανα του Τμήματος. Επίσης παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Νομαρχιακής και Δημοτικής Αρχής καθώς και εκπρόσωποι φορέων. Πριν από το κλείσιμο της ημερίδας έγιναν παρεμβάσεις και ερωτήσεις από τους παρευρισκόμενους και εξήχθησαν τα τελικά συμπεράσματα και προτάσεις.

Όπως τόνισε στον χαιρετισμό της η Πρόεδρος του Τμήματος Χαρίκλεια Τσιώλη, στόχος της εκδήλωσης ήταν να διερευνηθεί τις σημερινές συνθήκες Οδικής Ασφάλειας στο δίκτυο της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αλλά και να γίνει μία ουσιαστική ενημέρωση των συναδέλφων Μηχανικών και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων της Πολιτείας στις σύγχρονες εξελίξεις της Οδικής Ασφάλειας και στην αξιοποίηση στο μέγιστο δυνατόν της τελευταίας τεχνολογίας, που εφαρμόζεται στις προηγμένες χώρες, στον τομέα αυτό.

«Κατά την τελευταία δεκαετία, στις προηγμένες στην Οδική Ασφάλεια χώρες, έχει αλλάξει σημαντικά ο τρόπος που αντιμετωπίζεται το πρόβλημα των οδικών ατυχημάτων» παρατήρησε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, τονίζοντας ότι σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις «απαιτείται δραστικός περιορισμός των τροχαίων ατυχημάτων μέχρι ελαχιστοποίησής τους».

Τα θέματα

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν στην ημερίδα, κατά εισηγητή, είναι τα εξής:

- Βασίλειος Ψαριανός, Καθηγητής Ε.Μ.Π., Γεν. Συντονιστής Π.Ο.Α.-ΤΕΕ.

- Κατευθυντήριες οδηγίες αναβάθμισης-αποκατάστασης της οδικής ασφάλειας των ισόπεδων κόμβων»

- Κωνσταντίνος Σπέντζας, Καθηγητής Ε.Μ.Π. Τεχνολογίας Οχήματος, Υπεύθυνος Οχημάτων Π.Ο.Α.-ΤΕΕ.

«Η εξέλιξη των οχημάτων και η οδική ασφάλεια»

- Αντώνιος Καστής, Μελετητής Συγκοινωνιακών Έργων, Ειδ. Συντονιστής Π.Ο.Α.-ΤΕΕ.
«Συμπεράσματα της μελέτης επικίνδυνων σημείων και βραχυπρόθεσμων μέτρων στους άξονες Τρίπολης-Καλαμάτας, Τσακώνας-Καλού Νερού-Μεθώνης»
- Γεώργιος Συριανός, Γεν. Διευθυντής «ΜΩΡΕΑΣ Α.Ε.».
«Η μετατροπή σε Α/Δ του άξονα Κόρινθος-Τρίπολη- Καλαμάτα και Λεύκτρο Σπάρτης. Η πρόοδος του Έργου. Η επίδραση του στην οδική ασφάλεια»
- Ιωάννα Καρακαϊδού, Δ/ντρια Συντήρησης Εγνατίας Οδού Α.Ε., Συντονίστρια Έργου Π.Ο.Α.-ΤΕΕ.
«Το καθεστώς της συντήρησης οδικού δικτύου»
- Εύα Κασάπη, Προϊσταμένη Τμήματος Κυκλοφοριακής Τεχνικής Δ.Μ.Ε.Ο. του ΥΠΕΧΩΔΕ.
«Τυποποίηση σήμανσης ισόπεδων κόμβων και η σημασία της για την οδική ασφάλεια»
- Γεώργιος Παπαηλίου, Διευθυντής Δ.Ε.Κ.Ε. Περιφέρειας Πελοποννήσου και Ανάργυρος Χαραλαμπόπουλος, Διευθυντής Δ.Ε.Σ.Ε. Περιφέρειας Πελοποννήσου.
«Εθνικό Οδικό δίκτυο Περιφέρειας Πελοποννήσου»
- Παναγιώτης Παναγάκης, Προϊστάμενος Τ.Ε.Ε. Δ.Τ.Υ.Ν.Α. Λακωνίας και Κωνσταντίνος Πανουκλιάς, Διευθυντής Δ.Τ.Υ.Ν.Α. Αρκαδίας.
«Νομαρχιακό οδικό δίκτυο Περιφέρειας Πελοποννήσου»
- Γεώργιος Κοπανάς, Αστυνομικός υποδιευθυντής, Διοικητής Τμήματος Τροχαίας Αυτοκινητοδρόμων Κορινθίας.
«Η τροχονομική Αστυνομία στο οδικό δίκτυο της Πελοποννήσου. Προβλήματα - Προτάσεις»
- Σταμάτης Μπακόπουλος, Ιατρός Ε.Κ.Α.Β. Τρίπολης.
«Η οδική ασφάλεια μέσα από το Ε.Κ.Α.Β.»

Κύρια χαρακτηριστικά

Τα κύρια χαρακτηριστικά στην ημερίδα ήταν:

1. Η παρουσίαση των σύγχρονων εξελίξεων στα θέματα οδικής ασφάλειας και η ενημέρωση των υπηρεσιών και των συναδέλφων μηχανικών, καλύπτοντας πολλά κενά της αναγκαίας σήμε-ρα συνεχούς επιμόρφωσης των μηχανικών.
2. Η επίσημη παρουσίαση στα θέματα που αφορούν στο οδικό δίκτυο της Πελοποννήσου, αποφεύγοντας τις συνήθεις γενικές αναφορές τέτοιων ημερίδων.
3. Η παροχή ολοκληρωμένης ενημέρωσης για την εξέλιξη του μεγάλου έργου παραχώρησης του αυτοκινητόδρομου ανατολι-κής Πελοποννήσου Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα και Λεύκτρο - Σπάρτη.
4. Η αναγνώριση της φυσικής συνέπειας, ότι η κατασκευή των αυτοκινητοδρόμων θα προκαλέσει «μετανάστευση» των τροχαίων ατυχημάτων στο λοιπό οδικό δίκτυο.
5. Η ανάγκη να υπάρξει συγκεκριμένος σχεδιασμός -προγραμματισμός για το λοιπό οδικό δίκτυο, με ιεράρχηση:
  - Των οδικών αξόνων που απαιτούν νέα χάραξη.
  - Των οδικών αξόνων που χρήζουν αναβάθμισης, βελτίωσης και διαπλάτυνσης.
  - Των οδικών αξόνων που θα ενταχθούν σε πρόγραμμα μέτρων LIFE (δηλ. βραχυπρόθεσμων παρεμβάσεων βελτίωσης της οδικής ασφάλειας στα μελανά σημεία του δικτύου).
  - Των οδικών αξόνων που χρήζουν παρεμβάσεων ήσσονος σημασίας.

Συμμετείχαν δύο διακεκριμένοι καθηγητές του ΕΜΠ, οι Β. Ψαριανός και Κ. Σπεντζάς, με δύο πολύ ενδιαφέρουσες ομιλίες, ο πρώτος για τις κρίσιμες παραμέτρους της οδικής ασφάλειας στους ισόπεδους κόμβους και ο δεύτερος για τις σύγχρονες εξελίξεις στον τομέα των οχημάτων. Ο ειδικός συντονιστής του Π.Ο.Α, μελετητής Αντώνιος Καστής, παρουσίασε στοιχεία της μελέτης εντοπισμού Μελανών σημείων (επικίνδυνων θέσεων), βάση της οποίας στα οδικά τμήματα Τρίπολη - Καλαμάτα και Τσακώνα - Καλό Νερό, παρουσιάζονται 1 Black Spot κάθε 2,8 χλμ, ενώ στον οδικό άξονα Καλό νερό -Μεθώνη 1 Black Spot κάθε 3,0 χλμ.

Η Ι. Καρακαϊδού, διευθύντρια συντήρησης της Εγνατίας Οδού, ανέλυσε το καθεστώς συντήρησης των οδικών έργων στην Ελλάδα, ενώ η προϊσταμένη της ΔΜΕΟ/ΥΠΕΧΩΔΕ Ε. Κατόπιν, ανέπτυξε τα θέματα κατακόρυφης σήμανσης των κόμβων. Τέλος, ο γενικός διευθυντής της Κξίας ΜΟΡΕΑΣ, Γ. Συριανός, έδωσε τα βασικά χαρακτηριστικά του έργου και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του.

Στο δεύτερο μέρος, τα διευθυντικά στελέχη της περιφέρειας κ. Παπαηλίου και Χαραλαμπόπουλος, έδωσαν την εικόνα του εθνικού οδικού δικτύου αρμοδιότητας περιφερειών, σε ότι αφορά τις κατασκευές, καθώς και τη συντήρηση του δικτύου. Με πολύ μελανά χρώματα, παρουσίασαν την εικόνα του επαρχιακού δικτύου, οι δύο διευθυντές τεχνικών Υπηρεσιών της Αρκαδίας και της Λακωνίας, κ. Πανουκλιάς και Παναγάκης. Οι ανάγκες του επαρχιακού δικτύου απαιτούν τεράστια ποσά προκειμένου να βελτιωθεί αποτελεσματικά η οδική ασφάλεια. Τέλος, ο διευθυντής τροχαίας κ. Κοπανάς προσδιόρισε τα θε-άματα οδικής ασφάλειας από πλευράς τροχαίας και ο γιατρός κ. Μακόπουλος εκ μέρους του ΕΚΑΒ.

Συμπεράσματα

Στα βασικά συμπεράσματα της Ημερίδας αναφέρθηκαν τα προβλήματα του οδικού δικτύου της Πελοποννήσου είναι πολλά σε επίπεδο θεσμικό, οργανωτικό, χρηματοδοτικό, εξειδικευμένου προσωπικού, εξοπλισμού κ.α. Παράλληλα η συναρμοδιότητα Φορέων όπως Υπηρεσίες Συντήρησης, Περιφέρεια, Νομαρχία, Δήμοι, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΥΜΕΕΠ, Τροχαία, ΕΚΑΒ, Πυροσβεστική δημιουργούν ένα πλέγμα παραγόντων που απαιτεί κατάλληλο συντο-νισμό προσπαθειών και ενεργειών ώστε να βελτιωθεί ουσια-δώς το επίπεδο της Οδικής Ασφάλειας. Έχει γίνει αντιληπτό από όλους τους εμπλεκόμενους ότι η Οδική Ασφάλεια αποτελεί ένα σύνθετο διεπιστημονικό διακλαδικό αντικείμενο που απαιτεί από όλους τους εμπλεκόμενους κοινή ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ. Θα έχουμε κερδίσει ένα σημαντικό στοιχείο, αν υπάρχει συστηματική και συνεχής συνεργασία των συναρμοδιών Υπηρεσιών με τακτική μηνιαία συνάντηση των στελεχών των Υπηρεσιών. Η κατασκευή και ολοκλήρωση του Αυτοκινητόδρομου Ανατολι-κής Πελοποννήσου Κόρινθος - Τρίπολη - Καλαμάτα, Λεύκτρο - Σπάρτη της οποίας το χρονοδιάγραμμα παρατίθεται καθώς και ο Αυτοκινητόδρομος Βορειοδυτικής Πελοποννήσου θα αλ-λάξουν εντυπωσιακά τα δεδομένα της οδικής επικοινωνίας και θα δημιουργήσουν νέες απαιτήσεις για το λοιπό οδικό δίκτυο. Το ΤΕΕ προτείνει τη σύνταξη πλήρους ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ που θα αξιολογήσει τα νέα δεδομένα και θα ιεραρχήσει το λοιπό οδικό δίκτυο με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

Καθορισμός οδικών αξόνων ή τμημάτων οδών που χρήζουν Νέας Χάραξης.

Καθορισμός των οδικών αξόνων που χρήζουν Αναβάθμισης Βελτίωσης ή Διαπλάτυνσης.

Οδικοί Άξονες ή τμήματα που χρήζουν παρεμβάσεων LIFE, δηλαδή βραχυπρόθεσμων μέτρων βελτίωσης της Οδικής Ασφάλειας στις επικίνδυνες θέσεις.

Ένταξη όλων των τμημάτων των έργων των παραγράφων 1, 2 και 3 στο ΕΣΠΑ 2007-2013.

Όλες οι Υπηρεσίες Μελετών-Κατασκευών και Συντήρησης οφείλουν να γνωρίζουν ότι απαιτείται η Σύνταξη Μελέτης Σήμανσης-Ασφάλισης για κάθε οδικό Έργο. Παράλληλα οι υφιστάμενοι σημαντικοί οδικοί άξονες πρέπει να αξιολογηθούν να σημανθούν κατάλληλα και να τοποθετηθεί ο προβλεπόμενος εξοπλισμός. Τα παραπάνω μέτρα εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά στην βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας. Τέλος, καταδεικνύεται ότι επιστημονικές εκδηλώσεις με στοχευμένη θεματολογία και εφαρμοσμένες εισηγήσεις και προτάσεις είναι ιδιαίτερα επιτυχείς και δίνουν εκ νέου στο ΤΕΕ τον ουσιαστικό ρόλο που κατέχει σαν Τεχνικός - Επιστημονικός Σύμβουλος της πολιτείας.

A-5. ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΜΜΕ

A-5-1. Παρεμβάσεις:

Κοινή διαμαρτυρία των ΤΕΕ Πελοποννήσου και Δ. Μακεδονίας

Αποκλεισμός των μηχανικών από την Επιτροπή Ελέγχου του Τοπικού Πόρου Ανάπτυξης

Τις αντιδράσεις των μηχανικών έχει προκαλέσει ο αποκλεισμός τους από την Επιτροπή Ελέγχου των έργων του Τοπικού Πόρου Ανάπτυξης, σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, η νέα Υπουργική απόφαση, σχετικά με την «κατανομή, διάθεση και καταβολή του Τέλους Ανάπτυξης Βιομηχανικών Περιοχών Παραγωγής Ηλεκτρικού Ρεύματος από Λιγνιτικούς Σταθμούς» (Τοπικός Πόρος Ανάπτυξης), που αφορά τους νομούς Αρκαδίας, Κοζάνης και Φλώρινας, δείχνει να υποβαθμίζει την συμμετοχή του ΤΕΕ στην Επιτροπή Ελέγχου των έργων του Πόρου.

Το γεγονός αυτό έφερε σε κοινή δράση τα Περιφερειακά Τμήματα του ΤΕΕ Πελοποννήσου και Δ. Μακεδονίας, όπου απέστειλαν σχετικό έγγραφο διαμαρτυρίας στον υπουργό Ανάπτυξης Χρήστο Φώλια, ζητώντας την ισότιμη και με αποφασιστικό ρόλο συμμετοχή των Τμημάτων στην Επιτροπή Ελέγχου των Έργων του Πόρου, όπως ίσχυε πριν τη νέα υπουργική απόφαση. Στο έγγραφο της διαμαρτυρίας των δύο ΤΕΕ, ση-μειώνεται πως η συμμετοχή των μη-χανικών στην παραπάνω Επιτροπή, αποτελεί για τον κλάδο τιμή και την έμπρακτη αναγνώριση του ρόλου και της προσφοράς του ΤΕΕ στην ανα-πτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας και της χώρας μας γενικότερα.

Μας υποβάθμισαν

Στο κείμενο της επιστολής, τα Τμήματα των ΤΕΕ Πελοποννήσου και Δ. Μακεδονίας υπενθυμίζουν στον υπουργό πως με τις δύο προ-ηγούμενες Υπουργικές Αποφάσεις, το ΤΕΕ συμμετείχε στην Επιτροπή Ελέγχου των έργων Τοπικού Πόρου Ανάπτυξης, ως ισότιμο μέλος, συνε-χώς και με ουσιαστικό και αποφα-σιτικό ρόλο. Συγκεκριμένα, στην αρχική Υπουργική Απόφαση (1997), συμμετείχαν οι μηχανικοί σε ένα από τα τρία μέλη της Επιτροπής. Στην δεύτερη Απόφαση (2005), οι μηχανικοί συμμετείχαν με ένα μέλος επίσης, αλλά στην 5μελή πλέον Επιτροπή. Όμως, με τη νέα υπο-υργική Απόφαση, το ΤΕΕ εξαιρείται και στην ουσία αποκλείεται από τα τρία μόνιμα μέλη της Επιτροπής, που έχουν αποφασιστικό χαρακτήρα και προβλέπεται η συμμετοχή τους σε ρόλο συμβουλευτικό και κατά περίπτωση.

«Πεποίθησή μας είναι πως και με τη νέα Υπουργική Απόφαση, θα έπρεπε να συμμετέχουμε εκ νέου και αποφασιστικά στην Επιτροπή Ελέγχου των έργων του Πόρου, για τον λόγο ότι το ΤΕΕ, ως καθ' ύλην αρμόδιος τεχνικός και επιστημο-νικός φορέας, διασφαλίζει ακόμα περισσότερο την αμερόληπτη λει-τουργία της Επιτροπής» αναφέρε-ται στην κοινή διαμαρτυρία προς τον κ. Φώλια. Τα δύο Περιφερειακά Τμήματα του ΤΕΕ υπενθυμίζουν στον υπουργό Ανάπτυξης ότι η μέχρι σή-μερα προσφορά των μηχανικών στην συγκεκριμένη Επιτροπή, που κατά κύριο λόγο το αντικείμενό της είναι ο έλεγχος των τεχνικών έργων, κατά γενική ομολογία μόνο θετικό έργο έχει να επιδείξει με την συνεχή και αδιάλειπτη παρουσία των μελών του ΤΕΕ.

Στην ίδια πάντα επιστολή διαμαρτυρίας, γίνεται γνωστό προς τον υπουργό πως μια τέτοια Απόφαση λειτουργεί απαξιωτικά για τον ρόλο των μηχανικών. Γίνεται ακόμα παρα-τήρηση πως ακόμα και στην γραμματεία του Τοπικού Πόρου Ανάπτυξης, υπάρχει αλλαγή ως προς την προ-ηγούμενη Υπουργική Απόφαση, όπου απαλείφεται η υποχρέωση τα μέλη της να είναι τεχνικοί.

A-5-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Σεμινάριο τηλεδιάσκεψης με θέμα : «Τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια»,

διάρκειας 4 ωρών. Στις αίθουσες τηλεδιάσκεψης των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Πελοποννήσου στις 24.2.2009.

1^ο Σεμινάριο με θέμα «ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ»,

διάρκειας 12 ωρών. Καλαμάτα 3&4.7.2009.

2^ο Σεμινάριο με θέμα «ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ»,

διάρκειας 12 ωρών. Κόρινθος 10&11.7.2009.

A-6. ΕΡΕΥΝΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

A-6-1. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Ημερίδα για την τεχνολογία του σκυροδέματος

Το Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου του Τ.Ε.Ε. διοργάνωσε με επιτυχία ημερίδα με θέμα την τεχνολογία του σκυροδέματος. Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο, στην Κόρινθο και συγκεκριμένα στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου με βασικούς ομιλητές τους μηχανικούς:

- Θεόδωρο Βουδικλάρη, (Πολιτικό Μηχανικό, Πρόεδρο Ι.Ο.Κ. Μέλος Επιτροπής Συντάξεως Κ.Τ.Σ.-97 & Κ.Τ.Χ.-00/07).

- Νικόλαο Μαρσέλλο, (Πολιτικό Μηχανικό, Μέλος Επιτροπής Συντάξεως Κ.Τ.Σ.-97).

Στην ημερίδα εκτός από την παρουσίαση των κύριων σημείων του Κ.Τ.Σ.-97 και του Ε.Ν.206-1, οι ομιλητές ανέπτυξαν και τα εξής θέματα:

- Η σωστή παραγωγή του σκυροδέματος (κατηγορία αντοχής, κατηγορία κάθισης, σκυροδέμα σε παραθαλάσσιο περιβάλλον, με προσθήκη 330 kg τσιμέντο /m³ κλπ).

- Η σωστή παραλαβή του έτοιμου σκυροδέματος (έλεγχος δελτίου αποστολής, έλεγχοι αντοχής, απαγόρευση προσθήκης νερού, βελτίωση τηςεργασιμότητας κλπ).

- Η σωστή διάστρωση – συμπύκνωση, συντήρηση και αφαίρεση ξυλοτύπων στο σωστό χρόνο. Μετά το πέρας των εισηγήσεων οι ομιλητές απάντησαν σε διευκρινιστικές ερωτήσεις των παρισταμένων συναδέλφων σχετικές με το θέμα.

A-7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

A-7-1. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων:

1^ο Σεμινάριο AutoCad

Σεμινάριο με θέμα : «AUTOCAD 2008, LEVEL I (2D)», διάρκειας 60 ωρών.
Τρίπολη 16.3.2009 έως 13.4.2009 Α΄ κύκλος και 27.4.2009 έως 27.5.2009 Β΄ κύκλος .
Εκπαιδευτής: Θεόδωρος Παπανικολάου.

2^ο Σεμινάριο AutoCad

Σεμινάριο με θέμα : «ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΧΡΗΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ - AUTOCAD», διάρκειας 40 ωρών.
Κόρινθος 27.4.2009 έως 5.6.2009.
Εκπαιδευτής: Θεόδωρος Παπανικολάου.

3^ο Σεμινάριο AutoCad

Σεμινάριο με θέμα : «Το ευρέως διαδεδομένο σχεδιαστικό πακέτο AutoCAD (BASIC 2D – ADVANCED 3D)», διάρκειας 32 ωρών.
Σπάρτη 23.11.2009 έως 20.12.2009.

A-8. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

A-8-1. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων:

Ασφάλεια & υγεία των εργαζομένων στα οικοδομικά και τεχνικά έργα

Στις 8 Απριλίου 2009 στο Εργατικό Κέντρο Λακωνίας στην Σπάρτη, το Τμήμα μας πραγματοποίησε Ημερίδα με θέμα: «ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ»

Στην Ημερίδα αναπτύχθηκαν τα παρακάτω θέματα κατά εισηγητή:

- «Παρουσίαση της κατάστασης σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στα οικοδομικά και τεχνικά έργα στον νομό Λακωνίας». Δεληγιάννης Γεώργιος, Τεχνικός Επιθεωρητής ΣΕΠΕ Αργολίδας.
  - «Η εμπειρία από τα έργα οδοποιίας της Ε.Ο. Κορίνθου - Τρίπολης - Καλαμάτας για θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων στα τεχνικά έργα». Βούρτσας Αντώνιος, Πολιτικός Μηχανικός, Υπεύθυνος τμήματος Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας, Κ/Ξ ΜΟΡΕΑΣ. Νομικού Μαριάντζελα, Ειδικός Ιατρός Εργασίας, Κ/Ξ ΜΟΡΕΑΣ.
  - «Κίνδυνοι για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στα οικοδομικά και τεχνικά έργα». Καρύδης Αδαμάντιος, Πολιτικός Μηχανικός, Επιστημονικό προσωπικό ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.
  - «Η εκπαίδευση των τεχνικών ασφάλειας - σημαντικός παράγοντας για την προώθηση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στα τεχνικά έργα». Πανούση Παναγιώτα, Μηχανολόγος Μηχανικός, Υπεύθυνη Παραρτήματος Τρίπολης ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.
- Στο τέλος της εκδήλωσης έγιναν ερωτήσεις και παρεμβάσεις.

A-9. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

A-9-1. Παρεμβάσεις:

Διαμαρτυρία για το χαμό ενός ακόμα ιστορικού κτηρίου της Τρίπολης

Με θλίψη παρακολούθησαμε την κατεδάφιση ενός ακόμη ιστορικού κτηρίου της Τρίπολης.

Για την ιστορία και μόνο θα πρέψει να υπενθυμίσουμε ότι το Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου τον Ιούλιο του 1999 εκπόνησε ειδική μελέτη για τα διατηρητέα κτίρια της Τρίπολης, το πόρισμα της οποίας κοινοποίησε σε όλους τους αρμόδιους φορείς και Υπουργεία. Ο λόγος ήταν διπλός:

- α) Να προστατευθούν τα υπάρχοντα και επισήμως με Π.Δ ανακηρυγμένα διατηρητέα κτίρια
- β) Να προστατευθούν και να ανακηρυχθούν διατηρητέα και κάποια άλλα σημαντικά και ιστορικά κτίρια της πόλης που μέχρι σήμερα δεν έχουν ανακηρυχθεί διατηρητέα.

Υπήρχαν 48 τέτοια προτεινόμενα μεμονωμένα κτίρια. Μέσα σε αυτά (με το Νο 41 σελ. 68 της μελέτης) ήταν και το διώροφο της οδού Καλαβρύτων 9 που σωστά περιγράφεται ως «Σπίτι Μίκη Θεοδωράκη». Το παραπάνω πόρισμα έχουμε καλέσει ως Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου επανειλημμένα όλους τους Αρμόδιους φορείς να το αξιοποιήσουν, για να σώσουν της Ιστορία της Τρίπολης. Έχουν περάσει 10 χρόνια και δυστυχώς δεν έχει γίνει τίποτα. Μέσα σ' αυτά τα 10 χρόνια κάποια (ευτυχώς λίγα) από αυτά τα προτεινόμενα ως διατηρητέα κατεδαφίστηκαν. Πολλοί φρόντισαν να υποβαθμίσουν και να «ξεχάσουν» αυτό το πόρισμα του ΤΕΕ Πελοποννήσου. Δυστυχώς αυτό που συμβαίνει στην Τρίπολη δεν παρατηρείται καν σε όμορους Νομούς. Η παλιά πόλη του Ναυπλίου και τα αρχοντικά της Καλαμάτας αποτελούν πόλο έλξης για τους Τουρίστες και τους επισκέπτες.

Καλούμε για άλλη μια φορά τους κ.κ. Βουλευτές του Ν. Αρκαδίας, τον κ. Νομάρχη Αρκαδίας και τον Δήμαρχο Τρίπολης να αξιοποιήσουν αυτό το Επιστημονικό Πόρισμα της Ομάδας Εργασίας του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου και να προστατέψουν αυτά τα κτίρια (πριν εξαφανιστούν και τα λιγοστά που απομένουν) που αποτελούν κομμάτι της Ιστορίας αυτής της πόλης. Ζητάμε για άλλη ακόμη μια φορά από την Ε.Π.Α.Ε. Ν. Αρκαδίας να παραπέμψει τις περιπτώσεις προτεινόμενων ως διατηρητέων κτιρίων

A-9-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων:

Ημερίδα με τίτλο: «Αρχιτεκτονικά-Ιστορικά Μνημεία του Ναυπλίου»

Η Ν.Ε. Αργολίδας του Τ.Ε.Ε. / Τμ. Πελοποννήσου σε συνεργασία με το Δήμο Ναυπλίου και τη ΔΕΠΑΝ, διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία ημερίδα με θέμα : «Αρχιτεκτονικά Μνημεία Ναυπλίου - Ναυπλιακά Ανάλεκτα».

Η ημερίδα έλαβε χώρα στο Ναύπλιο την Παρασκευή 28.11.2008 και ώρα 8:00 το βράδυ στην αίθουσα του Βουλευτικού και την παρακολούθησαν με αμείωτο ενδιαφέρον πλήθος πολιτών και συναδέλφων μας μηχανικών, που ξεπέρασαν τους 200. Επίσης παρευρέθησαν ο ιερέας του Γενεσίου της Θεοτόκου, ως εκπρόσωπος του Μητροπολίτη, ο Πρόεδρος της ΔΕΠΑΝ, δικηγόρος Κώστας Χελιώτης, εκπροσωπώντας το Δήμο. Ο πρόεδρος της Ν.Ε., Δημήτρης Καρούτζος, εκ μέρους της Νομαρχιακής, αφού ευχαρίστησε τους παριστάμενους πολίτες αλλά και μηχανικούς, αναφέρθηκε στον ρόλο του ΤΕΕ ως συμβούλου της Πολιτείας, και κάλεσε όλους να συνδράμουν τις προσπάθειες του Τεχνικού Επιμελητηρίου για οργάνωση των πόλεων με στόχο την ανάπτυξή τους και την βελτίωση της ζωής των πολιτών, τις προσπάθειες για την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη. Θεώρησε δε καθήκον να δηλώσει ότι το ΤΕΕ όπως και στο παρελθόν, αλλά και σήμερα, στέκεται μαζί με όλες τις υπόλοιπες κοινωνικές ομάδες και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πρωτεργάτης των ενεργειών αυτών. Η θεματολογία που αναπτύχθηκε στην ημερίδα, τα θέματα της οποίας περιέχονται σε CD, την έκδοση του οποίου επιμελήθηκε η Ν.Ε. Αργολίδας, εστιάζει-κε κυρίως στα Αρχιτεκτονικά-Ιστορικά κτίρια του Ναυπλίου και παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω κατά εισηγητή. Ο Δήμος του Ναυπλίου εκδίδει από το 1992 τα «ΝΑΥΠΛΙΑΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ» Στις εκδόσεις αυτές, πολίτες του Δήμου, παρουσιάζουν εργασίες, θέματα και πονήματα τα οποία δεν έχουν αλλού δημοσιευτεί.

Στο πρώτο τεύχος των Αναλέκτων, ο πατέρας του νυν Δημάρχου Παναγιώτη Αναγνωσταρά, ο Γιώργος Αναγνωσταράς, εργολάβος, που σήμερα δεν ευρίσκεται στη ζωή, δημοσίευσε ένα πόνημα που αφορούσε τις εδράσεις των παλαιών κτιρίων στο Ναύπλιο, σε εδάφη βαλτώδη, κτιρίων που σήμερα έχουν ιστορική και αρχιτεκτονική αξία και έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα. Η εργασία αυτή εμπειρείχε ιστορικά στοιχεία για παλιούς μαστόρους που μετέφεραν την τέχνη τους στους εντόπιους και νεώτερους.

Σήμερα, η μέθοδος αυτή εξελίχθηκε και μετατράπηκε σε μέθοδο πασαλοφρεάτων.

Οι τρεις επόμενοι ομιλητές, συνάδελφοί μας Αρχιτέκτονες, παρουσίασαν θέματα από το ιστορικό Ναύπλιο. Ειδικότερα, το κτίριο του Γυμνασίου, (σήμερα 1ου Λυκείου) Ναυπλίου, το οποίο θεωρείται διατηρητέο νεώτερο μνημείο, σχεδιασμένο από τον Αρχιτέκτονα Καραντινό. Αναφέρθηκε η συνάδελφος κ. Παριώτη στην φιλοσοφία του προσανατολισμού του κτιρίου, θεωρώντας το ως «έξυ-πνο» κτίριο, που εξοικονομούσε ενέργεια και παρείχε καλές συνθήκες θερμικότητας, αερισμού και διαβίωσης για τους μαθητές του.

Ο συνάδελφος Βαγγέλης Μαστέλλος, παρουσίασε με μεγάλο ενδιαφέρον, το ιστορικό του κτιρίου του Γενεσίου της Θεοτόκου, (Παναγία ή Άγιος Αναστάσιος), ως κτίριο που με την ευκαιρία της επισκευής του, αποκάλυψε πολλές φάσεις της ζωής του Ναυπλίου, συνδυασμένες με τις περιόδους κατοχής του από τους Τούρκους, τους Ενετούς και τους Έλληνες.

Σκιαγραφήθηκε πλήρως μια άγνωστη πτυχή των ιστορικών κτιρίων του Ναυπλίου που, από φαινομενικά άσημα, αναδεικνύονται ως πολύτιμα ιστορικά.

Ο συνάδελφος κ. Παπαθεοδώρου

συνδύασε με επιτυχία την αντιμετώπιση δύο πόλεων ιστορικών και με αρχιτεκτονική κληρονομιά.

Της Ρόδου και του Ναυπλίου, αναδεικνύοντας διαφορές και ομοιότητες, παραλληλίζοντας ταυτόχρονα την χρήση κτιρίων και ελεύθερων χώρων στις δύο αυτές πόλεις, σήμερα.

Η κυκλοφορία, οι χρήσεις των κτιρίων, οι χρήσεις πεζοδρομίων και ελεύθερων χώρων, θεωρούνται θέματα ζωτικής σημασίας για τις πόλεις αυτές, και αποτελούν αφετηρία συζήτησης για την βιωσιμότητά τους.

Τέλος, η Ν.Ε. του ΤΕΕ παρουσίασε την πόλη δίπλα στην πόλη.

Το ιστορικό προάστιο του Ναυπλίου, την Πρόνοια, η οποία κτίστηκε με διάταγμα του Καποδίστρια, που για πολλούς είναι το πρώτο διάταγμα Πολεοδόμησης.

Το Ιπποδάμειο σύστημα εφαρμόστηκε εκεί, κτίστηκαν σπίτια που αποτέλεσαν την στέγη των άστεγων και πενήτων αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης που, με την απελευθέρωση έμειναν άστεγοι.

Το προάστιο που πρόσφατα ενισχύθηκε μέσω προγράμματος ενίσχυσης υποβαθμισμένων περιοχών δίπλα σε αστικά κέντρα, παρουσιάζει μεγάλη ιστορική αξία, υπάρχουν δε κτίρια ακόμη, που αποτυπώνουν στο πέρασμά τους, την ιστορική πορεία του Ναυπλίου, και τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και επιμέλειας.

Η Πρόνοια διέπεται ακόμη από ειδικό διάταγμα χρήσεων γης και Πολεοδόμησης, το οποίο χρήζει επικαιροποίησης.

Τέλος, κατατέθηκε η θέση των παρευρισκομένων και η Ν.Ε. Αργολίδας του ΤΕΕ ανέλαβε σε συνεργασία με τον Δήμο να συστήσει Ομάδα Εργασίας για να εξετάσει τα ιστορικά κτίρια της Πρόνοιας, το διάταγμα της Πρόνοιας και να προτείνει λύσεις ανάπτυξης της περιοχής και αξιοποίησης του ανθρώπινου και κτιριακού δυναμικού της.

A-9-3. Μελέτες - Έρευνες:

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα: «Καταγραφή και εκτίμηση υπάρχουσας κατάστασης και προτάσεις διατήρησης του κτιρίου του ΟΕΒΑ στην Τρίπολη»

Η παραπάνω Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε από 3 μέλη την 29/10/08 με ομόφωνη απόφαση της Δ.Ε του Τμήματος αφού έλαβε υπόψη της τα κάτωθι :

1. Το έγγραφο της Ομοσπονδίας Επαγγελματιών & Βιοτεχνών Αρκαδίας (ΟΕΒΑ) σύμφωνα με το οποίο η Ομοσπονδία ζητά τη συνδρομή του ΤΕΕ προκρινόμενου να συνταχθεί έκθεση για την ιδιαιτερότητα του κτηρίου του ΟΕΒΑ επί της οδού Καλαμών 113 στην Τρίπολη, την αναγκαιότητα διατήρησής του και τις εργασίες και το κόστος που απαιτούνται για αποκατάστασή του

2. Το γεγονός ότι το συγκεκριμένο κτήριο είναι ιστορικό για την πόλη της Τρίπολης, ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής και θα πρέπει το ΤΕΕ Πελάου να συμβάλει έμπρακτα στη διατήρησή του.

Παρέδωσε πόρισμα.

A-10. ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ, ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΠΟΙΟΤΗΤΑ, ΠΡΟΤΥΠΑ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ, ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

A-10-1. Παρεμβάσεις:

Συνδρομή στις σεισμόπληκτες περιοχές

Το Περιφερειακό Τμήμα του ΤΕΕ Πελοποννήσου έσπευσε από την πρώτη στιγμή να εκφράσει τη συμπαράστασή του στους πληγέντες από τον καταστροφικό κτύπημα του εγκέλαδου στους νομούς Αχαΐας και Ηλείας.

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ έλαβε απόφαση να θέσει στην διάθεση των πληγέντων κλιμάκιο πέντε μηχανικών του τμήματος, προκειμένου να βοηθήσουν στη διενέργεια των πρώτων αυτοψιών που αφορά την αποκατάσταση των κτισμάτων που επλήγησαν.

Σε επιστολή του προς την Υ.Α.Σ. της Γ.Γ.Δ.Ε./ΥΠΕΧΩΔΕ, το ΤΕΕ Πελοποννήσου αναφέρει την πρόθεσή του να συνδράμει στο έργο της πολιτείας, «για την άμεση ανακούφιση των σεισμόπληκτων».

A-10-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων :

Σημαντική ημερίδα μετά τις φωτιές

Αποτίμηση των βλαβών στα πυρόπληκτα κτίρια

Με μεγάλη επιτυχία διοργανώθηκε από το Περιφερειακό Τμήμα ΤΕΕ Πελοποννήσου η ημερίδα με θέμα: «Οδηγίες για την αποτίμηση των βλαβών και της απομένουσας φέρουσας ικανότητας πυρόπληκτων κτιρίων καθώς και για τις επεμβάσεις - επισκευές/ενισχύσεις». Η ημερίδα έγινε τον περασμένο Οκτώβριο, στον δήμο Μεγαλόπολης, ενός από τους πλέον πυρόπληκτους, από τις πυρκαγιές του Αυγούστου, Δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Μηχανικοί αλλά και απλοί Πολίτες παρακολούθησαν με αμείωτο ενδιαφέρον πλούσια θεματολογία που αφορούσε την πυροπρωτότητα των κτιρίων, τη συμπεριφορά και την παθολογία αυτών στις φωτιές, καθώς και τις τεχνικές που χρειάζεται να γνωρίζουν όλοι οι μηχανικοί που θα χρειαστεί να παρέμβουν στις επισκευές και ενισχύσεις κτιρίων που επλήγησαν από τις πυρκαγιές. Σημαντικοί ομιλητές ανέπτυξαν τα θέματα της ημερίδας, όπως οι Θεοδόσης Τάσιος, Μίλτος Χρονόπουλος, Έλλη Βιντζηλαίου, Κώστας Τρέζος και ο καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πατρών Στέφανος Δρίτσος. Χαιρετισμούς απηύθυναν οι Δήμαρχοι των πυρόπληκτων Δήμων Φαλαισίας και Μεγαλόπολης, οι οποίοι και ευχαρίστησαν την Διοίκηση του ΤΕΕ Πελοποννήσου για την συμβολή και βοήθειά της στις πυρκαγιές του Αυγούστου 2007 αλλά και μέχρι σήμερα στο έργο της αποκατάστασης.. Η

Πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη στο χαιρετισμό της τόνισε μεταξύ άλλων ότι το ΤΕΕ Πελοποννήσου από την πρώτη στιγμή των τραγικών συμβάντων με αίσθημα ευθύνης αλλά και κοινωνικού χρέους ενεργοποιήθηκε άμεσα. «Βρεθήκαμε, είπα, στις πυρόπληκτες περιοχές της Περιφέρειάς μας, συνεργαστήκαμε με τις αρμόδιες Υπηρεσίες (Πολιτική Προστασία, Γεν. Γραμματεία Περιφέρειας Πελοποννήσου, Νομαρχίες, Δήμους), βοηθήσαμε στο συντονισμό και τις άμεσες δράσεις, καταγράψαμε καταστάσεις και έχοντας ολοκληρωμένη εικόνα και άποψη και ως δεδομένο ότι η αντιμετώπιση της πρωτοφανούς αυτής κατάστασης που δεν έχει προηγούμενο στον Ευρωπαϊκό χώρο χρειάζεται σκληρή μάχη, προτείναμε μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις που θα βοηθήσουν στην αποκατάσταση από την μεγάλη τραγωδία των πυρκαγιών και θα οδηγήσουν τον Τόπο μας σε ένα καλύτερο αύριο». Τα συμπεράσματα της Ημερίδας ήταν: α) Για το Μηχανικό, το πρόβλημα της πυρκαγιάς (εξωτερικής ή και εσωτερικής) στα κτίρια, είτε από οπλισμένο σκυρόδεμα είτε από φέρουσα τοιχοποιία, είναι αρκετά πιο σύνθετο και πιο δύσκολο απ' το πρόβλημα του σεισμού. Έτσι, απαιτείται συνδυασμός γνώσεων αλλά και εμπειρίας. β) Οι θερμοκρασίες που αναπτύχθηκαν κατά την πυρκαγιά, τόσο στο κτίριο (έξω και μέσα) όσο και στα διάφορα δομικά στοιχεία, πρέπει να εκτιμηθούν με αξιοπιστία και να καταγραφούν. Όσο πιο πολλές υπεύθυνες πληροφορίες και ενδείξεις συγκεντρωθούν και αξιολογηθούν, τόσο πιο ορθολογική θα είναι η αποτίμηση και η λήψη αποφάσεων. γ) Με βάση τις θερμοκρασίες, θα εκτιμηθεί τόσο η συμπεριφορά του συνόλου του κτιρίου αλλά και των επιμέρους δομικών στοιχείων όσο και η μεταβολή των μηχανικών χαρακτηριστικών των υλικών και των διατομών (π.χ. δυσκαμψιών, αντοχών κλπ.). δ) Έτσι, θα γίνει δυνατή και η προσέγγιση της ανακατανομής των εντατικών μεγεθών (π.χ. ροπών αλλά και δυνάμεων, αξονικών και τεμνουσών) στην πυρκαγιά, αλλά και η εκτίμηση των συνεπειών της όσο αφορά παραμορφώσεις, ρηγματώσεις κλπ.

ε) Οι κάθε είδους αλλοιώσεις (π.χ. καύσεις, τήξεις κλπ.) και βλάβες (π.χ. αποφλοιώσεις, βέλη, ρωγμές κλπ.) πρέπει να καταγραφούν συστηματικώς και να βαθμονομηθούν. Η ερμηνεία των βλαβών (ποιοτική ή και ποσοτική, κατά το δυνατόν), με βάση τα συμπεράσματα των προηγούμενων ενεργειών «β» έως και «δ», θεωρείται και είναι σημαντικό ενδιάμεσο βήμα για τη σωστή απόφαση και επέμβαση. στ) Τελικώς, θα εκτιμηθεί η γενική κατάσταση του κτιρίου, καθώς και η κατάσταση των επιμέρους στοιχείων του (κάθε είδους), όσο αφορά την απομένουσα ικανότητά τους, και θα διερευνηθούν (συνοπτικώς) διάφορες δυνατότητες επισκευών και ενισχύσεων. ζ) Τα υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις δομητικές επεμβάσεις είναι αρκετά, ενώ αρκετές είναι και οι διαθέσιμες τεχνικές, από απλές (και «συμβατικές») έως πιο προχωρημένες, βεβαίως αναλόγως του μεγέθους των βλαβών αλλά και της γενικευμένης σπουδαιότητας του κτιρίου. η) Παραλλήλως με τις επισκευές και ενισχύσεις, καλό είναι να μειωθεί η πυροπρωτότητα των κτιρίων και των στοιχείων τους (π.χ. στεγών και πατωμάτων), ενώ καλό είναι να βελτιωθεί και η αντισεισμικότητά τους, στο πλαίσιο των σύγχρονων σχετικών αντιλήψεων αλλά και κανονιστικών διατάξεων. θ) Τέλος, κατά τις επεμβάσεις, επιβάλλεται η συνεκτίμηση και άλλων κριτηρίων, πέραν των αμιγώς τεχνικο-οικονομικών, όπως η μορφολογία και η τυπολογία, η διατήρηση του ιστού των οικισμών, η λειτουργικότητα των κτιρίων κλπ.

Ημερίδα στην Σπάρτη για τον Σχεδιασμό και την Κατασκευή

Με επιτυχία διοργανώθηκε η ημερίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Πελοποννήσου, με θέμα τον σχεδιασμό και την κατασκευή, που διοργανώθηκε το Σάββατο 23 Φεβρουαρίου, στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου Λακωνίας.

Μηχανικοί από τη Λακωνία είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τις πολύ σημαντικές εισηγήσεις, αφού όπως τόνισε στην εισήγησή της η πρόεδρος του ΤΕΕ Χ. Τσιώλη, στόχος του Επιμελητηρίου είναι η διαρκής ενημέρωση των μελών του σε τεχνικά θέματα, καθώς και η στήριξή τους στο σημαντικό επαγγελματικό, κοινωνικό και παραγωγικό έργο που παράγουν για τον τόπο μας. Η κ. Τσιώλη προανήγγειλε την πρωτοβουλία του ΤΕΕ για διοργάνωση ημερίδων και σεμιναρίων, σε κάθε νομό της Πελοποννήσου, με θέματα ενδιαφέροντα, όπως αυτό της Σπάρτης. Σκοπός των εκδηλώσεων είναι φυσικά η βελτίωση της ποιότητας, τόσο των μελών μηχανικών, όσο και των κατασκευών που έχουν στην ευθύνη τους.

Στην ημερίδα της Σπάρτης, αναπτύχθηκαν θέματα που αφορούσαν τη μελέτη και την κατασκευή, ενός κτηρίου κι ενός δομήματος. Εκεί, αναλύθηκαν οι βασικές αρχές αντισεισμικού σχεδιασμού, οι αρχές σχεδιασμού των στοιχείων που συνθέτουν τον φέροντα οργανισμό ενός δομήματος, θέματα αγκυρώσεων οπλισμού σκυροδέματος καθώς και θέματα που αφορούν το έδαφος και τη θεμελίωση ενός κτηρίου.

Στους ομιλητές τώρα, ο Ελευθέριος Πανταλέων, (ΠΜ, Καθηγητής ΕΜΠ, Επιμελητής ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών) αναφέρθηκε στην επιστήμη και στα προβλήματα του σχεδιασμού και της υλοποίησης του φέροντος οργανισμού κτιριοδομικών έργων. Στην συνέχεια, η Ειρήνη Κανιτάκη, (ΠΜ, Επιστ. Συνεργάτης ΕΜΠ, Πρόεδρος ΕΕ Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος) αναφέρθηκε αναλυτικά στις βασικές αρχές αντισεισμικού σχεδιασμού του φέροντος οργανισμού κατά την μόρφωση του δομήματος. Ακόμα, ο Σταύρος Αναγνωστόπουλος, (ΠΜ, Καθηγητής ΠΣΠΠ) μίλησε για τις αρχές σχεδιασμού των συνθετικών στοιχείων του φέροντος οργανισμού, ενώ ο Πλούταρχος Γιαννόπουλος, (ΠΜ, Καθηγητής ΕΜΠ, Μέλος ΕΕ Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος) για τις αγκυρώσεις οπλισμού του σκυροδέματος. Τέλος, ο Θεόδωρος Δραγκιώτης, (ΠΜ, μέλος της Δ.Ε. ΤΕΕ και υπεύθυνος Επιστημονικού έργου του ΤΕΕ) στάθηκε ιδιαίτερα στη μορφολογία της κατασκευής και για το έδαφος, καθώς επίσης, για την επιλογή του κατάλληλου τρόπου θεμελίωσης.

Ημερίδα στο Άργος για τον Σχεδιασμό και την Κατασκευή

Ημερίδα με θέμα σχεδιασμός και κατασκευή, διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου (τον Μάιο) στο Άργος, στο πλαίσιο της ενημέρωσης επιμόρφωσης των μηχανικών και με την επιστημονική υποστήριξη του Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος ΤΕΕ και ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών ΤΕΕ. Την ημερίδα, παρακολούθησαν πλήθος Μηχανικών από το νομό Αργολίδας καθώς και εκλεγμένοι μηχανικοί στα όργανα του Τμήματος, ενώ χαιρετισμό απεύθυνε ο βουλευτής Αργολίδας Ιωάννης Μανιάτης. Επίσης, παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Νομαρχιακής και Δημοτικής Αρχής καθώς και εκπρόσωποι φορέων. Η Πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη στο χαιρετισμό της τόνισε ότι η Διοίκηση του ΤΕΕ Πελοποννήσου θεωρεί βασικό της μέλημα την Επιμόρφωση και Εκπαίδευση των συναδέλφων Μηχανικών και για αυτό, συμπλήρωσε, «έχουμε ως στόχο μας την διαρκή ενημέρωσή σας σε τεχνικά θέματα καθώς και την στήριξή σας στο σημαντικό επαγγελματικό, κοινωνικό και παραγωγικό έργο σας στην Ελλάδα του 21 ου αιώνα». Ενημέρωσε ακόμα τους μηχανικούς ότι σε αυτή την κατεύθυνση η Διοίκηση του ΤΕΕ αποφάσισε την διοργάνωση Ημερίδων-Σεμιναρίων σε κάθε νομό της Πελοποννήσου, σχετικά με ενδιαφέροντα τεχνικά θέματα.

Η θέση της Προέδρου

Εισερχόμενη σε τεχνικά θέματα, η πρόεδρος του ΤΕΕ παρατήρησε ότι σήμερα αποτελεί κοινή αντίληψη και αποδοχή πως η καλή συμπεριφορά ενός έργου από πλευράς Φέροντος Οργανισμού, εξαρτάται αφ' ενός από τον έντεχνο σχεδιασμό του και αφ' ετέρου από την ορθή και σχολαστική πραγματοποίησή του δηλ. την κατασκευή του. Γι' αυτό και σκοπός της ημερίδας ήταν να αναπτυχθούν θέματα που αφορούν τη μελέτη και την κατασκευή ενός κτηρίου, ενός δομήματος γενικά, καθώς και να αναλυθούν οι βασικές αρχές αντισεισμικού σχεδιασμού μέσω της παρουσίας πρακτικών συστάσεων για την καλύτερη μόρφωση του δομήματος. Ενός δηλαδή αντισεισμικού δομικού συστήματος, οι οποίες έχουν προκύψει από παρατηρήσεις συμπεριφοράς κατασκευών που έχουν υποστεί σεισμό καθώς και μέσω παραδειγμάτων κτηρίων από οπλισμένο σκυρόδεμα βλαβέντων από σεισμό.

Ακόμα, στην ημερίδα έγινε παρουσίαση των αρχών σχεδιασμού στοιχείων που συνθέτουν τον φέροντα οργανισμό ενός δομήματος, οι οποίες, παρατήρησε η κ. Τσιώλη, αν εφαρμοσθούν σωστά, ειδικά σήμερα με τους υπάρχοντες Κανονισμούς και τις νέες Τεχνολογίες, θα βοηθήσουν τα μέγιστα στην ασφάλεια των κατασκευών.

Τα θέματα

Στην ημερίδα αναπτύχθηκαν τα θέματα όπως παρουσιάζονται στη συνέχεια κατά εισηγητή :

Ειρήνη Κανιτάκη, ΠΜ, Επιστ. Συνεργάτης ΕΜΠ, Πρόεδρος ΕΕ Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος:

«Βασικές αρχές αντισεισμικού σχεδιασμού του φέροντος οργανισμού κατά την μόρφωση του δομήματος».

Σταύρος Αναγνωστόπουλος, ΠΜ, Καθηγητής ΠΣΠΠ:

«Αρχές σχεδιασμού των συνθετικών στοιχείων του φέροντος οργανισμού».

Ελευθέριος Πανταλέων, ΠΜ, Καθηγητής ΕΜΠ, Επιμελητής ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών:

«Σχεδιασμός-Επανασχεδιασμός και Αποκατάσταση του φέροντος οργανισμού κτιριοδομικών έργων».

Πλούταρχος Γιαννόπουλος, ΠΜ, Καθηγητής ΕΜΠ, Μέλος ΕΕ Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος:

«Βλάβες από σεισμό σε κτίρια από Οπλισμένο Σκυρόδεμα».

Μανώλης Κορρές, ΑΜ, Καθηγητής ΕΜΠ:

«Δομοστατικά ιστορικών κατασκευών».

Επισκευές και ενισχύσεις πυρόπληκτων κτηρίων

Μία ακόμα ενημερωτική ημερίδα, διοργάνωσε η Διοικούσα Επιτροπή του Τεχνικού Επιμελητηρίου Πελοποννήσου και αφορούσε τις οδηγίες για την αποτίμηση της κατάστασης πυρόπληκτων κτηρίων, καθώς και για τις δομητικές επεμβάσεις, επισκευές και ενισχύσεις. Η εκδήλωση έγινε στην Τρίπολη και συγκεκριμένα στα γραφεία του Τμήματος Πελοποννήσου του ΤΕΕ, (αίθουσα της Αντιπροσωπείας), στις 17 Δεκεμβρίου 2007. Ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.) Μίλτος Χρονόπουλος μίλησε για τις μέγιστες θερμοκρασίες των κτηρίων, καθώς επίσης και για την συμπεριφορά και την παθολογία των δομικών υλικών και των στοιχείων, ενώ στάθηκε κυρίως στις ιδιαιτερότητες των επισκευών και στις ενισχύσεων των κτηρίων. Στην ημερίδα έγινε πλήρης ενημέρωση των μηχανικών, από τον Τομέα Αποκατάστασης Πυρόπληκτων νομού Αρκαδίας (Τ.Α.Π.) του ΥΠΕΧΩΔΕ, με θέμα την αποκατάσταση των ζημιών σε κτίρια από τις πυρκαγιές του 2007 στους πυρόπληκτους νομούς.

Τεχνική ημερίδα στο Λουτράκι

Υπό την αιγίδα του ΤΕΕ Πελοποννήσου πραγματοποιήθηκε στο Λουτράκι τεχνική ημερίδα με θέμα «Χάλυβες Οπλισμού: Νέοι Κανονισμοί και Εφαρμογές», παρουσία πολλών μηχανικών από το νομό Κορινθίας. Τη διοργάνωση της ημερίδας είχε η βιομηχανία ΣΙΔΕΝΟΡ, ενώ κυρίως ομιλητής ήταν ο Δρ. Μιλιάδης Χρονόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ καθηγητής στο Εργαστήριο Οπλισμένου Σκυροδέματος του ΕΜΠ. Χαιρετισμό απεύθυναν ο νομάρχης Κορινθίας Νίκος Ταγαράς και ο πρόεδρος της Ν.Ε. Κορινθίας του ΤΕΕ Πελοποννήσου Γιάννης Παπαδάκης. Στο χαιρετισμό που απέστειλε στην ημερίδα η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, τόνισε ότι το ΤΕΕ Πελοποννήσου ήταν και θα είναι πάντα αρωγός σε κάθε προσπάθεια ενημέρωσης των μελών του, σε οτιδήποτε σύγχρονο, απαραίτητο στην άσκηση του επαγγέλματος και γενικά σε καθετί που θα βελτιώσει την ποιότητα των κατασκευών. Όπως στην προκειμένη περίπτωση είναι ο χάλυβας, που σε συνδυασμό με το σκυρόδεμα αποτελούν τα δύο βασικά υλικά δόμησης των κατασκευών και θα οδηγήσει στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα που δεν είναι άλλο από την αξιοπιστία, την ασφάλεια και την μακροβιότητα των κατασκευών.

Ημερίδα στην Τρίπολη για τον Σχεδιασμό και την Κατασκευή

Το Περιφερειακό Τμήμα ΤΕΕ Πελοποννήσου, στα πλαίσια της ενημέρωσης-επιμόρφωσης των μηχανικών και με την επιστημονική υποστήριξη του Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος ΤΕΕ και ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών ΤΕΕ, διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία ημερίδα με θέμα: «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ».

Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στην Τρίπολη το Σάββατο 8 Νοεμβρίου 2008 και ώρα 9:00 το πρωί στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου Αρκαδίας και την παρακολουθήσαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πολλοί Μηχανικοί κυρίως από το ν. Αρκαδίας καθώς και εκλεγμένοι συνάδελφοι στα όργανα του Τμήματος. Επίσης παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Νομαρχιακής και Δημοτικής Αρχής καθώς και εκπρόσωποι φορέων. Μετά από κάθε Συνεδρία έγινε ζωηρός και εποικοδομητικός διάλογος.

Τα θέματα

Η ημερίδα είχε δυο διακριτές θεματικές ενότητες :

- Στο πρώτο μέρος παρουσιάστηκαν από τους ομιλητές τα νέα πρότυπα και οι ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές για τα δυο υλικά που συνθέτουν το Ωπλισμένο σκυρόδεμα τον Χάλυβα Οπλισμού Σκυροδέματος και το Σκυρόδεμα.

- Στο δεύτερο μέρος παρουσιάστηκαν από τους ομιλητές οι αρχές σχεδιασμού μιας κατασκευής έναντι σεισμού τόσο στην ανωδομή όσο και στο επίπεδο της θεμελίωσης.

Την έναρξη της ημερίδας κήρυξε η Πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη η οποία τόνισε ότι η ημερίδα έχει σκοπό την βελτίωση της ποιότητας τόσο των μελετών όσο και των κατασκευών. «Στόχος μας είναι αφ' ενός να γίνει αντιληπτό το συνεκτικό πλέγμα που δημιουργούν στην άσκηση του επαγγέλματος τα νέα εναρμονισμένα πρότυπα και κανονισμοί και αφ' ετέρου να γίνει σαφές ότι μία σειρά απλών κανόνων στο σχεδιασμό μπορεί να έχει ιδιαίτερως θετική επίπτωση στην ασφάλεια και την αξιοπιστία των έργων μας» σημείωσε η πρόεδρος.

«Στη χώρα μας, όπου ο σεισμός είναι η σημαντικότερη φόρτιση που έχει προκαλέσει καταρρεύσεις κτιρίων με υλικές ζημιές και θύματα, πρέπει να είναι βασικός σκοπός μας κτίρια με ικανοποιητική και επιθυμητή αντισεισμική συμπεριφορά» ανέφερε ακόμα η πρόεδρος.

Πρότυπα και Τεχνικές Προδιαγραφές

Η πρώτη εισηγήτρια, κα Ειρήνη Κανιτάκη (πολιτικός μηχανικός), είναι επιστημονική συνεργάτης του ΕΜΠ και Πρόεδρος της Ε.Ε. Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος. Στην ημερίδα μίλησε για τα πρότυπα και τις τεχνικές προδιαγραφές για τον χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος και για το σκυρόδεμα. Όπως ανέφερε, για το Χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος παρουσιάστηκαν τα νέα πρότυπα ΕΛΟΤ EN 10080 και ΕΛΟΤ 1421 Μέρη 2, 3 καθώς και ο νέος Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων 2008. Τα Πρότυπα ΕΛΟΤ EN 10080 και ΕΛΟΤ 1421 Μέρη 2, 3 εισάγουν σημαντικές αλλαγές και αντικατέστησαν τα ισχύοντα Πρότυπα χαλύβων ΕΛΟΤ 971 και ΕΛΟΤ 959. Κατηγορίες ποιότητας χαλύβων οπλισμού που ως τώρα ικανοποιούσαν τα κριτήρια σήμερα δεν τα πληρούν.

Για τις απαιτήσεις όσον αφορά τους Χάλυβες Οπλισμού Σκυροδέματος κατά τους Ευρωκώδικες 2 και 8, μίλησε ο καθηγητής του ΕΜΠ κ. Π. Γιαννόπουλος.

Αναπτύχθηκαν οι απαιτήσεις των μηχανικών ιδιοτήτων των Χαλύβων Οπλισμού Σκυροδέματος, που επηρεάζουν την αντοχή και την πλαστιμότητά τους σύμφωνα με τα νέα Πρότυπα ΕΛΟΤ EN 10080 και τους Ευρωκώδικες 2 και 8.

Επίσης παρουσιάστηκαν οι απαιτήσεις των Ερωκωδίκων όσον αφορά τις ιδιότητες των Χαλύβων Οπλισμού Σκυροδέματος για τον Σχεδιασμό κτιρίων Χαμηλής, Μέσης και Υψηλής πλαστιμότητας. Στη συνέχεια αναπτύχθηκε εκτενέστερα το Πρότυπο EN 206-1 για το Σκυρόδεμα καθώς και το εθνικό προ-σάρτημα του από τον κ. Θεόδωρο Δραγκιώτη, πολιτικό μηχανικό, Μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ και υπεύθυνο Επιστημονικού Έργου. Το νέο Ευρωπαϊκό Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 206 -1 "Σκυρόδεμα - Μέρος 1^ο: Προδιαγραφή, Απόδοση, Παραγωγή και Συμμόρφωση" φέρνει πολλές νέες καινοτομίες στο χώρο σχεδιασμού, παραγωγής, μεταφοράς και ελέγχου του σκυροδέματος.

Παρουσιάστηκαν ακόμα οι Υποχρεώσεις του Παραγωγού Ετοίμου Σκυροδέματος από τον κ. Ν. Νικολάου, χημικό μηχανικό, αναπληρωματικό μέλος Ε.Ε. ΕΤΣ/ΤΕΕ. Όπως εξήγησε το πρότυπο EN 206 / 1 ορίζει με πολλές λεπτομέρειες τις υποχρεώσεις του παραγωγού στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) Δελτίο παραγγελίας.
- 2) Δελτίο αποστολής.
- 3) Παράδοση νωπού σκυροδέματος.
- 4) Έλεγχος παραγωγής.
- 5) Έλεγχος και αξιολόγηση συμμόρφωσης.

Για τα αδρανή σκυροδέματος και την τυποποίηση «Μύθος & Πραγματικότητα», μίλησε η κα Μ. Μπεάζη - Κατσιώτη, Δρ χημικός μηχανικός, Επίκουρη Καθηγήτρια στο ΕΜΠ και Μέλος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ. Αναπτύχθηκαν τα προβλήματα του κλάδου, η υπάρχουσα κατάσταση, οι αλλαγές που επιφέρει το πρότυπο ΕΛΟΤ 12620, τα Ευρωπαϊκά πρότυπα αδρανών, τα πρότυπα μεθόδων ελέγχου, η εκτίμηση συμμόρφωσης, η σήμανση CE και τα συστήματα αξιολόγησης συμμόρφωσης.

Οι αρχές σχεδιασμού των συνθετικών στοιχείων του φέροντος οργανισμού, αναπτύχθηκαν από τον κ. Σταύρο Αναγνωστόπουλο, Δρ πολιτικό μηχανικό, Καθηγητή ΠΣΠΠ. Βασικό χαρακτηριστικό του αντισεισμικού σχεδιασμού, σημείωσε, είναι η ανάγκη αντιμετώπισης βασιικών αβεβαιοτήτων που προέρχονται από:

- Τα χαρακτηριστικά της μελλοντικής σεισμικής κίνησης σε σχέση με τα φορτία του Κανονισμού.
- Την αξιοπιστία του μαθηματικού μοντέλου σχεδιασμού και ανάλυσης.
- Την αξιοπιστία ανάλυσης (ανελαστική συμπεριφορά, ανάλυση ελαστική)
- Την ποιότητα κατασκευής (ποιότητα υλικών, κατασκευαστικές λεπτομέρειες, πιστή εφαρμογή μελέτης κλπ.)
- Τις πολλαπλές καταπονήσεις από μετασεισμούς.

Ο κ. Λευτέρης Πανταλέων (Δρ πολιτικός μηχανικός, Καθηγητής ΕΜΠ, Επιμελητής ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών), αναφέρθηκε στον σχεδιασμό, τον επανασχεδιασμό και την αποκατάσταση του φέροντος οργανισμού κτιριοδομικών έργων. Παρουσιάστηκαν με πολύ εποπτικό τρόπο, μέσω διαφανειών, τα συνθέστερα σφάλματα τα οποία γίνονται κατά την διάρκεια της κατασκευής ενός κτιριοδομικού έργου, και ποιές οι επιπτώσεις τους στην συμπεριφορά της κατασκευής. Δόθηκαν ακόμα οδηγίες για το πώς να αποφεύγονται.

Η Ημερίδα έκλεισε με την πολύ ενδιαφέρουσα παρουσίαση με τίτλο «Επίδραση τοπικών εδαφικών συνθηκών και αλληλεπιδράσεις εδάφους-κατασκευής» από τον κ. Ιωάννη Κωνσταντόπουλο, Δρ πολιτικό μηχανικό, Καθηγητή του Πανεπιστημίου Βρυξελλών και Καθηγητή της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων. Αναπτύχθηκε αναλυτικά και με πολύ παραστατικές διαφάνειες πώς οι σεισμικές κινήσεις που καταγράφονται στην επιφάνεια εδαφών μεγάλου πάχους είναι εν γένει εντονότερες εξαιτίας του φαινομένου της ενίσχυσης και υπάρχει διαφοροποίηση των βλαβών εις βάρος των κατασκευών θεμελιωμένων σε εδάφη έναντι εκείνων σε βράχο.

Ημερίδα «Σχεδιασμός και Κατασκευή» στην Κόρινθο

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην Κόρινθο η ημερίδα με θέμα: « Σχεδιασμός και Κατασκευή» το Σάββατο 28 Μαρτίου 2009, στο Δημαρχείο Κορίνθου (Αίθουσα Θεάτρου). Την ημερίδα διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου, με την επιστημονική υποστήριξη από το Ελληνικό Τμήμα Σκυροδέματος ΤΕΕ & ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών ΤΕΕ.

Για τα πρότυπα και τις τεχνικές προδιαγραφές στο Σκυροδέμα μίλησε η κ. Ειρήνη Κανιτάκη, ΠΜ, Επιστ. Συνεργάτης ΕΜΠ, Πρόεδρος ΕΕ ΕΤΣ, ενώ με θέμα: «πρότυπο EN 206-1 για το Σκυροδέμα : μια γενική θεώρηση» μίλησε ο κ. Θεόδωρος Δραγκιώτης, ΠΜ, Μέλος της ΔΕ ΤΕΕ, Υπεύθυνος Επιστ. Έργου. Τις υποχρεώσεις του παραγωγού ετοιμού σκυροδέματος επεσήμανε ο κ. Ν. Νικολάου, Χ. Μ. Αν. Μέλος ΕΕ ΕΤΣ/ΤΕΕ, ενώ με την σειρά της η κ. Μ. Μπεάζη - Κατσιώτη, Δρ ΧΜ., Επικ. Καθ. ΕΜΠ, Μέλος ΕΕ ΕΤΣ ανέπτυξε το θέμα: «αδρανή σκυροδέματος - τυποποίηση - μύθος & Πραγματικότητα». Στη συνέχεια της ημερίδας, ο κ. Πλούταρχος Γιαννόπουλος, ΠΜ, Καθηγητής ΕΜΠ, Μέλος ΕΕ ΕΤΣ αναφέρθηκε στους χάλυβες οπλισμού σκυροδέματος κατά τους διαλείμματα 2 και 8. Μετά το διάλειμμα, το θέμα αφορούσε τις βασικές αρχές αντισεισμικού σχεδιασμού του φέροντος οργανισμού κατά την μόρφωση του δομηματος. Με εισηγήτρια την κ. Ειρήνη Κανιτάκη, ΠΜ, Επιστ. Συνεργάτης ΕΜΠ, Πρόεδρο ΕΕ ΕΤΣ. Ο κ. Σταύρος Αναγνωστόπουλος, Δρ ΠΜ, Καθηγητής ΠΣΠΠ ανα-φέρθηκε με την σειρά του στις αρχές σχεδιασμού των συνθετικών στοιχείων του φέροντος οργανισμού. «Σχεδιασμός - Επανασχεδιασμός και Αποκατάσταση του φέροντος οργανισμού κτιριοδομικών έργων» ήταν το θέμα που επέλεξε ο κ. Ελευθέριος Πανταλέων, Δρ Π Μ, Καθηγητής ΕΜΠ, Επιμελητής ΕΕΕ Μηχανικής των Κατασκευών, ενώ για την μορφολογία κατασκευής και το έδαφος καθώς και την επιλογή του κατάλληλου τρόπου θεμελίωσης μίλησε ο κ. Θεόδωρος Δραγκιώτης, ΠΜ, Μέλος της ΔΕ ΤΕΕ, Υπεύθυνος Επιστ. Έργου του ΤΕΕ. Τέλος, ο κ. Μανώλης Κορρές, Δρ ΑΜ, Καθηγητής ΕΜΠ αναφέρθηκε στα δομοστατικά ιστορικών κατασκευών και η ημερί-δα έκλεισε με ερωτήσεις, παρεμβάσεις και τα συμπεράσματα.

Χαλύβδινες και Σύμμεικτες Κατασκευές

Με τη συμμετοχή πλήθους μηχανικών της Περιφέρειάς Πελοποννήσου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Αποστολοπούλειου Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Τρίπολης, στις 9 Μαΐου 2009, ενημερωτική ημε-ρίδα με θέμα: «Χαλύβδινες και Σύμμεικτες Κατασκευές».

Κηρύσσοντας την έναρξη της εκδήλωσης, η Πρόεδρος του Τμήματος Χαρίκλεια Τσιώλη απηύ-θυνε χαιρετισμό λέγοντας :

«Επειδή στο ΤΕΕ Πελοποννήσου, όπως και επα-νελημμένως έχω τονίσει, επιδιώκομε να ανταπε-ξέλθομε με συνέπεια στη θεσμική μας υποχρέωση για υποστήριξη των Συναδέλφων Μηχανικών στο σημαντικό επαγγελματικό, κοινωνικό και παρα-γωγικό έργο σας στη χώρα μας, θεωρούμε πρω-ταρχικό μας μέλημα την διαρκή Ενημέρωση και Κατάρτιση όλων των μελών μας σε τεχνικά θέμα-τα, σε οτιδήποτε σύγχρονο που θα ενισχύσει το επιστημονικό μας υπόβαθρο και θα είναι απαραί-τητο στην άσκηση του επαγγέλματός μας. Στο πλαίσιο αυτό, διοργανώνουμε και την ση-μερινή επιμορφωτική Ημερίδα εδώ στην Τρίπολη για τις κατασκευές από δομικό χάλυβα, η θεμα-τολογία της οποίας στόχο έχει, με τις γνώσεις που θα μας προσφέρει, να βελτιώσει την ποιότητα των μελετών και των κατασκευών και να οδηγήσει στο επιδιωκόμενο αποτέλεσμα που δεν είναι άλλο από την αξιοπιστία, ασφάλεια και μακροβιότητα των κατασκευών μας.

Στην Ελλάδα ξέρομε ότι το μεγαλύτερο μέρος των κατασκευών μέχρι σήμερα είναι με οπλισμένο σκυροδέμα, αφ' ενός γιατί η κατασκευή του θεωρείται πιο εύκολη και πιο φιλική στη μεγάλη μάζα των τεχνιτών και αφ' ετέρου γιατί είναι σχετικά φθηνότερη.

Τα τελευταία βέβαια χρόνια, υπάρχει σχετική ανάπτυξη των μεταλλικών κατασκευών, αν και είμαστε ακόμη πίσω σε ποσοστό χρήσης χάλυβα συγκριτικά με τις άλλες Δυτικοευρωπαϊκές χώ-ρες.

Οι κατασκευές από δομικό χάλυβα, είτε αμι-γείς είτε ως σύμμεικτες (με οπλισμένο σκυροδέμα), έχουν αρχίσει να γνωρίζουν "άνθηση" και στη χώρα μας όσον αφορά μεγάλα Δημοσία έργα, π.χ. τα έργα στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και Ιδιωτικά έργα σε όλη την Ελλάδα, ξεφεύγοντας επιτέλους από την επί σειρά δεκαε-τιών "καθήλωση" στο πλαίσιο των βιοτεχνικών και βιομηχανικών κτιρίων, γενικών ισογείων και απλών, παρά τα μεγάλα ανοίγματα και ύψη. Όσο οι κατασκευές μεγάλωνών ή γίνονται πιο ιδιότυπες ή χρειάζονται για να καλύψουν ειδικές ανάγκες, όπως λ.χ. αίθουσες με μεγάλα ανοίγμα-τα, τότε η μεταλλική κατασκευή γίνεται όλο και πιο ελκυστική για την αντιμετώπιση τέτοιων πε-ριπτώσεων.

Η μεταλλική κατασκευή έχει κάποια βασικά πλεονεκτήματα απέναντι στις κατασκευές σκυρο-δέματος, έχει πολύ μικρότερο βάρος άρα αντι-μετωπίζει και πολύ μικρότερες σεισμικές επιβα-ρύνσεις. Η απόσβεση της σεισμικής επιβάρυνσης γίνεται ευκολότερα, οι τυχόν ζημιές είναι εύκολα ανιχνεύσιμες και επισκευάσιμες και γενικώς ο χάλυβας έχει καλύτερη αντισεισμική συμπεριφορά από το σκυροδέμα, δεδομένα πολύ σημαντικά για τις κατασκευές στην Ελλάδα που ο σεισμός είναι η

σημαντικότερη φόρτιση και το μεγάλο ζητούμενο είναι κτίρια με ικανοποιητική και επιθυμητή αντι-σεισμική συμπεριφορά. Επίσης, η ιστροπία του υλικού οδηγεί σε κα-λύτερα προβλέψιμες συμπεριφορές και αυτό κά-νει δυνατό εξαιρετικά οραματικές και προκλητικές κατασκευές.

Βεβαίως, η μελέτη και κατασκευή “ελαφρών” κτιρίων, με κυρίαρχο υλικό το δομικό χάλυβα, απαιτεί πρόσθετες γνώσεις και πρόσθετη ικανότητα, εκπαί-δευση και εμπειρία.

Όπωσδήποτε η επιλογή χρησιμοποίησης των μεταλ-λικών κατασκευών στα συνήθη έργα δεν είναι η συνήθης λύση. Η γνώση όμως γύρω από το θέμα αυτό, και αναγκάια είναι, δεδομένου των εξελίξεων της τεχνικής, αλλά και χρή-σιμη, ακόμα και για καλύτερη κατανόηση πιο συμβατικών κατασκευών.

Η καθιέρωση των Ευρωκωδίκων για τις κατασκευές από δομικό χάλυβα αποτελεί σημαντικό βήμα, όχι μόνο για λό-γους ασφαλείας και συμπεριφοράς, αλλά και για λόγους διάχυσης της γνώσεως σε ολόκληρο τον τεχνικό κόσμο (Μελετητές, Κατασκευαστές, Τεχνικούς, Εργοστάσια διαμόρ-φωσης, Συνεργεία συναρμολόγησης και ανέγερσης κλπ). Ιδιαίτερα θέματα προέρχονται από ενδεχομένως κρίσι-μες φορτίσεις, όπως είναι ο αέρας ή το χιόνι, που για τις συμβατικές κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα δεν συ-νιστούν πρόβλημα.

Επιπλέον, τα ζητήματα αντοχής στο χρόνο ή στην πυρ-καγιά επιβάλλουν ιδιαίτερότητες και ίσως πρόσθετα μέτρα, πέραν της “λογικής” που ισχύει για το οπλισμένο σκυρόδε-μα, όπου το σκυρόδεμα -μέσω κατάλληλων προβλέψεων και διατάξεων- “προστατεύει” (μπορούμε να πούμε) τους σιδηροπλισμούς».

Όλα αυτά τα θέματα και άλλα πολλά αναλύθηκαν στην σημερινή μας Ημερίδα, η οποία έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αφ’ ενός γιατί θα συμβάλει στη ενημέρωση των Συναδέλ-φων και την διάχυση των γνώσεων, των σύγχρονων αντι-λήψεων και κανονιστικών διατάξεων για το σχεδιασμό και την κατασκευή, αφ’ ετέρου όμως γιατί το αντικείμενο των “Χαλύβδινων και Σύμμικτων Κατασκευών” αναπτύχθηκε από τους πλέον σημαντικούς και εξειδικευμένους στην Ελ-λάδα και διεθνώς Καθηγητές μας του Ε.Μ.Π. τους κ.κ. Ερμόπουλο, Ιωαννίδη, Βάγια και άλλους.

Αναλυτικά τα θέματα που αναπτύχθηκαν από τους υφηγητές είναι:

□□ Ι. Ερμόπουλος, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

1. «Κατασκευές από χάλυβα στις Ολυμπιάδες της Αθήνας (2004) και του Πεκίνου (2008)».

2. «Ευρωκώδικας EN1-1991 : Μέρος 1-3, Φορτία Χιονιού και Μέρος 1-4, Δράσεις Ανέμου, Παραδείγματα».

□□ Γ. Ιωαννίδης, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

1. «Μόρφωση μονορόφων κτιρίων».

2. «Συμπεριφορά κατασκευών από χάλυβα σε υψηλές θερμοκρασίες».

□□ Ι. Βάγιας, Καθηγητής Ε.Μ.Π.

1. «Χαλύβδινα κτίρια στην Ελλάδα».

2. Αντισεισμικός σχεδιασμός κτιρίων από χάλυβα».

□□ Χ. Γαντές, Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π.

1. «Ευστάθεια μελών».

2. «Μόρφωση και ανάλυση συνδέσεων».

Σεισμός και Κατασκευές

Σεισμός και κατασκευές, ήταν το θέμα ημερίδας που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 30 Μαΐου στην Τρίπολη, και την παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πολλοί Μηχανικοί της περιφέρειάς μας.

Παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι της Νομαρχιακής και Δημοτικής Αρχής καθώς και εκπρόσωποι φορέων. Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε ενημερωτικό υλικό του Ο.Α.Σ.Π. και κατά την εξέλιξη της έγιναν συζητήσεις και διευκρινίστηκαν απορίες και ερωτήματα. Όπως τόνισε στην έναρξη η πρόεδρος «ο Ελ-ληνικός χώρος έχει ιδιαίτερα υψηλή σεισμικό-τητα, επειδή ένα μεγάλο μέρος του ευρίσκεται πολύ κοντά στα όρια των λιθοσφαιρικών πλα-κών Ευρώπης-Αφρικής. Με τον τρόπο αυτό εξήγησε την αναγκαιότητα τέτοιων ενημερω-τικών συναντήσεων, ενώ υπογράμμισε πως η Πελοπόννησος ιδιαίτερα, μαζί με τα Ιόνια Νησιά είναι από τις πιο επιβαρυνμένες περιο-χές της Ελλάδας.

Σε μία χώρα που βιώνει τακτικά τα ξε-σπάσματα του Εγκέλαδου, όλοι οι πολίτες, ο καθένας από τη δική του θέση, θα πρέπει να είναι διαρκώς σε εγρήγορση. Ειδικά εμείς οι Μηχανικοί οφείλομε αφενός να είμαστε ενή-μεροι για τις εξελίξεις της Επιστήμης και για τις νέες συνθήκες που δημιουργούνται στο πεδίο των κανονισμών και αφετέρου να συ-νεργαζόμαστε με την Πολιτεία και τους φορείς αυτής που ασχολούνται με τα θέματα αντισει-σμικής προστασίας.

Όσον αφορά τον ρόλο των μηχανικών στις αντισεισμικές κατασκευές, τόνισε ότι στη χώρα μας ο σεισμός είναι η σημαντικότερη φόρτιση που έχει προκαλέσει καταρρεύσεις κτιρίων με υλικές ζημιές αλλά και θύματα και πως ακριβώς γι’ αυτό τον λόγο βασικός σκοπός των μηχανικών πρέπει να είναι κτίρια με ικανοποιητική και επιθυμητή αντισεισμική συμπεριφορά. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι μέλημα του Μηχανικού είναι η όσο το δυνα-τόν καλύτερη μόρφωση ενός αντισεισμικού δομικού συστήματος καθώς και οι μελέτες και κατασκευές προσεισμικών ενισχύσεων των υφιστάμενων κτιρίων, με άλλα λόγια η πρόληψη.

Στο πλαίσιο αυτό διοργανώνομε συνεχώς ενημερωτικά σεμινάρια και προωθούμε το πρόγραμμα ΕΠΑΝΤΥΚ για την προσεισμική ενίσχυση των κατασκευών.

Η ημερίδα εξυπηρετεί τους στόχους που έχουμε θέσει ως ΤΕΕ Πελοποννήσου και δι-οργανώνεται μαζί με τον ΟΑΣΠ, τον αρμόδιο φορέα που σχεδιάζει και εκτελεί την αντισει-σμική θωράκιση της χώρας μας και παρεμβαί-νει στη φάση της αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών και της διαχείρισης των κατα-στάσεων εκτάκτων αναγκών».

Η ημερίδα συνδιοργανώθηκε με τον ΟΑΣΠ και σκοπός της ήταν να βοηθήσει στο έργο μας που είναι η δημιουργία ασφαλών κατασκευών, οι οποίες συνεισφέρουν στην προώθηση μιας ολοκληρωμένης αντισεισμικής πολιτικής και στην ανάπτυξη της χώρας. Η θεματολογία που παρουσιάστηκε κατά ομιλητή εξελίχθηκε ως εξής:

· Χαιρετισμός Προέδρου ΟΑΣΠ - Το σεισμικό πρόβλημα της χώρας μας και μέτρα προ-στασίας. Δρ. Μακρόπουλος Κων/νος, Καθ. Πανεπιστημίου Αθηνών.

· Ο προσεισμικός έλεγχος και οι προσεισμι-κές ενισχύσεις των υφιστάμενων κτιρίων. Βλάχος Ιωάννης, Πολιτικός Μηχανικός, Εκπρόσωπος Τ.Ε.Ε. στο ΔΣ ΟΑΣΠ.

· Κανονισμός για τη Μελέτη Επισκευών και Ενισχύσεων των Κτιρίων (ΚΑΝΕΠΕ). Δρ. Δρίτσος Στέφανος, Αναπλ. Καθ. Πανεπιστη-μίου Πατρών.

· Νομικά και επαγγελματικά θέματα που σχετίζονται με τις προσεισμικές ενισχύσεις. Βλάχος Ιωάννης, Πολιτικός Μηχανικός, Εκ-πρόσωπος Τ.Ε.Ε. στο ΔΣ ΟΑΣΠ.

· Οδηγίες συμπλήρωσης δελτίου προσεισμι-κού ελέγχου δομικής τρωτότητας κτιρίων.

Δρ. Μώκος Βασίλειος, Πολιτικός Μηχανικός ΟΑΣΠ.

Οι εισηγήσεις

Ο Πρόεδρος του ΟΑΣΠ και Διευθυντής του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Αστεροσκοπείου Αθηνών Καθηγητής Σεισμολογίας

του Πανεπιστημίου Αθηνών Κωνσταντίνος Μακρόπουλος ανέπτυξε το θέμα «Του σεισμικού προβλήματος της χώρας μας και των μέτρων προστασίας».

Ο καθηγητής αναφέρθηκε, αρχικά στη δομή της γης και του στερεού φλοιού της, στη συνέχεια δε αναφέρθηκε στα είδη των σεισμών, τα κύρια χαρακτηριστικά του σεισμού, τα όργανα μέτρησης των σεισμών, σημείωσε ιδιαίτερως την διαφορά μεταξύ του μεγέθους του σεισμού, το οποίο μετράται στην κλίμακα RICHTER και αποτελεί μέτρο της εκλυόμενης ενέργειας στην εστία του σεισμού και της έντασης του σεισμού που είναι μέτρο της καταστροφικότητας του σεισμού σε κάθε θέση, μετράται δε στην κλίμακα MERCALLI – SIEBERG, επισημαίνοντας τις συγχύσεις που γίνονται συχνά από τα ΜΜΕ μεταξύ των πα-ραπάν εννοιών.

Ακολούθως έκανε ιστορική αναδρομή στους σεισμούς του Ελληνικού χώρου, ανα-φέρθηκε στις θεωρίες γένεσης των σεισμών, την σεισμικότητα της Μεσογείου, ειδικότερα δε στην σεισμικότητα της Ελλάδας, σε διά-φορες περιόδους από την αρχαιότητα ως σήμερα, πρόβαλε εικόνες των σεισμικών ρηγμάτων και καταστροφών από σεισμούς στον Ελληνικό χώρο και κατέληξε με τις ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας, τόσο αυτές που ίσχυαν μέχρι 31-12-2003, όσο και αυτές που ισχύουν από 1-1-2004 μέχρι σήμερα.

Τόνισε ότι ο σεισμικό κίνδυνος (Κ) εκφράζεται από το ακόλουθο γινόμενο, $K=E \cdot T \cdot A$ όπου $E=$ η σεισμική επικινδυνότητα,

$T=$ η τρωτότητα των κατασκευών, $A=$ η αξία υπό διακινδύνευση.

Από την παραπάνω σχέση προκύπτει ότι για την μείωση του σεισμικού κινδύνου είναι απαραίτητη η μείωση της τρωτότητας των κατασκευών, αφού οι άλλοι δύο παράγοντες δεν επιδέχονται παρέμβαση.

Προς τη κατεύθυνση αυτή, της μείωσης της τρωτότητας των κατασκευών, εργάζεται συνεχώς ο ΟΑΣΠ, τόσο με την επεξεργασία νέων κανονισμών, όσο και προτείνοντας μέ-τρα πρόληψης τόσο σε επίπεδο πολιτείας όσο και σε ατομικό επίπεδο.

Παράλληλα ο ΟΑΣΠ ασχολείται με την προώθηση όλων των θεμάτων εφαρμο-σμένης έρευνας σε θέματα, σεισμοτεκτονικής, αντισεισμικής τεχνολογίας και κοινωνικής αντισεισμικής άμυνας. ασχολείται με την προώθηση όλων των θεμάτων εφαρμο-σμένης έρευνας σε θέματα, σεισμοτεκτονικής, αντισεισμικής τεχνολογίας και κοινωνικής αντισεισμικής άμυνας καθώς και με δραστη-ριότητες εκπαίδευσης και ενημέρωσης του πληθυσμού. Ιδιαίτερο βάρος δίδεται από τον ΟΑΣΠ στην εκπαίδευση, τόσο του γενικού πληθυσμού όσο και των μαθητών με ειδικά για κάθε περίπτωση προγράμματα.

Η εκπαίδευση και ενημέρωση περιλαμβάνει τόσο τις αναγκαίες ενέργειες, πριν από το σεισμό, κατά την διάρκεια του σεισμού καθώς και μετά το σεισμό, όσο και ενημερώσεις σε εξειδικευμένα θέματα.

Η σημερινή ημερίδα που εντάσσεται στο πλαίσιο των ενημερωτικών δραστηριοτήτων του ΟΑΣΠ και ειδικότερα των επιστημόνων της χώρας μας, χαιρέτιζεται ιδιαίτερως από τον Οργανισμό ο οποίος και συμμετέχει με στελέχη του.

Ο Πολιτικός Μηχανικός Ιωάννης Βλάχος εκπρόσωπος του ΤΕΕ στο ΔΣ του ΟΑΣΠ, που ακολούθησε στο βήμα, ανέπτυξε το θέμα « Ο προσεισμικός έλεγχος και οι προσεισμικές ενισχύσεις των υφιστάμενων κτιρίων». Ο ομιλητής αρχικά έκανε αναφορά στην ιστορική εξέλιξη των Ελληνικών Αντισεισμικών Κανονισμών. Ξεκινώντας από Αντισεισμικό Κανονισμό (ΑΚ) Κορίνθου – Λουτρα-κίου του 1928 που είχε τοπική μόνον ισχύ, έφθασε μέχρι τον ΕΑΚ 2000 ο οποίος μετά από τροποποιήσεις κατέληξε στην σήμερα ισχύουσα μορφή από την 1-1-2004. Τόνισε ότι κάθε αλλαγή ΑΚ δημιουργεί μια νέα γε-νιά δομημάτων μικρότερης τρωτότητας, αλλά αυτόματα θέτει και το ερώτημα, τι γίνεται με τα υφιστάμενα δομήματα.

Έτος σταθμός στην πορεία αυτή θεωρεί-ται έτος 1985 οπότε άρχισε η υποχρεωτική εφαρμογή των πρόσθετων διατάξεων στον ΑΚ του 1959, όμως, με βάση τα στοιχεία της απογραφής κτιρίων της ΕΣΥΕ του 2000, μόνο το 20% των κτιρίων της χώρας μας έχει κα-τασκευασθεί μετά το 1985. Το στοιχείο αυτό και μόνο αποδεικνύει ότι ένας γενικευμένος προσεισμικός έλεγχος είναι ανέφικτος και συ-νεπώς είναι απαραίτητος ο καθορισμός προ-τεραιοτήτων. Πρώτης προτεραιότητας είναι βέβαια τα κτίρια δημόσιας και κοινωφελούς χρήσης, αλλά και μεταξύ των κτιρίων της κα-τηγορίας αυτής είναι αναγκαίος ο καθορισμός προτεραιοτήτων.

Αφού αναφέρθηκε στις σχετικές μελέτες που ανέθεσε ο ΟΑΣΠ από την ίδρυση του τόνισε ότι ο προσεισμικός έλεγχος που με πρόταση του ΟΑΣΠ έχει υιοθετηθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ περιλαμβάνει τρία διαδοχικά βή-ματα εκ των οποίων το πρώτο συνίσταται τόσο στον έλεγχο της δομικής τρωτότητας με τον Ταχύ Οπτικό Έλεγχο, όσο και στον έλεγχο της μη δομικής τρωτότητας. Το δεύτερο βήμα συνίσταται στην προσεγγιστική αποτίμηση της σεισμικής ικανότητας των κτιρίων, ενώ το τρίτο βήμα που περιλαμβάνει τόσο την αποτίμηση της φέρουσας ικανότητας όσο και τις αναγκαίες επεμβάσεις σύμφωνα με τα ορι-ζόμενα στον ΚΑΝΕΠΕ αποτελεί και μόνον τον ουσιαστικό προσεισμικό έλεγχο, ενώ τα δύο πρώτα βήματα είναι καταγραφές των δομικών χαρακτηριστικών που οδηγούν και μόνο στον καθορισμό των προτεραιοτήτων για τον πα-ραπέρα βήμα.

Άλλη μεθοδολογία εκτίμησης της τρωτό-τητας υφιστάμενων κτιρίων είναι αυτός που βασίζεται στην ταξινόμηση των κτιρίων σε ένα δομικό τύπο κτιρίων και την εκτίμηση της μέ-σης τρωτότητας κάθε τύπου για τις διάφορες σεισμικές διεγέρσεις.

Η μεθοδολογία αυτή έχει χρησιμοποιηθεί στο πρόγραμμα ΕΠΑΝΤΥΚ του ΤΕΕ στο οποίο σημαντικότητα και πρωτοποριακή είναι η συμβολή του περιφερειακού τμήματος της Πελοποννήσου.

Ο Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπι-στημίου Πατρών Στέφανος Δρίτσος, ανέπτυξε το θέμα «Κανονισμός για τη Μελέτη Επισκευ-ών και Ενισχύσεων Κτιρίων (ΚΑΝΕΠΕ)». Ο καθηγητής αρχικά αναφέρθηκε στην εννεαετή προσπάθεια της συντακτικής επι-τροπής που ορίσθηκε από τον ΟΑΣΠ και στα βήματα που ακολούθηθηκαν μέχρι την κατά-ληξη στο τελικό σχέδιο (3) το οποίο έχει ήδη αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του ΟΑΣΠ (www.oasp.gr) και έχει τεθεί σε δημόσιο διάλογο μέχρι 31-12-2009.

Στη συνέχεια επεσήμανε και ανέλυσε τις ακόλουθες καινοτομίες που εισάγει ο ΚΑΝΕ-ΠΕ.

1. Στάθμες και τους στόχοι Επιτελεστικότητας, ή επιλογή των οποίων θα γίνεται με την συμμετοχή του ιδιοκτήτη, με την προϋπό-θεση βεβαίως ότι θα είναι ανώτερες από τα ελάχιστα όρια που θα ορισθούν από την πολιτεία για κάθε περίπτωση.

2. Στάθμες Αξιοπιστίας Δεδομένων

3. Έλεγχος δράσεως σχεδιασμού ή επανε-λέγχου (S_d) και αντίστασης σχεδιασμού ή επανελέγχου (R_d) ώστε $S_d \leq R_d$, ο οποίος θα γίνεται σε όρους δυνάμεων για ψα-θυρές αστοχίες (διάτμηση) και σε όρους παραμορφώσεων για πλαστικές αστοχίες (κάμψη)

4. Συνυπολογισμός των τοιχοπληρώσεων

5. Ελαστική ανάλυση με χρήση τοπικών δει-κτών συμπεριφοράς (m)

6. Εκτίμηση του Δείκτη Συμπεριφοράς (q) σε υφιστάμενες κατασκευές

7. Ανελαστικές αναλύσεις

8. Δυνατότητα διάκρισης των φερόντων στοιχείων σε πρωτεύοντα και δευτερεύοντα (σεισμικώς) στοιχεία.

9. Μέθοδοι επισκευής και ενίσχυσης των κα-τασκευών.

10. Υπολογιστικό υπόβαθρο για τον έλεγχο των επεμβάσεων.

Καταλήγοντας τόνισε ότι ο ΚΑΝΕΠΕ απο-τελεί ένα πολύτιμο βοήθημα για το Μηχανικό της πράξης και σήμερα ακόμη πριν την θε-σμοθέτηση του ως Κανονισμού, προέτρεψε δε όλους τους Μηχανικούς να συμμετάσχουν στον δημόσιο διάλογο, ο οποίος έχει αρχί-σει.

Ο Πολιτικός Μηχανικός Ιωάννης Βλάχος ανέπτυξε στη συνέχεια το θέμα «Νομικά και επαγγελματικά θέματα που σχετίζονται με τις προσεισμικές ενισχύσεις».

Ο ομιλητής ανέφερε ότι διατάξεις του άρθρου 286 του Π.Κ. οι οποίες επικρέμο-νται πάνω από το κεφάλι των Μηχανικών ως δαμόκλειος σπάθη αφού η παραγραφή των σχετικών πράξεων αρχίζει από την ημέρα της επέλευσης του αποτελέσματος τους,

όμως στις περιπτώσεις των επεμβάσεων ο καθορισμός των ευθυνών γίνεται ιδιαίτερα πολύπλοκος, η απειλή είναι ιδιαίτερος μεγαλύτερη.

Για την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας αυτής, 3 από τα συνολικά 11 κεφάλαια του ΚΑΝΕΠΕ καλύπτουν τα θέματα, των υποχρεώσεων και ευθυνών των παραγόντων σχεδίασμού – εκτέλεσης των επεμβάσεων καθώς και των χρηστών και λοιπά νομικά θέματα, τα απαιτούμενα περιεχόμενα των μελετών, καθώς και τα απαιτούμενα προσόντα των μελετητών, επιβλεπόντων, αναδόχου κατασκευαστή, την διασφάλιση ποιότητας που περιλαμβάνει και τον έλεγχο των μελετών και την συντήρηση των έργων.

Παράλληλα έγινε αναφορά στις προτάσεις που διατυπώθηκαν από την σχετική Ομάδα Μελέτης του προγράμματος ΕΠΑΝΤΥΚ / ΤΕΕ για τα παραπάνω θέματα.

Ακόμη αναλύθηκαν, τα νομικά θέματα που προκύπτουν στις περιπτώσεις επεμβάσεων ιδίως όταν υπάρχουν συνιδιοκτησίες, τα θέματα αμοιβών των μελετών και των πραγματογνωμοσύνη, και έγινε αναφορά στις προτάσεις που διατυπώθηκαν από την σχετική Ομάδα Μελέτης του προγράμματος ΕΠΑΝΤΥΚ / ΤΕΕ για τα θέματα αυτά.

Ο Δρ. Βασίλειος Μώκος Πολιτικός Μηχανικός του Ο.Α.Σ.Π. ανέπτυξε το θέμα «Οδηγίες συμπλήρωσης δελτίου προσεισμικού ελέγχου δομικής τρωτότητας κτιρίων» Εκτός από τις οδηγίες συμπλήρωσης δελτίου προσεισμικού ελέγχου δομικής τρωτότητας κτιρίων, αναπτύχθηκε από τον ομιλητή, ο τρόπος καταχώρισης των στοιχείων στη βάση δεδομένων που έχει δημιουργηθεί στον ΟΑΣΠ, και εξήγησε ότι αν τα στοιχεία που καταχωρούνται δεν είναι σωστά τότε παραμένουν μεν στην βάση, αλλά το αντίστοιχο κτίριο δεν βαθμονομείται και συνεπώς δεν αξιοποιούνται τα στοιχεία περαιτέρω. Επομένως έχει ιδιαίτερη σημασία η ορθή συμπλήρωση του δελτίου. Επισημάνθηκαν από τον ομιλητή οι συνηθέστερες περιπτώσεις στις οποίες γίνονται λάθη κατά τη συμπλήρωση του δελτίου και είναι οι ακόλουθες.

Εάν το κτίριο έχει κατασκευασθεί μετά το 1995, εκτός από το τετραγωνίδιο που αντι-στοιχεί στη ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας της περιοχής σημειώνεται συχνά και το τε-τραγωνίδιο που υπάρχει ακριβώς από πάνω που όμως αντιστοιχεί στις προ του 1995 κατασκευές.

Στην περίπτωση που η κατηγορία εδάφους είναι άγνωστη, αντί του ορθού τετραγωνιδίου που ακολουθεί, σημειώνεται συχνά το αμέσως από πάνω τετραγωνίδιο που αντιστοιχεί στην κατηγορία εδάφους Α του ΕΑΚ.

Ακόμη επισημάνθηκε η ανάγκη το σχετικό πεδίο του δελτίου, που συντάχθηκε το 2001, να εναρμονισθεί με τις αλλαγές των ζωών σεισμικής επικινδυνότητας που έγιναν το 2003.

Καταλήγοντας έκανε έκκληση προς όλους τους Μηχανικούς να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να προχωρήσει η συμπλήρωση των δελτίων ταχέως προσεισμικού ελέγχου που αντιστοιχούν στα κτίρια του φορέα τους.

Σχεδιασμός Φορέων από Σκυρόδεμα με βάση τον Ευρωκώδικα 2

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν στην Μεσσηνία και την Αργολίδα, οι πρώτες σε περιφερειακό επίπεδο πανελληνίως επιστημονικές ημερίδες με θέμα «Σχεδιασμός Φορέων από Σκυρόδεμα με βάση τον Ευρωκώδικα 2», τις οποίες διοργάνωσε το Περιφερειακό Τμήμα του ΤΕΕ Πελοποννήσου, με την επιστημονική υποστήριξη του Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος Τ.Ε.Ε. Και στις δύο ημερίδες, υπήρξε μεγάλη προσέλευση μηχανικών οι οποίοι παρακολούθησαν με ενδιαφέρον την πλούσια θεματολογία που αναπτύχθηκε από τους εισηγητές. Την έναρξη των εκδηλώσεων κήρυξε η Πρόεδρος του Τμήματος Χαρίκλεια Τσιώλη, η οποία εκ μέρους της Διοίκησης απηύθυνε χαιρετισμό καλωσορίζοντας τους παρευρισκόμενους: «Θεωρούμε ότι η σημερινή ημερίδα είναι πολύ σημαντική γιατί θα συμβάλει στην ενημέρωσή μας, στην ενίσχυση του επιστημονικού μας υποβάθρου και συνεπώς στην αναβάθμιση όλων των εμπλεκόμενων στο κύκλωμα της μελέτης και κατασκευής των έργων είτε ημών των ιδίων, είτε μέσω ημών, των κατασκευαστών – των επιχειρήσεων και βιομηχανιών και τέλος στην διεύρυνση ίσως των επαγγελματικών μας δραστηριοτήτων, γιατί πρέπει να τονίσω, ότι μέσω των Ευρωκωδίκων, δίνεται μια ευκαιρία στον Έλληνα Μηχανικό να δραστηριοποιηθεί στον κατασκευαστικό χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και όχι μόνο, και να ανταγωνίζεται με ίσους όρους τους ξένους Συνάδελφους του. Οι ημερίδες έγιναν στο πλαίσιο των στόχων του ΤΕΕ Πελοποννήσου, για διαρκή ενημέρωση των μελών του και κατάρτιση σε τεχνικά θέματα, σε νέες εξελίξεις και αλλαγές της τεχνολογίας και της Νομοθεσίας σχετικές με το Επάγγελμα του Μηχανικού. Είναι γνωστό ότι κάθε χώρα έχει την δική της Νομοθεσία που εφαρμόζει στις μελέτες των κτιρίων και γενικά των τεχνικών έργων. Όμως οι διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των διαφόρων Εθνικών Κανονισμών διαπιστώθηκε ότι δημιουργούσαν δυσκολίες και εμπόδια στην ελεύθερη και ενιαία άσκηση του επαγγέλματος του Πολιτικού Μηχανικού εντός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι, προέκυψε η ανάγκη εκπόνησης των Ευρωκωδίκων, οι οποίοι θα αντικαταστήσουν τους Εθνικούς Κανονισμούς, και θα διευκολύνουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών στον τομέα έργων Πολιτικού Μηχανικού σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη δημιουργία των προϋποθέσεων που απαιτούνται για ένα εναρμονισμένο σύστημα γενικών κανόνων. Η παραπάνω διαδικασία ξεκίνησε περίπου πριν 30χρόνια και αίσίως τελείωσε το 2006. τόνισε δε, ότι στις διάφορες επιτροπές για τη σύνταξη των Ευρωκωδίκων είχαν ισχυρή παρουσία και συμμετοχή δικό μας Έλληνες Επιστήμονες. Σήμερα οι Ευρωκωδικές ισχύουν παράλληλα με τους Εθνικούς Κανονισμούς και από 1-1-2010 θα υπάρχει πλήρης και αποκλειστική εφαρμογή τους με απόσυρση συγχρόνως όλων των Εθνικών Κανονισμών. Θεωρείται ότι οι Πανευρωπαϊκοί Κώδικες έχουν σημαντική επίδραση παγκοσμίως γιατί π.χ. η συμβατότητά τους προς τους Κανονισμούς των Η.Π.Α. και της Ιαπωνίας (λ.χ. για αντισεισμικά θέματα) είναι δεδομένη αλλά επηρεάζουν έντονα και ευθέως τους Κανονισμούς και άλλων χωρών όπως στη Λατινική Αμερική και στην Ασία. Οι Ευρωκωδικές που θα εφαρμοστούν, καλύπτουν τη μελέτη και κατασκευή έργων από σκυρόδεμα, χάλυβα, τοιχοποιία, ξύλο, αλουμίνιο και την μελέτη του εδάφους. Έτσι υπεισέρχονται στο σχεδιασμό κτιρίων, γεφυρών, πύργων, αγωγών, καπνοδόχων κλπ. έναντι στατικών και σεισμικών φορτίσεων καθώς και έναντι πυρκαγιάς».

Οι παρουσιάσεις

Οι Ομιλητές της κάθε ημερίδας, έκαναν πλήρη ανάλυση και παρουσίαση του Ευρωκώδικα 2 για το σκυρόδεμα, το βασικό υλικό των κατασκευών. Η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου καλωσόρισε την Καθηγήτρια και Πρόεδρο του Ελληνικού Τμήματος Σκυροδέματος κ. Κανιτάκη, τους Καθηγητές κ. Γιαννόπουλο, Κατή και Χρονόπουλο, καθώς και τους κ. Δραγκιώτη (μέλος της Δ. Ε. Τ.Ε.Ε.) και Μακρυκώστα (αντιπρόεδρος του Ε.Τ.Σ.). Τα θέματα αναπτύχθηκαν από τους εισηγητές ως εξής:

- Εισαγωγή στους Ευρωκωδικές. Ειρήνη Κανιτάκη, Π.Μ., Επιστ. Συνεργάτης Ε.Μ.Π., Πρόεδρος ΕΕ. Ε.Τ.Σ.
- Ανθεκτικότητα – Επικαλύψεις. Θεόδωρος Δραγκιώτης, Π.Μ., Μέλος της ΔΕ Τ.Ε.Ε., Υπεύθυνος Επιστ. Έργου.
- Στατική Ανάλυση. Ευάγγελος Μακρυκώστας, Π.Μ., Αντιπρόεδρος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ.
- Οριακή Κατάσταση Αστοχίας έναντι Κάμψης με ή χωρίς ορθή δύναμη. Πλούταρχος Γιαννόπουλος, Δρ Π.Μ., Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π., Μέλος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ.
- Οριακή Κατάσταση Αστοχίας έναντι Διάτρησης - Στρέψης - Διάτρησης. Μαρίνος Κατής, Δρ Π.Μ., Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π.
- Οριακή Κατάσταση Λειτουργικότητας : Ρηγμάτωση - Παραμορφώσεις. Μιλτιάδης Χρονόπουλος, Π.Μ., Επιστ. Συνεργάτης Ε.Μ.Π.
- Λεπτομέρειες Οπλισέως και Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες Δομικών Στοιχείων. Ειρήνη Κανιτόκη, Π.Μ., Επιστ. Συνεργάτης

Προσεισμικός έλεγχος κατασκευών

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ & ΦΕΡΟΥΣΑ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ

Η ημερίδα έγινε στο Ναύπλιο το Σάββατο 26 Σεπτεμβρίου 2009 στην αίθουσα της Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Αργολίδας με ιδιαίτερη επιτυχία και την παρακολούθησαν οι ενδιαφερόμενοι Μηχανικοί. Στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε ενημερωτικό cd με περιεχόμενο το υλικό της παρουσίασης. Ομιλητής της εκδήλωσης ήταν ο Καθηγητής του Ε.Μ.Π. κ. Κωνσταντίνος Σπυράκος, Δ/ντής Εργαστηρίου Αντισεισμικής Τεχνολογίας Ε.Μ.Π. το οποίο θεωρείται ένα από τα πέντε καλύτερα στον κόσμο σε δυνατότητες έρευνας και το οποίο έχει υλοποιήσει μεγάλο αριθμό ελληνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων. Η παρουσίαση αφορούσε τον «προσεισμικό έλεγχο των κατασκευών», ο οποίος σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία είναι υποχρεωτικός για Δημόσια και όχι μόνον, κτίρια (συνάθροισης κοινού, θέατρα, νοσοκομεία κλπ). Παρουσιάστηκαν μέθοδοι εφαρμογής του προσεισμικού ελέγχου και αποκατάστασης των κατασκευών, προκειμένου αυτές να συμβαδίζουν με τους νέους εγκεκριμένους κανονισμούς. Τα τρίαπολυ ενδιαφέροντα παραδείγματα αφορούσαν :

Το 1ο : Έλεγχος και αποκατάσταση του συγκροτήματος των παλαιών καπνοαποθηκών στην οδό Λένορμαν-Αθήνα εμβαδού 9000 τ.μ. από σκυρόδεμα του 1928, προκειμένου αυτές να χρησιμοποιηθούν για τη στέγαση της βιβλιοθήκης της Βουλής.

Το 2ο : Έλεγχος και αποκατάσταση διατηρητέου κτιρίου (του 1890 περίπου) από φέρουσα τοιχοποιία στο Αίγιο το οποίο υπέστη σοβαρές βλάβες κατά το σεισμό του 1995. Εξετάζεται η σεισμική συμπεριφορά του, προτείνονται κατάλληλες επεμβάσεις και μέθοδοι αποκατάστασης βλαβών και ελέγχεται η αποτελεσματικότητά τους.

Το 3ο : Έλεγχος και αποκατάσταση Βυζαντινής εκκλησίας στη Γλυφάδα με σύγχρονα υλικά και μη καταστροφικές μεθόδους. Αντικείμενο της μελέτης απετέλεσε η αποτίμηση της στατικής επάρκειας του φέροντος οργανισμού του Ναού, καθώς και η ενίσχυσή του για την ανάληψη φορτίων, όπως ορίζονται από τους ισχύοντες κανονισμούς, με απόλυτη διατήρηση της μορφής και των διαστάσεων των στοιχείων του.

Βιοκλιματικός – Ενεργειακός Σχεδιασμός

Σειρά διήμερων εκπαιδευτικών σεμιναρίων πάνω στο πολύ σοβαρό, κρίσιμο και επίκαιρο αντικείμενο του Βιοκλιματικού – Ενεργειακού Σχεδιασμού των Κτιρίων, υλοποιήθηκαν από το ΤΕΕ Πελοποννήσου την περίοδο Ιουλίου – Οκτωβρίου 2009.

Το πρώτο σεμινάριο έγινε στην Καλαμάτα (3-4/07/2009), ενώ ακολούθησαν τα σεμινάρια στην Κόρινθο (10-11/07/2009), στη Σπάρτη (10/10/2009) και τέλος στο Ναύπλιο 16-17/10/2009). Εισηγήτρια των σεμιναρίων ήταν η κ. Μαργαρίτα Καραβασίλη.

Στα σεμινάρια συμμετείχε ιδιαίτερα ικανοποιητικός αριθμός ενδιαφερόμενων συναδέλφων όλων των ειδικοτήτων στους οποίους εκτός από το υλικό των εισηγήσεων που τους διανεμήθηκε σε ψηφιακή μορφή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, τους χορηγήθηκε και βεβαίωση παρακολούθησης. Η εκπαίδευση την πρώτη ημέρα έκαστου σεμιναρίου αφορούσε την Ενέργεια σε σχέση με τα Κτίρια. Η επιμέρους θεματολογία που εξετάστηκε αναφέρονταν στην κατασκευή των κτιρίων στην εποχή της αιεφόρου ανάπτυξης, στο Νόμο 3661/08 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και την εφαρμογή του, στον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) και τέλος στη διαδικασία ενεργειακής πιστοποίησης και το θεσμό του Ενεργειακού Επιθεωρητή.

Το αντικείμενο της δεύτερης ημέρας εκπαίδευσης αφορούσε τη Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων και τα επιμέρους θέματα που παρουσιάστηκαν αναφέρονταν στο ρόλο της Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής και της βιοκλιματικής διαμόρφωσης των ελεύθερων – ακάλυπτων χώρων, στη Συμβολή της ενσωμάτωσης Παθητικών και Ενεργειακών Ηλιακών Συστημάτων και της χρήσης ΑΠΕ στην εξασφάλιση βέλτιστης ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ και στη Βιοκλιματική Αρχιτεκτονική μέσα από τη Διεθνή Ευρωπαϊκή και Ελληνική εμπειρία.

Ακολουθεί περίληψη της εισήγησης της κ. Καραβασίλη:

Προοίμιο

Η απεριόριστη αύξηση του πληθυσμού και της βιομηχανικής παραγωγής μειώνει όλο και περισσότερο τη φέρουσα ικανότητα των φυσικών οικοσυστημάτων με αποτέλεσμα να μη μπορούν στο μέλλον να καλύψουν τις αυξανόμενες αυτές ανάγκες της ανθρωπότητας. Οι ανθρώπινες κοινωνίες βρίσκονται αντιμέτωπες με ένα στοίχημα που οφείλουν να κερδίσουν: Να εξακολουθούν να αναπτύσσονται χωρίς να υποθηκεύουν το μέλλον. Αναγκαίος όρος για να μην εκλείψουν και να μπορούν να ανανεώνονται είναι να τα χρησιμοποιούμε και να τα διαχειριζόμαστε με ορθολογικό τρόπο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί – προς τούτο – δέσμη θεσμικών ρυθμίσεων και μέτρων με αποκλειστικό σκοπό την εκμετάλλευση του υφιστάμενου δυναμικού εξοικο-νόμησης ενέργειας, που μπορεί ακόμη να εξασφαλισθεί από τον κτιριακό τομέα, δεδομένου ότι με την εφαρμογή της οδηγίας 93/76/ΕΟΚ, που ενσωματώθηκε στο εθνικό μας δίκαιο με την 21475/4707/98 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 880/Β/98), δεν υπήρξαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Βασικό εργαλείο αποτελεί η Οδηγία 91/2002/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, με ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τις 4 Ιανουαρίου του 2006 εφαρμόζεται ήδη επιτυχώς στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ και πρόκειται να εφαρμοσθεί άμεσα και στην Ελλάδα, ενισχύοντας την εφαρμογή της Οδηγίας 89/106/ΕΟΚ για τα δομικά υλικά.

1. Εισαγωγή

Το 80% των Ευρωπαίων πολιτών ζουν σε αστικές περιοχές που γνωρίζουν πολλά και κρίσιμα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως ο θόρυβος, η κακή ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, η μεγάλη κίνηση στους δρόμους, η παραμέληση του δομημένου περιβάλλοντος, η κακή διαχείριση του περιβάλλοντος και η έλλειψη στρατηγικής σχεδιασμού, με αποτέλεσμα χαμηλότερη ποιότητα ζωής. Οι διαδοχικές ενεργειακές κρίσεις εντείνουν τα πλανητικά προβλήματα που επιδεινώνονται από τη θεματική αύξηση του πληθυσμού της γης, που έφτασε τα 6,4 δισεκατομμύρια.

Μπροστά στις δραματικές επιπτώσεις που είχαν στο περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία η μέχρι σήμερα αδυναμία ανάσχεσης της κρίσης και η αδιαφορία και η αδράνεια μπροστά στη συνεχιζόμενη υποβάθμιση, οι ανθρώπινες κοινωνίες και οι κυβερνήσεις επαναπροσδιορίζουν τις αρχές, τις αξίες, τις επιδιώξεις και τις δυνατότητες με αποκλειστικό σκοπό την ανάληψη δραστηκών μέτρων που μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το νέο μοντέλο ανάπτυξης βασίζεται στην ορθολογική χρήση και εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και το πρώτο βήμα που πρέπει να γίνει είναι η ριζική αναστροφή του τρόπου που σκεπτόμαστε και η εφαρμογή των δυνατοτήτων που παρέχει ο οικολογικός ή «βιοκλιματικός» σχεδιασμός των κτιρίων, οι καινοτόμες καθαρές δομικές και άλλες τεχνολογίες και τα φιλικά προς το περιβάλλον δομικά υλικά.

2. Αστικό περιβάλλον και Ενέργεια

Οι πόλεις δεν είχαν ποτέ στεγάσει τόσο μεγάλο ποσοστό ανθρώπων όσο σήμερα. Ο πληθυσμός τους πολλαπλασιάστηκε κατά δέκα φορές κατά την περίοδο από το 1950 έως το 1990, περνώντας από 200 εκατομμύρια σε περισσότερο από 2 δισεκατομμύρια, με αποτέλεσμα το μέλλον της ανθρωπότητας να καθορίζεται πλέον απο-κλειστικά από τις πόλεις.

Ο κίνδυνος να αναπαράγουν οι πόλεις του αύριο τα ίδια και σοβαρότερα προβλήματα με αποτέλεσμα την μη αναστρέψιμη πλέον διαταραχή των φυσικών οικοσυστημάτων είναι περισσότερο από ποτέ ορατός και είναι δύσκολο να αισιοδοξούμε αν υπολογίσουμε ότι μέχρι το 2025 τα τρία τέταρτα του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει στις πόλεις. Γενικά είναι προφανές, ότι όσο πιο πυκνή είναι η δόμηση μιας πόλης και όσο περισσότεροι είναι οι ασφαλτο-στρωμένοι δρόμοι και ελάχιστα οι ελεύθεροι χώροι και τα πάρκα με πράσινο και το φαινόμενο της αστικής θερμικής νησίδας θα επιτείνεται, αλλά και η ποιότητα ζωής στις πόλεις θα υποβαθμίζεται. Οι φυσικοί πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι. Η ίδια η φύση θέτει περιορισμούς και όρια τα οποία πρέπει να σεβόμαστε.

2.1. Ευρωπαϊκή και Εθνική Πολιτική για την Ενεργειακή απόδοση Με την Οδηγία 93/76/ΕΟΚ για την στα-θεροποίηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέσω της ενεργειακής απόδοσης θεσπίστηκαν όροι και προϋποθέσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διαδικασίας της ενεργειακής πιστοποίησης. Το 2005 με την Πράσινη Βίβλο για την ενεργειακή απόδοση τέθηκαν οι βάσεις της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής. Η Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 2006, με τίτλο: Σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση:

Αξιοποίηση του δυναμικού, το οποίο θα εφαρμοστεί κατά την επόμενη εξαετία, αποτελεί μια ρεαλιστική στρατηγική ενεργειακής απόδοσης με στόχο να εξοικονομηθεί το 20% της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας έως το 2020.

2.2. Η παρούσα κατάσταση στην Ελλάδα Τα ελληνικά νοικοκυριά παρουσιάζουν την μεγαλύτερη σχετική κατανάλωση, σχε-δόν 30% μεγαλύτερη από της Ισπανίας και περίπου διπλάσια από της Πορτογαλίας. Το θερμικό φορτίο των κτιρίων γραφείων στην Ελλάδα (κιλοβατώρες/τ.μ.) είναι το υψηλότερο ανάμεσα σε δέκα χώρες. Κατα-ναλώνουμε δηλαδή περισσότερη ενέργεια για θέρμανση από παγωμένες χώρες σαν τη Γερμανία, τη Δανία, τη Σουηδία και την Αυστρία.

Ως εκ τούτου πολλά αναμένονται από την εφαρμογή της Οδηγίας 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων. Με την οδηγία αυτή θεσπίζεται η ενεργειακή πιστοποίηση, που θα υποστηρίζεται από προγράμματα για την διευκόλυνση της ισότιμης πρόσβασης στην βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Κατά την κα-τασκευή, την πώληση ή την εκμίσθωση κτιρίων θα διατίθεται πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης στον ιδιοκτήτη και από τον ιδιοκτήτη στον υποψήφιο αγοραστή ή μισωτή. Προκειμένου να ελεγχθεί εάν τα κριτήρια πληρούν τις ζητούμενες προδι-αγραφές, απαιτείται ενεργειακή επιθεώρη-ση, η οποία θα διενεργείται από κατάλληλα άτομα που έχουν εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις σε θέματα Κτηριακών Εγκαταστά-σεων. Το πιστοποιητικό θα πρέπει να περι-γράφει την τρέχουσα ενεργειακή απόδοση του κτηρίου και μπορεί να αναθεωρείται αναλόγως. Τα δημόσια κτήρια θα πρέπει να αποτελέσουν το παράδειγμα στα περι-βαλλοντικά και ενεργειακά ζητήματα, και, κατά συνέπεια, θα πρέπει να υπόκεινται σε τακτική ενεργειακή πιστοποίηση.

3. Αειφόρος κατασκευή:

Βιοκλιματική Αρχιτεκτονική – Οικολογική δόμηση

Στην Ευρώπη, ο κόσμος περνά σχεδόν το 90% του χρόνου του μέσα σε κτίρια. Η κακή μελέτη και μέθοδοι κατασκευής τους επηρεάζουν σημαντικά την υγεία των ενοίκων και οδηγούν σε κτίρια δαπανηρά στη συντήρησή τους, τη θέρμανση και τον κλιματισμό τους, γεγονός που θίγει δυσ-ανάλογα τους ηλικιωμένους και τις λιγότερο εύπορες κοινωνικές ομάδες. Τα μακροχρόνια οφέλη της αειφόρου δόμησης, όπως η μικρότερη συντήρηση και το χαμηλότερο κόστος λειτουργίας, η καλύτερη βιωσιμότητα και η υψηλότερη τιμή μεταπώλησης δεν φαίνονται αμέσως στην αρχή ή στην πρώτη.

Χρειάζεται επομένως δράση για να δο-θεί έμφαση σε αυτά τα πιο μακροπρόθεσμα οφέλη, έτσι ώστε αγοραστές, τράπεζες και δανειοδοτικοί οργανισμοί να μπορούν να κάνουν διάκριση μεταξύ κτιρίων που μελετώνται και κατασκευάζονται με τις συνήθειες μεθόδους και εκείνων που μελετώνται και κατασκευάζονται με τεχνικές σύμφωνες με την αρχή της αειφορίας.

3.1. Η δόμηση και η κατάσταση των κτιρίων στην Ελλάδα Το κτηριακό απόθεμα που δημιουργήθηκε στην Ελλάδα από τα μέσα του 20ου αιώνα και μετά, στις πόλεις αλλά και στην ύπαιθρο, αποτελεί τον κύριο έως συντρι-πτικό όγκο των κτιρίων της χώρας. Είναι κτίρια εξαιρετικά ενεργοβόρα και κατά την επίσημη ορολογία 'άρρωστα κτήρια'. Ο υπερμεγέθης αστικός ιστός του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας συ-γκεντρώνει τα 'μισά απ' αυτά. Τα υπόλοιπα κατανέμονται στις μικρότερες πόλεις που ασφυκτούν επίσης και σε μια κατακερματι-σμένη ύπαιθρο που ερμηνύει προοδευτικά στα πλαίσια ενός ανύπαρκτου αναπτυξιακού και χωροταξικού και ενός άστοχου έως ανάπηρου πολεοδομικού σχεδιασμού. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα ξοδεύει για-νπαιά ποσά για ενέργεια και οι Έλληνες δεν διαβιών σε καλό κτηριακό απόθεμα. Μελέτες κτηριακής αναβάθμισης του ΚΑΠΕ την τελευταία δεκαετία έδειξαν ότι μια μετριαστική βελτίωση ενός κτηριακού συνόλου στην Αθήνα θα μείωνε την κατανάλωση ενέργειας κατά 25%.

3.2. Διαμόρφωση οράματος, στοχοθέτηση και εκπόνηση νέων κτιριολογικών και κτιριοδομικών κανονισμών

Όλα τα κράτη μέλη και οι τοπικές αρχές οφείλουν να αναπτύξουν και να εφαρμό-σουν ένα εθνικό πρόγραμμα αειφόρου δόμησης και να θέσουν υψηλές απαιτήσεις απόδοσης με βάση ευρωπαϊκά εναρμονισμένα πρότυπα και τον Ευρωκώδικα. Όλα τα κράτη μέλη, οι τοπικές αρχές και άλλοι αγοραστές του δημοσίου θα ενθαρρυνθούν να εισαγάγουν απαιτήσεις σε ό,τι αφορά την αειφορία στις διαδικασίες προκήρυξης διαγωνισμών για κτίρια και άλλα κατασκευαστικά έργα και στη χρήση των δημοσίων κονδυλίων σε κτίρια και τέτοια έργα. Θα ενθαρρυνθούν να δημι-ουργήσουν φορολογικά κίνητρα για κτίρια περισσότερο σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τις δυνατότητες εκπαίδευσης, καθοδήγησης, ανταλλαγής πείρας και περαιτέρω έρευνας στην αειφόρο δόμηση.

3.3. Τα κριτήρια του σχεδιασμού και ο ρόλος των μελετητών όσον αφορά στο πολεοδομικό επίπεδο και το επίπεδο των κτιρίων

- A. Μέτρα που αφορούν στη χειμερινή περίοδο:
- Χωροθέτηση κτηρίου στο οικοπέδο – προσανατολισμός.
  - Λειτουργική οργάνωση των εσωτερικών χώρων, μορφή του κτηρίου, κέλυφος, τοιχώματα – αρμοί – τζάμια και ανοίγ-ματα.
  - Παθητικά ηλιακά συστήματα, θερμική ενέργεια στο εσωτερικό του κτηρίου, αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας και κατα-νομή θερμότητας λαμβάνοντας υπόψη και τις παραμέτρους του υπεδάφους.
  - Η βιομάζα ως μια αξιόπιστη εναλλακτι-κή λύση για θέρμανση και στην χρήση του ζεστού νερού με το ενδοδαπέδιο σύστημα.
- B. Μέτρα που αφορούν στη θερινή περίοδο:
- Βελτίωση των μικροκλιματικών συνθη-κών με την κατάλληλη φύτευση για σκί-αση.
  - Επιλογή των κατάλληλων ηλιοπροστα-τευτικών διατάξεων ανάλογα με τον προ-σανατολισμό των όψεων.
  - Επιδίωξη διαμπερούς αερισμού των χώ-ρων.
  - Χρήση υλικών με μεγάλη θερμοχωρητι-κότητα.
  - Κατασκευή ανοιχτόχρωμων επιχρισμά-των.

• Ενίσχυση του φυσικού φωτισμού των χώρων. Σε έναν ολοκληρωμένο βιοκλι-ματικό σχεδιασμό, κανείς θα έπρεπε να ασχοληθεί σοβαρά και με τα τρία θέμα-τα, δηλαδή την παθητική θέρμανση, το φυσικό δροσισμό και φωτισμό των κτι-ρίων.

Προοπτικές για την αγορά – Επιπτώσεις στον κατασκευαστικό τομέα

Η φορολογική πολιτική θα αποτελέσει σημαντικό τρόπο ενθάρρυνσης των αλλαγών στη συμπεριφορά και στη χρήση νέων προϊόντων που χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια. Η κρατική ενίσχυση και τα φορολογικά μέτρα αποτελούν δυο βασικά εργα-λεία που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν υπέρ της ενεργειακής απόδοσης. Το ίδιο θα ισχύσει με το «εξωτερικό κόστος» και τη διαφάνεια των τιμών, που θα κατευθύνουν τους καταναλωτές σε μοντέλα κατανάλωσης που θα παρέχουν οικονομικότερη και

ορ-θολογική χρήση ενέργειας. Η παροχή κινήτρων, παράλληλα με τις πολιτικές ενίσχυσης που προωθούνται συνολικά, μεταξύ των οποίων και το πρασίνοισμα των δημόσιων συμβάσεων θα συμβάλουν καθοριστικά στην επίτευξη της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και των πόλεων. Η εφαρμογή της οδηγίας 2002/91/ΕΚ θα ενισχύσει καθοριστικά τον τομέα της απασχόλησης και ο κλάδος που θα ωφεληθεί περισσότερο θα είναι ο κατασκευαστικός.

Παράλληλα και ως αποτέλεσμα θα έχουμε τον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση πολλών παραγωγικών κλάδων, που εμπλέκονται στην κατασκευή, καθώς και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τιμών των νέων – καθαρών τεχνολογιών δόμησης.

Πολιτική κινήτρων σύμφωνα με το Νόμο 3661/08

Τα αναμενόμενα οφέλη από τη θέσπιση μιας τέτοιας πολιτικής κινήτρων θα είναι πολλαπλά και σε οικονομικό και σε κοινωνικό και σε περιβαλλοντικό επίπεδο.

Σημ.: Ολόκληρη η εισήγηση της κ. Καραβασιλή δόθηκε στους συμμετέχοντες στα σεμινάρια σε ψηφιακή μορφή, όπου επίσης περιλαμβάνονται ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης των Κτηρίων, ο καθορισμός των απαιτήσεων ενεργειακής αποδοτικότητας και οι διαδικασίες εκπόνησης ενεργειακών επιθεωρήσεων κτηρίων, λεβήτων, συστημάτων κλιματισμού και συστημάτων φωτισμού.

Σχεδιασμός Φορέων από Σκυρόδεμα με βάση τους Ευρωκώδικες 2 & 8

Ενημερωτική ημερίδα με θέμα: «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΑΠΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΚΩΔΙΚΕΣ 2 & 8», διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου στην Τρίπολη, το Σάββατο 12 Δεκεμβρίου 2009. Οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν με μεγάλο ενδιαφέρον την πλήρη ανάλυση και παρουσίαση των θεμάτων που αναπτύχθηκαν από τους εισηγητές.

Την έναρξη της εκδήλωσης κήρυξε η Πρόεδρος του Τμήματος Χαρίκλεια Τσιώλη, η οποία μεταξύ άλλων ανέφερε: «είναι γνωστό ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ των διαφόρων Εθνικών Κανονισμών όπου διαπιστώθηκε ότι δημιουργούσαν δυσκολίες και εμπόδια στην ελεύθερη και ενιαία άσκηση του επαγγέλματος του Μηχανικού εντός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι προέκυψε η ανάγκη εκπόνησης των Ευρωκωδίκων, οι οποίοι θα αντικαταστήσουν τους Εθνικούς Κανονισμούς, και θα διευκολύνουν την ελευθερία παροχής υπηρεσιών στον τομέα έργων Μηχανικού σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση με τη δημιουργία των προϋποθέσεων που απαιτούνται για ένα εναρμονισμένο σύστημα γενικών κανόνων. Είναι προφανές, ότι απώτερος στόχος είναι η ολοκλήρωση της Ενιαίας Αγοράς στην παραγωγή έργων και η αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας του κατασκευαστικού και μελετητικού κλάδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Μάρτιο του 2010, θα ξεκινήσει στη χώρα μας η πλήρης και αποκλειστική εφαρμογή των Ευρωκωδίκων και συγχρόνως θα αποσυρθούν υποχρεωτικά οι υφιστάμενοι Εθνικοί Κανονισμοί. Οι Ευρωκώδικες που θα ισχύσουν, έχουν εφαρμογή στον υπολογισμό της μηχανικής αντοχής των κατασκευαστικών έργων και των στοιχείων τους και καλύπτουν τη μελέτη και κατασκευή έργων από σκυρόδεμα, χάλυβα, τοιχοποιία, ξύλο, αλουμίνιο και την μελέτη του εδάφους».

Στη συνέχεια αναπτύχθηκε η παρακάτω θεματολογία κατά εισηγητή, ενώ στην πορεία της ημερίδας τέθηκαν και απαντήθηκαν πολλές ερωτήσεις, έγιναν διάφορες παρεμβάσεις και συζήτηση:

Εισαγωγή στους Ευρωκώδικες. Ειρήνη Κανιτάκη, Π.Μ., Επιστ. Συνεργάτης Ε.Μ.Π., Πρόεδρος ΕΕ. Ε.Τ.Σ. Βάσεις Σχεδιασμού σύμφωνα με τους Ευρωκώδικες 0 και 2. Ιωάννης Κωνσταντόπουλος, Δρ ΠΜ, Καθ. Πανεπιστημίου Βρυξελλών, Καθηγητής της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων.

Ανθεκτικότητα – Επικαλύψεις. Θεόδωρος Δραγκιώτης, Π.Μ., Μέλος της ΔΕ Τ.Ε.Ε., Υπεύθυνος Επιστ. Έργου.

Στατική Ανάλυση. Ευάγγελος Μακρουκώστας, Π.Μ., Αντιπρόεδρος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ.

Αρχές σχεδιασμού σύμφωνα με τον Ευρωκώδικα 8.

Γιώργος Βαδαλούκας, ΠΜ, Αν. Μέλος Δ.Σ του ΕΤΑΜ. Οριακή Κατάσταση Αστοχίας έναντι Κάμψης με ή χωρίς ορθή δύναμη. Πλούταρχος Γιαννόπουλος, Δρ Π.Μ., Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π., Μέλος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ. Οριακή Κατάσταση Αστοχίας έναντι Διάτμησης - Στρέψης - Διάτμησης. Μαρίνος Καττής, Δρ Π.Μ., Αν. Καθηγητής Ε.Μ.Π.

Οριακή Κατάσταση Λειτουργικότητας : Ρηγμάτωση - Παραμορφώσεις. Μιλτιάδης Χρονόπουλος, Π.Μ., Επιστ. Συνεργάτης Ε.Μ.Π.

Λεπτομέρειες Οπλίσεως και Κατασκευαστικές Λεπτομέρειες Δομικών Στοιχείων σύμφωνα με τους Ευρωκώδικες 2 & 8. Ειρήνη Κανιτάκη, Π.Μ., Επιστ. ΣΥ-νεργάτης Ε.Μ.Π., Πρόεδρος Ε.Ε. Ε.Τ.Σ.

Το υλικό της εισήγησης διανεμήθηκε σε ψηφιακή μορφή στους συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ (ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ)

Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Κορινθίας/Τμήμα ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ, σε συνεργασία με το ΤΕΕ Πελοποννήσου, διοργάνωσε στο Λουτράκι, με μεγάλη επιτυχία και τη συμμετοχή πλήθους συναδέλφων, ημερίδα με τίτλο «ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ» (Προς μία βιοκλιματική αρχιτεκτονική).

Η ημερίδα έγινε την Παρασκευή, 13 Νοεμβρίου 2009 στο ξενοδοχείο "Poseidon Resort", και εντασσόταν στο πλαίσιο της συνεδρίασης του Συντονιστικού του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ στο Λουτράκι με την συμμετοχή αρχιτεκτόνων από όλη την Επικράτεια. Ομιλητές της εκδήλωσης ήταν οι:

Φούλη Κόσμογλου (Αρχιτέκτονας Μηχανικός - Πολεοδόμος και Τμηματάρχης της Διεύθυνσης Οικιστικής, Πολιτικής και Κατοικίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής). Θέμα: «Αναγκαιότητα για Βιοκλιματικό Σχεδιασμό. Από την κοινοτική οδηγία SAVE στο νόμο 3661/2008 – Τεχνικός Κανονισμός (ΚΕΝΑΚ) – Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων».

Στέφανος Μίτσαν (Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας HELIOINDEX AE - Φωτοβολταϊκά Συστήματα) και μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Εταιρειών Φωτοβολταϊκών). Θέμα: «Φωτοβολταϊκά συστήματα: Ενέργεια σε ανθρώπινη κλίμακα».

Γιώργος Μυλωνάκης (Φυσικός Μ.Σc, Αντι-πρόεδρος Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Κατασκευαστών Αλουμινίου – FAECF). Θέμα: «Το σήμα ποιότητας ΣΕΚΑ – Q SYSTEM 2 ως εργαλείο αναγνώρισης των ποιοτικών κατασκευών αλουμινίου».

Κατερίνα Γκόλτσιου (Δρ. Γεωγραφίας Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αρχιτέκτων τοπίου M.L.A., University of Edinburgh, Γεωπόνος Γ.Π.Α.). Θέμα: «Σύγχρονοι μεσογειακοί κήποι: Η επαναφορά της χαμένης φύσης».

Ευφροσύνη Τριάντη (Δρ. Αρχιτέκτων Μηχανικός – Περιβαλλοντολόγος). Θέμα: «Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Κτηρίων και Ανοιχτών Χώρων».

Λένα Λαμπροπούλου (Αρχιτέκτων Μηχανικός MSc, Υπεύθυνη Τμήματος Κτιρίων στην Διεύθυνση Ενεργειακής Αποδοτικότητας, ΚΑΠΕ - Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας). Θέμα: Ενεργειακή Απόδοση και Πιστοποίηση Κτηρίων – Η Ευρωπαϊκή Πολιτική και η Ελληνική Νομοθεσία».

Ευάγγ. Λυροϋδίας (Δρ. Αρχιτέκτων Μηχανικός, Πρόεδρος ΣΑΔΑΣ - ΠΕΑ). Θέμα: «Ο Σεβασμός στο Περιβάλλον με όχημα την

υψηλή τεχνολογία».

Ακολουθούν απόσπασμα από τον χαιρετισμό της προέδρου και περιλήψεις ορισμένων από τις ανωτέρω εισηγήσεις:

Απόσπασμα από το χαιρετισμό της προέδρου Χαρίκλειας Δ. Τσιώλη

Θέμα εξαιρετικά ενδιαφέρον και επίκαιρο ειδικά την σημερινή εποχή της γενικευμένης περιβαλλοντικής κρίσης, οι συνέπειες της οποίας αγγίζουν όλους τους τομείς της ζωής, έχουν επιφέρει πλήρη διαταραχή στην ισορροπία των φυσικών οικοσυστημάτων καθώς και δυσβάσταχτο κόστος για την οικονομία και την κοινωνία. Αυτό φυσικά, είναι αποτέλεσμα του ότι οι σύγχρονες κοινωνίες στήριξαν την ανάπτυξη τους σε κυρίαρχες λογικές για οικονομική μεγέθυνση χωρίς όρια, περιορισμούς και κανόνες βασισμένες κυρίως σε εντατική, συνεχή και άνευ όρων εκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Συγχρόνως η πρωτοφανής αστικοποίηση των τελευταίων χρόνων ασκεί μεγάλη πίεση στις αντοχές του πλανήτη. Πέρα από τη δημιουργία νέων κέντρων, πολλές σημερινές πόλεις θα γιγαντωθούν ανάλογα με την ικανότητά τους να προσελκύουν το παγκόσμιο εργατικό δυναμικό και να προσφέρουν ποιοτικές υποδομές. Τα δεδομένα αυτά ανάγκασαν την Πολιτεία να επαναπροσδιορίσει τις αρχές, τις αξίες και τις πολιτικές ανάπτυξης. Έτσι την σημερινή εποχή το παγκόσμιο μοντέλο ανάπτυξης των κοινοτήτων στηρίζεται στην αειφορία, στη φιλικότητα και στο σεβασμό στο περιβάλλον, στην οικολογική ευαισθησία και γενικά στην άνηθηση των ανθρώπινων κοινοτήτων με ορθολογική χρήση και σωστή εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, ανάσχεση της περιβαλλοντικής κρίσης και της περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

Στα πλαίσια αυτά η στροφή της ενεργειακής πολιτικής προς την εξοικονόμηση ενέργειας, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη συνετή διαχείριση του περιβάλλοντος είναι πλέον η αναγκαία συνθήκη για την αειφόρο ανάπτυξη, την πρόοδο και γενικά την ευημερία και βιωσιμότητα της ανθρωπότητας. Η αυξημένη ενεργειακή απόδοση αποτελεί λοιπόν σημαντική παράμετρο για τη δέσμη μέτρων και πολιτικών που απαιτούνται. Είναι επιτακτική η ανάγκη να επανασχεδιάσουμε τις πόλεις μας, ώστε να γίνουν ελκυστικές και περιβαλλοντικά αποδοτικές, μέσα από μια απο-τελεσματοική στρατηγική ανάπτυξης βιώσιμων χρήσεων γης και υποδομών, αειφόρου μετακίνησης, διατήρησης της πολιτισμικής ταυτότητας, ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και κυρίως μαζικής ενεργειακής - περιβαλλοντικής ανακαίνισης των υφιστάμενων κτιρίων. Μπροστά στην απειλή της οικολογικής κατάρρευσης του πλανήτη από ρυπογόνες δραστηριότητες και από το φαινόμενο του θερμοκηπίου, η στροφή προς βιώσιμα πρότυπα στις πόλεις και στην κατασκευή αποτελεί το κλειδί για το μέλλον της οικονομίας, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αλλά και προϋπόθεση για την αειφόρο ανάπτυξη. Έτσι ο τομέας της κατασκευής πάσης φύσεως τεχνικών και κτιριακών έργων, βρίσκεται αντιμέτωπος με νέες δεσμεύσεις και σειρά περιβαλλοντικών απαιτήσεων, με αποκλειστικό σκοπό αφ' ενός την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που προ-καλούν στο περιβάλλον, δεδομένου ότι τα κτίρια απαιτούν πάνω από το 40% της κατανάλωσης της συνολικής τελικής ενέργειας και συμβάλλουν στην εκπομπή του 45% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, και αφ' ετέρου τον περιορισμό των εκπομπών που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Το όραμα της πόλης του αύριο είναι ένα θετικό όραμα που κατευθύνεται από τη συλλογική αντίδραση της κοινωνίας ενάντια στις λανθασμένες επιλογές του παρελθόντος και από την ελεύθερη έκφραση των επιθυμιών και προσδοκιών ατόμων και κοινωνικών ομάδων για βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις. Η αναζήτηση πρακτικών και τεχνικών που να βασίζονται σε βιώσιμες επιλογές οδηγεί πλέον προς μια φυσική - ορθή αρχιτεκτονική και οικοδόμηση που σέβεται την ανθρώπινη κλίμακα και τους φυσικούς νόμους. Προς τούτο η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει προωθήσει διάφορα μέτρα και ρυθμίσεις μεταξύ των οποίων και την Οδηγία 2002/91, κεντρικός σκοπός της οποίας είναι η εκμετάλλευση του υφιστάμενου δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας μέσα από τον κτιριακό τομέα. Η Οδηγία αυτή ενσωματώθηκε για να εφαρμοσθεί στο Ν.3661/2008 που εξεδόθη πέρυσι στη χώρα μας. Αυτό προϋποθέτει τη λήψη δραστηρίων μέτρων στη βάση μίας νέας ιεράρχησης προτεραιοτήτων που επαναπροσδιορίζει ένα βιώσιμο πλαίσιο πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού σχεδιασμού και συστήματος κατασκευής. Η βιοκλιματική θεώρηση, που έμεινε στο περιθώριο, κάτω από το βάρος μιας αόριστης τεκμηρίωσης της σχε-σης κόστους-απόδοσης, επανέρχεται λοιπόν δυναμικά στο προσκήνιο. Η πρόσφατη συνειδητοποίηση των ορίων του καταναλωτισμού και των περιορισμών του πλανήτη μας επαναφέρει στο προσκήνιο τις αρετές της βιοκλιματικής σπικτικής και αναδεικνύει τα οφέλη από τη χρήση των ήπιων μορφών ενέργειας, την οικολογική διάσταση της εξισορρόπησης του τεχνητού περιβάλλοντος με τις δυνάμεις της Φύσης, την απόλαυση της φυσικής ζωής και την ξεχασμένη σοφία της θωρήσης του κλίματος ως βασικής αρχιτεκτονικής παραμέτρου. Πολλοί «ειδικοί» εξακολουθούν να θεωρούν «ουτοπικές» τις λύσεις και να ζητούν χειροπιαστές αποδείξεις. Δεν τους αρκούν οι εκτεταμένες έρευνες και οι σημαντικές επενδύσεις που έχουν δώσει ικανότες απαντήσεις σε πλήθος επιστημονικών και άλλων ερωτημάτων. Δεν πειθόνται ούτε και από την πληθώρα προγραμμάτων και έργων που χρηματοδότησε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, που έφεραν στο φως νέα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και συνθετικά βοηθήματα. Ωστόσο η στροφή προς την Βιοκλιματική Αρχι-τεκτονική και εν γένει τον οικολογικό σχεδιασμό είναι παγκόσμια αναγκαιότητα. Οι επιπτώσεις από την εντεινόμενη Κλιματική Αλλαγή και τις υψηλές τιμές του πετρελαίου, της βασικής πρώτης ύλης για τη παραγωγή ενέργειας ειδικά στην Ευρώπη, οδηγούν αναγκαστικά στην εξοικονόμηση ενέργειας και ως εκ τούτου στην βιοκλιματική ιδέα, που συνδέεται με την αρχιτεκτονική και την τεχνολογία. Η φύση του βιοκλιματικού - οικολογικού σχεδιασμού συνδυάζει το πεδίο της δομικής τεχνολογίας (ακουστική, προκατασκευή, αντισεισμική προστασία) με το αυτοτελές αρχιτεκτονικό έργο, που έχει τις δικές του αρχές, λεξιλόγιο και μηνύματα, σε άμεση αλληλεπίδραση με τις εκάστοτε κοινωνικές εξελίξεις. Ανατρέπεται - σταδιακά - η αντίληψη ότι η βιοκλιματική Αρχιτεκτονική έχει αμφίβολη αποτελεσματικότητα λόγω του ότι ο ηλιακός τομέας αποτελεί περιοχή εξειδίκευσης επιστημονικού χαρακτήρα που εφαρμόζεται μόνο μέσω κανονισμών, εγκυκλίων, στατιστικών ή μελετών σκοπιμότητας και ότι η αρχιτεκτονική του όψη δεν μπορεί να αποκτήσει ξεχωριστή και ενδιαφέρουσα προσωπικότητα. Σπουδαία παραδείγματα σπουδαίων σύγχρονων αρχιτεκτόνων αποδεικνύουν ότι η μορφή που ακολουθεί τη περιβαλλοντική λειτουργία μπορεί να είναι ακόμη πιο ελκυστική. Παράλληλα, ανατρέπεται και η αντίληψη ότι αυτό το είδος σχεδιασμού απευθύνεται μόνο στους λίγους προνομιούχους, οι οποίοι αγοράζουν ακριβά πολυτελή ενεργοβόρα αυτοκίνητα και ενεργοβόρες νεοκλασικές βίλλες, που είχε δημιουργηθεί από την εμμονή στην εξοικονόμηση (όρος που υπονοεί «υλικό περιορισμό») οδηγώντας σε ένα «ταξικό» χαρακτήρα της Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής. Σήμερα αποδεικνύεται ότι ο βιοκλιματικός σχεδιασμός απευθύνεται και στις πλατιές μάζες της κοινωνίας και μπορεί να εφαρμοσθεί σε οποιαδήποτε κατασκευή.

Σήμερα η προβολή της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής δεν περιορίζεται στην μέθοδο κατασκευής αποκλειστικά «οικονομικών κτιρίων» και μπο-ρεί να έχει ευρύτερη απήχηση και να αντιπαλέψει τον Μεταμοντερνισμό, που έγινε μόδα και πλάνεψε ίσως πολλούς Μηχανικούς και πελάτες. Είναι τεράστιες οι δυνατότητες που υπάρχουν στην εποχή μας και ειδικότερα αυτές που παρέχει ο οικολογικός ή «βιοκλιματικός» όπως λέγεται σχεδιασμός των κτιρίων, οι καινοτόμες καθαρές δομικές και άλλες τεχνολογίες και τα φιλικά προς το περιβάλλον δομικά υλικά. Ξεπερνάμε τα σφάλματα του παρελ-θόντος και την πλήξη της αρχιτεκτονικής της δεκαετίας του 60-70. Τα κτίρια και οι προσόψεις τύπου Disneyland αρχίζουν να θεωρούνται ξεπερασμένα καθώς αναζητούνται πιο βιώσιμες λύσεις. Όμως χρειάζεται προσοχή! Η βιοκλιματική Αρχιτεκτονική δεν είναι μια νέα μόδα. Έρχεται από πολύ παλιά και εμπεριέχει την φιλοσοφία της ίδιας της φύσης: οικονομία, λιπότητα, ορθότητα και άλλες αρετές που δεν πρέπει να αποτελέσουν το άλλοθι της «νέας τάξης πραγμάτων» αλλά την ουσία. Η βιοκλιματική Αρχιτεκτονική στηρίζεται

στη δυναμική που διαθέτει να δημιουργεί αυτοτελή άριστα αρχιτεκτονικά έργα που διαθέτουν τα συστατικά ενός συγκροτημένου συνθετικού συστήματος: ιδέες, υλικά, κατασκευαστικές τεχνικές, πείρα και πάνω από όλα μια προφανώς γνήσια και επιτακτική κοινωνική αναγκαιότητα που περιμένει να εκφραστεί. Ο βιοκλιματικός σχεδιασμός ενσωματώνει οικολογικές και οικονομικές αξίες και αποτελεί τη μοναδική λύση, καθότι η ανθρώπινη άνεση και ευζωία εξαρτώνται από τις δυνάμεις του περιβάλλοντος, αλλά και από τις πολιτικές ιδέες της αποκέντρωσης, της αυτονομίας και της ατάρκειας. Μπορεί έτσι, και πρέπει, να αποτελέσει την αρχιτεκτονική έκφραση της συνετής θεώρησης της κοινωνίας και του περιβάλλοντος μέσα από μια «ελκυστική συσκευασία», που θα αποκαλύπτει, θα αναπτύσσει, θα επεξεργάζεται και θα προβάλλει τις επιμέρους παραμέτρους του περιβαλλοντικού προβληματισμού. Και αυτό μπορούν και πρέπει να το πράξουν με μάλιστα με πειστικό τρόπο όλοι όσοι μοχθούν για τη συγκρατημένη χρήση των φυσικών πόρων αποδεικνύοντας όχι μόνο το πώς, αλλά και το γιατί πρέπει να στραφούμε προς την βιοκλιματική - πράσινη Αρχιτεκτονική. Καλούμαστε λοιπόν τη σημερινή εποχή εμείς οι Μηχανικοί να διαδραματίσουμε για άλλη μια φορά ένα βασικό ρόλο στο μέλλον της ύπαρξης και της ανάπτυξης της ανθρωπότητας. Πρέπει να είμαστε από τους πρώτους που με τη δουλειά μας θα δώσουμε στην κοινωνία να καταλάβει ότι η λύση στα συσσωρευμένα προβλήματα και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μας μπορεί να βρεθεί μόνο μέσα από σωστές περιβαλλοντικές, βιο-κλιματικές μελέτες και παρεμβάσεις σε επίπεδο σχεδιασμού (αστικού, πολεοδομικού, χωροταξικού) και αρχιτεκτονικής που θα δώσουν κτίρια υγιή, ενεργειακά και περιβαλλοντικά αποδοτικά, που θα προσφέρουν υψηλή ποιότητα, θαλπωρή και άνετες συνθήκες διαβίωσης. Κτίρια που θα είναι όχι μόνο πιο ελκυστικά αλλά που θα δημιουργούν ένα σύνολο λειτουργικά άρτια και περιβαλλοντικά βιώσιμο που θα συμβάλλει στον περιορισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Περίληψη εισήγησης Στέφανου Μίτμαν με θέμα «Φωτοβολταϊκά Συστήματα: Ενέργεια σε ανθρώπινη κλίμακα»

Η ανθρωπότητα έχει καλλιεργήσει εδώ και χιλιετίες μία πολύ βαθιά σχέση με τον ήλιο, που αποτελεί ίσως το μοναδικό πραγματικά σταθερό σημείο αναφοράς μέσα στο χρόνο. Ταυτόχρονα, ο ήλιος αποτελεί και την μεγαλύτερη πηγή ενέργειας που μπορούμε να αξιοποιήσουμε, αφού κάθε τετραγωνικό μέτρο της επιφάνειας του ηλίου εκπέμπει ενέργεια με ισχύ 64MW. Σχεδόν όλες οι μορφές ενέργειας που καταναλώνει η ανθρωπότητα προ-έχοντα άμεσα ή έμμεσα από την ηλιακή ενέργεια. Τα ξύλα, με τα οποία ήδη οι μακρινοί πρόγονοί μας ζέσταναν τις πρωτόγονες κατοικίες τους και προ-ετοιμάζαν την τροφή τους, δεν είναι τίποτα άλλο από ηλιακή ενέργεια, απο-θηκευμένη πρόχειρα σε μορφή βιομάζας. Κάτι αντίστοιχο μπορούμε να πούμε και για το κάρβουνο, το λιγνίτη, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, μόνο που για την παραγωγή αυτών των πιο πολύπλοκων μορφών υδρογονανθράκων απαιτήθηκε πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα εκατομμυρίων χρόνων και συνθήκες υψηλής πίεσης μέσα στα βάθη της γης. Όμως και η ενέργεια που παράγουμε από την ροή του αέρα και των υδάτων είναι μετασχηματισμένη αστείρευτη ηλιακή ενέργεια που θερμαίνει τα στοιχεία αυτά στον πλανήτη μας και δημιουργεί στην ατμόσφαιρα τον άνεμο και την βροχή που τροφοδοτεί τα ποτάμια με ανανεώσιμη ενέργεια. Ο ήλιος λοιπόν αποτελεί την βασική κινητήρια δύναμη για όλα αυτά τα φαινόμενα. Έχουμε την τύχη να ζούμε στην Ελλάδα που είναι ένας ηλιόλουστος τόπος με εξαιρετικές προϋποθέσεις για την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας. Αυτή η διαδικασία έχει αρχίσει εδώ και 3 δεκαετίες, με την αξιοποίηση της ηλιοθερμικής ενέργειας. Στη Ελλάδα υπάρχουν σήμερα περίπου 1.000.000 ηλιακοί θερμοσίφωνες με μέση επιφάνεια συλλεκτών περίπου 3 τετραγωνικών μέτρων ανά εγκατάσταση, που παράγουν τοπικά, αθόρυβα και χωρίς καμία όχληση, ζεστό νερό, ακριβώς εκεί που χρειάζεται. Χωρίς όλες αυτές τις εγκαταστάσεις, η χώρα μας θα κατανάλωνε πολύ μεγαλύτερες ποσότητες λιγνίτη και άλλων ορυκτών καυσίμων για να λειτουργήσουν οι αντίστοιχοι ηλεκτρικοί θερμοσίφωνες. Στον τομέα αυτό, η Ελλάδα αξιοποιώντας την εξαιρετική ηλιοφάνεια που της χαρίζει η γεωγραφική της θέση, αποτέλεσε ένα πολύ επιτυχημένο παγκόσμιο πρότυπο πράσινης ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος, με σημαντική μείωση των εκπομπών των αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Και επειδή η ενέργεια παράγεται στο σημείο που καταναλώνεται δεν απαιτούνται πολυδάπανες επεκτάσεις και ενισχύσεις του δικτύου μεταφοράς και διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ήλιος δεν μας χαρίζει απλά την ενέργεια, την διανέμει δωρεάν, αξιόπιστα και δημοκρατικά σε κάθε σημείο της χώρας. Με την πρόοδο της τεχνολογίας των φωτοβολταϊκών μπορούμε πλέον να αξιοποιήσουμε την ηλιακή ενέργεια και για την άμεση παραγωγή ηλεκτρισμού από το ηλιακό φως ακριβώς στην ώρα και στην περιοχή, που θα καταναλωθεί η ενέργεια. Στην Ελλάδα αρκούν περίπου 7 τετραγωνικά μέτρα φωτοβολταϊκών στοιχείων για να παράγουμε την ενέργεια που καταναλώνει ο μέσος κάτοικος σε ετήσια βάση. Από πλευράς αρχιτεκτονικού σχεδιασμού λοιπόν, θα πρέπει μόνο να εξασφαλιστούν οι αντίστοιχες ασκίαστες επιφάνειες στην στέγη ή οροφή κάθε κατοικίας για κάθε κάτοικο. Αυτό για μία τετραμελής οικογένεια αντιστοιχεί σε 28 τετραγωνικά μέτρα επιφάνειας Φ/Β συλλεκτών, όταν για δύο θέσεις parking θα πρέπει να δεσμεύσουμε περίπου 50 τετραγωνικά μέτρα επιφάνειας δαπέδου. Για την μέγιστη απόδοση των Φ/Β στοιχείων, η επιφάνειά τους θα πρέπει να έχει κλίση περίπου 20-30 μοιρών και προσανατολισμό προς τον νότο. ενώ οι μικρές αποκλίσεις (5-10 μοίρες ως προς την κλίση ή 20-40 μοίρες ως προς το νότιο προσανατολισμό) από την ιδανική θέση δεν επηρεάζουν σημαντικά την συνολική ετήσια απόδοση του Φ/Β συστήματος. Το νέο νομικό πλαίσιο (ΦΕΚ 1079/Β/04.06.2009) δίνει σημαντικά οικονομικά κίνητρα για την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων ισχύος μέχρι 10kW σε στέγες και οροφές. Ενδεικτικά αναφέρουμε, ότι ένα οικιακό Φ/Β σύστημα ισχύος 5kW κοστίζει περίπου 20.000-25.000 ευρώ και θα δημιουργήσει αφορολόγητα έσοδα περίπου 85.000 ευρώ κατά τα επόμενα 25 χρόνια της λειτουργίας του. Αναλυτικές πληροφορίες μπορεί κανείς να βρει στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Εταιρειών Φωτοβολταϊκών (ΣΕΦ) στη διεύθυνση www.helarco.gr

Περίληψη εισήγησης Κατερίνας Γκόλτσιου με θέμα «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΙ ΚΗΠΟΙ: Η επαναφορά της χαμένης φύσης»

Η ένωση του ανθρώπου με τη φύση έπαιξε βασικό ρόλο σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής του από την αρχαιότητα. Οι αρχαίοι Έλληνες αντικατόπτριζαν την ομορφιά του τοπίου τους στις τέχνες και χρησιμοποιούσαν τους κήπους τόσο για λειτουργικούς όσο και για αισθητικούς σκοπούς. Στις μέρες μας, η αναζήτηση του σύγχρονου ανθρώπου με τη φύση και τις ρίζες του/ μνήμες του διαφαίνεται μέσα από τον σχεδιασμό των κήπων και την επιλογή των φυτών. Μέσα στα γενικότερα πλαίσια της βιοκλιματικής προσέγγισης σχεδιασμού των κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου παρατηρείται μια έντονη στρόφη στο σχεδιασμό μεσογειακών κήπων και στη χρήση φυτών ενδημικών της περιοχής της Μεσογείου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Μεγάλη Βρετανία όπου τα τελευταία χρόνια με την αλλαγή του κλίματος χρησιμοποιεί πολ-λά φυτά της μεσογειακής χλωρίδας στους δημόσιους χώρους των πόλεων της. Από τους βασικότερους στόχους δημιουργίας ενός σύγχρονου Μεσογειακού κήπου είναι η εναρμόνιση του κήπου με το φυσικό τοπίο της περιοχής και η αξιοποίηση της άνυδρης ενδημικής βλάστησης. Συχνά οι μαζικές γραμμικές φυτεύσεις ξηροφυτικών ειδών μπορούν να αντικαταστήσουν μεγάλες επιφάνειες του χλοοτάπητα (βλ. εικ.1). Ενώ, τα καλύτερα αποτελέσματα επιτυγχάνονται με απλότητα (ομαδοποιημένες φυτεύσεις ενός είδους ή μερικά είδη με παρόμοια υφή, μορφή και χρώμα), με περιορισμένη παλέτα των χρωμάτων αντικατοπτρίζοντας το λιτό μεσογειακό το-πίο, με όγκους στρογγυλευμένους, με πολλά αρωμα-τικά φυτά και βότανα (βλ. εικ.2). Η επιτυχής απόδοση ενός Μεσογειακού κήπου έγκειται στην αντίληψη πως οι μεσογειακοί κήποι είναι μικρά «κομμάτια» του με-σογειακού τοπίου που εναρμονίζονται με το περιβάλ-λον, ακολουθούν τις γραμμές, τα χρώματα και τις υφές του. Μέρος όμως της χαμένης φύσης και γενικότερα της δραματικής μείωσης των ελεύθερων επιφανειών του εδάφους και των επιφανειών πρασίνου μπορούν να αποτελέσουν τα πράσινα δώματα/πράσινες στέγες (βλ. εικ.3). Από τα βασικότερα πλεονεκτήματα των φυτεμέ-νων δωμαίων είναι η βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής και του κτιρίου, η ενίσχυση της θερμομό-νωσης και την υγρομόνωσης του κτιρίου, η προστα-σία των υποκείμενων μονωτικών μεμβρανών από τις φθορές που θα προκαλούσε η έκθεσή τους στον ήλιο, στην υπεριώδη ακτινοβολία και στις μεγάλες αυξημει-ώσεις της θερμοκρασίας, η μείωση της ηχορύπανσης, της σκόνης και το νέφους, η δημιουργία φυσικού περιβάλλοντος για ζώα και φυτά, η λειτουργική και αισθητική αναβάθμιση των κτιρίων και η διαχείριση των όμβριων υδάτων. Απαραίτητη προϋπόθεση για την σωστή λειτουργία ενός πράσινου δώματος είναι η

πολυεπίπεδη δια-στρωμάτωση η οποία αποτελείται από το φυτικό υλι-κό, το υπόστρωμα ανάπτυξης των φυτών, το διηθητικό φύλλο, το αποστραγγιστικό στοιχείο, το υπόστρωμα συγκράτησης υγρασίας και προστασίας της μόνωσης, τη μεμβράνη ελέγχου ανάπτυξης ριζικού συστήματος, και τη στρώση υγρομόνωσης και θερμομόνωσης του κτιρίου. Από τους τρεις τύπους φυτεμένου δώματος (εντα-πικός, ημιενταπικός και εκταπικός), ο εκταπικός προ-τινείται στα πλαίσια μιας οικολογικής προσέγγισης και δύναται να συνδυαστεί με την ανακύκλωση του νερού, την αποθήκευση νερού, την ηλιακή και αιολική ενέργεια που είναι σε αφθονία στο δώμα. Ο συ-γκεκριμένος τύπος μπορεί να συνδυαστεί και με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, προστατεύοντας το δώμα από την άμεση ηλιακή ακτινοβολία, μειώνοντας σημαντικά τα φορτία για δροσισμό και για θέρμανση (βλ. εικ.4). Στην Ελλάδα η δημιουργία φυτεμένων δωμάτων βρίσκεται στα σπάργανα αλλά η εξέλιξη της είναι ενθαρρυντική, δηλώνοντας την επιθυμία των κατοίκων των πόλεων να επαναφέρουν την χαμένη φύση στα «ύψη». Εν αντιθέσει με την Ελλάδα, χώρες όπως η Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία, Αμερική, κλπ, υιοθετούν με μεγάλη επιτυχία και φαντασία το σχεδιασμό φυτε-μένων δωμάτων αποδεικνύοντας πως η επαναφορά της χαμένης φύσης μπορεί να βοηθήσει στην βιώσιμη ανάπτυξη, στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, στην ποιοτική αναβάθμιση των αστικών κέντρων και στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων.

Περίληψη εισήγησης Λένας Λαμπροπούλου με θέμα «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ – Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η προστασία του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου βρίσκονται σήμερα στο επίκεντρο της Ευρωπαϊκής αλλά και της Διεθνούς πολιτικής. Είναι γνωστό ότι το φαινόμενο του θερμοκηπίου οφείλεται στην υπερκατανάλωση ενέργειας και στην παραγωγή της από συμβατικά καύσιμα. Πρωταρχικό μέτρο για την αντιμετώπιση του φαινομένου αποτελεί η ορθολογική χρήση και η εξοικονόμηση ενέργειας. Στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Δίκαιο υπάρχει ένα πυκνό πλαίσιο Οδηγιών και Κανονισμών, μεταξύ των οποίων η 'Οδηγία 2002/91/ΕΚ για την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων'. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων αποτελεί πρώτη προτεραιότητα και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι ιδιαίτερα αυστηρή ως προς την εφαρμογή της, δεδομένου ότι ο κτιριακός τομέας είναι ο μεγαλύτερος καταναλωτής ενέργειας (σε ευρωπαϊκό επίπεδο, 40% της παραγόμενης ενέργειας καταναλώνεται στα κτίρια) αλλά και ο μεγαλύτερος ρυπαντής του περιβάλλοντος (ευθύνεται για το ~40% των εκπομπών CO₂). Η Οδηγία υποχρεώνει τις χώρες-Μέλη να θεσπίσουν όρια ενεργειακής κατανάλωσης στα κτίρια, μεθοδολογία υπολογισμού της ενεργειακής απόδοσης, διαδικασίες επιθεώρησης – πιστοποίησης κτιρίων και τακτικές επιθεωρήσεις των εγκαταστάσεων θέρμανσης και κλιματισμού. Η καταληκτική ημερομηνία για την υιοθέτηση της Οδηγίας από τις χώρες-Μέλη ήταν η 4η Ιανουαρίου 2006. Ειδικά για την προετοιμασία των υποδομών για τις επιθεωρήσεις και την πιστοποίηση των κτιρίων, οι χώρες είχαν δικαίωμα παράτασης έως την 4η Ιανουαρίου 2009. Η Ελλάδα έκανε χρήση του δικαιώματος. Ωστόσο, στις 27 Ιουνίου 2007, παραπέμφθηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την καθυστέρηση της ως προς την ένταξη της Οδηγίας στο θεσμικό πλαίσιο. Η χώρα εναρμόνισθη το Μάιο του 2008 με το Νόμο 3661 (ΦΕΚ 89, 19 Μαΐου 2008) – 'Μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων'. Ο Ν. 3661 προβλέπει την έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης – ΚΕΝΑΚ (άρθρο 6), με τον οποίο θα καθορίζονται η μεθοδολογία υπολογισμού ενεργειακής απόδοσης, τα όρια ενεργειακής κατανάλωσης κτιρίων, οι διαδικασίες επιθεώρησης και ενεργειακής Πιστοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 4, όλα τα νέα κτίρια αλλά και τα 'ριζικά ανακαινιζόμενα' θα υποβάλλουν στην πολεοδομία μελέτη ενεργειακής απόδοσης, η οποία θα τεκμηριώνει ότι το κτίριο ικανοποιεί τις απαιτήσεις του Κανονισμού. Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής / ανακατασκευής ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να ζητήσει την έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, από Ενεργειακό Επιθεωρητή (άρθρο 6). Η διαδικασία επιθεώρησης, τα προσόντα των Επιθεωρητών, οι αμοιβές των επιθεωρήσεων θα καθορίζονται στον Κανονισμό. Το Οκτώβριο του 2008, υποβλήθηκε στο ΥΠΑΝ σχέδιο Κανονισμού το οποίο δόθηκε σε Δημόσια Διαβούλευση και οριστικοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 2009. Αφού υπεγράφη από το ΥΠΑΝ εστάλη στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ προς υπογραφή (Κοινή Υπουργική Απόφαση – ΚΥΑ), αλλά δεν έγινε αποδεκτό. Στη συνέχεια, λόγω της αλλαγής της ηγεσίας των αρμόδιων Υπουργείων, το Σχέδιο ΚΕΝΑΚ επανεξετάζεται από το νέο Υπουργείο (ΥΠΕΚΑ) και αναμένεται να βγει σύντομα σε δημόσια διαβούλευση.

Περίληψη εισήγησης Δρ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΛΥΡΟΥΔΙΑ με θέμα «ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ ΕΠΙΛΟΓΗ – ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΗ – ΜΕΤΑΛΛΑΞΗ»

Δεν είναι χαμένη στο παρελθόν η ταύτιση του αλουμινίου με το φτηνό και κακό συρόμενο παράθυρο, με την ψυχρή «τενεκεδένια» εμφάνιση, που όμως ήδη από τότε γλίτωνε τον ιδιοκτήτη από την συντήρηση και την ευπάθεια του ξύλου, που απαιτούσε συνεχή φροντίδα, ειδικά στις παραθαλάσσιες περιοχές όπου οι συνθήκες ήταν ιδιαίτερα σκληρές. Συμβολικά το αλουμίνιο συνεχίζει να εκφράζει τον βαρβαρισμό της άρνησης του ιστορικού χώρου. Αργά, αλλά σταθερά όμως, μπαίνει στην έντεχνη μορφολογία με διάθεση κλιματολογικού σχεδιασμού σκίασης και περσιδωτής πλαστικοποίησης της όψης. Ακόμα υπάρχει πεδίο αναζήτησης για τις εφαρμογές του αλουμινίου στον προστατευόμενο ιστορικό χώρο. Σήμερα, το αλουμίνιο- σαν παράθυρο, σαν επένδυση, σαν πέτασμα, σαν λαμαρίνα- μετέχει, ως κύριος εταίρος, στην αναζήτηση και σχεδιασμό της βέλτιστης λύσης, που οφείλουμε εμείς οι αρχιτέκτονες να προτείνουμε στον πελάτη μας και στην κοινωνία. Είναι ένα θαυμάσιο υλικό που το βρίσκουμε από extreme design σε ρούχα μέχρι κάθε μορφής διατομές διέλασης και πάσης φύσεως λαμαρίνες και ειδικά τεμάχια. Περαιτέρω, τίθεται το θέμα της διασφάλισης της ποιότητας αλλά και της συνεργασίας των ειδικοτήτων, από τον τοποποιομένο σχεδιασμό και τη σύνθεση των νέων διατομών μέχρι τον τελευταίο τεχνίτη τοποθέτησης και συναρμολόγησης. Τα παραπάνω αποτελούν μια αλυσίδα που οφείλουμε να φροντίσουμε να εξασφαλίσει τη μέγιστη εξειδίκευση, ώστε να μην παρα-δίδονται τα υψηλού επιπέδου προφίλ στα χέρια εμπειρικών κατασκευαστών και να κακοποιούνται από ανεκπαίδευτους τεχνίτες. Όσο και αν μπορεί να ισχυρισθεί κανείς ότι η διαμορφωμένη «ελληνική» πραγματικότητα εκφράζεται από τη μετριότητα στην τεχνολογία της κατασκευής, ποτέ δεν είναι αργά να απαιτήσουμε από κοινού την εκπαίδευση και την πιστοποίηση σε όσο το δυνατόν ευρύτερο πεδίο της οικοδομικής δραστηριότητας.

Διάλογος με την Ιστορία:

Οι σύγχρονες χρήσεις του αλουμινίου έρχονται να καταλάβουν ένα σημαντικό μερίδιο της ενεργειακής αγοράς. Μέσω των παραθύρων, των προσόψεων, των conservatories, των κραμάτων που εξελίσσονται αλλά και των μικτών διατομών, το αλουμίνιο με τους ενεργειακούς υαλοπίνακες τείνουν να αποτελέσουν το περιβλήμα της ζωής εντός του κελύφους. Με τους ενεργειακούς υαλοπίνακες, το αλουμίνιο υποχρεούται σε αναποφαικτική αρμονική συνύπαρξη. Η επιτυχία του «ζεύγους» αυτού δεν είναι -όπως συμβαίνει στη ζωή- ανεξαρτησία γεγονότος. Είναι παράλληλοι βίοι σε αντίστοιχη ποιότητα. Μια καλής ποιότητας μικτή διατομή αλουμινίου με θερμοδιακοπή, σε συνδυασμό με έναν αντίστοιχης ποιότητας υαλοπίνακα, με σωστή συναρμολόγηση, βαφή και τοποθέτηση, εξασφαλίζουν ένα μεγάλο μέρος της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιρίου. Εικαστικά και σχεδιαστικά, το αλουμίνιο μετέχει στο μπαρόκ και την υπερβολή και εκεί που όλοι πιστεύουν ότι επίκειται καλλιτεχνικό αδιέξοδο, όπως πάντα η τέχνη δίδει νέες διεξόδους στην ανθρώπινη σκέψη και ευκαιρία για μια επόμενη προσπάθεια. Έτσι, διασώζεται η ελπίδα για τις νεότερες γενιές, που παλεύουν να επιτύχουν την απόλυτη γνώση και την νέα προσέγγιση στο φιλοσοφικό ερώτημα της ανθρώπινης δημιουργικότητας, που άλλοι το λένε χάρισμα και άλλοι κατάρα για την επιβίωση του πλανήτη. Ο άνθρωπος χτίζει και ερευνά μερικά εκατοντάδες χρόνια, η φύση όμως χτίζεται και εξελίσσεται μερικά εκατομμύρια χρόνια. Έτσι, δοκιμάζοντας τον εαυτό της, η φύση παράγει και αναπαράγει προσεγγίζοντας το καλύτερο και απορρίπτοντας το ασθενέστερο και αποτυχημένο. Οι κατασκευές νέας γενιάς θα κινηθούν προς την αναπαραγωγή των προτύπων που πέτυχαν ή επεβλήθησαν μέχρι σήμερα. Η προσεχής 30ετία προορίζεται να ασκήσει την αρχιτεκτονική με τους ακόλουθους 2 περιορισμούς:

- Την περιβαλλοντική υποβάθμιση.
- Την κλιματική αλλαγή και

Η βιομηχανία αλουμινίου προσφέρει σοβαρές λύσεις στη σύγχρονη βιοοικονομική οπτική του δημιουργικού επαγγελματία, στο κοινωνικό όραμα για μια πράσινη αρχιτεκτονική, σεβόμενη τα δεδομένα για την κλιματική αλλαγή και την περιβαλλοντική υποβάθμιση. Το αλουμίνιο προσφέρει ταχύτητα, ακρίβεια, αντοχή, ελεγχόμενη ανοχή, επαρκή προτυποποίηση στην παραγωγή, επεξεργασία, τοποθέτηση και ενεργειακή απόδοση και χρήση. Όχι στον πρωτογονισμό του '60-'70. Η παρούσα συγκυρία της βαθιάς οικονομικής κρίσης οδηγεί τους αρχιτέκτονες να απαιτούν από τους πολιτικούς τη διασφάλιση της ποιότητας και την αειφορία του χτισμένου περιβάλλοντος, στο οποίο οι ευρωπαϊκοί πολίτες ζουν, εργάζονται και διασκεδάζουν. Οι αρχιτέκτονες θεωρούν ότι είναι μοναδική ευκαιρία σε όλα τα επίπεδα να συμμετάσχουν ενεργά στο σχεδιασμό της ενεργειακής επάρκειας των υφιστάμενων κτιρίων, στην ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας εναλλακτικών σχεδίων ενέργειας και στην ανανέωση και ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιριακών συγκροτημάτων αλλά και των υποδομών. Είναι προφανές ότι αυτό θα δημιουργήσει σημαντικές ευκαιρίες απασχόλησης, ταυτόχρονα με την αναζήτηση μιας καλύτερης ποιότητας για το ανθρωπογενές περιβάλλον. Υπό αυτή την έννοια, το αλουμίνιο είναι ένας από τους σημαντικότερους «παίκτες» στην απόπειρα για έξοδο από την οικονομική κρίση. Η κλιματική αλλαγή θα είναι για τον σύγχρονο άνθρωπο η «οργή θεού της παλαιάς διαθήκης». Μέχρι να ολοκληρωθεί ο ιστορικός κύκλος, κανείς δεν θα γνωρίζει με βεβαιότητα αν βιώνουμε μια περιοδικότητα ή πλησιάζουμε το τέλος του κόσμου. Η ανθρωπότητα όμως δείχνει να συσπειρώνεται, αναζητώντας τη μείωση των εκπομπών και το σεβασμό προς το περιβάλλον, με όχημα όμως την υψηλή τεχνολογία (Α.Π.Ε.) και όχι την επιστροφή στη φύση και στον πρωτογονισμό. Περαιτέρω, η αρχιτεκτονική θα ακολουθήσει την εξέλιξη της γενικότερης επιστημονικής πορείας. Η παραμετρική αρχιτεκτονική, τα έξυπνα σπίτια και η μείωση των εκπομπών, θα είναι οι πυλώνες του μέλλοντος των κατασκευών.

Παράδειγμα παραμετρικής αρχιτεκτονικής:

Αν υποθέσουμε ότι το γυαλί και το αλουμίνιο μπορούν να σχηματίσουν οποιαδήποτε επιφάνεια, τότε αποτελούν ένα πρώτης τάξεως συνδυασμό για σύν-θεση πολύπλοκων επιφανειών, που πα-ράγονται από αναγκαιότητα ή επίδειξη σχεδιαστικής και υπολογιστικής δεινότη-τας, με χρήση σύγχρονων υπολογιστικών εργαλείων. Ένα κτίριο σταθερού όγκου πρέπει να εμφανίσει την ελάχιστη αντίστα-ση στην ανεμοπίεση και τη μέγιστη ηλι-ο-συλλογή. Δεδομένων των οικοδομικών περιορισμών ώστε να είναι χρηστικό, ο στόχος που εκφράζει αντικειμενικά το ζητούμενο, είναι ένα πρόβλημα που έχει άπειρες λύσεις. Οι βέλτιστες όμως λύσεις δεν προσεγγίζονται χωρίς τη χρήση Η/Υ που θα προσομοιώσει τη γενετική διαδικασία, παράγοντας ομάδες αποδεκτών λύσεων, και εξελισσόντάς τις μέσα από υπολογιστικές διαδικασίες προς ολοένα καλύτερες, όπως ακριβώς στη φύση ο ελέφαντας εξελίχθηκε από το μαμούθ και η πολιική από την καφέ αρκούδα, με στόχο να προσαρμοστούν καλύτερα (δηλαδή να έχουν τη δυνατότητα να επιβιώσουν) στο περιβάλλον τους. Η διαδικασία αυτή στους Η/Υ προσομοιάζει μαθηματικά τη «βιολογική/γενετική» εξέλιξη και ακολουθεί «βιολογικά» εμπνευσμένη ορολογία. Σήμερα αποτελεί ένα από τα πιο διαδεδομένα «ερ-γαλεία» τεχνητής νοημοσύνης, με ολοένα αυξανόμενο πεδίο εφαρμογών, που εκτείνονται από το σχεδιασμό αεροπλάνων (έτσι ξεκίνησε στη δεκαετία του '60 από τη Γερμανία), μέχρι το σχεδιασμό αυτοκι-νήτων, εξαρτημάτων, δικτύων υποδομής, ακόμα και συστημάτων διαχείρισης απορ-ριμμάτων. Το κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των εφαρμογών είναι ότι πρόκειται για πολυ-παραμετρικά, πολύπλοκα προ-βλήματα, που δεν έχουν εύκολη εμπειρική λύση «με το μάτι» ή με κλασσικές μαθηματικές εξισώσεις. Οι πολυ-παραμετρικοί «γενετικοί» και «εξελικτικοί» αλγόριθμοι (έτσι ονομάζονται «επίσημα») ξεκινούν με «τυχαίους» συνδυασμούς παραμέ-τρων (π.χ. μήκος, πλάτος, ύψος), που ονομάζονται «μεταβλητές απόφασης». Ξεκινούν τυχαία, για παράδειγμα με ένα «πληθυσμό» εκατό πιθανών λύσεων/ συνδυασμών των μεταβλητών. Από αυτές παράγουν τις επόμενες εκατό (δηλαδή την επόμενη «γενεά» λύσεων) με αριθμητικές διαδικασίες που αναπέμπουν στη θεωρία της εξέλιξης των ειδών, συγκρίνοντας τις παραγόμενες πιθανές λύσεις κάθε γενεάς μεταξύ τους: Επιλογή (επιβίωση του καλύ-τερου/ ισχυρότερου- θάνατος/ κατάργηση των χειρότερων/ ασθενέστερων λύσεων), όπου οι χειρότερες ως προς τον «στόχο» λύσεις πετούνται (πεθαίνουν) και οι καλύ-τερες, που τηρούν τους περιορισμούς του προβλήματος και προσεγγίζουν το στόχο καλύτερα «επιβιώνουν», διασταύρωση (αναπαραγωγή με συνδυασμό καλών λύ-σεων της προηγούμενης γενεάς που επιβί-ωσαν της διαδικασίας επιλογής) και μετάλ-λαξη (τυχαία/απότομη μεταβολή μερικών παραμέτρων, μήπως προκύψει κάτι καλύτερο-αν όχι, δεν πειράζει, η λύση θα «πε-θάνει» σύντομα, στην επόμενη διαδικασία επιλογής). Η διαδικασία επαναλαμβάνεται για πολλές εκατοντάδες (ή και χιλιάδες) κύκλους (γενεές), μέχρι να προκύψει η καλύτερη («βέλτιστη») γενετικά λύση. Οι μορφές που παράγονται από τέτοιες υπολογιστικές διαδικασίες, αναπέμπουν στα ελαφρά αλουμινένια πετάσματα με πολύπλοκες καμπύλες και επιφάνειες που προορίζονται να συνδυάζουν σχεδιασμό και χρήση αλλά και συμβολισμό μιας κοινωνίας που εξελίσσεται.

Έξυπνες διαδικασίες:

Με δυο λόγια, ένα έξυπνο σπίτι ενσω-ματώνει τεχνητή νοημοσύνη στη λειτουργία του. Αυτό σημαίνει ότι η υπολογιστι-κή τεχνική παρακολουθεί τις συνθήκες των κατοίκων- χρηστών και διδάσκειται. Επίσης, παρακολουθεί τις κλιματολογικές συνθήκες προσαρμόζοντας τις συνθήκες φωτισμού, ηλιασμού και ενεργειακής κατανάλωσης στα επίπεδα της άνεσης που απαιτούνται για την καλύτερη διάβρωση και για την αποδοτικότερη άσκηση δραστηριοτήτων στους επαγγελματικούς χώρους. Η ακραία μορφή του έξυπνου σπιτιού παρουσιάζεται στην λογοτεχνική βιβλιογραφία, όπου ο ηλεκτρονικός εγκέφαλος επεμβαίνει ακόμα και στην προσωπική ζωή των χρηστών και αυτονομείται καταστρατηγώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εντούτοις, η ανθρωπινή σκέψη και τεχνολογία αναζητά λύσεις και λόγους ύπαρξης μέσα από την ακρίβεια των υπολογισμών και την πολυπλοκότητα των μαθηματικών μοντέλων. Η τεχνολογία που αφομοιώνει η κοινωνία σήμερα είναι σημαντική και το αλουμίνιο, υπό τις διάφορες μορφές του (ανοιγόμενα, πτυσσόμενα προβαλλόμενα, παράθυρα, χωρίσματα, πετάσμα, περσίδες, πλαίσια κ.λ.π.), είναι αναμφισβήτητος συνέταρος στην κατα-σκευή και τη λειτουργία των «έξυπνων» διαδικασιών, ως εύκαμπτο, ελαφρύ και ελεγχόμενης αντοχής υλικό.

Μείωση των εκπομπών- Βίβλος πράσινης αρχιτεκτονικής- Οικολογικό σπίτι:

Το τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο που αναφέρθηκε προηγουμένως, αποτελεί την αναπτυξιακή διαδρομή που προδιαγράφεται στην παγκόσμια αγορά σαν πράσινη διαδρομή της τεχνολογίας. Η πολεοδομική εξέλιξη ακολουθεί κύκλους. Υπολογίζεται ότι, σε καιρό ειρήνης, η εξέλιξη ακολουθεί 30ετείς κύκλους. Έχοντας η κοινωνία αφο-μοιώσει την προστασία των μνημείων και το πάντρεμα του τουρισμού με την πόλη αξιοθέατο, είναι λογικό να υποθέσουμε ότι ξεκινά ο κύκλος της λεγόμενης πράσινης αρχιτεκτονικής-τεχνολογίας. Στα καθ' ημάς, στην προσπάθεια διαμόρφωσης μιας εθνικής πολιτικής για τον ενεργειακό σχεδιασμό, την αειφόρο ανάπτυξη και την εξοικονόμηση ενέργειας μέσω του αρχιτε-κτονικού σχεδιασμού, ο ΣΑΔΑΣ- ΠΕΑ προτίθεται να συντονίσει δράσεις υποστήριξης-προώθησης μέτρων για την εφαρμογή της Οδηγίας 2002/91/ΕΚ για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα των κτιρίων και του Νόμου 3661/2008 με τον οποίο ενσωματώθηκε η Οδηγία στην Ελληνική νομοθεσία, σε συνεργασία με άλλους φορείς.

A-10-3. Μελέτες - Έρευνες:

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα «Μελέτη προσεισμικής ενίσχυσης του Σχολικού Συγκροτήματος των ΕΠΑΛ/ΤΕΕ του Δήμου Τρίπολης στα πλαίσια του προγράμματος του ΕΠΑΝΤΥΚ»

Η Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε την 26/3/08 από 4 μέλη.

Αντικείμενο μελέτης καθορίζεται η εκπόνηση προμελέτης προσεισμικής ενίσχυσης του Σχολικού κτιριακού συγκροτήματος των ΕΠΑΛ/ΤΕΕ του Δήμου Τρίπολης.

Παρέδωσε πόρισμα.

A-11. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

A-11-1. Παρεμβάσεις:

Π.Δ για τα επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων ΤΕΙ του κατασκευαστικού τομέα Επιστολή στην Υπουργό Παιδείας κ. Γιαννάκου

κ. Υπουργέ,

Η Δ.Ε του τμήματός μας κατά την συνεδρίασή της την 25-9-06 ασχολήθηκε με το προωθούμενο Π.Δ για τα επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων ΤΕΙ του κατασκευαστικού τομέα και κατέληξε ως εξής:

Από το 1960 υπάρχει ένας αγώνας των αποφοίτων υπομηχανικών, ΚΑΤΕΕ, ΤΕΙ να αναρριχηθούν και αποκτήσουν επαγγελματικά δικαιώματα όχι με αύξηση των γνώσεων τους αλλά με παροχή τους δια Προεδρικών Διαταγμάτων. Αυτονόητο βέβαια είναι ότι οι γνώσεις αποκτώνται μέσα στις αιθουσές διδασκαλίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και όχι στους διαδρόμους των Υπουργείων μέσω πελατειακών και ψηφοθηρικών διασυνδέσεων.

Χρόνια πολλά τα Πολυτεχνεία και το ΤΕΕ φωνάζουν και λένε ότι αν η Πολιτεία έχει ανάγκη περισσότερων Μηχανικών να ιδρύσει περισσότερα Πολυτεχνεία. Προτείνει να μετατραπούν τα υπάρχοντα ΤΕΙ πολυτεχνικού κατασκευαστικού κύκλου σε Πολυτεχνεία και να ακολουθήσουν το ίδιο πρόγραμμα σπουδών των Πολυτεχνείων. Οι διδάσκοντες να έχουν τα ίδια προσόντα και τίτλους με των πολυτεχνείων έτσι ώστε οι εξερχόμενοι να έχουν εκείνες τις γνώσεις που είναι τελείως απαραίτητες προκειμένου να έχουμε ασφάλεια στις κατασκευές.

Η χώρα μας μία τόσο σεισμιογενής χώρα υποχρεούται να κατασκευάζει αντισεισμικές κατασκευές.

Η αντισεισμική δόμηση σώζει ζωές. Ποιος όμως θα ασχοληθεί με τις αντισεισμικές κατασκευές; Αυτοί που έχουν διδαχθεί αυτό το αντικείμενο και το γνωρίζουν. Και αυτοί είναι μόνο οι διπλωματούχοι Μηχανικοί των Πολυτεχνείων.

Έρχεται σήμερα η Πολιτεία και προωθεί ένα Π.Δ που στην ουσία εξομοιώνει αποφοίτους Διπλ. Μηχανικούς των Πολυτεχνείων με τους αποφοίτους ΤΕΙ. Έτσι αντιφάσκει η κυβέρνηση με τον εαυτό της. Από την μία μεριά απαιτεί την βάση του 10 για εισαγωγή στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα προκειμένου να αναβαθμίσει την εκπαίδευση και από την άλλη παίρνει όλους τους αποφοίτους ΤΕΙ –ΚΑΤΕΕ κ.λ.π. σαράντα ετών που έμπαιναν στις σχολές με 2 και 3 βαθμολογία (έχουμε σχετικά στοιχεία) και τους αφήνει ελεύθερους να μελετούν και να υπογράφουν πολυκατοικίες με ποιες γνώσεις; Αλήθεια δεν αισθάνεσθε κάποια ενοχή απέναντι στους ανυποψίαστους πολίτες;

Πρόσφατα εξομοίωσε και απένειμε από το παράθυρο τίτλους σπουδών σε παλαιούς εργοδηγούς ονομάζοντάς τους τεχνολόγους Μηχανικούς. Άρα και αυτοί θα είναι με το προωθούμενο Π.Δ Πολ/κοί Μηχ/κοί. Προς την ίδια κατεύθυνση προωθούνται και τα ΙΕΚ. Πρόκειται για εγκληματικές και ποινικές πιστεύουμε κινήσεις με μόνο σκοπό την ψηφοθηρική πελατεία. Πριν από λίγα χρόνια πρόεδρος ΤΕΙ εξεβίαζε σε προεκλογική συνέντευξη την πολιτεία «Είμαστε 225.000 ψήφοι και αν δεν μας κάνουν ανώτατα

εκπαιδευτικά ιδρύματα θα χάσουν τις εκλογές. Και έγιναν σε μία νύχτα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στα χαρτιά.

Τα ίδια και χειρότερα ισχύουν για όλους αυτούς που παίρνουν έναν τίτλο σπουδών σε ιδιωτικά κολλέγια και μετά από τρία χρόνια απαιτούν να έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους αποφοίτους των Πολυτεχνείων.

κ. Υπουργέ

Για την Δ.Ε ΤΕΕ Πελ/σου οι σπουδαστές των ΤΕΙ κατασκευαστικού τομέα και βέβαια μετά από τριετίς σπουδές έχουν και δικαιούνται ορισμένα επαγγελματικά δικαιώματα ανάλογα με τα έτη σπουδών και τις γνώσεις τους. Να τα αποκτήσουν. Μην προκαλείτε όμως τους διπλωματούχους Μηχανικούς των Πολυτεχνείων με πενταετίς σπουδές προσπαθώντας να τους εξομοιώσετε με τους τεχνολόγους.

Η αγορά χρειάζεται διαβάθμιση τεχνικών κατωτέρας-ανωτέρας και ανωτάτης εκπαίδευσης. Πρέπει να γνωρίζετε βέβαια ότι έχουμε τριπλάσιο αριθμό Μηχανικών από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το κράτος απαιτεί να το σέβεται ο πολίτης Το ίδιο όμως θα πρέπει το κράτος να σέβεται και τον μόχθο τις δαπάνες και τις επιστημονικές γνώσεις των ειδικών.

Παρόμοιο Π.Δ. που είχε υπογραφεί από τον τότε Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Λαλιώτη κατέπεσε στο Συμβούλιο της Επικρατείας μετά από αγώνες 10 ετών.

Τι γίνεται με τα κτίσματα που έχουν υπογράψει στο ενδιάμεσο οι μη έχοντες δικαίωμα τεχνολόγοι; Προφανώς είναι αυθαίρετα.

Και όμως σήμερα η κυβέρνηση προωθεί πιο προωθημένο και πιο βολικό για τους τεχνολόγους Π.Δ. Θα έχει φαίνεται μεγαλύτερη ανάγκη πελατειακών σχέσεων. Και αυτό το Π.Δ. αν προχωρήσει πάλι θα καταπέσει στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Επιστολή διαμαρτυρίας προς τους υπουργούς Παιδείας και ΠΕΧΩΔΕ Το ΤΕΕ Πελοποννήσου αντιδρά στο νομοσχέδιο «για τη ρύθμιση θεμάτων του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις»

Κύριε υπουργέ

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Πελοποννήσου, εκφράζει την έντονη δυσανεμία του αναφορικά με το νομοσχέδιο που αφορά τη «Ρύθμιση θεμάτων του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις». Το υπόψη σχέδιο νόμου που πρόκειται να συζητηθεί στο θερινό τμήμα της Βουλής, θεωρούμε ότι συνιστά μία αποσπασματική παρέμβαση του ΥΠΕΠΘ σε επιμέρους θέματα λειτουργίας των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ. Επιχειρεί για μία ακόμη φορά μία στρατηγικού χαρακτήρα παρέμβαση στη δομή της Ανώτατης Εκπαίδευσης συνεχίζοντας την προσπάθεια που ξεκίνησε το 1999-2000 για την

κατ' απονομή «Ανωτατοποίηση των ΤΕΙ» και αναλαμβάνει την ευθύνη για την απώλεια και αυτής της ευκαιρίας ουσιαστικής αναβάθμισης των ΤΕΙ καθώς και του συνόλου της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Επισημαίνουμε ενδεικτικά και μόνο δύο από τα σημεία στα οποία πάσχει τα μέγιστα το συγκεκριμένο Ν/Σ: άρθρο 18: Η διάταξη αυτή παρακάμπτει τον υφιστάμενο, σήμερα, έλεγχο των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων ΤΕΙ από τα, κατά περίπτωση, συναρμόδια υπουργεία, ενώ αφαιρεί τόσο από τα Πανεπιστήμια, όσο και από τους εμπλεκόμενους επιστημονικούς φορείς το δικαίωμα έκφρασης γνώμης. Τα επαγγελματικά δικαιώματα χορηγούνται και καθορίζονται από τους Επιστημονικούς Φορείς όπως το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, οι οποίοι είναι σε θέση να ελέγχουν και να πιστοποιούν τα προσόντα για την άσκηση επαγγέλματος, να επιβάλλουν Πειθαρχικό έλεγχο στα μέλη τους και να διαβαθμίζουν τα προσόντα των μελών τους.

άρθρο 19: Με το άρθρο αυτό θεσμοθετείται η δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ ομοειδών Τμημάτων Πανεπιστημίων και ΤΕΙ για την από κοινού διοργάνωση και διεξαγωγή συστατικών στοιχείων του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, μεταξύ των εμπλεκόμενων ιδρυμάτων. Η σκοπιμότητα της ρύθμισης αυτής παραμένει δυσδιάκριτη, ιδίως επειδή περιορίζεται στη σύναψη προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ Τμημάτων ιδρυμάτων διαφορετικών τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης, δηλαδή της πανεπιστημιακής και της τεχνολογικής. Παράλληλα ανοίγει νέα μέτωπα αντιπαράθεσης Πανεπιστημίων – ΤΕΙ και των αποφοίτων τους και καθιστά διάτρητα τα διπλώματα των Πολυτεχνικών Σχολών πενταετών σπουδών που δεν μπορούν να ισοτιμηθούν με τα πτυχία ΤΕΙ διάρκειας τριών ετών.

Κύριε Υπουργέ,

Οφείλουμε να τονίσουμε ότι οι ρόλοι των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ είναι και πρέπει να παραμείνουν απολύτως διακριτοί. Τα μεν Πανεπιστήμια έχουν ως στόχο την επιστημονική έρευνα με την παραγωγή νέας γνώσης και την εκπαίδευση των επιστημόνων, τα δε ΤΕΙ την εκπαίδευση τεχνολόγων και τεχνιτών και την τεχνολογική έρευνα. Πιστεύουμε ότι τόσο ο Πανεπιστημιακός φορέας όσο και ο Τεχνολογικός τομέας πρέπει να διασφαλίσουν τους σαφείς και διακριτούς στόχους τους με σκοπό την αναβάθμιση του επιπέδου Ανώτατης Παιδείας και της ποιότητας παραγωγής του Τεχνικού Έργου στη χώρα μας που είναι κεφαλαιώδους σημασίας για το συμφέρον της κοινωνίας και την πρόοδο του τόπου μας. Φρονούμε ότι το υπό ψήφιση Ν/Σ αντιστρατεύεται τα ανωτέρω, εντείνει τα αρνητικά ζητήματα, οξύνει τα προβλήματα και κανένα κρίσιμο θέμα δεν επιλύει.

Κύριε Υπουργέ,

Κατόπιν αυτών ζητάμε την άμεση απόσυρση του Ν/Σ, τη μετάθεση της συζήτησής του στην ολομέλεια της Βουλής αφού προηγηθεί φυσικά ο απαιτούμενος, για τόσο σοβαρά θέματα Παιδείας, εκτενής διάλογος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αναγνώριση των διπλωμάτων πενταετούς φοίτησης Ελληνικών Πολυτεχνικών Σχολών ως ισοδύναμων με την στάθμη Μάστερ του Ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ

Αναφορικά με το Σχέδιο Νόμου με θέμα : «Ρύθμιση θεμάτων του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», που συζητείται την τελευταία εβδομάδα του Αυγούστου στο Β΄ θερινό Τμήμα της Βουλής, έχουμε εκφράσει ήδη την έντονη αντίδρασή μας με την υπ' αριθμ. 1506/21.7.2009 επιστολή μας.

Για άλλη μια φορά οφείλουμε να τονίσουμε ότι οι ρόλοι των Πανεπιστημίων και των ΤΕΙ είναι και πρέπει να παραμείνουν απολύτως διακριτοί. Τα μεν Πανεπιστήμια έχουν ως στόχο την επιστημονική έρευνα με την παραγωγή νέας γνώσης και την εκπαίδευση των επιστημόνων, τα δε ΤΕΙ την εκπαίδευση τεχνολόγων και τεχνιτών και την τεχνολογική έρευνα.

Πιστεύουμε ότι τόσο ο Πανεπιστημιακός φορέας όσο και ο Τεχνολογικός τομέας πρέπει να διασφαλίσουν τους σαφείς και διακριτούς στόχους τους με σκοπό την αναβάθμιση του επιπέδου Ανώτατης Παιδείας και της ποιότητας παραγωγής του Τεχνικού Έργου στη χώρα μας που είναι κεφαλαιώδους σημασίας για το συμφέρον της κοινωνίας και την πρόοδο του τόπου μας. Φρονούμε ότι το υπό ψήφιση Ν/Σ αντιστρατεύεται τα ανωτέρω, εντείνει τα αρνητικά ζητήματα, οξύνει τα προβλήματα και κανένα κρίσιμο θέμα δεν επιλύει.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ

Βρίσκουμε θετική την τροπολογία η οποία αφορά την αναγνώριση των Διπλωμάτων 5/ετους φοίτησης Ελληνικών Πολυτεχνικών Σχολών ως ισοδύναμων με την στάθμη Μάστερ του Ενιαίου Ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης, όπως αυτή προωθείται και την οποία πρόκειται να εισηγηθείτε κατά τη συζήτηση του ανωτέρω Ν/Σ και ζητάμε την υπερψήφιση αυτής και μόνον αυτής από τη Βουλή. Η θεσμοθέτηση αυτής της αντιστοιχίας, έστω και μετά από τουλάχιστον δώδεκα χρόνια παραστάσεων και διαμαρτυριών προς την Πολιτεία, πιστεύουμε ότι αποτελεί την καθαρά Ελληνική λύση με την οποία θα κατοχυρώσουν τα Πολυτεχνεία της χώρας μας τη σημερινή τους θέση στην υφιστάμενη ακαδημαϊκή και επαγγελματική πραγματικότητα και γενικά στο διεθνές τεχνολογικό γίγνεσθαι.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ

Ας μην ξεχνάμε, ότι οι Διπλωματούχοι Μηχανικοί είναι από τους βασικούς συντελεστές που οδήγησαν και οδηγούν την ανάπτυξη της χώρας και ότι όχι μόνο διαθέτουν ανανεώσιμη επιστημονική και τεχνολογική γνώση αλλά και γνωρίζουν να «ίστανται» ως επιστήμονες και να «υπάρχουν» ως συνειδητοί-υπεύθυνοι πολίτες και επαγγελματίες προσφέροντας αμέριστη και αποτελεσματική συμβολή στην κάλυψη των επιστημονικών, κατασκευαστικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και άλλων ευρύτερων αναπτυξιακών αναγκών της χώρας μας κατά προτεραιότητα αλλά και της διεθνούς κοινότητας.

«Ο τίτλος του Μηχανικού»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας υλοποιώντας απόφαση του Περιφερειακού Τμήματος Πελοποννήσου άσκησε ποινική δίωξη εναντίον προσώπου που ασκούσε το επάγγελμα του Αρχιτέκτονα χωρίς να έχει την σχετική άδεια και φυσικά τον απαιτούμενο τίτλο σπουδών. Σε ότι αφορά στο ίδιο το γεγονός είμαστε εντυπωσιασμένοι από το γεγονός ότι η παριστούσα την Αρχιτέκτονα μηχανικό δεν μπήκε καν στον κόπο να ...διαλέξει την σχολή στην οποία «έκανε» τις σπουδές της από τις υπαρκτές αλλά έβγαλε στην σφραγίδα της Αρχιτεκτονική σχολή του Εθνικού Καποδιστριακού πανεπιστημίου Αθηνών το οποίο είναι γνωστό ότι δεν είχε ποτέ, δεν έχει και δεν πρόκειται να ιδρύσει τέτοια σχολή μιας και η ανάγκη στην Αθήνα καλύπτεται από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το ίδιο το γεγονός της αντιποίησης του επαγγέλματος του μηχανικού καθώς και οι πράξεις της διωκόμενης από το ΤΕΕ θα αξιολογηθούν από την δικαιοσύνη και θα αποδοθούν οι ευθύνες που υπάρχουν. Αυτό που θέλουμε να αναδείξουμε με αυτό το άρθρο είναι το περιβάλλον μέσα στο οποίο έλαβε χώρα η πράξη αυτή. Για να γίνει αυτό πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι όπως για να ονομαστεί κάποιος ιατρός ή δικηγόρος πρέπει να κατέχει πτυχίο ιατρικής ή νομικής πανεπιστημιακής σχολής αντίστοιχα, έτσι και για να ονομαστεί μηχανικός (ανεξάρτητα από ειδικότητα π.χ. Αρχιτέκτονας, πολιτικός, τοπογράφος κλπ) πρέπει να κατέχει δίπλωμα του πολυτεχνείου ή μιας των πολυτεχνικών σχολών που λειτουργούν στα Ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια και φυσικά να έχει λάβει από το ΤΕΕ την σχετική άδεια άσκησης του επαγγέλματος. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο συντελέστηκε η συγκεκριμένη αντιποίηση του επαγγέλματος του μηχανικού είναι το εξής:

Ο τίτλος μηχανικός χρησιμοποιείται με διάφορους τρόπους (επιγραφές έξω από γραφεία, καταχωρήσεις σε τηλεφωνικούς καταλόγους κλπ) από άτομα που δεν έχουν τέτοιο δικαίωμα και αυτά είναι :

- Απόφοιτοι του μικρού πολυτεχνείου στους οποίους έχει από την πολιτεία απονεμηθεί ο τίτλος του υπομηχανικού.

- Απόφοιτοι των σχολών ΚΑΤΕΕ
- Απόφοιτοι ΤΕΙ και σε κάποιες περιπτώσεις
- Απόφοιτοι σχολών εργοδηγών

Ο τίτλος του Αρχιτέκτονα μαζί με επιθετικούς προσδιορισμούς «τοπίου», «κήπου» κλπ χρησιμοποιείται από απόφοιτους σχολών πανεπιστημιακού ή χαμηλότερου επιπέδου οι οποίες δεν είναι αρχιτεκτονικές σχολές πολυτεχνείου ή πανεπιστημίου και προφανέστατα δεν παράγουν αρχιτέκτονες.

Εάν σε αυτές τις περιπτώσεις προσθέσουμε και τις ευτυχώς λίγες περιπτώσεις μηχανικών, υπομηχανικών και εργοδηγών που ενώ εργάζονται στον δημόσιο τομέα ασκούν ιδιωτικό επάγγελμα χρησιμοποιώντας την υπογραφή κάποιων ελευθέρων επαγγελματιών οι οποίοι τους την εκχωρούν άτυπα και προφανώς με αντάλλαγμα, συναλλασσόμενοι έτσι με πολίτες των οποίων υποθέσεις προωθούν ακόμα και στην ίδια την υπηρεσία τους, τότε έχουμε σχηματίσει μια εικόνα του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιήθηκε και ενδεχομένως συνεχίσει να δραστηριοποιείται η κατά τα άλλα θρασύτατη κυρία. Είναι προφανές ότι όλα αυτά τα άτομα παρανομούν χωρίς να είναι δυνατή η δίωξη τους και ίσως χωρίς να είναι δυνατή και η καταγραφή τους. Αυτό συμβαίνει διότι τα τελευταία χρόνια αποδυναμώνεται ο δημόσιος τομέας είτε με την έλλειψη προσωπικού είτε με την οικονομική εξαθλίωση του προσωπικού που υπηρετεί σε αυτόν και πάντως με την σχεδόν ανυπαρξία δημόσιου ελεγκτικού μηχανισμού ο οποίος θα πρέπει να ισχυροποιηθεί με θεσμικές προβλέψεις σε διάφορους τομείς (νομιμότητα παρόχων επιστημονικών υπηρεσιών, έλεγχος αυθαίρετων κλπ). Έως ότου αποκτήσουμε δημόσιους μηχανισμούς ελέγχου της νομιμότητας και δεδομένης της ακραίας απαισιοδοξίας μας για μια τέτοια εξέλιξη ενημερώνουμε τους πολίτες ότι ο πλέον σύντομος τρόπος να πληροφορηθούν αν κάποιος είναι μηχανικός ή ...παριστάνει τον μηχανικό είναι από το μητρώο των μηχανικών που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ στην διεύθυνση www.tee.gr την οποία μπορούν να επισκεφθούν σε κάποιο ΚΕΠ εάν οι ίδιοι δεν διαθέτουν αυτήν την δυνατότητα.

Τελειώνοντας πρέπει να επισημάνουμε ότι ο τίτλος του μηχανικού ανέκαθεν –από την αρχαιότητα - ήταν συνδεδεμένος με την επιστημονική γνώση του πυρήνα των θετικών επιστημών (μαθηματικά, φυσική, χημεία κλπ) και των κλάδων της μηχανικής (στατική, στερεού σώματος, ρευστών, δικτύων, συστημάτων κλπ) στο επίπεδο που αυτοί κάθε εποχή είχαν αναπτυχθεί. Αυτό το γεγονός σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ζούμε και χτίζουμε σε σεισμικό χώρο κάνει ζήτημα ουσίας την άσκηση του κάθε ρόλου ή επαγγέλματος από πρόσωπα που έχουν την σχετική άδεια από την πολιτεία γιατί το αντίθετο εκτός από παράνομο είναι και επικίνδυνο με διακείμενο όχι μόνο την ποιότητα των έργων αλλά την περιουσία και σε κάποιες περιπτώσεις την ίδια την ζωή των χρηστών των έργων.

A-12. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A-12-1. Παρεμβάσεις:

Επιστολή προς τον Υπουργό Ανάπτυξης Κωστή Χατζηδάκη Ένταξη Μηχανικών Ελευθέρων Επαγγελματιών στο ΤΕΜΠΜΕ

Κύριε Υπουργέ,

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τη διαμαρτυρία μας για το γεγονός ότι στο σύστημα παροχής κεφαλαίων μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) δεν είναι δυνατόν να ενταχθούν οι Μηχανικοί Ελεύθεροι Επαγ-γελματίες (Μελετητές Ιδιωτικών Έργων, Κατασκευαστές Ιδιωτικών και Δημοσίων Έργων).

Πρόκειται για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της χώρας μας και ειδικά αυτές που δραστηριοποιούνται στη Περιφέρεια, οι οποίες τηρούν και τηρούσαν κατά το παρελθόν (τελευταία 3ετία) βιβλία Β' κατηγορίας.

Οι επιχειρήσεις με βιβλία Β' κατηγορίας που φορολογούνται ή φορολογούνταν σύμφωνα με τον τεκμαρτό τρόπο (εξωλογιστικό προσδιορισμός) αποκλείονται από την ένταξη τους στο πρόγραμμα κερδοφορίας του ΤΕΜΠΜΕ, ενώ έχουν ουσιαστικά όλα τα προσόντα και διαθέτουν την απαιτούμενη κερδοφορία για την οποία και φορολογούνται.

Στη σημερινή, δύσκολη λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης για την πατρίδα μας εποχή, έχουμε την πεποίθηση ότι θεωρείται επιβεβλημένη η στήριξη του τεχνικού κόσμου και ειδικά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κλάδου που αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά της οικονομίας της Περιφέρειας και την ατμομηχανή της ανάπτυξης της χώρας μας.

Κύριε Υπουργέ,

Επειδή πιστεύουμε ότι κατανοείτε την κατάφορη αδικία που γίνεται εις βάρος των Μηχανικών και διακρίνετε την επιλεκτική εφαρμογή του μέτρου, ζητάμε την παρέμβαση σας να λυθεί άμεσα το πρόβλημα που έχει παρουσιαστεί και να συμπεριληφθούν οι επιχειρήσεις των Μηχανικών Ελευθέρων Επαγγελματιών, που είναι από τις πλέον υγιείς, ανταγωνιστικές και παραγωγικές, στο σύστημα παροχής κεφαλαίων του ΤΕΜΠΜΕ και να αποκτήσουν δικαίωμα δανειοδότησης μέσω αυτού. Την τρέχουσα δύσκολη οικονομική περίοδο που διάνει η χώρα μας θεωρούμε ότι τέτοιου είδους ενέργειες και παρεμβάσεις είναι άκρως αναγκαίες και θα συμβάλουν τα μέγιστα στην προώθηση της πολιτικής και στην επίτευξη των στόχων που έχετε θέσει για στήριξη και τόνωση της Ελληνικής οικονομίας.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Να μην χάσει το πρόγραμμα ενίσχυσης ελευθέρων επαγγελματιών κανένας μηχανικός

Κοινή επιστολή προς την Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Φάνη Πετραλιά, απέστειλαν δώδεκα Περιφερειακά Τμήματα του ΤΕΕ, μεταξύ αυτών και της Πελοποννήσου, σχετικά με το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ που αφορά την επιχορήγηση «Νέων ελευθέρων επαγγελματιών – Νέων επιστημόνων έτους 2009».

Στόχος του προγράμματος είναι η ενθάρρυνση, μέσω της οικονομικής ενίσχυσης των νέων επιστημόνων, να ασκήσουν το επάγγελμα με τη δημιουργία της δικής τους μικρής επιχείρησης παροχής υπηρεσιών. Μια πολύ σημαντική βοήθεια εκ μέρους της πολιτικής του Υπουργείου σας, που αξίζει κάθε έπαινο. Να αναφέρουμε ότι δικαιούχοι του προγράμματος είναι επαγγελματίες και νέοι επιστήμονες που έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος υποχρεωτικά από την 02/01/2009 και μετά.

Στην επιστολή τους προς την υπουργό, οι πρόεδροι των 12 ΤΕΕ επισημαίνουν το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί, καθώς η παραπάνω προϋπόθεση, αφήνει απ' έξω τους νέους Επιστήμονες Μηχανικούς, μέλη του ΤΕΕ, που έχουν κάνει έναρξη το 2008 και δεν υπήρξε ανάλογο πρόγραμμα ενίσχυσης, παρά μόνο τα έτη 2006 και 2007.

Τα Περιφερειακά Τμήματα των ΤΕΕ ζήτησαν την παρέμβαση της υπουργού, ώστε το πρόγραμμα του 2009, να έχει αναδρομική ισχύ, για να ενταχθούν σε αυτό οι έχοντες κάνει έναρξη επιτηδεύματος το 2008.

«Παρακαλούμε πολύ να το επανεξετάσετε το δικαίο αυτό αίτημα με τη δέουσα ευαισθησία, γιατί διαφορετικά ένας μεγάλος αριθμός μελών μας, μένει έξω από τη ρύθμιση και είναι άδικο γι' αυτούς» κατέληξε η επιστολή.

Υπόμνημα, για άμεσα μέτρα που θα τόνωσουν τον κατασκευαστικό κλάδο, κατά την επίσκεψη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στην Τρίπολη

Τον προβληματισμό του τεχνικού κόσμου της Πελοποννήσου και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Περιφέρεια σε αυτή την δύσκολη οικονομική περίοδο, έθεσε υπόψη του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών Γ. Παπαθανασίου, η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρ. Τσιώλη, κατά την επίσκεψη του πρώτου στην Τρίπολη (11 Απρ. 2009).

Στη συνάντηση του υπουργού με τις παραγωγικές τάξεις του νομού Αρκαδίας και τους εκπροσώπους των επιμελητηρίων της Πελοποννήσου, η πρόεδρος του Περιφερειακού Τμήματος του ΤΕΕ κατέθεσε σχετικό υπόμνημα, ζητώντας άμεσα μέτρα για την τόνωση του κατασκευαστικού κλάδου.

Τόνισε ότι χρειάζονται μέτρα και κίνητρα ώστε να επιταχυνθούν οι επενδύσεις, να αυξηθούν οι θέσεις εργασίας, να μειωθεί η απήχηση της κρίσης στον κατασκευαστικό τομέα και να ενισχυθεί μακροπρόθεσμα η ανάπτυξή του. Σημείωσε η πρόεδρος πως ο τεχνικός κόσμος είναι πάντα από τους πλέον παραγωγικούς στην χώρα μας. Όμως, συνέχισε, αυτή την περίοδο δοκιμάζεται σκληρά, αντιμετωπίζοντας το κλείσιμο των επιχειρήσεων, ενώ το πρόβλημα πρόσθεσε, είναι εντονότερο στην Περιφέρεια. Ζήτησε λοιπόν άμεσα την αναθεώρηση του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, με την αύξηση του μεριδίου της πίτας σε έργα περιφερειακά, για την διάσωση και την επιβίωση των υγιών μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Περιφέρειας, που πλήττονται δραματικά τον τελευταίο καιρό, μη έχοντας αντικείμενο εργασιών και κινδυνεύουν να καταρρεύσουν.

Πρότεινε να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε έργα ταχείας υλοποίησης και γενικότερα σε έργα υποδομής, εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών, καθώς επίσης σε έργα ανάπλασης και σε έργα δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος.

Τόνισε ακόμα ότι είναι απαραίτητη η διασπορά πολλών έργων (μικρών περιφερειακών και αυτοδιοικητικών άμεσης υλοποίησης), καθώς και η ενθάρρυνση και η τόνωση της οικοδομικής δραστηριότητας από την οποία εξαρτώνται παράλληλα επαγγέλματα και επαγγελματικοί κλάδοι. Ζήτησε επίσης:

- Την άμεση αποπληρωμή των έργων που έχουν εκτελεστεί.

- Την εντατικοποίηση των απορροφήσεων του Γ' ΚΠΣ.

- Την υλοποίηση μελετών στο Γ' ΚΠΣ οι οποίες αφενός μπορεί να απορροφήσουν αναξιοποίητους πόρους και αφετέρου να ετοιμάσουν ώριμα έργα για ένταξη και εκτέλεση στο ΕΣΠΑ ή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

- Την απλούστευση των διαδικασιών που αφορούν εγκρίσεις και αποπληρωμένες εκτελεσμένων έργων, χρηματοδοτούμενων από το Γ' ΚΠΣ. Είναι δηλαδή ανάγκη να υπάρξει απλούστευση των διαδικασιών με διακριτούς ρόλους, χωρίς να υφίσταται το φαινόμενο της επικάλυψης αρμοδιοτήτων μεταξύ διαχειριστικών αρχών και αρμοδίων φορέων για τον έλεγχο και την εκτέλεση των δημοσίων έργων, σύμφωνα με την ειδική αυτή νομοθεσία. Αυτό είναι αναγκαίο καθώς συχνά η επέμβαση των Διαχειριστικών Αρχών μπλοκάρει την ομαλή εκτέλεση των έργων.

A-12-2. Λοιπές Δράσεις :

Ο τεχνικός κόσμος συμμετέχει στην πανελλαδική - πανεργατική απεργία

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου καλεί όλους τους διπλωματούχους μηχανικούς να απόσχουν από κάθε εργασία και να συμμετάσχουν μαζί στις κατα τόπους συγκεντρώσεις και πορείες που οργανώνουν οι φορείς και οι σύλλογοί τους, η ΓΣΕΕ και η ΑΔΕΔΥ την Τρίτη, 21 Οκτωβρίου, διαδηλώνοντας κατά των κυβερνητικών αποφάσεων για το ασφαλιστικό, τα νέα φορολογικά μέτρα, τον αβάσιμο προϋπολογισμό του 2009, την δραστηρή περικοπή του ΠΔΕ, την διάλυση των ΔΕΚΟ και τα μεγάλα προβλήματα απασχόλησης. Το ΤΕΕ Πελοποννήσου υπογραμμίζει ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι εργαζόμενοι - στο Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα - και με οποιαδήποτε ιδιότητα (υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, εργολάβοι) είναι ιδιαίτερα σοβαρά και τα περισσότερα κοινά.

Το ασφαλιστικό, τα νέα φορολογικά μέτρα, ο αβάσιμος προϋπολογισμός του 2009, με την δραστηρή περικοπή του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και η διάλυση των ΔΕΚΟ, σε συνδυασμό με την ακρίβεια και την κερδοσκοπία που πλήττουν όλους τους πολίτες, αποτελούν την «κο-υφή του παγόβουνου», που πλέον απειλεί άμεσα το σύνολο του τεχνικού κόσμου, που άλλωστε, ήδη βιώνει προβλήματα υποαπασχόλησης και ανεργίας.

Προβλήματα Ελευθέρων Επαγγελματιών

Εισήγηση του γενικού γραμματέα του ΤΕΕ Πελοποννήσου Θεόδωρου Ι. Κουτσούγερα στην κοινή σύσκεψη των Δ.Ε. των ΤΕΕ που έγινε στην Καστοριά

Μεγάλα είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ελεύθεροι Επαγγελματίες Συνάδελφοι κάθε μέρα στις Πολεοδομίες και στις Δημόσιες Υπηρεσίες, αν μάλιστα λάβουμε σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχει ένα κεντρικό συνδικαλιστικό όργανο αντίστοιχο της ΕΜΔΥΔΑΣ ή της ΠΕΔΜΕΔΕ που να μάχεται για τα προβλήματα του κλάδου και να στηρίζει τον Ελεύθερο Επαγγελματία Μηχανικό, στα δεκάδες εμπόδια που συ-ναντάει καθημερινά στην δουλειά του.

Αυτό το είδαμε έντονα στις κινητοποιήσεις που έγιναν για το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., όπου η απουσία των Ελευθέρων Επαγγελματιών ήταν έντονη. Παραπονιόταν η ΕΜΔΥΔΑΣ ή και οι Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε., Π.Ε.Δ.Μ.Ε.Δ.Ε. για την απουσία των Ελευθέρων Επαγγελματιών. Μα ποιος να τους κινητοποιήσει συνάδελφοι και στο τέλος τέλος και γιατί να κινητοποιηθούν;

Το Τ.Ε.Ε. καλείται να καλύψει σήμερα και με σαφή επάρκεια το κενό που υπάρχει στον συγκεκριμένο χώρο των Ελευθέρων Επαγγελματιών και είναι αλήθεια ότι πριν από 15-20 χρόνια το Τ.Ε.Ε. έπαιζε πιο δυναμικά αυτό το ρόλο. Σε κάθε Ε.Δ. διαβάζαμε πολλές παρεμβάσεις του Κεντρικού Τ.Ε.Ε. για ζητήματα επαγγελμα-τικών δικαιωμάτων και προβλήματα των Ελευθέρων Επαγγελματιών.

Τα τελευταία χρόνια δεν το βλέπει κανείς αυτό. Μου δημιουργείται η αίσθηση ότι το Γραφείο Επαγγελματικών θεμάτων κάπου υστερεί.

Σε προσωπικό; Σε παρεμβάσεις; Πάντως υστερεί. Και να σκεφτεί κανείς συνάδελφοι ότι τα τελευταία χρόνια το Ελεύθερο Επάγγελμα του Μηχανικού τελεί υπό διωγμό.

Δείτε μερικά προβλήματα:

α) Επαγγελματικά Δικαιώματα: Συνάδελφοι προσοχή. Φοβάμαι ότι το επόμενο μεγάλο πλήγμα που θα δε-χθεί ο κλάδος μετά το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. θα έλθει από τα ...»Ανώτατα«... Τεχνολογικά Ιδρύματα.

Αν διαβάσετε συνάδελφοι το περιοδικό που εκδίδει ο σύνδεσμος Τεχνολόγων Μηχανολόγων « Η ΔΟΚΟΣ », στο τεύχος Απριλίου γράφει ξεκάθαρα ότι το Π.Δ. 318/94 ΙΣΧΥΕΙ !! Στο ίδιο τεύχος ο κύριος Νάσος Αλευράς δίνει συνέντευξη και διαβεβαιώνει ότι το Π.Α.ΣΟ.Κ. στα 15 κύρια σημεία του προγράμματος για την ΠΑΙΔΕΙΑ περιλαμβάνει την πλήρη Ανωτατοποίηση και εξίσωση των Τ.Ε.Ι. με τα Α.Ε.Ι. Με λίγα λόγια συνάδελφοι η Ε.Ε.Τ.Ε.Μ. με περισσό θράσος κάθε μέρα προπαγανδίζει τις θέσεις της και εμείς καθόμαστε και τους κοιτάμε. Εδώ θέλω να σταθώ ιδιαίτερα σε ένα θέμα. Στις 12-05-2006 , πριν δύο χρόνια δηλαδή, στείλαμε σαν Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου στην Νομική Υπηρεσία του Τ.Ε.Ε. 3 φωτογραφίες που είχα τραβήξει εγώ από ταμπέλες Τεχνολόγου που δηλώνει «Πολιτικός Μηχανικός Τ.Ε.». Το ερώτημα ήταν σαφές: Αν μπορούμε να προσφύγουμε στο Δικαστήριο ενάντια στην παραποίηση τίτλου που γίνεται από τον συγκεκριμένο απόφοιτο Τ.Ε.Ι. για να συνειστούν και οι υπόλοιπες χιλιάδες παρανομούμενων που κάνουν την ίδια παραποίηση τίτλου. Ακόμη περιμένουμε απάντηση από την Νομική Υπηρεσία... Και όταν καλούμε την Νομική Υπηρεσία κα-νείς δεν βρίσκεται να μας απαντή-σει. Και ερωτώ: Γιατί δεν παίρνει το Κεντρικό Τ.Ε.Ε. μια τέτοια πρωτο-βουλία Δικαστικών Προσφυγών για τις χιλιάδες μαϊμούδες « Πολιτικούς Μηχανικούς Τ.Ε. » ; Γιατί δεν λειτουργεί ουσιαστικά η Νομική Υπηρεσία; β) Αμοιβές Ιδιωτικών Έργων: Ήταν πολύ θετικό το πρώτο βήμα που έγινε και το εγχείρημα της αύξησης αμοιβών περπάτησε. Πρέπει όμως τώρα να περάσουμε στο δεύτερο βήμα: Να απαιτήσουμε την θεσμοθέτηση του .Ταυτόχρονα πρέπει το Κεντρικό Τ.Ε.Ε. να κάνει παρεμβάσεις στο ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε., στο ΥΠ.ΕΣ. στην Ε.Ν.Α.Ε. στην Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. για τα φαινόμενα καταστρατήγησης των αμοιβών Μηχανικών που παρα-τηρούνται με την ανοχή δυστυχώς πολλών Πολεοδομικών Γραφείων. Απ' ότι ξέρω το Τ.Ε.Ε. έχει υπογράψει μόνιμη συνεργασία με την Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και τους Ο.Τ.Α. γ) Από τότε που τα Πολεοδομικά Γραφεία έφυγαν από το ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. και πέρασαν στους Ο.Τ.Α. και το ΥΠ.ΕΣ. ο Ελεύθερος Επαγγελματίας Μηχανικός έχασε την αξιοπρέπεια του. Τα Πολεοδομικά Γραφεία σε συνεργασία με τις Αρχαιολογίες, τα Δασαρχεία, τις Πυροσβεστικές, τα Τμήματα Βιομηχανίας, Περιβάλλοντος κλπ. τον συνθλίβουν ότι ώρα θέλουν και αυτός δεν μπορεί να αντισταθεί. Ούτε και υπάρχει κανένα Τ.Ε.Ε. από δίπλα του να παρέμβει, να τον υποστηρίξει, να ζητήσει εξηγήσεις και ερμηνείες για την κάθε εγκύκλιο του κάθε Υπουργού που την έχει ερμηνεύσει διαφορετικά ο κάθε Υπάλληλος και μπορεί να ταλαιπωρεί εκα-τοντάδες Συνάδελφους για χρόνια ολόκληρα. Χρειάζεται μία Ισχυρή Νομική Υπηρεσία. Χρειάζεται ένα Ισχυρό Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων. Χρειάζεται μία Ισχυρή Οργάνωση του Κεντρικού Τ.Ε.Ε. για να παρεμβαίνει υπέρ των συναδέλφων Ελευθέρων Επαγγελματιών. Χρειάζεται να μπορεί ο συνάδελφος να επικοινωνήσει με το Τ.Ε.Ε. και αυτό να του δίνει λύσεις όπως γινόταν κάποτε. Αλλιώς ας μην απορούμε γιατί οι συνάδελφοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες δεν κατέβηκαν στις κινητοποιήσεις του κλάδου και ας μην απορούμε γιατί στις επόμενες εκλογές η αποχή θα φτάσει το 70%. Τέλος οφείλω να πω, ότι με ικανοποίηση διάβασα την Επιγραμματική Παρουσίαση Δραστηριότητας Τ.Ε.Ε. 2007-2008 που μας μοιράστηκε. Διαπιστώνει κανείς ένα πλούσιο απο-λογισμό έργου από μεριάς κεντρικού Τ.Ε.Ε. και αυτό μας δίνει την ελπίδα να προσπαθήσουμε όλοι μαζί για κάτι καλύτερο και πάνω από όλα για την κατάργηση του Νομοσχεδίου για το Ασφαλιστικό που ψήφισε η Κυβέρνηση της Ν.Δ.

A-13. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

A-13-1. Παρεμβάσεις:

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου και επτά Περιφερειακά Τμήματα απέστειλαν επιστολή για τα όρια προϋπολογισμού έργων που επιτρέπεται να αναλάβουν εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ.

Τον προβληματισμό τους για την ενδεχόμενη κατάργηση των «κάτω ορίων» συμμετοχής των μεγάλων τεχνικών εταιριών στους διαγωνισμούς μικρότερων δημοσίων έργων, μεταφέρουν στον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ Γιώργο Σουφλιά, οι πρόεδροι οκτώ περιφερειακών τμημάτων του ΤΕΕ. Με έγγραφό τους προς τον κ. Σουφλιά, το οποίο εστάλη κατόπιν πρωτοβουλία του ΤΕΕ/ΤΚΜ, οι οκτώ πρόεδροι υπενθυμίζουν ότι τα «κάτω όρια» διευκολύνουν την επιβίωση των μικρών και μεσαίων εταιριών. Προσθέτουν δε, ότι η ενίσχυση των «μικρών» σημαίνει ταυτόχρονα και στήριξη πολλών νέων επιστημόνων και μηχανικών στις πρώτες τους επι-χειρηματικές προσπάθειες.

Κατά τους ίδιους, εν μέσω οικονομι-κών κρίσεων, όπως η τρέχουσα, που πιέζουν περισσότερο τις μικρές επι-χειρήσεις, κάθε μέτρο που ενισχύει τη βιωσιμότητα τους πρέπει να δια-τηρηθεί.

Την παρακάτω επιστολή, εκτός από την πρόεδρο του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, υπογράφουν ακό-μα οι πρόεδροι των ΤΕΕ Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας, Νομού Μα-γνησίας, Θράκης, Αιτωλοακαρνανίας και Κεντρικής & Δυτικής Θεσσαλίας. Το πλήρες κείμενο του εγγράφου, ακολουθεί:

«Πληροφορηθήκαμε ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ προτίθεται να καταργήσει άμεσα τα «κάτω όρια» συμμετοχής των μεγαλύτερων τεχνικών εταιριών σε διαγωνισμούς μικρότερων τεχνικών έργων.

Όπως γνωρίζετε στα πλαίσια του θεσμικού πλαισίου για την αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό των εργοληπτικών επιχειρήσεων υπήρξαν προβλέψεις που στοχεύουν να δημι-ουρήσουν ένα «πλαίσιο προστα-σίας του κλάδου από τη δημιουργία ολιγοπωλιακών φαινομένων» και στην «διασφάλιση του ζωτικού χώρου και ρόλου όλων των επιχει-ρήσεων του κλάδου και ιδίως των μικρών και των μεσαίων που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της περιφέρειας», όπως εύστοχα συνοψίζεται και στην εισηγητική έκθεση που συνο-δεύει τον νόμο 2940/2001.

Η βασική πρόβλεψη του νομοθέτη προς αυτή την κατεύθυνση ήταν η θέσπιση των κάτω ορίων στους προ-ϋπολογισμούς των έργων, τα οποία επιτρέπεται να αναλάβουν εργολη-πτικές επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ 2^{ης} τάξης και άνω.

Η πρόβλεψη αυτή διευκολύνει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου και ιδιαίτερα αυτές που εδρεύουν στην περιφέρεια, να αντι-μετωπίσουν την έντονη πίεση και τον ανταγωνισμό των μεγαλύτερων τε-χνικών εταιριών, να διεκδικήσουν ένα μέρος των δημοσίων έργων που θα εξασφαλίσει την βιωσιμότητά τους και την παραπέρα ανάπτυξη τους. Πρέπει να επισημανθεί ότι η ενίσχυ-ση των μικρών τεχνικών εταιριών σε μεγάλο βαθμό σημαίνει την ταυτό-χρονη ενίσχυση ενός δυναμικού νέων επιστημόνων και μηχανικών στις πρώτες τους επιχειρηματικές προσπάθειες σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού.

Κύριε υπουργέ,

Πιστεύουμε ότι πολύ περισσότερο σήμερα, στις συνθήκες της έντονης χρηματοπιστωτικής κρίσης, η οποία πιέζει περισσότερο τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κάθε μέτρο που ενισχύει την βιωσιμότητα των μικρομεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων πρέπει να διατηρηθεί. Τα Περιφερειακά Τμή-ματα του ΤΕΕ, που απευθυνόμαστε με την παρούσα σε εσάς, δηλώνου-με ότι είμαστε στην

διάθεσή σας να συμμετάσχουμε, με τις απόψεις μας και τις προτάσεις μας, σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία αναλάβετε προς αυτή την κατεύθυνση».

Επιστολή προς τα αρμόδια Υπουργεία

Οι προτάσεις μας για την αντιμετώπιση της κρίσης στον κατασκευαστικό κλάδο

(Την παρακάτω επιστολή αποστείλαμε στα υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ΠΕΧΩΔΕ και Ανάπτυξης).

Το ΤΕΕ Πελοποννήσου εκφράζει την ανησυχία του για την έντονη οικονομική κρίση που αντιμετωπίζει το τελευταίο χρο-νικό διάστημα σε πολύ μεγάλο βαθμό ο κατασκευαστικός κλάδος της Χώρας και ειδικότερα της Περιφέρειας. Ο τεχνικός κατασκευαστικός κλάδος της Περιφέρειας βιώνει την περίοδο της πλήρους απαξίωσης εκ μέρους του ΥΠ.ΟΙ. Ο και του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η πολιτική που ακολουθείται μαζί με την παγκόσμια οικονομική ύφεση θα έχουν σύντομα καταστρο-φικές συνέπειες στην επιβίωση των τεχνικών επιχειρήσεων της Περιφέρειας, στην απασχόληση και στην στήριξη των τοπι-κών αγορών.

Το 2008 τελειώνει και ο κατασκευαστικός κλάδος μένει απλή-ρωτος είτε σε έργα του Γ' ΚΠΣ που λόγω διαφόρων λόγων, βασικώς δημοσιονομικής πολιτικής, δεν δίδει χρήματα η Ε.Ε. είτε σε έργα χρηματοδοτούμενα από άλλες πηγές. Τα ΣΔΙΤ μονοπωλούν το ενδιαφέρον της Διοίκησης, χρήματα του Γ'ΚΠΣ δεν απορροφώνται ή θα επιστραφούν στην Ε.Ε. Το μελλοντικό πρόγραμμα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων επιβαρύνεται για να επιβληθεί η « Μεταρρύθμι-ση των ΣΔΙΤ» στη μόνη Χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει Υπουρ-γείο Δημοσίων Έργων.

Το Π.Δ.Ε. αντί να αυξηθεί, μειώνεται και αντί να διασπαρθεί σε ολόκληρη την Ελλάδα συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένες επιλογές. Το ΥΠ.ΟΙ.Ο. επικαλείται υψηλό κόστος κρατικού δα-νεισμού για Δημόσιες επενδύσεις και την ίδια στιγμή προωθεί τα ΣΔΙΤ με επιτόκια πιστωτικής κάρτας. Η πώση του Π.Δ.Ε. το 2009 ως ποσοστό επί του Α.Ε.Π. είναι 12,8% σε σχέση με το 2008 και 33,3%σε σχέση με το 2004. Η πρακτική αυτή που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα με σκοπό «την μείωση των ελλειμμάτων» αφ' ενός έχει αμφιλεγόμε-να αποτελέσματα, αφού το Δημόσιο στερείται συγχρόνως κοινοτικούς πόρους και επιβαρύνεται από φόρους, και αφ' έτερου γίνεται μάλλον επικίνδυνη στις κρατούσες συνθήκες της οικονομικής κρίσης.

Σήμερα όμως που το φάσμα της οικονομικής ύφεσης προ-βάλλει ισχυρό, είναι η ώρα για να πρωτοβουλίες που θα το-νώσουν την αγορά, και η Πολιτεία καλείται να προστρέξει άμεσα σε ικανές και δραστικές επιλογές όπως:

-να αποπληρωθούν άμεσα τα εκτελεσμένα έργα από κάθε πηγή χρηματοδότησης (ΠΔΕ-Εθνικοί Πόροι, Γ'ΚΠΣ, Ταμείο Συ-νοχής, Κοινοτικές Πρωτοβουλίες κλπ), ειδικά δε να γίνουν ακαριαίες κινήσεις για να διασφαλισθούν χρήματα έστω και τώρα για πληρωμές πριν από τα Χριστούγεννα στο Γ'ΚΠΣ και να μην χαθούν εκατοντάδες εκατομμύρια από τα χρήματα αυτά που δεν μεταφέρονται. Η άμεση πληρωμή των εκτε-λεσμένων έργων και η αποφυγή των καθυστερήσεων στις πληρωμές του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα θα συμβάλλει αποφασιστικά στη στήριξη των εργοληπτικών επιχειρήσεων και στην ταχεία διοχέτευση των ποσών αυτών στην αγορά.

-επισημαίνοντας δε ότι είναι ορατός πλέον ο κίνδυνος απώ-λειας περίπου 300.000.000 ευρώ κοινοτικών πόρων, ίσως και με ευθύνη του ΥΠΕΧΩΔΕ, που αφορούν τα κονδύλια των αναθεωρήσεων τιμών για το 2^ο έως και 4^ο τρίμηνο 2008, οι οποίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμη από το ΥΠΕΧΩΔΕ, προτινόμε εντός ελάχιστου χρόνου να γίνουν οι διαδικα-σίες εγκρίσεως πιστοποιήσεων και εκταμίευσης των ποσών ώστε να καταστούν απαιτητά από την Ε.Ε.

-να ενισχυθεί και να εξασφαλιστεί η αύξηση του Προγράμ-ματος Δημοσίων Επενδύσεων-Εθνικοί Πόροι για το 2009. Η αύξηση του ΠΔΕ πρέπει να είναι κυρίως στο σκέλος των έρ-γων του Εθνικού Προγράμματος με έμφαση στην Περιφέρεια στην οποία παρατηρείται και η μεγαλύτερη καθίζηση στον αριθμό των έργων και όπου υπάρχουν μεγάλες ανάγκες για έργα υποδομής. Να πάψει το ΠΔΕ να εξαρτάται από τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις και κατά συνέπεια να έχει συγκεκριμένο προσανατολισμό και περιορισμένο ενδιαφέ-ρον για τον κατασκευαστικό κλάδο. Στην Περιφέρεια ιδιαί-τερα η μείωση των Δ.Ε. θα επιτείνει την υφισταμένη ύφεση στον κλάδο των Δημοσίων Έργων και σε συνδυασμό με την παρατηρούμενη μείωση της δραστηριότητας στον ιδιωτικό τομέα της οικοδομής, θα πλήξει ανεπανόρθωτα κυρίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου και Περιφέρεια και θα οδηγήσει στο κλείσιμο πολλές από αυτές.

-να προχωρήσουμε άμεσα στην σύνταξη απαραίτητων μελε-τών που πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη να χρηματοδοτούνται από το Εθνικό τουλάχιστον πρόγραμμα χρηματοδότησης για έργα υποδομής, οι οποίες θα δώσουν την δυνατότητα:ι) αξιοποίησης πόρων του Γ'ΚΠΣ, που παραμένουν αναξιοποι-ητα και μπορούν να απορροφηθούν στη Περιφέρεια μας ως τα τέλη του 2009, ii)άμεσου προγραμματισμού και ένταξης μικρότερης κλίμακας έργων που έχει ανάγκη ο τόπος μας στο ΠΔΕ και iii)άμεσης ένταξης στο ΕΣΠΑ, το οποίο εμφανί-ζεται προς το παρόν μη έτοιμο προς ενεργοποίηση και η υλοποίησή του εντός των προγραμματισμένων προθεσμιών δείχνει μάλλον άπιαστο όνειρο.

-να εξετασθεί η δυνατότητα να δοθεί μικρό μέρος των 28δισ ευρώ που προορίζονται για τις Τράπεζες για την κάλυψη των οφειλόμενων χρημάτων στις εργοληπτικές επιχειρήσεις .

-να συμπεριληφθεί επιτέλους ο κατασκευαστικός κλάδος στους εκάστοτε αναπτυξιακούς Νόμους, από τους οποίους εξαιρείται συνεχώς μέχρι σήμερα στην Ελλάδα. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι "ο πυλώνας της ανάπτυξης", "η ατμομηχανή της οικονομίας μας", όπως αποκαλείται από την ίδια την Πολιτεία, ο τεχνικός και κατασκευαστικός κλάδος, ασφυκτιά οικονομικά, είναι στα πρόθυρα της κατάρρευσης και είναι σήμερα απολύτως απαραίτητο να στηριχθεί και να πάψει να αποτελεί τον εύκολο στόχο. Υπογραμμίζουμε ότι τα ανωτέρω μέτρα θα ενισχύσουν την ρευστότητα των τοπικών κοινωνιών, θα βοηθήσουν στην ανακούφιση της κατασκευαστικής βιομηχανίας που έχει άμε-ση ανάγκη, στην αποτροπή περαιτέρω κρίσης στον τομέα των Δημοσίων Έργων και τέλος στην ανόρθωση και θω-ράκιση της Ελληνικής Οικονομίας σε μία ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο.

Απ' ευθείας αναθέσεις μελετών σε Αναπτυξιακές Εταιρείες

(Το παρακάτω έγγραφο έχει αποσταλεί στον γενικό γραμματέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, σε όλους τους νομάρχες και τους δημάρχους των νομών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, καθώς επίσης και σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς).

Το Τεχνικό Επιμελητήριο, ως θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας και της κοινωνίας, έχει πολλές φορές αναδείξει το πρόβλημα των απ' ευθείας αναθέ-σεων μελετών σε Αναπτυξιακές Εταιρείες, οι οποίες δεν κατέχουν μελετητικό πτυχίο και δεν είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο μελετητών ή μελετητικών γραφείων. Οι αναθέσεις αυτές οι οποίες γίνονται κατ' εφαρμογήν προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ Δήμων ή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων με Αναπτυξιακές Εταιρείες, είναι απ' ευθείας, δίχως δημόσιο διαγωνισμό, καταστρατηγώντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, που διέπει τέτοιες διαδικασίες, δηλαδή το Ν. 3316 /05 και όλα τα σχετικά διατάγματα. Διευκρινίζεται και επισημαίνεται ότι οι μελέτες και η πα-ροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και άλλων ελευθέρων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετητών κλπ, πρέπει να ανατίθενται με τις διατάξεις του νόμου 3316 / 05, ανε-ξαρτήτων αξίας, όπως σαφώς προβλέπεται στο άρθρο 2 του παραπάνω νόμου.

Μοναδική παρέκκλιση από τα παραπάνω αποτελεί η δυ-νατότητα των Δήμων, για απ' ευθείας ανάθεση μελέτης μέχρι το 30 % της Α' τάξης πτυχίου, σύμφωνα με την εγκύκλιο 22/2005 και σύμφωνα με το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

Έτσι λοιπόν ο επιλεγόμενος τρόπος ανάθεσης από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τους Δήμους, μέσω των Αναπτυξιακών Εταιρειών, που δεν έχουν εκ του νόμου το δικαίωμα εκπόνησης μελετών, είναι κατ' αρχήν μη σύννο-μος, αδιαφανής και αδιαμφισβήτητο παράτυπος. Όλα τα παραπάνω βεβαίως επαληθεύονται από Δημό-σια έγγραφα (εγκύκλιοι, αποφάσεις κλπ), όπου ενδεικτικά αναφέρουμε μερικά:

Την υπ' αριθμόν πρωτ. 37287 / 32 / 99 εγκύκλιο ΥΠΕΣΔΔΑ.

Την υπ' αριθμόν πρωτ. 34370 / 33 / 1986 εγκύκλιο ΥΠΕΣ.

Την υπ' αριθμόν πρωτ. 1991 / 07 - 04 - 2004 εγκύκλιο ΥΠΕΣΔΔΑ.

Το υπ' αριθμόν πρωτ. 2 / 4993 / 0026 / 31 - 03 - 2005 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών.

Πέρα όμως από τα παραπάνω, τέτοιου είδους αναθέσεις, στην πραγματικότητα δεν εξασφαλίζουν την ποιότητα των μελετών και φυσικά δεν προστατίζουν το Δημόσιο συμφέρον, αφού το παραγόμενο αποτέλεσμα δεν καλύπτεται θεσμικά από το Νομικό πλαίσιο ανάθεσης και σύνταξης μελετών του Δημοσίου.

Επίσης, οι αναθέσεις αυτές οι οποίες δεν δημοσιοποιούνται, ή έχουν ελεγχόμενη δημοσιότητα και οι οποίες προκύπτουν από ιδιωτικές διαβουλεύσεις μελετητών και μη, με στελέχη των αναπτυξιακών εταιρειών, δεν εξασφα-λίζουν ούτε τον εργοδότη, αλλά ούτε και τους ίδιους τους συναδέλφους που τις εκπονούν, αφού ως γνωστόν καταστρατηγείται ο κανονισμός προεκτιμωμένων αμοιβών, φυσικά προς τα κάτω, με αποτέλεσμα ο μελετητής να αναγκάζεται να μειώσει την ποιότητα της παραγομένης μελέτης, προκειμένου να ανταπεξέλθει στο συμβατικό του αντικείμενο.

Καλούμε τον Γ.Γ. Περιφέρειας, όλους τους Νομάρχες και Δημάρχους, καθώς επίσης και τ' αντίστοιχα Νομαρχιακά και Δημοτικά Συμβούλια, αφού λάβουν υπ' όψιν τους τα παραπάνω, να τηρούν τις νόμιμες διαδικασίες ανάθεσης μελετών που προβλέπονται στο Ν. 3316 / 05, έτσι ώστε να προστατίζεται η Δημόσια ωφέλεια και η τάξη των πραγμάτων.

Επίσης καλούμε τις αρμόδιες αρχές που χρηματοδοτούν και πληρώνουν μελέτες να ελέγχουν τον τρόπο ανάθεσης μελετών και να διακόπτουν τις χρηματοδοτήσεις και τις πληρωμές σε περιπτώσεις μη σύννομων αναθέσεων. Τέλος παροτρύνουμε όλους τους συναδέλφους ιδιώτες μελετητές και υπαλλήλους, να τηρούν το ισχύον θεσμικό πλαίσιο περί αναθέσεων και να αρνούνται την ανάθεση με μη σύννομες διαδικασίες και την ανάληψη επίβλεψης και θεώρησης τέτοιων μελετών.

Το ΤΕΕ, Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου θα σταθεί αντιμέτωπο με όλες του τις δυνάμεις σε ενέργειες και διαδικασίες που υπονομεύουν το Δημόσιο συμφέρον και θα στηρίξει τους συναδέλφους μελετητές και επιβλέπο-ντες υπηρεσιών, που προσπαθούν να διατηρηθούν στη ζωή σύννομα, χρησιμοποιώντας σαν όπλο τους τη γνώση, την εμπειρία, την τεχνονομία και κυρίως την αξιοπρέπεία τους.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ν.ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Επιστολή προς το νομάρχη Μεσσηνίας για την ανανέωση και αναβάθμιση εμπειροτεχνικών πτυχίων

Κύριε Νομάρχα,

Στην συνεδρίαση της 8-5-09 του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων με θέμα την ανανέωση και αναβάθμιση εμπειροτεχνικών πτυχίων, ελήφθησαν υπ' όψη για την αναβάθμιση αυτών, έγγραφα τα οποία δεν αντιστοιχούν σε αυτά που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η δε απόφαση ελήφθη με ισοψηφία και με την ψήφο του προέδρου να μετράει διπλή σύμφωνα με τον κανονισμό της λειτουργίας του νομαρχιακού συμβουλίου Δημοσίων Έργων.

Η συγκεκριμένη σύνθεση του Συμβουλίου κατά τη διάρκεια της συζήτησης των εμπειροτεχνικών ήταν εξαμελής εκ των οποίων οι (πέντε) 5 τεχνικοί και ένας Διοικητικός. Οι τρεις τεχνικοί εισηγήθηκαν να μην γίνουν δεκτά τα συγκεκριμένα έγγραφα ως παραβαίνοντα τον νόμο περί Δημοσίων Έργων μεταξύ αυτών και ο εκπρόσωπός μας του ΤΕΕ Ν.Ε / Νομού Μεσσηνίας.

Συγκεκριμένα τα έγγραφα που προσκομίστηκαν από τους ενδιαφερόμενους δεν μπορούν να χαρακτηριστούν πιστοποιητικά Εκτέλεσης Έργων που να αποδεικνύουν την εμπειρία των επιχειρήσεων ως προς την κατασκευή και ομαλή αποπεράτωση των έργων καθ' ότι δεν υπάρχουν συμβάσεις, μελέτες που να αναφέρουν με ποιες τεχνικές προδιαγραφές θα εκτελεστούν τα συγκεκριμένα έργα (εάν είναι έργα και όχι εργασίες) και το σημαντικότερο δεν υπάρχει επίβλεψη από τεχνικούς και τεχνικές υπηρεσίες οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι από το Νόμο και την πολιτεία να εκδίδουν κάθε είδους πιστοποιητικών που αφορούν τα Δημόσια Έργα.

Επίσης τα ανωτέρω έγγραφα δεν αναγράφουν εάν έχουν γίνει τα προβλεπόμενα από την παρ.7 του άρθρου 105 του Ν.3669/08 δηλαδή

α) πιθανή έκπτωση του αναδόχου,

β)πιθανή χορήγηση παράταση χωρίς αναθεώρηση γ) εάν υπήρξαν πιθανές κακοτεχνίες για τις οποίες τηρήθηκαν οι διαδικασίες αποκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 60 του συγκεκριμένου Νόμου.

Μετά τα ανωτέρω, που σας κάνουμε γνωστά, τα έγγραφα που έγιναν δεκτά από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων με την οριακή διπλή ψήφο του Πρόεδρου, δεν είναι σύννομα με την νομοθεσία περί Δημοσίων Έργων και ως εκ τούτου το ΤΕΕ είναι αντίθετο και δεν μπορεί να δεχθεί την συγκεκριμένη αναβάθμιση των εμπειροτεχνικών πτυχίων που έγινε στην συγκεκριμένη συνεδρίαση της 8-5-09 και επιφυλάσσεται παντός νομίμου δικαιώματός του.

Το ΤΕΕ ως τεχνικός σας σύμβουλος με την ισχύουσα νομοθεσία σας καλεί να επαναφέρετε την συγκεκριμένη απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων και η απόφαση αναβάθμισης ανανέωσης να ληφθεί με τα νόμιμα δικαιολογητικά δηλαδή πιστοποιητικά Εκτέλεσης έργων αρμοδίως συνταχθέντα από μηχανικούς και Υπηρεσίες.

A-13-2. Λοιπές Δράσεις:

Απευθείας αναθέσεις μελετών από Αναπτυξιακές Εταιρείες

Εισηγήση του μέλους της Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου Νίκου Μανιαδάκη στην κοινή σύσκεψη Δ.Ε. του ΤΕΕ που έγινε στην Καστοριά (12-4-2008)

Τα τελευταία χρόνια , έχει γίνει συνήθες φαινόμενο οι Αναπτυξιακές Εταιρείες, οι οποίες θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι είναι αυτές που δεν κατέχουν μελετητικό πτυχίο, να αναθέτουν μελέτες , σε ιδιώτες μελετητές ή μη, για λογαριασμό Δήμων ή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων σε εκτέλεση προγραμματικών συμβάσεων.

Βεβαίως οι αναθέσεις αυτές είναι απ' ευθείας δίχως Δημόσιο Διαγωνισμό, καταστρατηγώντας το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που διέπει τέτοιες διαδικασίες δηλ. το Ν. 3316/05 και όλα τα σχετικά διατάγματα. Οι μελέτες που συνήθως ανατίθενται είναι θεσμικές μελέτες όπως πράξεις εφαρμογής , Μελέτες οδοποιίας , Διευθετήσεις – Οριοθετήσεις ρεμάτων , Πολεοδομικές – Χωροταξικές μελέτες (ΓΠΣ – ΣΧΟΑΑΠ), μελέτες κτιριακών έργων κλπ. Οι αναθέτουσες αρχές (Δήμοι – ΝΑ) επικαλούμενες την δύσκολη διαδικασία και την χρονική καθυστέρηση που απαιτούν οι διαδικασίες του Ν. 3316/05 περί ανα-θέσεων μελετών , προσφεύγουν στο τέχνασμα των προ-γραμματικών συμβάσεων με τις Αναπτυξιακές εταιρίες και αυτές με την σειρά τους, στις συμβάσεις έργων με τους μηχανικούς μελετητές ή και μη. Αρκετές φορές έχει αποδειχθεί ότι οι Αναπτυξιακές εταιρίες έχουν συνάψει συμβάσεις έργου και με τεχνολόγους μηχανικούς για να εκπληρώσουν μελέτες Δημοσίου Ενδιαφέροντος. Είναι γνωστό, ότι σύμφωνα με το Ν.3316/2005 όλες οι μελέτες, αλλά και η παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανι-κού και άλλων ελευθέρων επαγγελματιών των κατηγορι-ών μελετών κλπ., πρέπει να ανατίθενται με τις διατάξεις του νόμου αυτού, ανεξαρτήτως αξίας, όπως σαφώς προβλέπεται στο άρθρο 2 του νόμου αυτού:

«.....Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την

εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παρ.2, που εμπíπτουν καθ' ύλην στο «Παράρτημα II Α « της Οδηγίας ΕΚ-18/04 και στο «Παράρτημα XVIIΑ « της Οδηγίας ΕΚ-17/04 , όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές» Οι διαδικασίες του νόμου προβλέπουν διαγωνισμούς για τις αναθέσεις , την τήρηση προδιαγραφών, την επί-βλεψη, την έγκριση πινακίων αμοιβών, τις πληρωμές και την έγκριση – παραλαβή του έργου. Η παρέκκλιση από τις διατάξεις του παραπάνω νόμου ισχύει μόνο για τους Δήμους σύμφωνα με την εγκύκλιο 22/2005 και σύμφωνα με τον Δημοτικό και Κοινοτικό κώδικα , υπό προϋποθέ-σεις και για συγκεκριμένο ποσό (δηλ. για αμοιβές που δεν ξεπερνούν το 30% της Α' τάξης) και με απαγόρευση κατάτμησης έργου σε επιμέρους μελέτες.

Έτσι λοιπόν ο επιλεγόμενος τρόπος ανάθεσης μελετών από τις Νομαρχιακές Αυτ/σεις και τους Δήμους μέσω αναπτυξιακών εταιριών είναι κατ' αρχήν μη σύμφωνος, αδιαφανής, και αδιαμφισβήτητα παράτυπος.

Αυτό επιβεβαιώνεται και από τα παρακάτω:

Α. την υπ.αρ.πρωτ.37287/32/99 εγκύκλιο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α η οποία εκτός των άλλων αναφέρει σαφώς ότι «εφόσον από την προγραμματική σύμβαση προβλέπεται η ανάθεση μελέτης και εκτέλεσης έργων, για την ανάπτυξη μιας περιοχής σε δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις καθώς και η παροχή υπηρεσιών από αυτές , εφαρμόζονται επιπλέον οι διατάξεις που τις διέπουν.»

Β. την υπ.αρ.34370/33/1986 εγκύκλιο ΥΠ.ΕΣ. στην παρ. 3 αναφέρεται σαφώς ότι «η προγραμματική σύμβαση δεν είναι δυνατόν να λειτουργεί ως μηχανισμός απ' ευθείας ανάθεσης έργων κλπ.»

Γ. την υπ.αρ.19911/7-4-2004/18/2004 εγκύκλιο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α η οποία αναφέρει ότι οι διατάξεις του νόμου 3164/2003 (μητρώα μελετών, ανά θεση μελετών και παροχή συναφών υπηρεσιών κλπ.) εφαρμόζονται και στις συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής υπηρεσιών των παραγρ. 2 και 3 του άρθρου 1 αυτού, που προγραμματίζονται και ανατίθενται η εκτέλεσή τους τις δημοτικές επιχειρήσεις, Ο.Τ.Α. α' βαθμού και τις ενώσεις κάθε νομι-κής μορφής κλπ.

Δ. το υπ.αρ.πρωτ.2/4993/0026/31-3-2005 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών με το οποίο κοινοποιούνται τα πρακτικά της 32^{ης} Γενικής συνεδρίασης της ολομέλει-ας του ελεγκτικού συνεδρίου της 10^{ης} Δεκεμβρίου 2004 όπου και εδώ διευκρινίζεται ότι «για την υλοποίηση των προγραμματικών συμβάσεων οι αναπτυξιακές επιχειρή-σεις δεν μπορούν να αναθέτουν σε τρίτους ιδιώτες όλο ή μέρος του έργου που τους έχει ανατεθεί κατά παρέκκλι-ση των διατάξεων του Ν.716/77 και 1418/84.» Πέραν αυτών, δεν εξασφαλίζεται η ποιότητα των μελε-τών και προφανώς δεν υπάρχει προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος αφενός, και αφετέρου καταργεί νεοσύ-στατους θεσμούς (δηλ, το Ν.3316/05) οι οποίοι με πολύ κόπο και αγώνα μελετήθηκαν από το κράτος και το ΤΕΕ, προκειμένου να εκσυγχρονίσουν το παλαιό καθεστώς ανάθεσης (δηλ, το Ν.716/77).

Βέβαια τέτοιες αναθέσεις, οι οποίες για ευνόητους βέ-βαια λόγους στην ουσία δεν δημοσιοποιούνται ή έχουν ελεγχόμενη δημοσιότητα και οι οποίες προκύπτουν μετά από ιδιωτικές διαβουλεύσεις μελετητών και στελεχών των Αναπτυξιακών , δεν εξασφαλίζουν ούτε τους συνα-δέλφους που τις αναλαμβάνουν, αφού καταστρατηγείται ο κανονισμός προεκπιμώμενων αμοιβών, φυσικά προς τα κάτω, με αποτέλεσμα ο μελετητής να αναγκάζεται να μειώσει την ποιότητα της παραγόμενης μελέτης προκει-μένου να αντεπεξέλθει στην συμβατική υποχρέωσή του αλλά και τον ίδιο τον εργοδότη ο οποίος δεν προστατεύ-εται από τις διατάξεις του Νόμου σχετικά με την ποιότητα και πληρότητα της παραγόμενης μελέτης.

Σαν Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου έχουμε πολ-λές φορές ασχοληθεί με καταγγελίες συναδέλφων για παράνομες αναθέσεις , αλλά στην ουσία το πρόβλημα δεν μπορεί λυθεί μεμονωμένα ανά τμήμα, αλλά συνολικά με πρωτοβουλία του Κεντρικού ΤΕΕ, με παρεμβάσεις στις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές ή και ακόμα με ομαδικές προσφυγές , έτσι ώστε να γίνει κατανοητό ότι οι νόμοι πρέπει να εφαρμόζονται απ' όλους και δεν εξαιρούνται οι Δήμοι και οι Ν.Α.

Βεβαίως το ζήτημα δεν είναι τόσο απλό , αλλά τουλάχιστον οφείλουμε να προσπαθήσουμε να δώσουμε λύση, αφού ένα μεγάλο μέρος των συναδέλφων είναι μελετη-τές, πράγμα που σημαίνει ότι η κύρια πηγή εσόδων τους είναι οι μελέτες του Δημοσίου . Στην κατεύθυνση αυτή προτείνουμε με πρωτοβουλία του κεντρικού ΤΕΕ, να ξε-κινήσει διάλογος με το ΥΠΕΧΩΔΕ και τα Περιφερειακά Τμήματα για την βελτίωση του Ν. 3316/05 με κύριο στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών. Με δεδομένα τον τρόπο λειτουργίας κυρίως των μικρών Δήμων που δεν διαθέτουν Τεχνική Υπηρεσία , θεωρούμε ότι θα βοηθηθ-σε πολύ στην ανάπτυξη τους η κατηγοριοποίηση των μελετών αναλόγως του κόστους , ακολουθώντας η κάθε κατηγορία ξεχωριστή διαδικασία ανάθεσης.

Με τον τρόπο αυτό θα μπορούν και οι μικροί Δήμοι οι οποίοι στην καλύτερη περίπτωση απασχολούν έναν Διπλωματούχο Μηχανικό , να αναθέτουν μελέτες με Δημόσιο Διαγωνισμό με απλούστερη όμως διαδικασία απ ' αυτή που ισχύει σήμερα , και πολύ ταχύτερα έτσι ώστε να μην χρησιμοποιούν την «ταξίδα» της πίεσης του χρόνου και να προσφεύγουν στις προγραμματικές συμ-βάσεις με τις Αναπτυξιακές Εταιρίες.

Επίσης, πιστεύουμε πως το ΤΕΕ οφείλει να αναλάβει δράση και να αναθέσει σε νομικούς το ζήτημα των αναπτυξιακών εταιριών, έτσι ώστε σε κάθε περίπτωση παράνομη ανάθεσης να γίνεται έγκαιρα προσφυγή στα αρμόδια δικαστήρια ή επιτροπές με σκοπό την ακύρωση της ανάθεσης. Ακόμη, θα ήταν σκόπιμο ύστερα από παρέμβαση του ΤΕΕ να απαιτήσουμε την συμμετοχή εκπροσώπου του ΤΕΕ στις αναπτυξιακές εταιρίες έτσι ώστε να υπάρχει έλεγχος των ενεργειών τους σχετικά με το θέμα αυτό.

Ταυτόχρονα θα πρέπει να ξεκινήσει από το ΤΕΕ κα-μπάνια ενημέρωσης προς τους ΟΤΑ για το θέμα των αναθέσεων από αναπτυξιακές αλλά και ενημέρωση προς τους συναδέλφους μελετητές έτσι ώστε να γνωρίζουν όλες οι πλευρές ότι ο τρόπος αυτός είναι παράνομος και παράτυπος με ότι αυτό συνεπάγεται για την ποιότητα ανάπτυξης της περιοχής.

Τέλος θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τον τελευ-ταίο καιρό παρουσιάζεται, στην περιφέρεια μας και το φαινόμενο της απ' ευθείας ανάθεσης μελετών και σε Πανεπιστημιακά ή Τεχνολογικά Ιδρύματα δίχως να τηρούνται οι θεσμικές διατάξεις για την δημοπράτησή τους.

Όλες αυτές οι μεθοδεύσεις, πέραν των άλλων πλήτ-τουν απευθείας το μελετητικό δυναμικό της Περιφέρειας και σε συνδυασμό από την άλλη την δημοπράτηση με-γάλων έργων που αναλαμβάνονται από Εταιρίες του κέντρου, έχουν ήδη δημιουργήσει πρόβλημα στο σύνολο του Τεχνικού κόσμου της Περιφέρειας, πρόβλημα που θα πρέπει το ΤΕΕ να το αντιμετωπίσει με την απαιτούμε-νη σοβαρότητα αναλαμβάνοντας σοβαρές πρωτοβουλι-ες και κάνοντας κατάλληλες παρεμβάσεις.

Η αποκέντρωση των μελετών, η απλοποίηση των δι-αδικασιών προκήρυξης του Ν.3316, η ορθολογική και διάφανη διαχείριση του Δημοσίου Χρήματος θα πρέπει να είναι ο στόχος και η επιδίωξη του ΤΕΕ.

Εισήγηση του Τμήματος στην κοινή σύσκεψη των Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε. που έγινε στο Ηράκλειο Κρήτης 31/10, 1&2/11 2008

Η θέση του ΤΕΕ Πελοποννήσου για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Τα τελευταία χρόνια βιώνουμε εκτροπές από τους πα-ραδοσιακούς τρόπους παραγωγής δημοσίων έργων σε ζητήματα που αφορούν και στην μελέτη αλλά και στην κατασκευή των δημοσίων έργων.

Ως παραδοσιακός τρόπος νοείται η ανάθεση της μελέ-της του έργου σε μελετητική ομάδα και στην συνέχεια η ανάθεση της κατασκευής σε εργοληπτική επιχείρηση, φυσικά μέσα από τις διαδικασίες των δύο βασικών θε-σμικών πλαισίων: του νόμου για τις μελέτες και του νό-μου για τις κατασκευές.

Με τον νόμο Ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» καθορίζεται το πλαίσιο μέσα στο οποίο οφείλουν να

κινούνται οι συμπράξεις του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα (ΣΔΙΤ).

Σύμφωνα λοιπόν με αυτό το νόμο, ΣΔΙΤ μπορούν να γίνουν για οποιοδήποτε έργο ανήκει στην αρμοδιότητα του δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και ΑΕ που το σύνολο των μετοχών τους ανήκει σε κάποιον από τους παραπάνω φορείς ή σε άλλη ΑΕ που ανήκει σε κάποιον από τους παραπάνω φορείς. Εξαιρούνται φυσικά (προς το παρόν;) όσα έργα αφορούν σε αποκλειστικές αρμοδιότητες του κράτους όπως είναι η εθνική άμυνα, η αστυνομία, η απονομή της δικαιοσύνης και η εκτέλεση των ποινών που επιβάλλονται από τα αρμόδια δικαστήρια. Αυτή η ολέθρια γενίκευση της εφαρμογής οφείλεται στο ότι ποτέ μέχρι τώρα καμία κυβέρνηση δεν αντιμετώπισε την παραγωγή δημοσίων έργων με την απαιτούμενη σοβαρότητα απαντώντας στο θεμελιακό ερώτημα για το αν το Δημόσιο έργο αποτελεί κοινωνικό αγαθό ή εμπόρευμα.

Η διαδικασία παραγωγής ενός έργου ή μιας δραστηριότητας στον νόμο αυτό είναι πολύπλοκη και για την διεκπεραίωση της απαιτείται η εμπλοκή πολλών φορέων με το κέντρο λήψης της τελικής απόφασης να βρίσκεται στην Αθήνα, με ότι αυτό «λέει» στον καθένα από εμάς.

Η εκτέλεση του έργου όταν τελικά ολοκληρωθεί η δι-δικασία, μέρος της οποίας είναι και οι - όπως έχει αποδειχθεί στην πράξη εξαιρετικά χρονοβόρες - δια-πραγματεύσεις με τον ανάδοχο γίνεται με χρήματα του αναδόχου ο οποίος εισπράττει το αντάλλαγμα εφάπαξ ή τμηματικά από το δημόσιο ή από τους τελικούς χρήστες του έργου.

□□□□ □□ □□□□□□

Το κύριο επιχείρημα αυτών που τοποθετούνται θετικά απέναντι στο νέο για την χώρα μας σύστημα, είναι ότι οι συμπράττοντες ιδιώτες «αναλαμβάνουν ουσιαστικά μέρος των κινδύνων που συνδέονται με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη διαθεσιμότητα ή τη ζήτηση του αντικείμενου της Σύμπραξης και των συναφών κινδύνων όπως, ενδεικτικά, το διαχειριστικό και τον τεχνικό κίνδυνο» ενώ δεν υποβαθμίζουν το οικονομικό όφελος του δημοσίου από τις συμπράξεις αυτές. Εδώ πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η φράση «ουσιαστικά μέρος» μπορεί να πάρει όποιο περιεχόμενο της δοθεί την κρίσιμη στιγμή και ο καθένας καταλαβαίνει, ιδίως μετά από τις τελευταίες εξελίξεις, πόσο εύκολο είναι να γίνει μετακύλιση των κινδύνων στο δημόσιο (εμπειρία Μ. Βρετανίας, απόσυρση δύο ΣΔΙΤ για νοσοκομεία). Η μικρή εγχώρια εμπειρία που υπάρχει έδειξε το πώς η διατύπωση αυτή του νόμου είναι μόνο για «εξωτερική κατανάλωση» ενώ στο εσωτερικό των συμβάσεων «εκ των ων ουκ άνευ», είναι η κατοχύρωση των συμφερόντων των ιδιωτικών φορέων. Η ΣΔΙΤ του αυτοκινητοδρόμου της Πελοποννήσου εκτός από τα υπόλοιπα στοιχεία που θα μπορούσαμε να αναδείξουμε ως αρνητικά, περιέχει διατάξεις περί ζωνών επιρροής του έργου. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος δεν μπορεί να εκτελέσει οδικά έργα βελτίωσης ή συμπλήρωσης του δικτύου εάν αυτά τα έργα μπορεί να λειτουργήσουν ανταγωνιστικά με το υπό εκμετάλλευση έργο. Κατά τα λοιπά ο νομοθέτης λέει ότι η ανάληψη ρίσκου αφορά και στην ζήτηση του έργου. Αυτό όμως ανήκει στο δεύτερο πλάνο της σύμβασης. Ενδεικτικότερα του αποικιοκρατικού χαρακτήρα που μπορεί να πάρει μια «νόμιμη» ΣΔΙΤ είναι τα εξής:

Στην Πελοπόννησο όταν εκχωρήθηκε σε ιδιώτη ο Αυτοκινητοδρόμος Κόρινθος - Τρίπολη, την επόμενη μέρα αυξήθηκαν τα τέλη διοδίων από 2,00€ σε 2,90€ πριν καλά-καλά ολοκληρωθούν οι μελέτες βελτίωσης της οδού. Εδώ και αρκετούς μήνες και μέχρι σήμερα ο δρόμος υπολεί-τουργει αφού η μία από τις δύο ανά κατεύθυνση λωρίδες κυκλοφορίας, έχει ενταχθεί στο εργοτάξιο, η στάθμη εξυπηρέτησης και τα επίπεδα ασφάλειας κυκλοφορίας είναι απαράδεκτα ενώ συντελούνται και οι εξής πρωτο-τυπίες: εισπράττονται διόδια χωρίς να έχει ολοκληρωθεί το έργο και δεν υπάρχει καμία πληροφοριακή πινακίδα περί του τι έργο εκτελείται, με ποιον ανάδοχο και ποιον προϋπολογισμό παρά μόνο μια Λακωνίζουσα επιγραφή «ΥΠΕΧΩΔΕ, προσοχή εκτελούνται έργα».

□□□□□□ □□ □□□□□□

Ένα άλλο επιχείρημα είναι η ταχύτητα εκτέλεσης των έργων, η ποιότητα κατασκευής και η περιστολή της δι-αφθοράς που έχει αναπτυχθεί γύρω από τα δημόσια έργα. Παρά τα αυθόρμητα χαμόγελα θα επιχειρηθεί μια σύντομη αναφορά σε αυτές τις παραμέτρους. Εάν ορίσουμε ως χρόνο κατασκευής τον συνολικό χρόνο από την ημέρα που ο φορέας προγραμματίζει το έργο έως την αποπεράτωση του, τότε θα πρέπει να προσμετρήσουμε και τα «δίμηνα» των προθεσμιών της 1^{ης} απόφασης της διυπουργικής επιτροπής ΣΔΙΤ και τον χρόνο των διαπραγματεύσεων με τον ή τους αναδόχους και τον χρόνο κατασκευής. Με τέτοιο υπολογισμό μάλλον το σύστημα ΣΔΙΤ είναι πιο χρονοβόρο από το παραδοσιακό. Η εμπειρία των σχολείων που ενώ οι πρώτες αποφάσεις κατασκευής τους ελήφθησαν προ πεντα-ετίας η αποπεράτωση τους θα γίνει το 2012, δείχνει ότι πρέπει τουλάχιστον να τηρήσουμε μια επιφυλακτικότητα. Σε ότι αφορά στην περιστολή της διαφθοράς θα επιση-μάνουμε ότι στην διαδικασία των ΣΔΙΤ χωρίς η διακίνηση αρκετά μεγάλων ποσών δημοσίου χρήματος (ειδίκοι σύμβουλοι με «ειδικές» αμοιβές, αναθέσεις προπαρα-σκευαστικών μελετών απευθείας κλπ) . Αυτό από μόνο του αφήνει, αν όχι τα ίδια, μεγαλύτερα περιθώρια παράνομων συναλλαγών μεταξύ ιδιωτών και δημοσίων λει-τουργών. Αυτό που αλλάζει ουσιαστικά είναι το «φά-σμα» των δημοσίων λειτουργιών...

Βεβαίως είμαστε οι τελευταίοι που θα λέγαμε ότι με το παραδοσιακό σύστημα τα έργα ολοκληρώνονται σύντομα, χωρίς προβλήματα και χωρίς... διαφθορά. Είμαστε όμως οι πρώτοι που πρέπει να πούμε ότι για αυτά δεν ευθύνεται το σύστημα αλλά η ολοένα εντεινόμενη εξαθλίωση των τεχνικών υπηρεσιών των δημοσίων φορέων. Εξαθλίωση που έχει να κάνει πρώτα και κύρια με την στελέχωση αλλά και με τον εξοπλισμό, τις υποδο-μές και φυσικά τις άθλιες αποδοχές των μηχανικών που υπηρετούν στις υπηρεσίες αυτές.

Είμαστε οι πρώτοι που πρέπει να πούμε ότι με την γενίκευση της εφαρμογής του συστήματος ΣΔΙΤ και με την προς αυτό το σκοπό «πακετοποίηση» των έργων, η εξαθλίωση των δημοσίων υπηρεσιών θα ενταθεί, λόγω περιορισμού του ρόλου τους ενώ θα επεκταθεί και στις μικρές και μεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις οι οποίες τελικά θα οδηγηθούν σε εξαφάνιση. Τα πρώτα σημάδια έχουν φανεί σε όσους μικρομεσαίους δραστηριοποιούμαστε στο κατασκευαστικό τομέα από την δραστική μείωση των προς εκτέλεση έργων, από την μείωση του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, που πρέπει να αποτελεί τον κύριο κορμό εκτέλεσης έργων και βεβαίως όταν προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε τις απαιτούμενες υπέρογκες εγγυητικές επιστολές από τράπεζες και δά-νεια για την κατασκευή των έργων.

□□□□ □□□□ □□ □□□□□□

Μετά από αυτά αναρωτιέται κανείς ποιο είναι το όφελος από τις ΣΔΙΤ; Μήπως το κόστος για το δημόσιο είναι μικρότερο; Υπάρχει ένας κανόνας στην οικονομία που λέει ότι ο υγιής ανταγωνισμός επιφέρει συμπίεση του κόστους.

Είναι άλλωστε και ένας από τους λόγους που καταρ-γήθηκε ο «μαθηματικός τύπος» και επανήλθε το σύ-στημα της μειοδοσίας. Όταν όμως ο ανταγωνισμός γί-νεται ανάμεσα σε λίγους και οικονομικά πανίσχυρους τότε χάνονται τα χαρακτηριστικά του και διαμορφών-νται νέα, στα οποία το κράτος δεν μπορεί να παρέμβει ακόμα και αν το θελήσει... (δες καρτέλ γαλακτοκομικών προϊόντων κλπ).

Όλα αυτά δεν σημαίνουν ότι είμαστε αντίθετοι συνολικά με τον νέο θεσμό γιατί πράγματι υπάρχουν έργα που πρέπει να υλοποιούνται μέσα από αυτόν. Τέτοια έργα είναι έργα μεγάλης κλίμακας με ανταποδοτικό χαρακτή-ρα που ενώ είναι απαραίτητα να γίνουν, δεν υπάρχουν οι πόροι.

Η γενίκευση όμως του συστήματος ΣΔΙΤ σε όλα τα έργα αν και εκτός από τα παραπάνω σημαίνει και άλλα πολλά πράγματα, ένα είναι αυτό που πρέπει να υπερτονιστεί: η μετακύλιση του κόστους κατασκευής των έργων στις επόμενες γενιές. Αυτή η διαδικασία μετακύλισης του κό-στους στους φορολογούμενους του μέλλοντος, με δε-δομένο ότι μέρος των δαπανών θα καλύπτεται ετησίως από τον κρατικό προϋπολογισμό κάποια στιγμή θα οδη-γήσει σε μια κατάσταση που, οι επόμενες γενιές δεν θα μπορούν να προγραμματίσουν έργα ή δράσεις απλά διότι θα πρέπει να πληρώνουν για αυτά που «εκτέλεσα-με» εμείς και τα οποία βεβαίως θα έχουν «παλιώσει» και θα χρήζουν αντικατάστασης ή αναβάθμισης. Κλείνοντας την αναφορά στην γενίκευση

εφαρμογής του συστήματος ΣΔΙΤ, δηλώνουμε ότι μπαίνουμε σε έναν μεγάλο πειρασμό: να πιστέψουμε ότι η μετακίνηση του κόστους στις επόμενες γενιές είναι και ο πραγματικός λόγος θεσμοθέτησης του συστήματος. Πέρα από αυτά όμως, οδηγηθήκαμε στην αντίθεση με τον νόμο που γενικεύει την εφαρμογή ΣΔΙΤ επειδή: υπάρχουν λόγοι αρχής: Με ξένα κόλλυβα, δεν είναι σωστό να κάνουμε μνημόσυνο.

Υπάρχουν λόγοι ιδεολογικοί: Η εμπορευματοποίηση βιολογικών κοινωνικών αγαθών μέσω ΣΔΙΤ όπως είναι του Νε-ρού, της υγείας, της παιδείας κλπ. θα οδηγήσει τους πολίτες στην εξαθλίωση αφού πέρα από φορολογούμε-νοι θα είναι και επιπλέον υπόχρεοι προς τον ιδιώτη και ως χρήστες.

Υπάρχουν λόγοι κοινωνικής συνείδησης: Οι νόμοι είναι εργαλεία που ρυθμίζουν τις σχέσεις κράτους και πολιτών και των πολιτών μεταξύ τους. Ως τέτοια και δεδομένης της κυρίαρχης αντίθεσης στην κοινωνία έχουν στο εσωτερικό τους την λειτουργία της κατοχύρωσης της μιας ή της άλλης όχθης. Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο συ-γκεκριμένος νόμος υπηρετεί τα οικονομικά συμφέροντα της ολιγαρχίας του χώρου των κατασκευών σήμερα και των υπηρεσιών αύριο.

Θεωρούμε ότι το τεχνικό επιμελητήριο έχει υποχρέωση να φωτίσει το θέμα και να συμβάλει έτσι στο να βρεθεί η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στα έργα που πρέπει να γίνονται με το νέο σύστημα και σε αυτά που δεν πρέπει, εγκαταλείποντας την παθητική στάση που επιδεικνύει μέχρι σήμερα. Οι δημόσιες τοποθετήσεις του προέδρου σχετικά με το θέμα σαφώς και μας καλύπτουν όμως δεν είναι αυτό που θα θεωρούσαμε «δράση ΤΕΕ». Υπάρχουν πολιτικές δυνάμεις που δεν θα έμεναν ασυκίνητες μπροστά στις συνέπειες από την γενίκευση εφαρμογής του συστήματος των ΣΔΙΤ. Θεωρούμε ότι πρέπει να βοηθήσουμε στο να συνεννοηθούν αυτές οι δυνάμεις και να δεσμευτούν απέναντι αλλήλων ώστε το εργαλείο αυτό να χρησιμοποιηθεί προς όφελος της κοινωνίας των πολλών και όχι των ολίγων. Με όσα εκτέθηκαν πιο πάνω και κυρίως με τον «επίλο-γο» ξέρουμε ότι άλλοι συμφωνούν και άλλοι διαφωνούν. Όλοι όμως θα συμφωνήσουν ότι τα δημόσια έργα πρέπει είναι υπόθεση της κοινωνίας και των μηχανικών και αυτό στοιχειοθετεί την ευθύνη που έχουμε ως ΤΕΕ, να φωτίσουμε το θέμα.

A-14. ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ & ΜΕΛΕΤΕΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΕΣ, ΓΟΚ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ, ΑΜΟΙΒΕΣ, ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ)

A-14-1. Παρεμβάσεις :

Ανησυχίες των μηχανικών για τον υπολογισμό των αμοιβών

Τις ανησυχίες των μηχανικών της Πελοποννήσου, σχετικά με την εφαρμογή του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών τους, διατυπώνει προς τον πρόεδρο του Τ.Ε.Ε. κ. Ι. Αλαβάνο, η διοίκηση του περιφερειακού τμήματος Πελοποννήσου.

Σε επιστολή που έστειλε προς τον κ. Αλαβάνο, τον περασμένο Οκτώβριο, η διοίκηση του Τ.Ε.Ε. Πελοποννήσου διαπιστώνει αρχικώς, ότι μετά από οκτώ και πλέον μήνες εφαρμογής του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών για τα ιδιωτικά έργα φαίνεται ότι ο αρχικός στόχος επιτυγχάνεται.

«Παρόλα αυτά γινόμαστε δέκτες παρατηρήσεων, συχνά δε και διαμαρτυριών από συναδέλφους για βασικές αδυναμίες στον τρόπο λειτουργίας του όλου συστήματος» συνεχίζει η επιστολή. Το περιφερειακό τμήμα Πελοποννήσου καταθέτει προς το Τ.Ε.Ε. τις ανησυχίες που έχουν καταγραφεί, με στόχο να εξασφαλίσουν την αξιοπιστία της διαδικασίας κατάθεσης των αμοιβών:

· Έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο σε έντυπα κατάθεσης αμοιβής της ΕΤΕ να σημειώνονται κωδικοί του ΤΕΕ που αντιστοιχούν σε άλλους ιδιοκτήτες και η ΕΤΕ να δέχεται την κατάθεση. Σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει η ΕΤΕ να παραλαμβάνει και να ελέγχει το έντυπο του ΤΕΕ με τον κωδικό και το ονοματεπώνυμο του ιδιοκτήτη ή τέλος πάντων να βρεθεί τρόπος διασφάλισης της σωστής κατάθεσης διότι η κατάσταση που επικρατεί με τους κωδικούς να δηλώνονται άλλοι αντί άλλων έχει γίνει «καθεστώς».

· Πολλοί «συνάδελφοι» δηλώνουν και παίρνουν έγκριση για αμοιβή από το ΤΕΕ που αφορά λιγότερα τετραγωνικά μέτρα από τα πραγματικά, με αποτέλεσμα να καταθέτουν μικρότερες αμοιβές τις οποίες περνάνε στην Πολεοδομία δεδομένου δεν αντιπαραβάλλονται κατά τη διαδικασία ελέγχου τα έντυπα υπολογισμού των αμοιβών που εκδίδει το ΤΕΕ. με τα δηλούμενα σε αυτές στοιχεία. Θα πρέπει με κάθε τρόπο να εντοπιστούν αυτές οι περιπτώσεις και να ασκηθούν πειθαρχικές διώξεις για παραδειγματισμό.

· Στο σύστημα υπολογισμού των αμοιβών του ΤΕΕ εάν σε μια άδεια καταχωρηθεί μηχανολόγος για θερμομόνωση και υπολογίζεται αμοιβή π.χ 200,00 ευρώ σε «πετάει» στην ελάχιστη αμοιβή και χρειάζεται κάθε φορά να επικοινωνούν οι συνάδελφοι με το κεντρικό ΤΕΕ για να τους αποστέλλονται οι σωστές αμοιβές με fax, με αποτέλεσμα να χάνονται χιλιάδες πολύτιμες ώρες.

· Τα έργα που δεν περιλαμβάνονται στο νέο πρόγραμμα υπολογισμού των αμοιβών θα πρέπει το ταχύτερο δυνατό να ενταχθούν σε αυτό, δεδομένου ότι οι συνάδελφοι για να πάρουν κωδικό κατάθεσης π.χ. ενός απλού τοπογραφικού απευθύνονται στα περιφερειακά του ΤΕΕ, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και να χάνεται χρόνος.

Πρόβλημα με την Τ.Υ. του δήμου Τρίπολης Διαμαρτυρία στο δήμαρχο Τρίπολης

Μετά τις διαμαρτυρίες των μελών του ΤΕΕ Πελοποννήσου, για την αδυναμία χορήγησης βεβαιώσεων καθορισμού οικοδομικών γραμμών διανοίξεως οδών και υψομέτρων, η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου κ. Χαρίκλεια Τσιώλη απέστειλε σχετική αναφορά στον δήμαρχο Τρίπολης Αλέξανδρο Κοτσιάνη.

Στην αναφορά τονίζεται η δυσλειτουργία της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου και το ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητά από τον δήμαρχο να φροντίσει άμεσα για την επίλυση του προβλήματος αυτού, με σκοπό την εξυπηρέτηση των μηχανικών και των πολιτών του δήμου.

Απαντώντας λοιπόν ο κ. Κοτσιάνης αναφέρει επίσης πως έχει γίνει αποδέκτης παραπόνων, ότι η Τ.Υ. εδώ και λίγο καιρό δεν δίνει βεβαιώσεις οικοδομικών γραμμών, υψομέτρων κ.λπ. Το γεγονός αυτό, ο δήμαρχος το χαρακτηρίζει αδικαιολόγητο, τονίζοντας ότι η συγκεκριμένη υπηρεσία έχει πολιτικούς μηχανικούς, τοπογράφους κ.α. που μέχρι τώρα ανταποκρίνονται άριστα σε αυτήν τους την υποχρέωση. «Η μη έκδοση αδειών πέραν των συνδικαλιστικών λόγων, επισύρει για όλη την υπηρεσία και ατομικά για τον καθένα σας αστικές και ποινικές ευθύνες» προειδοποιεί τον Διευθυντή και τους μηχανικούς της Τ.Υ. ο δήμαρχος. Τους ζητά ακόμα να ξεπεράσουν τα όποια μεταξύ τους προβλήματα, προκειμένου να προχωρήσουν ως αυτόνομη υπηρεσία του δήμου στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Παρέμβαση στην Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων Σπάρτης

Εγκρίσεις μελετών από τις υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.

Με έγγραφό του προς την Ε' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Σπάρτης, το ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητά την ρύθμιση σε θέματα που αφορούν εγκρίσεις μελετών από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού. Με αφορμή, τα αζεπερόραστα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στην ανάπτυξη του νομού Λακωνίας, από την καταστρατήγηση του Αρχαιολογικού Νόμου τόσο από την Εη Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, όσο και από την 5^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, σε συνδυασμό με τις σοβαρές ελλείψεις προσωπικού των υπηρεσιών αυτών αλλά και των απαραίτητων πιστώσεων που απαιτούνται για την προώθηση των ανασκαφικών και άλλων έργων τους, το ΤΕΕ Πελοποννήσου έστειλε επιστολή προς τους υπουργούς Πολιτισμού και ΠΕΧΩΔΕ, καθώς και προς τις διευθύνσεις Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων και Βυζαντινών Αρχαιοτήτων του ΥΠ.ΠΟ. Με την επιστολή αυτή ζητούν την άμεση προσωπική παρέμβαση των δύο υπουργών καθώς και των παραπάνω υπηρεσιών για την επίλυση των προβλημάτων, όπως αυτά καταγράφονται παρακάτω.

1. Διαδικασία έγκρισης μελετών κτιριακών & άλλων έργων – περιοχές ελέγχου.

Η Ε' ΕΠΚΑ με το 328/18-1-2008 έγγραφο της, που απέστειλε στην Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, Πολεοδομίας, Χωροταξίας & Περιβάλλοντος της Ν.Α. Νομού Λακωνίας, και κοινοποίησε και στον Σύλλογο Μηχανικών Ελευθέρων Επαγγελματιών Ν. Λακωνίας, γνωστοποίησε την διαδικασία χορήγησης άδειας εκσκαφών στην περιοχή του Δήμου Σπάρτης.

Η διαδικασία που καθορίστηκε από την Ε' ΕΠΚΑ συνοπτικά έχει ως εξής:

Προσδιορίζεται ως περιοχή ελέγχου όλη η εδαφική περιφέρεια του Δήμου Σπάρτης. Δηλαδή ζητείται ο εκ των προτέρων έλεγχος και εκτός των θεσμοθετημένων αρ-χαιολογικών χώρων και των οικισμών για τους οποίους προβλέπεται ο έλεγχος από τις Νομαρχιακές αποφάσεις με τις οποίες εγκρίνονται τα όρια και οι όροι δόμησης των οικισμών.

Για την έγκριση της εκσκαφής ή της αρχιτεκτονικής μελέτης ή των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), επιβάλλεται η διενέργεια σε όλες τις περιπτώσεις δοκιμαστικών τομών και εν πάσει περιπτώσει η ολοκλήρωση της ανασκαφικής διαδικασίας, φυσικά πάντοτε με δαπάνες των ιδιωτών, και μετά η κίνηση της διαδικασίας έγκρισης της μελέτης και συνακόλουθα της διαδικασίας έκδοσης της οικοδομικής άδειας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι απαραίτητο δικαιολογητικό για την υποβολή φακέλου στην Πολεοδομία για έκδοση άδειας οικοδομής, αποτελεί η έγκριση των αρμοδίων υπηρεσιών του ΥΠΠΟ.

Μέχρι σήμερα ισχύει:

Στις ζώνες των αρχαιολογικών χώρων και στους οικισμούς που προβλεπόταν από τις Νομαρχιακές αποφάσεις ο έλεγχος της αρμοδίας υπηρεσίας του ΥΠΠΟ, υποβαλλόταν διάγραμμα κάλυψης ή πλήρης αρχιτεκτονική μελέτη κατά περίπτωση και δινόταν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις η έγκριση προκειμένου στην συνέχεια να υποβληθεί ο φάκελος της μελέτης στην Πολεοδομία για να εκδοθεί η Άδεια οικοδομής. Η διαδικασία εκσκαφών ή ανασκαφών ξεκινούσε μετά την έκδοση της άδειας οικοδομής.

Πέραν αυτών με το 4178/2006 έγγραφο της Ε' ΕΠΚΑ ζητείται ο έλεγχος της οικοδόμησης σε ολόκληρη την έκταση των Δήμων Γυθείου, Οιτύλου & Ανατολικής Μάνης, δηλαδή και σε αυτή την περίπτωση εκτός των θεσμοθετημένων αρχαιολογικών χώρων ή οριοθετημένων οικισμών για τους οποίους προβλέπεται ο έλεγχος από τις σχετικές αποφάσεις καθορισμού όρων δόμησης. Επίσης με ανάλογα έγγραφα η 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και η 2η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων επεκτείνουν τον έλεγχο και αυτές σε ολόκληρη την έκταση των Δήμων Γυθείου, Οιτύλου & Ανατολικής Μάνης, δηλαδή και εκτός των θεσμοθετημένων αρχαιολογικών χώρων ή οριοθετημένων οικισμών για τους οποίους προβλέπεται ο έλεγχος από τις σχετικές αποφάσεις - διατάγματα καθορισμού όρων δόμησης.

Το Π.Τ ΤΕΕ Πελοποννήσου, αλλά και όλοι οι κλαδικό & επαγγελματικό Σύλλογοι των Τεχνικών του Νομού μας, είναι κάθετα αντίθετα στην επιβαλλόμενη, αυθαίρετα και χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και διάλογο, επέκταση των περιοχών ελέγχου αλλά και στην επιβαλλόμενη διαδικασία για τους λόγους που αναφέρονται παρακάτω, διευκρινίζοντας και τονίζοντας εκ των προτέρων ότι το σύνολο του Τεχνικού κόσμου θεωρεί τον εαυτό του ευαίσθητο και υπεύθυνο στα ζητήματα της προστασίας τόσο της αρχαιολογικής όσο και της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς. Σημειώνεται ότι στις κρίσιμες περιοχές του Νομού μας ισχύουν ειδικοί όροι δόμησης τόσο όσον αφορά τις εντός ορίων οικισμού περιοχές (παραδοσιακοί οικισμοί) όσον και τις εκτός σχεδίου περιοχές (περιοχή Μάνης).

Οι όποιες κανονιστικές ρυθμίσεις θα πρέπει να υπακούουν στα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία, αλλά και τις αντικειμενικές συνθήκες επάρκειας των υπηρεσιών τόσο από πλευράς αριθμού υπαλλήλων όσο και από πλευράς σχετικών ειδικοτήτων. Εν προκειμένου το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τα του ελέγχου της δόμησης προσδιορίζεται από τον Ν.3028/2002, γνωστό ως Αρχαιολογικό Νόμο. Στον νόμο αυτό, στο Τρίτο Τμήμα του που αναφέρεται στις «χωρικές ρυθμίσεις» και ειδικότερα στο άρθρο 12 (οριοθέτηση αρχαιολογικών χώρων), άρθρο 13 (Αρχαιολογικοί χώροι εκτός οικισμών – Ζώνες προστασίας) και στο άρθρο 14 (αρχαιολογικοί χώροι σε οικισμούς – Οικισμοί που αποτελούν αρχαιολογικούς χώρους), προσδιορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου. Στο άρθρο 12 και στην παρ. 3 σαφώς αναφέρεται ότι η εφαρμογή των προβλεπόμενων από τα άρθρα 13,14, 16 & 17 του νόμου γίνεται μέσα από τις διαδικασίες καθορισμού των ορίων και των όρων δόμησης των οικισμών. Επομένως, κατά την άποψή μας, για να είναι σύμφωνη κάθε πράξη ελέγχου θα πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία αυτή, δηλαδή η αλλαγή της απόφασης καθορισμού των όρων δόμησης του οικισμού και ο σαφής προσδιορισμός των αρχαιολογικών χώρων και των ζωνών προστασίας τους, ή η κίνηση της διαδικασίας για τον καθορισμό των όρων και των ορίων των οικισμών.

Επίσης, στον Αρχαιολογικό Νόμο, πουθενά δεν αναφέρεται ότι για την χορήγηση της οποιας άδειας θα πρέπει να γίνονται εκ των προτέρων δειγματοληπτικές τομές, αντίθετα: στο άρθρο 9 που αναφέρεται στην «διατήρηση ακι-νήτων αρχαίων» και στην διενέργεια διερευνητικών ανασκαφών, «...εάν αυτό είναι αναγκαίο...» και όχι συλλήβδην, στην παρ.4 και παρ.5 προβλέπεται τις αποζημι-ώσεις που δικαιούνται οι ιδιοκτήτες των ακινήτων στις περιπτώσεις που είτε έχουν βρεθεί αρχαιότητες, είτε έχει αποφασιστεί η διενέργεια διερευνητικής ανασκαφής. Και στις περιπτώσεις αυτές τίθενται από την παρ. 1 του ίδιου άρθρου προθεσμίες για την έκδοση των σχετικών απο-φάσεων (δύο μήνες για την παραπομπή στο Συμβούλιο και δύο μήνες για την γνωμοδότηση του Συμβουλίου). Κατόπιν αυτών εκτιμάμε ότι η συστηματική απαίτηση για όλες τις περιπτώσεις, ακόμα και για την έγκριση Μ.Π.Ε., διερευνητικών τομών είναι έξω από τα προβλε-πόμενα από τον Αρχαιολογικό νόμο. Η διενέργεια δοκι-μαστικών τομών είναι δυνατή για τον ιδιοκτήτη του ακι-νήτου, έχει αρκετές φορές εφαρμοστεί, σε περιπτώσεις όμως που γνωρίζαμε εκ των προτέρων ότι θα βρεθούν αρχαία, σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορεί να καταστεί υποχρεωτική.

Επίσης, στον Αρχαιολογικό Νόμο, στην παρ.4 του άρθρου 14 ρητώς αναφέρεται ότι η απαιτούμενη από το ΥΠΠΟ άδεια χορηγείται «...μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης.....». Θα πρέ-πει να σημειώσουμε ότι η εν λόγω προθεσμία σε καμία περίπτωση δεν έχει τηρηθεί, αφενώς λόγω της έλλειψης προσωπικού (στην Ε' ΕΠΚΑ υπηρετούν σήμερα δύο μόνιμοι Αρχαιολόγοι) και αφετέρου λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών έγκρισης των μελετών (ειρήγηση Εφορείας, γνωμοδότηση Περιφερειακού Συμβουλίου ή ΚΑΣ και απόφαση υπουργού) .

2. Η χρηματοδότηση των σωστικών ανασκαφών.

Σήμερα το μεγαλύτερο μέρος των σωστικών ανασκα-φών (πέραν του 90%) γίνεται με χρηματοδότηση των ιδιωτών, εάν θέλετε και κατά παράβαση ή μάλλον καθ' υπέρβαση των προβλεπόμενων από τον αρχαιολογικό νόμο, στον οποίο αναφέρεται ότι ιδιωτική χρηματοδότη-ση γίνεται για έργα με κόστος πάνω από 450.000 ευρώ. Το υπουργείο θα πρέπει να μας ενημερώσει τι χρήματα έχει στείλει στις Εφορείες και εν πάσει περιπτώσει πιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των εκ-κρεμών σωστικών ανασκαφών.

Επίσης θα πρέπει να ενημερωθούν υπεύθυνα οι φορείς μας, με ποια στοιχεία υπολογίζονται οι προϋπολογισμοί κόστους, στις περιπτώσεις ιδιωτικής χρηματοδότησης, και με ποια διαδικασία επιλέγονται τα συνεργεία.

3. Ο έλεγχος εκσκαφών στα δημόσια έργα.

Στα δημόσια έργα που εκτελούνται σε όλη την έκταση του νομού μας, επιβάλλεται η παρουσία και παρακολούθηση του έργου από φύλακα Αρχαιοτήτων. Η παρουσία και παρακολούθηση ιδίως των εκσκαφών, γίνεται ακόμα και μετά την εκσκαφή των χαλαρών εδαφών, ακόμη και σε βάθος 30 μέτρων σταθερού εδάφους. Οι δαπάνες για την πληρωμή των εν λόγω φυλάκων, επιβαρύνουν τον φορέα του έργου και σε ορισμένες περιπτώσεις η δαπάνη αυτή είναι υπέρογκη (για παράδειγμα σε έργο οδοποιίας προϋπολογισμού χωματουργικών 800.000,00 €, μέχρι σήμερα η δαπάνη αυτή έχει υπερβεί τις 60.000,00 €).

Στις περιπτώσεις που απαιτείται η διενέργεια ανασκαφικών εργασιών, λόγω της διακοπής των εργασιών, η παρατηρούμενη καθυστέρηση τόσο για την πραγματοποίησή της, όσο και για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων για τη συνέχιση του έργου, είναι υπερβολικά μεγάλη με συνέπεια να δημιουργούνται προβλήματα στα εγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα εκτέλεσής του, σε βαθμό που να κινδυνεύει η εμπρόθεσμη ολοκλήρωσή τους (που σημαίνει απένταξη του έργου από κοινοτικά προγράμματα συγχρηματοδότησης και κατά συνέπεια την εξ ολοκλήρου επιβάρυνση του φορέα υλοποίησης).

Γνωμοδοτήσεις για τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)

Όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις στις υποβαλλόμενες Μ.Π.Ε. που προβλέπονται από την σχετική νομοθεσία:

Δεν θα πρέπει να καθυστερούν για κανένα λόγο πέραν της νόμιμης προθεσμίας και βεβαίως η όποια παραπομπή του φακέλου του έργου σε αρμόδιο συμβούλιο (Περιφερειακό Αρχαιολογικό ή ΚΑΣ) δεν θα πρέπει να αναστέλλει τη διαδικασία έκδοσης απόφασης Μ.Π.Ε. διότι κατ' αυτόν τον τρόπο το έργο χρεώνεται με σοβαρότατη καθυστέρηση και σοβεί ο κίνδυνος μη ένταξής του σε αναπτυξιακά προγράμματα.

Η γνωμοδότηση αυτή εξετάζει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της χρήσης και μόνο. Σε καμιά περίπτωση δεν είναι δυνατόν και κατανοητό το διαβιβαστικό με το οποίο η υπόθεση παραπέμπεται σε ανώτερο όργανο να αναστέλλει την προβλεπόμενη από τον νόμο προθεσμία.

Όσον αφορά τις διευρευνητικές τομές, δεν προβλέπονται από τον νόμο και δεν έχουν σχέση με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

4. Κατασκευές πάνω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος, σε κτίρια που βρίσκονται εντός του αρχαιολογικού χώρου Σπάρτης.

Σε τμήματα του εγκεκριμένου σχεδίου Πόλης της Σπάρτης, στον κρηγυμένο Αρχαιολογικό χώρο, έχουν καθοριστεί με την αρ. ΥΠΠΕ/ ΑΡΧ/Α1/ΦΟ5/65443/2497/6-12-84 Απόφαση οικοδομικές ζώνες με μέγιστα επιτρεπόμενα ύψη 7,50Μ, 11,00Μ και 13,00Μ, χωρίς επικτίσματα.

Κατά τη σύνταξη και έγκριση της Πολεοδομικής μελέτης Αναθεώρησης της Σπάρτης ελήφθη υπόψη η παραπάνω απόφαση και εξαιτίας αυτού μειώθηκαν τα ύψη που ίσχυαν μέχρι τότε, και προσαρμόστηκαν στα προβλεπόμενα από την απόφαση του ΥΠΠΟ, χωρίς όμως την απαγόρευση της κατασκευής των προβλεπόμενων από τον ΓΟΚ στοιχείων πάνω από μέγιστο ύψος.

Με τον ΓΟΚ του 1985, που εκδόθηκε μετά την παραπάνω απόφαση του ΥΠΠΟ, προβλέπονται στο άρθρο 16 ποιες κατασκευές επιτρέπονται πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους των κτιρίων. Μεταξύ λοιπόν των κατασκευών που επιτρέπονται πέραν του μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους είναι:

- Στηθαία η κιγκλιδώματα ασφαλείας (η κατασκευή τους επιβάλλεται)

- Καπνοδόχοι

- Απολήξεις φρεάτων ανελκυστήρων

Η κατασκευή των δομικών αυτών στοιχείων, πάνω από το επιτρεπόμενο μέγιστο ύψος, είναι απολύτως απαραίτητη για τους εξής λόγους :

- Τα μεν στηθαία ή τα κιγκλιδώματα ασφαλείας για προφανείς λόγους ασφαλείας του κτιρίου. Η κατασκευή τους επιβάλλεται από τον Κτιριοδομικό Κανονισμό

- Οι καπνοδόχοι είναι απαραίτητοι για την λειτουργία του καυστήρα αλλά και την λειτουργία των τζακιών.

Όσον αφορά τέλος στους ανελκυστήρες, η κατασκευή τους επιβάλλεται από την κείμενη νομοθεσία, στις οικοδομές που έχουν περισσότερους από τρεις ορόφους (ισόγειο και δύο όροφοι), ο δε τρόπος της

κατασκευής τους γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες εγκατάστασης ηλεκτροκίνητων και υδραυλικών ανελκυστήρων σε νέα κτίρια. Συγκεκριμένα σύμφωνα με την αρ. 18173/30-08-88 (ΕΛΟΤ – ΕΝ.811/88) Απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας αφενός και αφετέρου με το ΦΕΚ 664/Β περί κατασκευής εγκατάστασης και λειτουργίας ηλεκτροκίνητων ανελκυστήρων του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Συγκεκριμένα στο άρθρο 3.2.1.4 της ανωτέρω απόφασης , που αναφέρεται στην απόληξη του φρέατος του ανελκυστήρα, ορίζονται τα εξής: « Το καθαρό ύψος της άνω απόληξης πρέπει να είναι μεγαλύτερο των 3,50Μ από την τελευταία στάση ».

Αν τώρα λάβουμε υπόψη μας ότι οι ελάχιστες εξωτερικές διαστάσεις του φρέατος είναι 2,30 x 1,90 Μ και ότι στις συνηθισμένες οικοδομές το ύψος ενός ορόφου είναι 3,00Μ, ενώ το πάχος της πλάκας είναι περίπου 0,15Μ μιλάμε για μία κατασκευή (απόληξη του φρέατος του ανελκυστήρα) διαστάσεων 2,30 x 1,90 x 0,80 Μ.

Κατόπιν όλων αυτών θα πρέπει να εγκρίνεται την κατασκευή των παραπάνω δομικών στοιχείων επειδή :

1) Η κατασκευή τους είτε επιβάλλεται από τον Νόμο (στηθαία - κιγκλιδώματα και ανελκυστήρας) είτε είναι απαραίτητα για την λειτουργία της οικοδομής (καπνοδόχοι) και σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητα για την πλήρη, εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία των κτιρίων.

2) Δεν δημιουργούν αύξηση του όγκου του κτιρίου.

3) Η μη κατασκευή τους, είτε δημιουργεί τεράστια προβλήματα στη λειτουργία του κτιρίου (π.χ. αν δεν κατασκευαστεί καμινάδα δεν μπορεί να τοποθετηθεί καλοριφέρ), είτε στην περίπτωση της απόληξης του φρέατος του ανελκυστήρα οδηγεί στην μη κατασκευή του τελευταίου ορόφου, γεγονός που μπορεί να εγείρει αξιώσεις αποζημίωσης αφού αποστειρέει τους ιδιοκτήτες των ακινήτων από τη δυνατότητα κατασκευής του τελευταίου ορόφου και τους ζημιώνει οικονομικά.

4) Τέλος πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα δομικά στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως επικτίσματα, κατά την έννοια της απόφασης του ΥΠΠΟ, μιάς και ως επίκτισμα νοείται η απόληψη του κλιμακοστασίου.

6. Νομιμοποιήσεις κατασκευών σε κτίρια & κατασκευές που βρίσκονται εντός αρχαιολογικών χώρων.

Μετά την κοινοποίηση από την Δ/ση Προϊστορικών & Κλασικών αρχαιοτήτων, στις περιφερειακές υπηρεσίες του ΥΠΠΟ της 341/2005 Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στη οποία αναφέρεται «...ότι το ΥΠΠΟ δεν μπορεί να προχωρήσει στη νομιμοποίηση αυθαίρετων κατασκευών που έγιναν εντός αρχαιολογικών χώρων, των οποίων κατά τον χρόνο που ζητείται η νομιμοποίηση δεν μεταβλήθηκε ο χαρακτήρισμός...», έχει σταματήσει η κίνηση σχετικών γνωμοδοτήσεων από τις Εφορείες για κάθε αίτηση νομιμοποίησης κτισμάτων, ακόμα και των προϋφιστάμενων του 1955.

Κατ' θέλουμε να παρατηρήσουμε ότι η γνωμοδότηση αυτή αναφερόταν σε αυθαίρετο κτίσμα που είχε αναγεφθεί σχετικά πρόσφατα, σε περιοχή που ήταν χαρακτηρισμένη ως περιοχή προστασίας (Ζώνη Β'). Στην περιφέρειά μας οι περισσότερες, αν όχι όλες οι περιπτώσεις για τις οποίες ζητείται η γνωμοδότηση του ΥΠΠΟ αφορούν κατασκευές, εκτός ζωνών προστασίας και εντός οικιστικών περιοχών που επιπρόσθετα έχουν χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικοί χώροι, κυρίως λόγω των αρχαιοτήτων που βρίσκονται καταχωμένες.

Εξ άλλου στον Ν. 1577/85 (Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός), στο άρθρ. 23, παρ. 1 αναφέρεται:

«...1. Κτίριο ή τμήμα αυτού θεωρείται νομίμως υφιστάμενο:

α. «Αν έχει ανεγερθεί με νόμιμη άδεια και σύμφωνα με τους όρους αυτής ή έχει εξαιρεθεί από την κατεδάφιση σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 410/1968) ή αν έχει χορηγηθεί γι' αυτό νόμιμη άδεια ή νόμιμη αναθεώρηση άδειας κατά τις διατάξεις είτε της παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 1337/1983, είτε της παρ. 3 του άρθρου 22 ή αν έχει εξαιρεθεί από την κατεδάφιση με τις διατάξεις του Ν. 1337/1983), όπως εκάστοτε ισχύει ή αν έχει ανεγερθεί πριν από την ισχύ του βασιλικού διατάγματος της 9.8.1955). Στις δύο τελευταίες περιπτώσεις θεωρείται νομίμως υφιστάμενο μόνο το τμήμα του κτιρίου που δεν αντίκειται είτε στις ισχύουσες διατάξεις είτε σε εκείνες που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής του, αν αυτές είναι ευνοϊκότερες.»

Η παραπάνω μέσα σε « » περίπτ. α' όπως είχε τροποποιηθεί με την Αποφ. 9152/426/1986 (ΦΕΚ 41 Β') και είχε κυρωθεί με το άρθρ. 14, περίπτ. δ' του Ν. 1647/1986 (ΦΕΚ 141 Α') τίθεται όπως αντικαθίσταται με την παρ. 1, άρθρ. 20 του Ν. 2831/12/13.6.2000 (ΦΕΚ 140 Α')

β) Αν πρόκειται για καθ' ύψος προσθήκη βάσει οικοδομικής άδειας κατ' εφαρμογή της παραγράφου 6 του άρθρου 101 του ν.δ. 8/1973 σε κτίριο που είχε εξαιρεθεί από την κατεδάφιση κατά τις διατάξεις του α.ν. 410/1968 και τον ν. 720/77.

γ) Αν προϋπήρχε της εγκρίσεως του σχεδίου πόλης και συγχρόνως οποιουδήποτε κανονισμού δομήσεως της περιοχής αυτού.....».

Ερμηνεύοντας σωστά τις παραπάνω διατάξεις του ΓΟΚ για τις περιπτώσεις των παρ.α, β & γ, πλην αυτής που αφορά τα κτίρια που έχουν άδεια θα πρέπει να εγκριθούν από τα τμήματα πολεοδομίας σχέδια και λοιπά τεύχη στα οποία να περιγράφονται και προσδιορίζονται τα τμήματα των κτισμάτων ή και τα κτίσματα που σύμφωνα με τα αναφερόμενα θεωρούνται νόμιμα. Η διαδικασία αυτή ειθιστά να καλείται «νομιμοποίηση» και για να ολοκληρωθεί θα πρέπει να υπάρχει και γνωμοδότηση – απόφαση της αρμόδιας Εφορείας. Η διαδικασία αυτή δεν αποτελεί στην ουσία νομιμοποίηση κατά την έννοια της γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. αλλά περιγραφή των «νομίμων» κτισμάτων για τα οποία δεν υπήρχαν σχέδια. Επομένως κατά την άποψη μας κακώς δεν προωθούνται προς έγκριση περιπτώσεις που αφορούν κτίσματα προϋφιστάμενα του 1955 ή περιπτώσεις κτισμάτων που έχουν εξαιρεθεί της κατεδάφισης κατά την έννοια του άρθρου 23 του Ν. 1577/85.

Τέλος θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι τα προβλήματα και τα θέματα που αναφέραμε παραπάνω μπορεί να αναφέρονται μεν στην Λακωνία, αφορούν όμως θέματα και προβλήματα που συναντάμε σε όλους τους νομούς της περιφέρειάς μας.

Παρέμβαση στους προϊστάμενους των Πολεοδομιών της Περιφέρειας για το θέμα των αμοιβών μηχανικών ιδιωτικών έργων

Το θέμα των αμοιβών των μηχανικών ιδιωτικών έργων, θέτει προς τους Προϊστάμενους των Πολεοδομιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, το ΤΕΕ Πελοποννήσου, τονίζοντας ότι ο υπολογισμός των αμοιβών των μηχανικών από το ΤΕΕ είναι διαδικασία νόμιμη, η οποία βασίζεται στα περί αμοιβών μηχανικών Νομοθετικά Διατάγματα και στα εν δυνάμει αυτών εκδοθέντα Βασιλικά και Προεδρικά Διατάγματα. Όπως αναφέρει η επιστολή, η πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή προς τους μηχανικούς που εκπονούν μελέτες, καθορίζεται από Β.Δ. που εκδόθηκαν σύμφωνα με τα Ν.Δ.17/7/16-8-1923 και 2726/63, αποτελεί υποχρεωτική διατίμηση για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη, εφόσον με έγγραφη συμφωνία δεν έχει προσδιοριστεί υψηλότερη καταβαλλόμενη αμοιβή. Με τα διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει των ανωτέρω νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων, Β.Δ.19/21-2-38, Π.Δ. 696/74, Π.Δ. 515/89, κ.λπ., καθορίζονται τα ελάχιστα όρια αμοιβών. Έτσι λοιπόν, ο υπολογισμός των ελάχιστων ορίων αμοιβών των μηχανικών γίνεται από το ΤΕΕ καθώς και η είσπραξη αμοιβής όπως καθορίζεται από το Β.Δ. 30/31-5-1956. Σήμερα η ελάχιστη αμοιβή, που καθορίστηκε από το ΤΕΕ, προσδιορίζεται στα 110 € ανά m². Οι πολεοδομικές υπηρεσίες έχουν υποχρέωση να ελέγχουν τα παραστατικά για τις αμοιβές που κατατίθενται στο ΤΕΕ, με τα στοιχεία του φακέλου της άδειας, ώστε αυτά να ταυτίζονται. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η αντιπαράθεση των τετραγωνικών μέτρων της οικοδομής που κατατίθενται στο ΤΕΕ για τον προσδιορισμό της αμοιβής και των τετραγωνικών μέτρων της οικοδομής του φακέλου.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις αναφέρονται και στην εγκύκλιο 26/20-5-2008 του Υπουργείου Εσωτερικών, Γενική Δ/νση Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Τμήμα Γενικών Υποθέσεων με θέμα: «Ακυρότητα οικοδομικής άδειας λόγω υποβολής ανακριβών στοιχείων», την οποία επισυνάπτεται στην επιστολή του ΤΕΕ προς τις Πολεοδομίες της Πελοποννήσου. Στην παραπάνω εγκύκλιο γίνεται σαφές ότι η μη ταύτιση των δικαιολογητικών που κατατίθενται στο ΤΕΕ με αυτά του φακέλου της οικοδομικής άδειας, αποτελούν αιτία μη έκδοσης της άδειας.

Βεβαιώσεις για πράξεις χαρακτηρισμού από τη Διεύθυνση Δασών

Την επίλυση ενός σοβαρού προβλήματος, που αφορά τις πράξεις χαρακτηρισμού, κατάφερε να επιλύσει το ΤΕΕ Πελοποννήσου, ύστερα από παρέμβασή του προς την Διεύθυνση ΧΩ.ΠΟ.ΠΕ. του νομού Αργολίδας.

Συγκεκριμένα και στο πλαίσιο της προσπάθειας για μείωση της γραφειοκρατίας και την διευκόλυνση των μηχανικών και των πολιτών, κατά το στάδιο έκδοσης οικοδομικών αδειών σε εκτός σχεδίου περιοχές, το ΤΕΕ Πελοποννήσου πρότεινε προς την παραπάνω υπηρεσία της νομαρχίας Αργολίδας, «να μην απαιτείται από τα Πολεοδομικά Γραφεία ιδιαίτερο έγγραφο – βεβαίωση από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών για την βεβαίωση υπαγωγής μιας ιδιοκτησίας, εντός της ομαδικής πράξης χαρακτηρισμού έκτασης και την επιβεβαίωση της θέσης του κάθε γηπέδου έναντι των ορίων αυτής». Όπως τόνισε στην επιστολή του το ΤΕΕ Πελοποννήσου, αυτό ήταν το σκεπτικό της Διεύθυνσης Δασών όταν εξέδιδε ομαδικές πράξεις χαρακτηρισμού για περιοχές αμιγώς αγροτικές, όπου δεν υπήρχε το ενδεχόμενο δασικής έκτασης. «Θεωρούμε ότι αντί του εγγράφου της Διεύθυνσης Δασών, αρκεί η ύπαρξη σχετικής βεβαίωσης του μελετητή επί του τοπογραφικού διαγράμματος της ιδιοκτησίας και ο έλεγχος από τον αρμόδιο υπάλληλο της υπηρεσίας» κατέληξε το ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητώντας την αποδοχή του αιτήματος.

Θετική ανταπόκριση Η πρόταση του ΤΕΕ Πελοποννήσου για την βεβαίωση υπαγωγής μιας ιδιοκτησίας εντός ομαδικής πράξης χαρακτηρισμού, έκτασης από την Διεύθυνση ΧΩ.ΠΟ.ΠΕ. αντί της Διεύθυνσης Δασών, βρήκε θετική την παραπάνω Υπηρεσία Χωροταξίας της Ν.Α. Αργολίδας, η οποία ωστόσο έθεσε τις προϋποθέσεις:

Να απευθυνθεί το ΤΕΕ στην Διεύθυνση Δασών Αργολίδας, ώστε να χορηγήσει στην ΧΩ.ΠΟ.ΠΕ. τις συγκεκριμένες πράξεις χαρακτηρισμού έκτασης και τα αντίστοιχα διαγράμματα που τις συνοδεύουν (και σε ψηφιακή μορφή), καθώς και την έγγραφη σύμφωνη γνώμη της συγκεκριμένης πρότασης του Επιμελητηρίου.

Η σχετική βεβαίωση του ιδιώτη μηχανικού επί του τοπογραφικού διαγράμματος να συνοδεύεται από την αποτύπωση των ορίων της συγκεκριμένης πράξης σε κατάλληλο υπόβαθρο, π.χ. απόσπασμα χάρτη κλίμακας 1:50.000 και όλα τα τοπογραφικά να είναι ενταγμένα στο κρατικό γεωγραφικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ 87.

Σε περιπτώσεις όπου κάποια ιδιοκτησία βρίσκεται εν μέρει εντός μιας πράξης, ο ιδιώτης μηχανικός θα πρέπει να απευθύνεται στην Διεύθυνση Δασών Αργολίδας και για την σχετική βεβαίωση.

Τέλος, η Διεύθυνση ΧΩ.ΠΟ.ΠΕ. Αργολίδας ζητά από τους ιδιώτες μηχανικούς την αμοιβαία συνεργασία και εμπιστοσύνη από μέρους τους, για την επιτυχία των ελέγχων.

Επιστολή προς τον Υπουργό Εσωτερικών

Έκδοση βεβαιώσεων παλαιότητας και βεβαιώσεων υπάρξεως ή μη κοινοχρήστων χώρων από τους Δήμους του Ν. Λακωνίας.

Κύριε Υπουργέ,

Τον τελευταίο καιρό έχουμε δεχθεί έντο-νες διαμαρτυρίες, από μέλη μας- συ-ναδέλφους μηχανικούς που εκδίδουν οικοδομικές άδειες στο Νομό Λακωνί-ας καθώς και από πολίτες που θέλουν να οικοδομήσουν, για δυσκολίες που παρουσιάσθηκαν στην έκδοση οικοδο-μικών αδειών από τις Πολεοδομίες. Τα προβλήματα δημιουργήθηκαν με την αποστολή του αριθμ. 297/5.2.2009 εγ-γράφου της Γενικής Δ/σης Τοπ. Αυτ/ σης-Δ/ση Οικονομικών Ο.Τ.Α.-Τμήμα Περιουσίας του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Δ/ση Τοπ. Αυτ/σης και Δ/σης Ν. Λακωνίας και αφορά την έκδοση βε-βαιώσεων παλαιότητας και κοινοχρή-στων χώρων από τους Δήμους.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την έκδοση οικοδομικών αδειών σε οι-κόπεδα εντός των οποίων υπάρχουν κτίσματα προϋφιστάμενα του έτους 1955, και επομένως νομιμώς «υφι-στάμενα», απαιτείται στα δικαιολογη-τικά που υποβάλλονται στις Αρμόδιες Πολεοδομικές Υπηρεσίες να υπάρχουν και στοιχεία από τα οποία να αποδει-κνύεται η παλαιότητα των κτισμάτων, διαφορετικά είναι αδύνατη η έκδοση οποιασδήποτε οικοδομικής άδειας. Μέχρι σήμερα κατά πάγια διαδικασία αυτή η παλαιότητα πιστοποιείτο από τους υπάρχοντες τίτλους, φωτοερμη-νείες αεροφωτογραφιών, άλλες αποδεί-ξεις και υπεύθυνες δηλώσεις και τέλος, αν δεν υπήρχε τίποτα από τα παραπά-νω, από τη βεβαίωση του Δήμου στον οποίο υπάγεται το ακίνητο.

Με το άρθρο 6 του Π.Δ/24.4.85 ΦΕΚ181Δ/3.5.85 για τους οριοθετη-μένους οικισμούς που στερούνται εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, η οικοδομησιμότητα των οικοπέδων εξαρτάται από την προϋπόθεση αυτά να έχουν πρόσωπο σε κοινόχρηστο χώρο ή σε χώρο που έχει θεθεί σε κοινή χρήση.

Η βεβαίωση για την ύπαρξη ή όχι κοινοχρήστου δρόμου μόνον από το Δή-μαρχο μπορεί να δοθεί, διαφορετικά και σε αυτή την περίπτωση είναι αδύνατη η έκδοση της οικοδομικής άδειας. Επισημαίνουμε ότι δεν ζητείται από τους Δημάρχους να προσούν σε χαρακτηρισμό του δρόμου αλλά να βεβαιώσουν την ύπαρξη ή όχι αυτού ως κοινοχρήστου, γεγονός το οποίο τουλάχιστον στα όρια των Δήμων τους το γνωρίζουν από τα στοιχεία των υπηρεσιών τους.

Δυστυχώς στο Νομό Λακωνίας κάποιοι Δήμαρχοι (οι ίδιοι ή μέσω των υπηρεσιών τους) παρερμηνεύοντας ή χρησιμοποιώντας λανθασμένα το ανωτέρω αριθμ 297/5.2.2009 έγγραφό σας αρνούνται είτε να εκδώσουν βεβαιώσεις παλαιότητας ή και βεβαιώσεις υπάρξεως ή μη κοινοχρήστου δρόμου είτε τις εκδίδουν «επιλεκτικά».

Συγχρόνως όμως επισημαίνουμε ότι οι Πολεοδομίες της Λακωνίας, όπως και όλες οι Πολεοδομίες των άλλων Νομών, συνεχίζουν να απαιτούν, κατά την μέχρι σήμερα πάγια διαδικασία και την κείμενη νομοθεσία, τις ανωτέρω βεβαιώσεις για να προσούν σε έκδοση οικοδομικών αδειών.

Σε κανένα άλλο Νομό της Περιφέρειας Πελοποννήσου δεν έχει παρατηρηθεί τέτοια διαδικασία η οποία έχει σαν αποτέλεσμα, λόγω της καταχρηστικής λειτουργίας των Δημάρχων, να ταλαιπωρεί τους Πολίτες και να τους αφαι-ρεί την δυνατότητα να οικοδομήσουν νόμιμα αφού κωλύεται η έκδοση της σχετικής οικοδομικής άδειας.

Κύριε Υπουργέ,

Παρακαλούμε όπως επιληφθείτε του ανωτέρω εκτεθέντος θέματος και δώσετε σχετικές οδηγίες και άμεση λύση στο πρόβλημα που έχει δημιουργήσει το αριθμ. 297/5.2.2009 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Τοπ. Αυτ/σης του Υπουργείου Εσωτερικών που απεστάλη στη Δ/ση Τοπ. Αυτ/σης και Δ/σης Ν. Λακωνίας, αίροντας έτσι την τυχούσα αδικία που ίσως γίνεται εις βάρος πολιτών και εμπλεκόμενων επαγγελματιών στο κύκλωμα παραγωγής οικοδομικών έργων, γεγονός το οποίο συγχρόνως δημιουργεί περαιτέρω μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας την παρούσα δύσκολη περίοδο της παγκόσμιας οι-κονομικής κρίσης και φυσικά αυξάνει τη γραφειοκρατία που προσπαθούμε όλοι μας να μειώσουμε.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΧΩΔΕ

Παρεμβάσεις για τις μεταβατικές διατάξεις των άρθρων 40 και 41 του Ν. 3775/2009 «ρυθμίσεις για ημιυπαίθριους χώρους...»

Κύριε υπουργέ

Με τα άρθρα 40 και 41 του Νόμου 3775/2009, που αφορούν τις ρυθμίσεις για ημιυπαίθριους και κλειστούς υπέργειους και υπόγειους χώρους που βρίσκονται εντός του εγκεκριμένου περιγράμματος του όγκου του κτιρίου, επέρχονται και τροποποιήσεις στον ισχύοντα Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό, τροποποιήσεις που, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Νόμο αυτό, θα ισχύουν για τις οικοδομικές άδειες που θα υποβάλλονται στις Πολεοδομικές υπηρεσίες μετά τη δημοσίευση του Νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (η οποία μπορεί και να έχει συντελεστεί).

Όμως για την υποβολή και την παραλαβή (μετά τον σχετικό προέλεγχο) του φακέλου της οικοδομικής άδειας απαραίτητο στοιχείο πέραν της Αρχιτεκτονικής μελέτης και της μελέτης Πυροπροστασίας (είναι τα ελάχιστα απαιτούμενα για την υποβολή) είναι και:

- Η εγκεκριμένη Αρχιτεκτονική μελέτη από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟ.

- Οι εγκεκριμένες από τον αρμόδιο φορέα μελέτες για τα ειδικά κτίρια.

Αυτό σημαίνει ότι πολύ πριν υποβληθεί φάκελος στην Πολεοδομία έχουν συνταχθεί οι Αρχιτεκτονικές μελέτες και έχουν υποβληθεί είτε στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟ (Εφορείες Κλασικών, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ή Νεότερων) είτε στους φορείς που ελέγχουν τη λειτουργικότητα των ειδικών κτιρίων (ΕΟΤ, Υπουργείο Ανάπτυξης - υπαγωγή στον αναπτυξιακό Νόμο, κλπ). Και φυσικά οι μελέτες συντάσσονται από τους συναδέλφους μηχανικούς με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της μελέτης στους ως άνω φορείς. Οι εγκρίσεις αυτές, και ιδίως αυτές από το Υπουργείο Πολιτισμού, στους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου καθυστερούν πολλούς μήνες.

Κατόπιν αυτών γίνεται κατανοητό ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τον εν θέματι νόμο, όλες οι μελέτες που είχαν συνταχθεί συννόμως και με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, κατά τον χρόνο υποβολής τους στις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Πολιτείας, θα πρέπει να επανασυνταχθούν και επανυποβληθούν στις υπηρεσίες για έγκριση.

Θα πρέπει ακόμα να σημειώσουμε ότι δεν έχει ληφθεί καμιά μέριμνα για τα εργολαβικά που έχουν ήδη υπογραφεί και έχουν στηριχθεί σε Αρχιτεκτονικές μελέτες που συντάχθηκαν με το θεσμικό πλαίσιο που ίσχυε κατά τον χρόνο υπογραφής τους.

Κατόπιν αυτών θεωρούμε ότι θα πρέπει να ξαναδείτε τα σοβαρά αυτά προβλήματα που έχουν προκύψει και να προβείτε στην τροποποίηση των προβλεπόμενων μεταβατικών διατάξεων λαμβάνοντας υπόψη και τα ανωτέρω.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΕΕ

Έκδοση οικοδομικής άδειας εργασιών μικρής κλίμακας

Το κείμενο της επιστολής του ΤΕΕ Πελοποννήσου προς το κεντρικό ΤΕΕ αναλυτικά αναφέρει:

Σύμφωνα με την Απόφαση 5219/3-02-2004 (ΦΕΚ – 114/Δ/04) δίνεται στον Πολίτη η δυνατότητα κατασκευής συγκεκριμένων εργασιών μικρής κλίμακας, για τις οποίες αντί της έκδοσης οικοδομικής άδειας, εκδίδεται έγκριση εργασιών Μικρής κλίμακας. Αυτές είναι 17 περιπτώσεις εργασιών αρκετά διαφορετικές μεταξύ τους. Πιο αναλυτικά:

Υπάρχουν εργασίες που προβλέπονταν έτσι κι αλλιώς από το άρθρο 22 του ΓΟΚ/2000 όπως οι εσωτερικές διαρρυθμίσεις

κτιρίων, η αντικατάσταση κουφωμάτων στο ίδιο άνοιγμα ή οι επισκευές όψεων χωρίς χρήση ικριωμάτων.

Υπάρχουν εργασίες που είναι λογικό να μην απαιτείται οικοδομική άδεια όπως είναι η κατασκευή ξύλινης πέργολας, εστιών, τζαμιών κ.λ.π. οι μικρές διαμορφώσεις +/-0,30m του εδάφους, ή οι δοκιμαστικές τομές για την Αρχαιολογία. Υπάρχουν και εργασίες που ίσως επιτρέπονται για κοινωνικούς λόγους όπως η τοποθέτηση Προκατ κατοικιών μετά από έγκριση του ΥΠΕΧΩΔΕ για τους ομογενείς Ποντίους.

Υπάρχουν όμως κάποιες εργασίες που μέχρι το 2004 απαιτείτο οικοδομική άδεια και τώρα δεν απαιτείται καταστρατηγώντας την κείμενη Πολεοδομική Νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα:

1) Αντικατάσταση στέγης εφόσον έχει πλάτος < 7,50m και ύψος <2,00m, μετά από έγκριση ΕΠΑΕ. Η στέγη όμως θεωρείται φέρων οργανισμός και η ξύλινη αυτοφερόμενη στέγη απαιτεί Στατική μελέτη. Καμία ΕΠΑΕ δεν ελέγχει, ούτε και μπορεί την Στατική Επάρκεια του ξύλινου ζευκτού.

2) Περιτοίχιση από λιθοδομή 1,00m σε εκτός σχεδίου περιοχές. Πολλές φορές δίνονται από τις Πολεοδομίες τέτοιες εγκρίσεις χωρίς Τοπογραφικά, χωρίς Δασαρχείο, χωρίς Συμβόλαιο, μόνο με ένα Σκαρίφημα!

3) Λιθόκτιστη αποθήκη 15,00m² σε καλλιεργούμενα αγροκτήματα, μετά από έγκριση της Δ/σης Γεωργίας, χωρίς να απαιτείται ούτε καν άρτιο και οικοδομήσιμο οικόπεδο! Όλη η Ελλάδα έχει γεμίσει με πέτρινες κατασκευές που ξεκίνησαν ως αγροτικές αποθήκες και μετά έβγαλαν άδειες μικρής κλίμακας για "περίφραξη, επισκευή όψεων, αντικατάσταση κουφωμάτων, αντικατάσταση στέγης, ξύλινη πέργολα, ΒΒQ, μικρές διαμορφώσεις +/-0,30m του φυσικού εδάφους", ώστε να υπάρχει το προκάλυμμα, έγιναν και οι απαραίτητες παράνομες προσθήκες αφού είχαν ρευματοδοτηθεί οι ... "αποθήκες" και ... έτοιμο το εξοχικό και μάλιστα σε μη άρτιο και μη οικοδομήσιμο οικόπεδο!! Και βέβαια δεν φτάνει που αυξάνονται αλματωδώς οι αυθαίρετες κατασκευές τέτοιου είδους, αλλά πλέον για να ανακαινίσει έστω νόμιμα κάποιος το σπίτι του δεν πληρώνει ούτε στο ΙΚΑ, ούτε στο Ελληνικό Δημόσιο και φυσικά κανένα Διπλ. Μηχανικό.

Ζητάμε από το Κεντρικό ΤΕΕ να παρέμβει στο ΥΠΕΧΩΔΕ και να ζητήσει – και μάλιστα σε εποχές οικονομικής κρίσης – την αυστηρότερη αναθεώρηση της παραπάνω εγκυκλίου διότι όλες οι Πολεοδομίες έφτασαν να εκδίδουν πολλαπλάσιες άδειες μικρής κλίμακας από τις κανονικές οικοδομικές άδειες, επισκιάοντας και την μεγάλη εισφοροδιαφυγή που προκαλείται σε βάρος του Δημοσίου και των ασφαλιστικών ταμείων αλλά και την επικινδυνότητα του να κατασκευάζονται στέγες και λιθόκτιστες οικοδομές χωρίς καμία μελέτη. Και βέβαια να επιστημόνουμε το γεγονός ότι επίλυση ζευκτού κάνουν πλέον οι εμπειροτέχνες και οι βιοτεχνίες ξυλείας!

Εμείς οι Διπλ. Πολ. Μηχανικοί είμαστε περιττοί, όπως είναι περιττοί και οι Μηχανολόγοι – Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί στις κεντρικές θερμάνσεις και στις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις 2/όροφων μονοκατοικιών και στις υδραυλικές μελέτες ισογείων κτιρίων. Για την Ελληνική Πολιτεία αρκούν οι Υδραυλικοί και οι Ηλεκτρολόγοι εγκαταστάτες και οι κάθε είδους εμπειροτέχνες.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ Αναστολή στο σύνολό τους των αλλαγών στο ΓΟΚ του 1985 και όχι μόνο της «τακτοποίησης» των κλειστών ημιυπαίθριων και άλλων χώρων ζητά το ΤΕΕ Πελοποννήσου

Κυρία Υπουργέ

Με πρόσφατη πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου την οποία εκδώσατε και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, αναστέλλεται για έξι μήνες το άρθρο 40, παράγραφος 2, τμήμα α, β, γ, δ, του Ν. 3775/2009 που αφορά τους ημιυπαίθριους χώρους και το άρθρο 41, παράγραφος 5, που αφορά αλλαγή χρήσης σε γκαράζ και αποθήκες, ενώ παραμένουν εν ισχύ οι υπόλοιπες διατάξεις οι οποίες τροποποιούν ουσιαστικές διατάξεις του ΓΟΚ του 1985.

Η απόφαση αναστολής της «τακτοποίησης» των κλειστών ημιυπαίθριων χώρων κρίνεται θετική και είναι απόλυτα σύμφωνη με τις θέσεις και του ΤΕΕ Πελοποννήσου, θέσεις οι οποίες προήλθαν από ομόφωνη απόφαση της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ Πελοποννήσου, απεστάλησαν το Μάρτιο 2009 στην τότε αρμόδια πολιτική ηγεσία και σας τις υποβάλλομε συνημμένα με την παρούσα επιστολή μας.

Η παραμονή όμως εν ισχύ των υπολοίπων διατάξεων που τροποποιούν ουσιαστικές διατάξεις του ΓΟΚ του 1985 μας βρίσκει αντίθετους, επειδή:

1. Η τροποποίηση των διατάξεων αυτών είναι μια μεγάλη και σοβαρή οπισθοδρόμηση στο σχεδιασμό των οικοδομών. Οι πρόσφατες αλλαγές στο ΓΟΚ που αφορούν στη γεωμετρία των ημιυπαίθριων χώρων, στη προσμέτρηση των χώρων στάθμευσης, στο συντελεστή δόμησης και στο υπέρ το έδαφος ύψος των υπογείων, ενώ με κανένα τρόπο δεν οδηγούν σε περιορισμό της αυθαίρετης δόμησης αντίθετα δυσχεραίνουν το σχεδιασμό των κτιρίων αφαιρώντας από τους μηχανικούς μελετητές σημαντικές

δυνατότητες που έμαθαν να αξιοποιούν, το αποτέλεσμα των οποίων είναι εμφανές στα έργα της τελευταίας εικοσαετίας. Να τονίσουμε περαιτέρω ότι η πρόβλεψη δημιουργίας ημιυπαίθριων χώρων (ΓΟΚ του 1985) είχε κριθεί ευεργετική για την ποιότητα των κατασκευών και τη διαβίωση του πληθυσμού.

2. Πέραν αυτών θα πρέπει να ση-μειώσουμε ότι η μη πρόβλεψη με-ταβατικών διατάξεων όσον αφορά την ισχύ των τροποποιηθέντων διατάξεων του ΓΟΚ, έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα στην ομαλή πρόοδο των έργων, μιας και στην Περιφέρειά μας, με πλήθος περιοχών που ελέγχονται από το ΥΠΠΟ, εκκρεμεί η έγκριση μεγάλου αριθμού μελετών από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟ. Η έγκριση αυτή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή του φακέλου της οικοδομικής αδείας όπως λεπτομερώς είχαμε αναφέρει και στο αριθμ.1530/24-7-2009 έγγραφό μας το οποίο επίσης σας υποβάλλομε συνημμένα.

3. Τέλος θα πρέπει να τονίσουμε ότι εάν θέλουμε πραγματικά να εφαρ-μόζονται όλες οι διατάξεις του ΓΟΚ, θα πρέπει να ξαναδούμε σοβαρά την διαδικασία ελέγχου των οικοδομών πριν την σύνδεση τους με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας. Η αδυναμία - ή και αδιαφορία - της Πολιτείας να ελέγξει την εφαρμογή της Νομοθεσίας δεν μπορεί να οδηγήσει σε κατάργηση θετικών ρυθμίσεων της Νομοθεσίας. Η Πολιτεία πρέπει να θεσπίσει δημόσιους μηχανισμούς ελέγχου της δόμησης έτσι ώστε οι πολίτες που θέλουν να είναι νόμιμοι να τους εμπιστεύονται και να νοιώθουν δικαιωμένοι για την επιλογή τους αυτή, ενώ αυτοί που δεν έχουν στις προτεραιότητες τους το σεβασμό της Νομοθεσίας, να τους φοβούνται.

Κυρία Υπουργέ,

Για τους ανωτέρω λόγους ζητάμε να προχωρήσετε στην άμεση αναστολή όλων των διατάξεων των άρθρων 40 και 41 του Ν. 3775/2009 ώστε να επανέλθει η Νομοθεσία περί ΓΟΚ στην προ των στρεβλώσεων κατάσταση και όλα τα ζητήματα αυτά και γενικότερα τα πολεοδομικά θέματα να τεθούν στον απαραίτητο διάλογο που έχουμε επανειλημμένως ζητήσει ως ΤΕΕ Πελοποννήσου, αλλά και εσείς η ίδια έχετε εξαγγείλει για το ερχόμενο εξάμηνο.

A-14-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων:

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ & ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Σειρά διήμερων σεμιναρίων με θέμα: «Πολεοδομικές Διατάξεις και Πολεοδομικές Εφαρμογές» πραγματοποιήθηκαν από το ΤΕΕ Πελοποννήσου στην Καλαμάτα (16 και 17 Νοεμβρίου), την Σπάρτη (13 και 14 Νοεμβρίου) και την Κόρινθο (4 και 5 Δεκεμβρίου),

τα οποία με αμείωτο ενδιαφέρον παρακολούθησαν πολλοί συνάδελφοι από τους τρεις νομούς. Οι εισηγήτριες Ελενη Μπούτου-Λεμπέση (Αρχιτέκτων Μηχανικός) και Κατερίνα Νενεδάκη (Πολιτικός & Τοπογράφος Μηχανικός), ανέπτυξαν θέματα που εντάσσονται στο γενικό πλαίσιο του πολεοδομικού σχεδιασμού και της εφαρμογής των πολεοδομικών διατάξεων, όπως: Αρτιότητα, Οικοδομησιμότητα, Τακτο-ποιήσεις, Προσκυρώσεις, Πράξεις αναλογισμού & Πράξεις Εφαρμογής. Συνιδιοκτησίες – Ιδιοκτησιακά θέματα. Διατάξεις του ΓΟΚ '85 (κάλυψη & ιδιότητες ακαλύπτων, τοποθέτηση κτιρίου, κá). Αρτιότητες & Καταμήσεις εκτός σχεδίου, σε ΖΟΕ & σε οικισμούς. Χρήσεις γης & χρήσεις κτιρίων. Ημιύπαιθροι και χώροι στάθμευσης-νέες ρυθμίσεις, Ζώνες προστασίας & περιορισμοί δόμησης, έκδοση οικοδομικών αδειών και μεταβατικές διατάξεις κλπ.

Κατά τη διάρκεια των διήμερων προγραμμάτων και αφού ολοκληρώνονταν η ανάπτυξη του κάθε θέματος, οι εκπαιδευόμενοι διατύπωναν ελεύθερα τα ερωτήματα και απορίες τους. Επί των βασικών ερωτημάτων που ετέθησαν, οι εισηγήτριες απάντησαν και εγγράφως, τυπώνοντας μετά τη λήξη των σεμιναρίων συμπληρωματικές σημειώσεις οι οποίες στη συνέχεια με την επιμέλεια του Τμήματός μας προωθήθηκαν στους ενδιαφερόμενους. Επίσης στους συμμετέχοντες διανεμήθηκε cd που περιείχε το υλικό των εισηγήσεων και τους χορηγήθηκε βεβαίωση παρακολούθησης. Να αναφέρουμε τέλος, ότι το ίδιο σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί και στο Ναύπλιο 9 και 10 Ιανουαρίου 2010 και στην Τρίπολη 19 και 20 Φεβρουαρίου του 2010.

A-14-3. Μελέτες - Έρευνες:

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα: «Νέος τρόπος υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών»

Η Ο.Ε. συγκροτήθηκε ως 5μελής την 14/2/07 και συμπληρώθηκε με 2 επιπλέον μέλη την 29/3/07, με τα κάτωθι αντικείμενα :

- 1) Παροχή πληροφοριών στους μηχανικούς της περιφέρειας μας σχετικά με το νέο τρόπο υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών καθώς και των περιπτώσεων των αμοιβών που εμπίπτουν στις μεταβατικές διατάξεις.
- 2) Ηλεκτρονική καταχώρηση των υποθέσεων των αμοιβών μηχανικών που εμπίπτουν στις μεταβατικές διατάξεις και η δημιουργία βάσης δεδομένων ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με το θέμα.
- 3) Χορήγηση βεβαιώσεων για τις εκκρεμείς υποθέσεις που αφορά το μέχρι 20/04/07 ισχύων σύστημα αμοιβών μελετών και επιβλέψεων.

Ολοκλήρωσε με επιτυχία το έργο της.

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα : «Νέος τρόπος υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών - μεταβατικές διατάξεις»

Η Ο.Ε. συγκροτήθηκε ως 3μελής την 16/5/07 και επανασυγκροτήθηκε ως 2μελής την 30/1/08 η οποία συμπληρώθηκε με ένα ακόμα μέλος την 25/2/08 με τα αντικείμενα που ακολουθούν :

- 1) Παροχή πληροφοριών στους μηχανικούς της περιφέρειας μας σχετικά με το νέο τρόπο υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών καθώς και των περιπτώσεων των αμοιβών που εμπίπτουν στις μεταβατικές διατάξεις.
- 2) Ηλεκτρονική καταχώρηση των υποθέσεων των αμοιβών μηχανικών που εμπίπτουν στις μεταβατικές διατάξεις και η δημιουργία βάσης δεδομένων ώστε να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με το θέμα.
- 3) Χορήγηση και αποστολή κωδικών των περιπτώσεων μεταβατικών διατάξεων που αφορούν τις αμοιβές μελετών και επιβλέψεων των ιδιωτικών έργων.

Ολοκλήρωσε με επιτυχία το έργο της.

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με τίτλο: «Ηλεκτρονική ολοκλήρωση του αρχείου οικοδομικών αδειών της Πολεοδομίας Σπάρτης»

Η Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε την 29/10/08 από 4 μέλη. Αντικείμενο μελέτης ήταν η ολοκλήρωση του αρχείου των οικοδομικών αδειών στην Πολεοδομία Σπάρτης και πιο συγκεκριμένα η ηλεκτρονική καταχώρηση των αδειών που έχουν εκδοθεί στο συγκεκριμένο γραφείο από το έτος 1983 έως και σήμερα. Η παραπάνω ηλεκτρονική καταχώρηση θα εξυπηρετήσει το έργο των συναδέλφων μηχανικών οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στα αρχεία λαμβάνοντας σημαντικά στοιχεία που αφορά την επαγγελματική τους δραστηριότητα. Παρέδωσε πόρισμα.

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με τίτλο: «Μελέτη νομικού πλαισίου και διαδικασίας του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών - καταγραφή των προβλημάτων εφαρμογής του»

Η ως άνω Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε την 3/12/08 από 5 μέλη με αντικείμενα :

- 1) Να μελετηθεί το νομικό πλαίσιο αμοιβών μηχανικών καθώς και τη διαδικασία του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών, προκειμένου να παρέχουν πληροφορίες στα μέλη του Τμήματος κατά τα πρώτα στάδια εφαρμογής του συστήματος υπολογισμού των αμοιβών.
  - 2) Να καταγράψει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι μετά την εφαρμογή του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών τα οποία θα εισηγηθούν στη Δ.Ε του Τμήματος προκειμένου να γίνει παρέμβαση στις κεντρικές υπηρεσίες του ΤΕΕ για τη βελτίωση του ηλεκτρονικού συστήματος καταχώρησης των αμοιβών.
- Παρέδωσε πόρισμα.

A-15. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

A-15-1. Παρεμβάσεις:

Διαμαρτυρία προς τον Υπουργό Οικονομίας Να ανασταλεί ο τρόπος φορολόγησης Εργοληπτικών Επιχειρήσεων

Την αναστολή των διατάξεων του τρόπου φορο-λόγησης των ατομικών και προσωπικών Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων, ζητά από τον υπουργό εθνικής οικονομίας η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου, προτείνοντας την ψήφιση νέας

διάταξης, σε συνεργασία Υπουργείου Οικονομίας, Εργοληπτικών Οργανώσεων και Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος. Όπως αναφέρει στο κείμενό της προς τον υπουργό, η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου, στην σχετική παράγραφο του νέου νόμου (ν. 3522/2006), που αναφέρεται στα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, των εργολάβων και των υπεργολάβων που ασχολούνται με την εργοληπτική κατασκευή δημοσίων ή ιδιωτικών έργων, καθώς και των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την εκτέλεση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ορίζεται ο λογιστικός τρόπος υπολογισμού των κερδών των επιχειρήσεων αυτών για έργα που αναλαμβάνονται από 1/1/2007 και μετά, και που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του ΚΒΣ. «Οι ρυθμίσεις αυτές πιστεύουμε ότι προκαλούν δυσβάστακτα βάρη και είναι ιδιαίτερος δυσμενής για τις μικρομεσαίες ατομικές εργοληπτικές επιχειρήσεις Δημοσίων Έργων» υπογραμμίζεται στην ίδια πάντα ανακοίνωση. Σημειώνεται μάλιστα ότι οι συνέπειες και οι επιβαρύνσεις της υποχρέωσης εφαρμογής των παραπάνω ρυθμίσεων είναι αυτονόητες και γνωστές σε όλους.

Ενδεικτικά αναφέρει η ανακοίνωση:

Την δημιουργία οργανωμένου λογιστηρίου με απασχόληση ειδικευμένου λογιστή, γεγονός που θα οδηγήσει σε σοβαρή οικονομική τους επιβάρυνση, που θα αφαιρεθεί από την επιδιωκόμενη ενίσχυση των εισοδημάτων των μηχανικών. Την διενέργεια επιβεβλημένων απογραφών, δεδομένου ότι οι εργοληπτικές επιχειρήσεις δεν έχουν ένα συγκεκριμένο χώρο λειτουργίας και τα υλικά τους δεν αποτελούνται από ορισμένα και σταθερά είδη για να είναι δυνατή η ακριβής απογραφή τους.

Η δραστηριότητα τους είναι διπλή: του εργολάβου και του κατασκευαστή οικοδομών. Δεδομένου ότι η δραστηριότητα του εργολάβου είναι σταθερή, η άλλη του κατασκευαστή οικοδομών έχει πολλές και ιδιόμορφες καταστάσεις. Η βασικότερη ιδιομορφία των οποίων είναι ότι μπορεί να μη συμπίπτουν τα έσοδα με τις δαπάνες παραγωγής και μάλιστα να προηγούνται τα έσοδα των δαπανών ή και να προκύπτουν έσοδα από απροσδιόριστο ή ακόμα και ανύπαρκτο προϊόν. Δημιουργούνται προϋποθέσεις άδικης φορολόγησης στις ατομικές κυρίως επιχειρήσεις για περιπτώσεις έργων εκτελεσμένων αλλά μη πιστοποιημένων λόγω μη πληρωμής των σε προηγούμενες χρήσεις.

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου παρατηρεί πως αυτές είναι μερικές από τις δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπίσει ο εργολάβος Δημοσίων Έργων, ο οποίος από ανάγκη υποχρεώνεται να ασκήσει και τη δραστηριότητα του κατασκευαστή οικοδομών. Η υποχρέωση του επιτηδεύματός αυτού στην τήρηση της πλήρους λογιστικής Β' κατηγορίας, θα του φέρει μεγάλες δυσχέρειες και θα είναι γι' αυτόν τελείως αδύνατη και σοβαρά επικίνδυνη για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων. Επιπλέον σε συνδυασμό με τις διατάξεις του 3427/2005 για την εφαρμογή του ΦΠΑ στις νέες οικοδομές τα προβλήματα εντείνονται και οι φορολογικές διαδικασίες αντί να απλοποιούνται γίνονται πιο περίπλοκες. Το ΤΕΕ Τμήμα Πελοποννήσου μαζί με τους Συνδέσμους Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων των Νομών Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας που αριθμούν περισσότερα από 400 ενεργά μέλη, εκφράζουν την απογοήτευση του τεχνικού κόσμου της Περιφέρειας σχετικά με τις νέες φορολογικές ρυθμίσεις, την στιγμή μάλιστα που ο κατασκευαστικός κλάδος διανύει δύσκολη επιχειρηματική περίοδο.

Κινητοποιήσεις σε κάθε νομό της Πελοποννήσου

Σκληρή αντίσταση των Μηχανικών

Ψηφίστηκε το ασφαλιστικό αλλά ο αγώνας συνεχίζεται

ΣθENAρή αντίσταση, μέχρι και την τελευταία ημέρα της ψήφισής του από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, δώσαμε όλοι οι μηχανικοί της Πελοποννήσου, με στόχο να μην περάσει το Ασφαλιστικό, ενώ όλη αυτή την περίοδο αναδείχθηκε η ενότητα που υπάρχει στον κλάδο μας, όταν αγωνιζόμαστε για μεγάλα προβλήματα, που μας αφορούν όλους.

Το νέο έτος μας βρήκε σε ετοιμότητα, ώστε να συνεχίσουμε τον αγώνα που ξεκίνησε με τις επιτυχημένες πρώτες κινητοποιήσεις, τον Δεκέμβριο του 2007.

Ο μήνας Ιανουάριος ήταν ο πρώτος των καθοριστικών αποφάσεων για την συνέχιση των κινητοποιήσεων, ενώ σε συνεδρίαση της Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου, αποφασίστηκε η συμμετοχή των μελών μας, Δημοσίων Υπαλλήλων, κάθε Τρίτη στις 3ωρες Πανελλαδικές Στάσεις Εργασίας από την έναρξη του ωραρίου των Μηχανικών του Δημοσίου, με στόχο την ματαίωση δημοπρασιών που είχαν προγραμματιστεί μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 2008. Οι υπόλοιπες δράσεις, που αφορούσαν το σύνολο των μηχανικών, είχαν ως εξής:

Αποχή των συναδέλφων Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων από τις Δημοπρασίες αυτές μέχρι τέλος Φεβρουαρίου 2008.

Αποχή έως τις 29 Φεβρουαρίου 2008 των εκπροσώπων του ΤΕΕ και των εκπροσώπων των κλαδικών και επαγγελματικών Συλλόγων των Τεχνικών από τη λειτουργία των γνωμοδοτικών και αποφασιστικών θεσμικών οργάνων της Διοίκησης σε Νομαρχιακό και περιφερειακό επίπεδο (Επιτροπές διεξαγωγής διαγωνισμών, Συμβούλια Δημοσίων Έργων και Μελετών, Συμβούλια Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθώς και από τις Επιτροπές Ενάσκησης Αρχιτεκτονικού Ελέγχου των Πολυεσοδομίων).

Συμμετοχή των μελών μας στην 24ωρη Πανελλαδική απεργία την ημέρα διεξαγωγής της εκτός ημερησίας διατάξεως συζήτησης στη Βουλή για το Ασφαλιστικό, που έχει ζητήσει ο Πρωθυπουργός, όταν αυτή προσδιοριστεί, με ταυτόχρονη Παντεχνική συγκέντρωση έξω από τη Βουλή.

Συγκεντρώσεις ανά νομό της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με ευθύνη των Νομαρχιακών Επιτροπών του ΤΕΕ Πελοπ. και των τοπικών κλαδικών και επαγγελματικών συλλόγων στις 06/02/2008 ημέρα Τετάρτη.

Παμπελοποννησιακή – Παντεχνική Συγκέντρωση για το ασφαλιστικό στην Τρίπολη, έδρα του περιφερειακού τμήματος του ΤΕΕ στις 11/02/2008, ημέρα Δευτέρα και ώρα 17.30, με την παρουσία μελών της Διοικούσας Επιτροπής του Κεντρικού ΤΕΕ, για την ανάδειξη του πλαισίου των κινητοποιήσεων.

Συμμετοχή σε πιθανές εκδηλώσεις που θα γίνουν από το Κεντρικό ΤΕΕ στα πλαίσια των κινητοποιήσεων.

Προσπάθεια συντονισμού των δράσεων για ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών με τα Δ.Σ

Οι αποφάσεις

Με τα παραπάνω δεδομένα, την Τετάρτη 30 Ιανουαρίου, πραγματοποιήθηκε κοινή συνεδρίαση της Διοικούσας Επιτροπής, του Προεδρείου της Αντιπροσωπείας και των Προεδρείων των Νομαρχιακών Επιτροπών του ΤΕΕ Πελοποννήσου, της ΕΜΔΥΔΑΣ Κ. & Ν. Πελοποννήσου, των Συνδέσμων Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων των νομών της Περιφέρειας και των διοικήσεων των Κλαδικών Συλλόγων των Μηχανικών των νομών της Περιφέρειας (Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων, Τοπογράφων Μηχ.) και σε συνεννόηση με την κεντρική Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ, στην οποία αποφασίστηκε η συνέχιση του αγώνα με δυναμικές κινητοποιήσεις, για να δώσουμε στην Κυβέρνηση την απαιτούμενη απάντηση στις προ-θέσεις της για την ενοποίηση των Ταμείων των Μηχανικών, Γιατρών, Δικηγόρων και Δημοσιογράφων και να αποτρέψουμε τελικά τη διάλυση του ασφαλιστικού μας συστήματος και του Ταμείου μας.

Οι Διεκδικήσεις των Μηχανικών από το Ασφαλιστικό

- Το ΤΣΜΕΔΕ να παραμείνει αυτόνομο. Όχι στην επιχειρούμενη ενοποίηση με άλλα Ταμεία.
- Απόδοση των οφειλών του Κράτους προς το ΤΣΜΕΔΕ που ήδη έχουν ξεπεράσει τα 300 εκ. .
- Θεσμικό πλαίσιο και οργάνωση των υποδομών του Ταμείου με όρους και προϋποθέσεις διαφάνειας που να διασφαλίζουν την αξιοποίηση των μεγάλων αποθεματικών του Ταμείου σε όφελος των ασφαλισμένων.
- Άμεση μεταβίβαση – πώληση του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει το ΤΣΜΕΔΕ από την Τράπεζα Αττικής.
- Ομογενοποίηση παλαιών και νέων ασφαλισμέ-νων και στο επίπεδο των εισφορών και στο επίπεδο των συντάξιμων παροχών.
- Καμία απώλεια πόρων για το ΤΣΜΕΔΕ, από ΣΔΙΤ και Συμβάσεις Παραχώρησης που οφείλουν να καταβάλλουν εισφορές.
- Εφαρμογή της τριμερούς χρηματοδότησης όχι μόνο στην Κύρια Σύνταξη αλλά και στην Ειδική Προσαύξηση.
- Τροποποίηση του Ν. 3518/06 σε ότι αφορά την Κύρια Σύνταξη η οποία πρέπει να έχει συγκεκριμένη βάση υπολογισμού και ταυτόχρονα να αυξηθεί σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας προσαρμοσμένη σήμερα στα 1248 ευρώ.
- Υλοποίηση της δέσμευσης για μείωση των ασφαλιστικών εισφορών σε κατηγορίες εργαζομένων και σε καμία περίπτωση ενεργοποίηση διατάξεων για άνοδο των εισφορών.
- Τροποποίηση του Ν. 3518/06 για ίση μεταχείριση μισθωτών & ελεύθερων επαγγελματιών σχετι-κά με την επικουρική ασφάλιση.
- Έκπτωση 30% για την πρώτη πενταετία στην Ειδική Προσαύξηση για τους νέους ασφαλισμέ-νους.
- Άμεση σύνταξη του Κανονισμού Κλάδου Ειδικών Παροχών του Ν. 3518/06 και επομένως άμεση ενεργοποίησή του δίνοντας προτεραιότητα στην ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων ασφαλι-σμένων.
- Ανασύναξη του Κανονισμού του Κλάδου Υγείας.
- Πλήρη κάλυψη των ιατροφαρμακευτικών και νοσηλευτικών αναγκών των ασφαλισμένων και αποτελεσματική εξυπηρέτησή τους.
- Συνολική αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΤΣΜΕΔΕ .

Αγωνιστικές κινητοποιήσεις σε όλους τους νομούς

Σε συνεργασία με τις Νομαρχιακές μας Επιτροπές, σε όλες τις πόλεις της Πελοποννήσου, το Περιφερειακό Τμήμα του ΤΕΕ έδωσε έναν συνολικό και ολομέτωπο

αγώνα, για να μην θιγούν τα ασφαλιστικά μας δικαιώ-ματα και να μην λεηλατηθεί η περιουσία του ΤΣΜΕΔΕ, την οποία δημιουργήσαμε μέσα από τις εισφορές των μελών μας.

Η απόφαση του ΤΕΕ Πελοποννήσου ήταν να γίνουν εκδηλώσεις την ίδια ημέρα, 6 Φεβρουαρίου, σε όλες τις πόλεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου και μια συγκέντρωση όλων, στην έδρα του ΤΕΕ, στην Τρίπολη, την Δευτέρα, 11 Φεβρουαρίου. Οι Νομαρχιακές Επιτροπές με υπευθυνότητα ανέλαβαν την διοργάνωση των τοπικών κινητοποιήσεων, η επιτυχία των οποίων σημειώθηκε από την συμμετοχή όλων των μηχανικών, κάθε νομού.

Στην Καλαμάτα, η συγκέντρωση έγινε στην αίθουσα του Νομαρχιακού Συμβουλίου της Ν.Α. Μεσσηνίας (στο Διοικητήριο της Νομαρχίας), ενώ στο Νομαρχιακό Κατάστημα, συγκεντρώθηκαν και οι μηχανικοί της Κορινθίας, την ίδια ημέρα.

Στο Ναύπλιο, οι συνάδελφοι μηχανικοί της Αργολίδας συγκεντρώθηκαν για να διαμαρτυρηθούν στην αίθουσα της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων του νομού και στην Σπάρτη, στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου Λακωνίας. Με τον τρόπο αυτό σηματοδοτήσαμε και την στήριξη των αιτημάτων μας από τους φορείς της αυτο-διοίκησης (πρώτου και δεύτερου βαθμού), καθώς και των εργατικών συνδικάτων.

Στην Τρίπολη, οι μηχανικοί συναντηθήκαμε στο Εργατικό Κέντρο, σε μία ακόμα συγκέντρωση διαμαρ-τυρίας, ώστε να αναδείξουμε από κοινού τα αιτήματά μας.

Η κορύφωση του αγώνα

Μετά την ολοκλήρωση των επαφών του ΤΕΕ με τους Συλλόγους, τις Ενώσεις Μηχανικών και με τα Περιφερειακά Τμήματα, αποφασίστηκε ομόφωνα να συνεχιστούν οι κινητοποιήσεις για όλο το μήνα Μάρτιο. Ταυτόχρονα, η Αντιπροσωπεία του Περιφερειακού Τμήματος του ΤΕΕ Πελοποννήσου, στην Έκτακτη Συνεδρίαση της 12^{ης} Μαρτίου, ομόφωνα αποφάσισε ότι είναι κάθετα αντίθετη στο σύνολο των διατάξεων του υπό συζήτηση (μέχρι τότε) νομοσχεδίου.

Έκτακτη συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας για το Ασφαλιστικό Και τώρα ...προσφυγή στα Δικαστήρια και την Ε.Ε.

Η έκτη συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας του Περιφερειακού Τμήματος Πελοποννήσου του ΤΕΕ, έγινε εκτάκτως στις 12 Μαρτίου, με μοναδικό θέμα την κατάθεση του νομοσχεδίου (μέχρι τότε) στην Βουλή για το Ασφαλιστικό.

Η συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας έγινε στα γραφεία του ΤΕΕ Πελοποννήσου (αίθουσα Αντιπροσωπείας), στην Τρίπολη, όπου κλήθηκαν να συμμετάσχουν οι Νομαρχιακές Επιτροπές του ΤΕΕ Αργολίδας, Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας, ο Σύνδεσμος Εργοληπτών Περιφέρειας, Επαγγελματικοί Σύλλογοι της Περιφέρειας, η ΕΜΔΥΔΑΣ και Περιφερειακά Τμήματα.

Οι αποφάσεις της Αντιπροσωπείας ήταν ομόφωνες και αναδείχθηκε για μια ακόμα φορά η αντίθεση του συ-νόλου του τεχνικού κόσμου στις δια-τάξεις του υπό συζήτηση (εκείνη την ημέρα) νομοσχεδίου. Στην απόφα-ση που εξέδωσε μετά την συνεδρι-ασή της, η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ Πελοποννήσου διαπιστώνει πως το Ασφαλιστικό που τελικά ψηφίστηκε από το ελληνικό κοινοβούλιο:

Καταλητεύει απροσχημάτιστα, την περιουσία και τα αποθεματικά του Ταμείου μας. Περιουσία και απο-θεματικά που έχουν δημιουργηθεί αποκλειστικά και μόνο (σε ποσοστό μεγαλύτερο του 99%) από τις ει-σφορές των μελών του, ελευθέρων επαγγελματιών, εργοληπτών & μι-σθωτών του ιδιωτικού και δημόσι-ου τομέα.

Καταργεί, ανατιολόγητα, την αυ-τονομία και την αυτοδιοίκηση του Ταμείου μας, με την εκχώρηση των ουσιαστικών αρμοδιοτήτων διοίκη-σης και διαχείρισης στο Δ.Σ. του νέου φορέα, ενώ η αντιδημοκρα-τική δυνατότητα παρέμβασης των εκάστοτε Υπουργών είναι επιεικώς απαράδεκτη.

Καταργεί όλα, όσα με αγώνες έχουν μέχρι σήμερα κατακτηθεί, μιάς και πέραν των άλλων δεν γίνεται καμία αναφορά στον Ν.3518/2006, ενώ ξεχνά ότι μέλη του ΤΣΜΕΔΕ δεν είναι μόνο οι «ανεξάρτητα απασχολούμενοι», αλλά οι μισθωτοί του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Ακόμα, η Αντιπροσωπεία ομόφωνα αποφάσισε να καλέσει και να εξουσιοδοτήσει την Αντιπροσωπεία και την Διοικούσα Επιτροπή του Κεντρικού Τ.Ε.Ε. να προβεί, στην περίπτωση που ψηφιστεί το Ν/Σ σε κάθε νόμιμη ενέργεια για την προσβολή του σε κάθε αρμόδιο Δικαστήριο ή αρχή, της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακόμα, στη συνεδρίαση αποφασίστηκε επίσης ομόφωνα να καλέσει το ΤΕΕ Πελοποννήσου τους βουλευ-τές όλων των κομμάτων που είναι και μέλη του και να τους ζητήσει να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων και αναλογιζόμενοι τις ευθύνες τους απέναντι στους συναδέλφους τους μηχανικούς, να προωθήσουν με κάθε τρόπο, δυναμικά και αποφασιστικά, τις θέσεις και τις αποφάσεις του ΤΕΕ.

Τέλος, η Αντιπροσωπεία διατρανώνει την αγωνιστική ετοιμότητα όλων των μελών μας, προκειμένου μέσω και της συμπίεσης με τους λοιπούς εργαζόμενους, να ανοίξει ο διάλογος για ένα δίκαιο δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα για όλους τους πολίτες που θα στηρίζεται στην κοι-νωνική αλληλεγγύη των γενεών και προπαντός ένα σύστημα θα διασφα-λίζει την κοινωνική συνοχή.

Επιστολή προς τον υπουργό Οικονομίας

Οι θέσεις του ΤΕΕ Πελοποννήσου για το νέο φορολογικό νόμο

κ. Υπουργέ,

Η Διοικούσα Επιτροπή του ΤΕΕ Πελοποννήσου εκφράζει την αντίθεσή της στα νέα φορολογικά μέτρα της Κυβέρνησης όπως ψηφίστηκαν πρόσφατα. Συγκεκριμένα σε ότι αφορά τον κλάδο των μηχανικών αναφέρουμε τα παρακάτω :

Είναι γνωστό σε όλους ότι, οι διπλωματούχοι μηχανικοί μελετητές ή επιβλέποντες από τις συνθήκες και διαδικα-σίες που επικρατούν κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, δεν μπορούν να κρύψουν το ύψος των αμοιβών τους, είτε εργάζονται στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό το-μέα και φορολογούνται γι' αυτές. Οι μηχανικοί ελεύθεροι επαγγελματίες φορολογούνται κανονικά για τα εισοδή-ματα που με βάση συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις (π.χ. κώδικας αμοιβών μηχανικών), αποκτούν και τα οποία γίνονται φανερά στο κράτος καθώς οι αμοιβές τους κατατίθενται στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και η προκαταβολή φόρου στις Δημόσιες Οικονομικές Υπη-ρεσίες και σε καμία περίπτωση δεν φοροδιαφεύγουν. Επιπλέον το Κεντρικό ΤΕΕ, εδώ και περίπου δυο χρόνια, δημιούργησε ένα μηχανισμό προελέγχου των αμοιβών των μελετών των ιδιωτικών έργων, με τον οποίο εμμέσως, πλην σαφώς, ελέγχεται και αυτή η παράμετρος. Τα τελευταία χρόνια, όπως όλοι γνωρίζουμε υπάρχει ση-μαντική μείωση στη εκτέλεση δημόσιων και ιδιωτικών έρ-γων, με αποτέλεσμα χιλιάδες μηχανικοί να υποαπασχο-λούνται. Η καθίζηση αυτή στα δημόσια και ιδιωτικά έργα, σε συνδυασμό με την ραγδαία αύξηση του αριθμού των νέων μηχανικών, είναι μοιραίο να επιφέρει υποαπασχό-ληση και μείωση των εισοδημάτων τους, πραγματικότητα την οποία γνωρίζει και το Υπουργείο Οικονομίας. Με την πρόσθετη φορολόγηση των διπλωματούχων μηχανικών, την κατάργηση των αφορολόγητων ορίων καθώς και άλλες επίμαχες διατάξεις που επιβάλλει το Υπουργείο με το νέο νόμο, θα μειωθεί άμεσα και σοβαρά το ήδη συρ-ρικνωμένο και πενιχρό από την υποαπασχόληση αλλά και την πρόσφατη μεγάλη αύξηση των ασφαλιστικών εισ-φορών, εισόδημα των μηχανικών. Σοβαρότερο πρόβλημα θα αντιμετωπίσει ένα μεγάλο μέ-ρος κυρίως νέων μηχανικών, οι οποίοι εμφανίζονται στα «χαρτιά» ως ελεύθεροι επαγγελματίες, όμως πρόκειται στην πραγματικότητα για τους πλέον χαμηλόμισθους, που εργάζονται σε τεχνικά γραφεία, τεχνικές εταιρίες ή και στο δημόσιο, με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών. Τελούν δηλαδή υπό ένα απαράδεκτο καθεστώς που τα τελευ-ταία χρόνια τείνει να συνιστά τον κανόνα. Πρέπει να γίνει κατανοητό σε όλους και κυρίως στο Υπουργείο Οικονο-μίας, ότι στη σύγχρονη εποχή οι μηχανικοί δεν μπορούν να έχουν έναν και μόνο εργοδότη.

Ζητάμε από την Κυβέρνηση, να επανεξετάσει τις διατάξεις που πλήττουν ευθέως τον κλάδο μας και να προχωρήσει άμεσα στην τροποποίησή ή και κατάργησή τους, ώστε να απαλλαγεί το επάγγελμα του μηχανικού από νέα οι-κονομικά πλήγματα που δημιουργούν ασφυκτικές συν-θήκες για ένα κλάδο που φορολογείται με σκληρότερα κριτήρια από τους υπόλοιπους, ενώ το έργο τους είναι κοινωνικά αποδεκτό. Ακόμη και οι υποτιθέμενες «διορ-θώσεις» που έγιναν γνωστές την τελευταία στιγμή, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές.

ΤΣΜΕΔΕ

Τις ανησυχίες που είχε διατυπώσει το ΤΕΕ Πελοποννήσου κατά την ψήφιση του νέου ασφαλιστικού νόμου, φαίνεται πως θα επιβεβαιώσει η έναρξη του Ενιαίου Ταμείου, που προκύπτει με την συνένωση και του ΤΣΜΕΔΕ και ξεκινάει από την 1^η Οκτωβρίου.

Ζητήματα δυσλειτουργίας και καθυστέρησης έχουν ήδη εμφανιστεί σε συνταξιοδοτικά θέματα του κλάδου των μηχανικών και οι ασφαλισμένοι αντιμετωπίζουν προβλήματα στην είσπραξη των νοσηλίων και των ιατρικών δαπανών. Το νέο Ταμείο ξεκινά ενώ δεν έχει ακόμα ορ-γανωθεί διοικητικά ενώ με δεδομένο την εξάντληση του αποθεματικού που υπήρχε γι' αυτές τις δαπάνες, οι υπηρεσίες του τώως ΤΣΜΕΔΕ αδυνατούν να τις καταβάλουν. Σοβαρό επίσης πρόβλημα αναμένεται να αντιμετωπίσουν οι εργολήπτες και οι μελετητές της περιφέρειας, που έχουν μικρομεσαίες ή ατομικές επιχειρήσεις και γραφεία και θα χρειαστούν τη χορήγηση των εγγυητικών επιστολών για την ανάληψη μελετών και έργων. Οι σχετικές αιτήσεις απαιτείται να σταλούν στην Αθήνα για να εγκριθούν, να εκδοθούν και να επιστρέψουν στην περιφέρεια, ώστε να χορηγηθούν στους αιτούντες.

Η Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου ζητά για μια ακόμα φορά, από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στο μεταβατικό στάδιο λειτουργίας των νέων Ασφαλιστικών Φορέων να επιστεύσει τις ενέργειες και να ολοκληρώσει άμεσα τη διαδικασία εκχώρησης αρμοδιοτήτων στα αρμόδια Όργανα των Υπηρεσιών του Τομέα καθώς και τη διοικητική οργάνωση του νέου Ταμείου με σκοπό την άρση των καθυστερήσεων στη χορήγηση των παροχών (είσπραξη νοσηλίων - ιατρικών δαπανών, συντάξεων).

Επιστολή προς την Υπουργό Απασχόλησης

Υπόμνημα για τις τελευταίες εξελίξεις στο ασφαλιστικό

Κυρία Υπουργέ

Με την έναρξη λειτουργίας του Ενιαίου Ταμείου Ανε-ξάρτητα Απασχολούμενων, προέκυψαν και στα πρώτα σοβαρά προβλήματα, που επιβεβαιώνουν τις προβλέ-ψεις του ΤΕΕ και των συνδικαλιστικών φορέων των μη-χανικών, για περίοδο "χάους" εξαιτίας της συνένωσης του ΤΣΜΕΔΕ με τα άλλα ασφαλιστικά Ταμεία των επι-στημόνων που έγινε βιαστικά και απρογραμμάτιστα. Ζητήματα δυσλειτουργίας και καθυστέρησης έχουν ήδη εμφανιστεί σε συνταξιοδοτικά θέματα του κλάδου μας και οι ασφαλισμένοι αντιμετωπίζουν προβλήματα στην είσπραξη των νοσηλίων και των ιατρικών δαπα-νών. Καθώς το νέο Ταμείο δεν έχει ακόμα οργανωθεί διοικητικά και δεδομένου της εξάντλησης του αποθε-ματικού που υπήρχε γι' αυτές τις δαπάνες, οι υπηρεσί-ες του τώως ΤΣΜΕΔΕ αδυνατούν να τις καταβάλουν. Σοβαρό επίσης πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι εργολή-πτες και οι μελετητές της περιφέρειας, που έχουν μι-κρομεσαίες ή ατομικές επιχειρήσεις και γραφεία, αφού η χορήγηση των εγγυητικών επιστολών για την ανά-ληψη μελετών και έργων καθυστερεί υπέρμετρα. Οι σχετικές αιτήσεις απαιτείται να σταλούν στην Αθήνα για να εγκριθούν, εκδοθούν και επιστρέψουν στην πε-ριφέρεια, ώστε να χορηγηθούν στους αιτούντες. Εκφράζουμε την ανησυχία μας και την δυσαρέσκειά μας για την καθυστέρηση έκδοσης εγγυητικών επιστο-λών από το ΤΣΜΕΔΕ από 01/10/08, λόγω της έναρ-ξης λειτουργίας του νέου ενιαίου ταμείου (ΕΤΑΑ), μέχρι αυτό να διευθετηθεί τα οργανωτικά του θέματα. Το παραπάνω γεγονός έχει ως αποτέλεσμα την αδυ-ναμική συμμετοχής στους δημόσιους διαγωνισμούς των μικρών εργοληπτικών επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν έχουν πρόσβαση σε τραπεζικές εγγυήσεις. Ακόμα και αν αυτές οι εργοληπτικές

επιχειρήσεις πληρούν τα τραπεζικά κριτήρια για να λάβουν εγγυητικές επιστολές, χρειάζεται χρόνος για να ολοκληρωθεί η υποβολή των δικαιολογητικών και η καταγραφή των περιουσι-ακών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι μέχρι την έκδοση των εγγυητικών επιστολών από το ΕΤΑΑ, οι διαγωνι-σμοί των Δημόσιων έργων θα πραγματοποιούνται με περιορισμένη συμμετοχή (ανταγωνισμός) σε βάρος της πλειοψηφίας των εργοληπτών και του δημόσιου συμφέροντος.

Και στις δύο περιπτώσεις αιτία των προβλημάτων είναι η μη έγκαιρη οργανωτική και διοικητική προετοι-μασία του ΕΤΑΑ. Αναγνωρίζουμε ότι κάποια από τα παραπάνω προβλήματα, ίσως και άλλα που μπορεί να εμφανιστούν στη συνέχεια, οφείλονται σε αντικειμενι-κούς και δύσκολο να προβλεφθούν λόγους, ωστόσο θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί εάν το αρμόδιο Υπουργείο είχε λάβει υπόψη του τις προειδοποιήσεις και προτάσεις του ΤΕΕ και των άλλων Επιστημονικών φορέων για παράταση της λειτουργίας των Ταμείων τους και επίλυσης μιας σειράς ζητημάτων μετά από εξαντλητικό και ειλικρινή διάλογο. Για τους λόγους αυτούς ζητούμε από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, στο μεταβατικό στάδιο λειτουργίας των νέων Ασφαλιστικών Φορέων να επιστεύσει τις ενέργειες και να ολοκλη-ρώσει άμεσα τη διαδικασία εκχώρησης αρμοδιοτήτων στα αρμόδια Όργανα των Υπηρεσιών του Τομέα καθώς και τη διοικητική οργάνωση του νέου Ταμείου με σκοπό την άρση των καθυστερήσεων στη χορήγηση των παροχών (είσπραξη νοσηλίων - ιατρικών δαπα-νών, συντάξεων κ.λπ.) και στην έκδοση των εγγυητικών επιστολών.

Επίσης δηλώνουμε ότι για άλλη μια φορά εμμένουμε στις δίκαιες και πάγιες θέσεις μας για:

Άμεση συνέχιση εκδόσεως των εγγυητικών επιστο-λών από το ΤΣΜΕΔΕ με το ίδιο καθεστώς που ίσχυε πάντα στα πλαίσια της διατήρησης της αυτοτελούς και αυτόνομης λειτουργίας του Ταμείου μας μέσα στο Ε.Τ.Α.Α.

Προάσπιση των αποθεματικών του ΤΣΜΕΔΕ μέσα στη λειτουργία του Ε.Τ.Α.Α.

Προάσπιση των αποθεματικών του Τ.Π.Ε.Δ.Ε. μέσα στην λειτουργία του κλάδου Πρόνοιας του Ε.Τ.Α.Α.

Άμεση σύνταξη του Κανονισμού Λειτουργίας του κλάδου Ειδικών Παροχών που θεσπίστηκε με το Ν. 3518/06 με προτεραιότητα την ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων.

Άμεση ρύθμιση όλων των εκκρεμοτήτων σε προσω-πικό των Περιφερειακών Γραφείων και όχι μετακίνηση σημαντικού ποσοστού αυτών στις κεντρικές υπηρεσίες των Ε.Τ.Α.Α.

Πάγωμα των εισφορών.

Ανασύνταξη του Κανονισμού Λειτουργίας του κλάδου Υγείας με στόχο την πλήρη κάλυψη των Ιατρο-φαρμακευτικών και Νοσηλευτικών αναγκών των ασφαλισμένων.

Άμεση ισχύ της τριμερούς χρηματοδότησης τόσο στην κύρια σύνταξη όσο και στην ειδική προσαύξηση.

Ομογενοποίηση παλαιών και νέων ασφαλισμένων σε επίπεδο εισφορών αλλά και συντάξιμων παροχών.

Επιστολή προς τη Διοίκηση του Ε.Τ.Α.Α. για προβλήματα λειτουργίας των γραφείων Ε.Τ.Α.Α. Τομέα Μηχανικών και Ε.Δ.Ε. (Καλαμάτας - Τρίπολης)

Έκδηλα τα προβλήματα από την ενοποίηση του ΤΣΜΕΔΕ

Κύριε πρόεδρε διαπιστώνουμε ότι μετά την ενοποίηση του Ταμείου του ΤΣΜΕΔΕ με τα άλλα ασφαλιστικά Ταμεία και τη λειτουργία του ενιαίου Ταμείου (Ε.Τ.Α.Α.) έχουν δημιουργηθεί προβλήματα τόσο στην οργάνωση όσο και στην επάρκεια των υπάρχοντων χώρων για την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων. Συγκεκριμένα, πριν την ενοποίηση των Ταμείων, το υποκατάστημα ΤΣΜΕΔΕ της Καλαμάτας στεγαζόταν και λειτουργούσε στα από 15ετίας ιδιόκτητα γραφεία του. Σήμερα, μετά την ενοποίηση, μεταφέρθηκε στον χώρο αυτό η λειτουργία και ενός άλλου Ταμείου του ενιαίου φορέα. Ο υπάρχων χώρος των γραφείων δεν επαρκεί για την φιλοξενία σε αυτόν όλων των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τα ενο-ποιημένα ταμεία με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετούνται οι ασφαλισμένοι μηχανικοί ούτε στον ελάχιστο αποδεκτό βαθμό.

Προκειμένου να συνεχιστεί η εύρυθμη λειτουργία του νέου Ταμείου, τουλάχιστον στα προ της ενοποίησης επίπεδα εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων, το ΤΕΕ Πελοποννήσου προτείνει την ενοίκιαση παρακείμενου ενδεικνυ-όμενου χώρου γραφείων, ο οποίος διατίθεται σήμερα ελεύθερος.

«Παρακαλούμε όπως προβείτε άμεσα στις απαιτούμε-νες ενέργειες για την ανωτέρω ενοίκιαση, η οποία θα δώσει λύση στο πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί και θα εξασφαλίσει χώρους που θα καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες του ενιαίου Ταμείου» αναφέρει η αίτηση προς τους παραπάνω αποδέκτες του Ε.Τ.Α.Α. Η αίτηση κατα-λήγει:

«Επειδή, θα θέλαμε να αποφύγουμε ανάλογα πρόβλημα δυσλειτουργίας με αυτό του Υποκαταστήματος της Κα-λαμάτας στα γραφεία του Ταμείου μας στην Τρίπολη, το οποίο ως μην ξεχνάμε ότι εξυπηρετεί τρεις τουλάχιστον Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, παρακαλούμε όπως άμεσα προβείτε σε ενέργειες προς τη σωστή κα-τεύθυνση, εξασφαλίζοντας χώρους που θα καλύπτουν στο ελάχιστο δυνατό τις όποιες ανάγκες των ασφαλι-σμένων αλλά και των εργαζόμενων. Τέλος, επανερχόμαστε στο πάγιο αίτημα όλου του κλά-δου των Μηχανικών, για το οποίο είχαν δοθεί και οι ανάλογες υποσχέσεις από την Διοίκηση του ΤΣΜΕΔΕ και συμπεριλαμβανόνταν στο οργανόγραμμα του Ταμείου μας, για τη δημιουργία γραφείων Ασφάλισης του κλά-δου μας σε όλες τις Πρωτεύουσες των Νομών. Η υλο-ποίηση του αιτήματος αυτού θεωρούμε ότι σήμερα με την ενοποίηση γίνεται επιτακτικότερη και άμεσης προ-τεραιότητας από εσάς».

Επιστολή προς το Ε.Τ.Α.Α.

Ίδρυση και Λειτουργία Γραφείου Ασφάλισης Μηχανικών στο Νομό Αργολίδας

Κύριε πρόεδρε,

Σε συνέχεια του 2172 /9.12.08 εγγράφου μας, και επειδή γνωρίζουμε ότι θα λειτουργήσουν άμεσα Γραφεία Ασφάλισης Μηχανικών και στους Νομούς Κορινθίας και Λακωνίας, επιπλέον των ήδη λειτουργούντων στην Αρκαδία και Μεσσηνία, ενέργεια την οποία χαιρετίζουμε, παρακαλούμε όπως προβείτε άμεσα στη δημιουργία και λειτουργία ανάλογου Γραφείου στον Νομό Αργολίδας το οποίο θα υπάγεται επίσης στο Περιφερειακό Τμήμα Πελοποννήσου με έδρα την Τρίπολη. Η λειτουργία αυτού κρίνεται απαραίτητη λόγω του μεγάλου αριθμού των συναδέλφων μηχανικών που δραστηριο-ποιούνται στο Νομό (πλέον των 450 μελών μας) και οι οποίοι-οι επί πολλά χρόνια ταλαιπω-ρούνται με μετακινήσεις στους γειτονικούς Νομούς με σκοπό την εξυπηρέτησή τους (έκδοση εγγυητικών επιστολών κλπ).

Όσον αφορά την επάνδρωση των γραφείων των Νομών θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η κάλυψη τουλάχιστον μιας (1) επιπλέον θέσεως των προβλεπομένων στο Π.Δ 62 ΦΕΚ 68/3.4.2006 για τους Νομούς Κορινθίας, Λακωνίας και Μεσσηνίας.

Τέλος, όπως έχουμε ήδη επισημάνει, είναι απαραίτητη η εξασφάλιση των απαιτούμενων χώρων και η διάθεση σύγχρονων μέσων, κυρίως ηλεκτρονικών, σε όλα τα Γραφεία Ασφάλισης του Τμήματος Πελο-σου με σκοπό την αποδοτικότερη και παραγωγικότερη εργασία των υπαλλήλων και την γρήγορη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.

Επιστολή προς το Ε.Τ.Α.Α.

Καθυστέρηση στην καταβολή συντάξεων από το ΕΤΑΑ/ΤΣΜΕΔΕ

κ. Πρόεδρε,

Το τελευταίο διάστημα είμαστε αποδέκτες έντονων διαμαρτυριών από συναδέλφους Μηχανικούς οι οποίοι έχουν υποβάλει στο Ταμείο του ΕΤΑΑ/ΤΣΜΕΔΕ αίτηση προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν. Οι διαμαρτυρίες αυτές αναφέρονται κατά κύριο λόγο στο

γεγονός ότι σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις που ξεπερνούν στις περισσότερες των περιπτώσεων τους εννέα μήνες μέχρι την καταβολή των νέων συντάξεων, αλλά και στην παντελή έλλειψη ενημέρωσης των ενδιαφερομένων για την εξέλιξη και πορεία της υπόθεσής τους. Εάν σημειώσουμε και το γεγονός ότι οι συνάδελφοι δηλώνουν αδυναμία να επικοινωνήσουν τηλεφωνικά με το Ταμείο (κανένας από τους υπαλλήλους του Ταμείου δεν απαντά στα τηλέφωνα), γίνεται κατανοητό ότι θα πρέπει άμεσα το Ταμείο να λάβει τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου οι συνάδελφοί μας να εξυπηρετούνται όπως αρμόζει σε πολίτες - επιστήμονες μιας ευνομούμενης Πολιτείας. Ειδικότερα για την καταβολή των συντάξεων, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, οι φορείς κύριας ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας υποχρεούνται να καταβάλουν σύμφωνα με την παράγραφο 6 άρθρο 15 του Ν. 3607, το αργότερο τη 15^η εργάσιμη ημέρα από την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος ή λόγω θανάτου, στον αιτούντα προσωρινή σύνταξη, ίση με το 80% της σύνταξης που προκύπτει με βάση τα ασφαλιστικά στοιχεία που αφορούν το χρόνο ασφάλισης και τις αποδοχές που λαμβάνονται υπόψη κατά περίπτωση για τον υπο-λογισμό της σύνταξης και τα οποία περιλαμβάνονται σε Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75/Α'), όπως ισχύει, του αιτούντος που συνοποβάλλεται με την αίτηση συνταξιοδότησης και τα λοιπά δικαιολογητικά.

κ. Πρόεδρε,

Θεωρούμε ότι είναι άδικο, οι συνάδελφοι Μηχανικοί οι οποίοι τουλάχιστον επί 35 έτη συνεισέφεραν με την κα-ταβολή των εισφορών τους και όχι μόνο, στη σημερινή ευρωστία του Ταμείου, να παραμελούνται και να απαξιώνονται στο τέλος της επαγγελματικής τους καριέρας και ειδικά τη σημερινή δύσκολη οικονομικά εποχή. Κατόπιν των ανωτέρω, σας παρακαλούμε όπως προβείτε στις απαιτούμενες ενέργειες για την επίλυση των σοβα-ρών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι συνάδελφοι, εφαρμόζοντας σαν πρώτο βήμα την προβλεπόμενη πα-ραπάνω νομοθεσία, ώστε να καταβάλλεται άμεσα στους αιτούντες τουλάχιστον το ποσό της προσωρινής σύνταξης που δικαιούνται.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΤΕΕ ΓΙΑΝΝΗ ΑΛΑΒΑΝΟ

ΘΑ ΠΟΥΜΕ «ΝΑΙ» ΣΤΗΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΔΙΚΙΑ;

Το τελευταίο διάστημα κάποιες αναφορές Κυβερνητικών στελεχών για λογιστική φορολόγηση όλων των φορολογούμενων στα πλαίσια «καταπολέμησης της φοροδιαφυγής» άρα και των Ελευθέρων Επαγγελματιών Μηχανικών, έχουν προκαλέσει μεγάλη ανησυχία και αναστάτωση στους συναδέλφους Μηχανικούς. Επίσημα βέβαια δεν έχει ανακοινωθεί τίποτα, αλλά οφείλουμε να επισημάνουμε και να υπενθυμίσουμε την ισχύουσα ρύθμιση του αντικειμενικού τεκμαρτού προσδιορισμού φορολόγησης του εισοδήματος των Μηχανικών.

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής στην χώρα προέρχεται κυρίως από άτομα ή επαγγελματικές ομάδες που μπορούν να αποκρύπτουν τα εισοδήματά τους. Οι Μηχανικοί αντίθετα, είτε ασχολούνται με Δημόσια έργα, είτε με Ιδιωτικά έργα, είτε είναι μισθωτοί του κλασσικού τρόπου ή συνεργάζονται με εργοδότες με τη μέθοδο του Δελτίου Παροχής Υπηρεσιών, δηλώνουν όλα τα εισοδήματά πριν καν τα εισπράξουν, δεδομένου ότι η νομομοποιητική πράξη για την είσπραξη αυτών των εισοδημάτων πρέπει να εμφανιστεί σε Δημόσια Αρχή.

Το ακαθάριστο εισόδημα-αμοιβή είναι επομένως δεδομένο και κατοχυρωμένο με διατάξεις αναγκαστικού χαρακτήρα εκ των προτέρων, γεγονός που αποτέλεσε και τη βάση του τεκμαρτού αντικειμενικού προσδιορισμού του φόρου για το εισόδημα των Μηχανικών. Επιπροσθέτως με αυτό τον τρόπο ακόμα και συνάδελφοί μας που τυχόν έχουν μειωμένη φορολογική συνειδηση δεν μπορούν παρά να είναι ειλικρινείς.

Δεν είναι όμως μόνο αυτό το γεγονός που χαρακτηρίζει την ουσιαστική βοήθεια που προσφέρουν οι Μηχανικοί για την σύλληψη της φορολογικής ύλης. Ο ρόλος του Μηχανικού στις συναλλαγές που γίνονται στην κατασκευαστική δραστηριότητα και αφορούν την είσπραξη και απόδοση ΦΠΑ, ιδίως μάλιστα μετά την εφαρμογή του καθεστώτος ΦΠΑ και στην ιδιωτική ανοικοδόμηση, είναι πολύτιμος. Το σύστημα των μοναδικών συντελεστών για την φορολόγηση των Μηχανικών έχει μια σειρά από βασικά πλεονεκτήματα:

- i) η συλλογή των φόρων που προκύπτουν με τη μέθοδο του τεκμαρτού προσδιορισμού είναι άμεση και έχει μηδενικό κόστος για το φοροσυλλεκτικό μηχανισμό
- ii) ο τρόπος αυτός φορολόγησης λειτουργεί αποτρεπτικά για τις όποιες τριβές μπορούν να υπάρξουν μεταξύ φορολογουμένων και φορολογικών αρχών, με άλλα λόγια αποκλείει διαμεσολαβήσεις που συμβαίνουν σε ζώνες της φορολογικής λειτουργίας όπου υπάρχουν στρεβλώσεις και επομένως προσπορίζει τους φόρους στα Δημόσια Ταμεία και όχι στα θυλάκια των διαμεσολαβητών.
- iii) επιτρέπει στην φορολογική αρχή μέσω στατιστικής αξιολόγησης των στοιχείων που διαθέτει να κάνει αναπροσαρμογές των συντελεστών ώστε η φορολογική επιβάρυνση να είναι δίκαιη και να μην αποβαίνει αντιπαραγωγική.

Έτσι λοιπόν τόσο ο ορθολογισμός όσο και η δικαιοσύνη, στα πλαίσια της οποίας οφείλει να κινείται η φορολογική αρχή ώστε να έχει τα αναγκαία στοιχεία για να νομιμοποιείται κοινωνικά, επιβάλλουν τη διατήρηση και στήριξη του συστήματος φορολόγησης των Μηχανικών με μοναδικούς συντελεστές.

Κατόπιν όλων αυτών που αναλύθηκαν παραπάνω:

Θεωρούμε

Κρίνοντας πάντα με ορθολογικούς και κοινωνικά δίκαιους όρους το φορολογικό σύστημα, ότι είναι απολύτως ανεξήγητη η εμμονή κάποιων παραγόντων του Υπουργείου Οικονομικών και οι δηλώσεις κάποιων κυβερνητικών στελεχών στην εγκατάλειψη του συστήματος των μοναδικών συντελεστών για την φορολόγηση των Μηχανικών.

Δηλώνουμε

ότι οι Μηχανικοί θα αγωνιστούμε για τη διατήρηση του τεκμαρτού προσδιορισμού φορολόγησης του εισοδήματός μας και την αποτροπή οποιασδήποτε εις βάρος μας φορολογικής αδικίας.

Καλούμε

- το Προεδρείο του ΤΕΕ να παρέμβει για την υποστήριξη και διατήρηση του δικαίου συστήματος φορολόγησης των Μηχανικών που ισχύει σήμερα.
- την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών να τοποθετηθεί σαφώς αρνητικά ενάντια στις επιδιώξεις των κύκλων που ευαγγελιζόμενοι «την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής» και «την προστασία των μικρομεσαίων επαγγελματιών έναντι του κεφαλαίου» επιζητούν τελικά στρεβλώσεις και οπισθοδρόμηση του φορολογικού συστήματος, περιπλοκές και καθυστερήσεις σε ότι αφορά την είσπραξη εσόδων από το κράτος και απρόσμενα χτύπημα με αντισυνταγματικά μέτρα στον πλέον παραγωγικό κλάδο της χώρας, τον κλάδο των Μηχανικών.
- τους συναδέλφους Μηχανικούς να είναι σε ετοιμότητα για την απόκρουση τέτοιων πρακτικών.

A-15-2. Διοργάνωση-Συνδιοργάνωση Εκδηλώσεων:

Ημερίδα για ΤΣΜΕΔΕ

Το περιφερειακό τμήμα του ΤΕΕ Πελοποννήσου διοργάνωσε στην Τρίπολη ημερίδα με θέμα «Γενική Ενημέρωση για το ΤΣΜΕΔΕ».

Στη διάρκεια της ημερίδας έγινε ενημέρωση σχετικά με το νέο Νόμο κ.λ.π. και εδόθησαν απαντήσεις σε απορίες και ερωτήματα συναδέλφων.

Η Διοίκηση του ΤΣΜΕΔΕ δήλωσε ότι είναι διαθέσιμη να απαντήσει και σε πιθανά περισσότερα ερωτήματά μας.

Ημερίδα-Σεμινάριο στην Τρίπολη

Ενημέρωση για τα φορολογικά του κλάδου

Με μεγάλη επιτυχία διοργανώθηκε στην Τρίπολη από το ΤΕΕ – Τμήμα Πελοποννήσου Ημερίδα-Σεμινάριο (στις 9-6-2007) με θέματα που αφορούν τα φορολογικά του κλάδου. Η Πρόεδρος του ΤΕΕ – Τμήματος Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη ανέφερε ότι οι νέες διατάξεις που θεσπίστηκαν έχουν ήδη ανατρέψει τα έως σήμερα δεδομένα τόσο στο χώρο της κατασκευής ακινήτων όσο και της εκτέλεσης τεχνικών έργων. Για το λόγο αυτό ανέφερε, απαιτείται η ενημέρωση των συναδέλφων καθώς και συσπείρωση αυτών στα συλλογικά όργανα για τη συλλογική και μαζική αντιμετώπιση των προβλημάτων του κλάδου. Τέλος η Πρόεδρος τόνισε ότι το ΤΕΕ Πελοποννήσου είναι πάντοτε δίπλα στους συναδέλφους Μηχανικούς, παρακολουθεί τις εξελίξεις και θα ενημερώνει τους συναδέλφους για οτιδήποτε νεότερο προκύψει.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν και τα συμπεράσματα αυτών ήταν τα εξής:

1. ΝΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ – ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ-ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ-ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ ΜΗΤΡ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ).

2. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Σ.Δ.Ο.Ε.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΚΟΡΔΟΠΑΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ-ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ).

3. Φ.Π.Α. ΑΚΙΝΗΤΩΝ (Ν. 3427/2005) – Ε.Κ.Κ.Ο.

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΣΕΙΜΕΝΗΣ ΟΡΕΣΤΗΣ (ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ-ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΝΑΛΥΤΗΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ Φ.Π.Α.- ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ).

A-16. ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

A-16-1. Παρεμβάσεις:

Πρόταση προς τον Αλογοσκούφη

Παράταση προθεσμιών για κατάθεση των επενδυτικών σχεδίων στους «καμένους» νομούς

Επιστολή απέστειλε η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρίκλεια Τσιώλη, μαζί με τον πρόεδρο του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Περιφέρειάς μας, σχετικά με την ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότη-τας και την ανάγκη παράτασης των προθεσμιών στους πυρόπληκτους νομούς.

Η ανακοίνωση αναφέρει συγκεκριμένα:

«Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του 2007 στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, πήρατε μεταξύ άλλων ση-μαντικές αποφάσεις για την ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας στους πυρόπληκτους νομούς. Οι απο-φάσεις αυτές (υπ' αριθμ. 37641, 37643, 37644, 37645 της 31/8/2007) με τις οποίες ρυθμίζονται τα ποσοστά συμμετοχής του κράτους στην επένδυση όπως ορίζει ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04 και η σχετική τροποποίηση στο άρθρο 37 του Ν. 3522/06, κίνησαν έντονο επενδυτι-κό ενδιαφέρον στην ευρύτερη περιοχή μας. Θέλουμε να σας ενημερώσουμε, ότι σύμφωνα με την τεκμηριωμένη άποψη τόσο των μελών μας όσο και των τοπικών κοινωνιών του χώρου ευθύνης μας, τα περισ-σότερα σχέδια των σημαντικών για την ανάπτυξη της περιφέρειας μας επενδύσεων, είναι σχεδόν αδύνατον να κατατεθούν μέχρι την 31/8/2008, ημερομηνία που λήγει η επενδυτική στοργή της Πολιτείας για τις πυρό-πληκτες περιοχές.

Αυτό επιστημονικά ήταν αναμενόμενο, δεδομένου ότι η ωρίμανση μιας επένδυσης από το σχεδιασμό της μέχρι την οριστική της μορφή με τη σύνταξη της τελικής μελέ-της, χρειάζεται αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Πολύ περισσότερο δε, απαιτείται μεγαλύτερος χρόνος για την προετοιμασία προσαρμογής και επιλογής της επένδυσης όταν ο επενδυτής καλείται να διαθέσει σημαντικά κεφά-λαια σε ένα τόπο που έχει υποστεί φυσική καταστροφή, κατεστράφη ο παραγωγικός ιστός και διαφοροποιήθηκε η αγορά που δρούσε.

Για το λόγο αυτό Κύριε Υπουργέ, ως αρμόδιοι επιστη-μονικοί σύμβουλοι της Πολιτείας, προτείνουμε να δώ-σετε εύλογη παράταση ισχύος των προαναφερόμενων αποφάσεων. Ελπίζουμε ότι θα λειτουργήσετε με την ίδια αποτελεσματικότητα που λειτουργήσατε όταν θεσπίσατε πρόσθετα ποσοστά στην ενίσχυση των επενδύσεων στις πυρόπληκτες περιοχές.

Σε αυτή τη φάση που βρίσκεται η Περιφέρεια μας πι-στεύουμε ότι η ενίσχυση της ιδιωτικής επενδυτικής δρα-στηριότητας αξίζει να τύχει άμεσης προτεραιότητας. Τέλος, ένας πρόσθετος σημαντικός λόγος που ζητάμε παράταση των παραπάνω αποφάσεων, είναι ότι η στελέ-χωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου (παρά τις σημαντι-κότατες προσπάθειες που καταβάλουν τόσο η Διοίκηση αλλά και το υπάρχον δυναμικό) παραμένει ανεπαρκής, με αποτέλεσμα οι τομείς περιβάλλοντος, αρχαιολογίας, τουρισμού και αξιολόγησης των επενδύσεων να μη μπο-ρούν να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις με αποτέλεσμα να μείνουν ως όνειρο οι όποιες επενδυτικές προσδοκίες και η αποκατάσταση του παραγωγικού ιστού των πυρόπληκτων περιοχών, παρά τη σαφώς σημαντική διευκόλυνση που παρέχεται σε σχέση με τις επί μέρους αδειοδοτήσεις».

A-17. ΔΙΑΦΟΡΑ

Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με θέμα «Κτιριολογικό πρόγραμμα νέου κτιρίου του ΤΕΕ Πελ/σου στην Τρίπολη»

Η Ομάδα Εργασίας συγκροτήθηκε την 14/1/08 από 5 μέλη με αντικείμενο την προετοιμασία φακέλου κτιριολογικού προγράμματος του νέου κτιρίου που πρόκειται να ανεγερθεί σε οικόπεδο του ΤΕΕ επί της οδού Ταξιαρχών στην Τρίπολη. Δεν έχει παραδώσει πόρισμα

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας 2009

Την καθιερωμένη πρωτοχρονιάτικη πίτα έκοψε στο Ναύπλιο, στις 7 Φεβρουαρίου 2009, το ΤΕΕ Πελοποννήσου, σε εκδήλωση που διοργάνωσε με την συμμετοχή πλήθους μηχανικών από όλη την Πελοπόννησο. Η εκδήλωση έγινε σε πανηγυρικό κλίμα και με την παρουσία του βουλευτή Αργολίδας Ιωάννη Μανιάτη, του δημάρχου Ναυπλίου Παν. Αναγνωσταρά και του αντινομάρχη Αργολίδας Βασίλη Νίκα (όλοι τους μηχανικοί -μέλη του ΤΕΕ). Όπως κάθε χρόνο, η πρόεδρος του ΤΕΕ Πελοποννήσου Χαρ. Τσιώλη, παρουσίασε τις δράσεις του Περιφερειακού Τμήματος την χρονιά που πέρασε, ενώ αναφέρθηκε ιδιαίτερα στις δυσκολίες που αναμένεται να αντιμετωπίσει ο κλάδος το 2009, εξαιτίας κυρίως της οικονομικής κρίσης που πλήττει τον πλανήτη και κατά συνέπεια την χώρα μας. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην οικονομική κρίση, που όπως είπε έχει οδηγήσει σήμερα στην πτώχευση μεγάλης βιομηχανίας και στην ανεργία χιλιάδες άτομα. Ανέφερε πως το ΤΕΕ Πελοποννήσου απέστειλε ήδη από τις αρχές του περασμένου Δεκεμβρίου, και μάλιστα πρώτο Πανελληνίως, τις θέσεις του και τις ποτάσεις του προς τα αρμόδια υπουργεία, για την ενίσχυση της ρευστότητας των τοπικών κοινωνιών, την ανακούφιση του τεχνικού κλάδου και την ανόρθωση και θωράκιση της ελληνικής οικονομίας. Σημαντική όμως ήταν η παρέμβαση το ΤΕΕ Πελοποννήσου για την ένταξη των Μηχανικών Ελευθέρων Επαγγελματιών στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΕ), που αποκλείονται προς το παρόν από τα ευεργετήματα της δανειοδότησης. Στη συνέχεια, η πρόεδρος του ΤΕΕ έκανε αναφορά σε επίσης σοβαρά προβλήματα που απασχολούν τον κλάδο των μηχανικών, όπως το ασφαλιστικό και ο νέος φορολογικός νόμος, ενώ αναφέρθηκε στις δράσεις του ΤΕΕ Πελοποννήσου και στις δυναμικές κινητοποιήσεις που έγιναν μέσα στο 2008 και που θα συνεχιστούν αν χρειαστεί και το έτος που διανύουμε. Στην ομιλία της, αναφέρθηκε ακόμα σε θέματα που αφορούν την ελληνική κοινωνία, όπως η παιδεία και το ελληνικό πανεπιστήμιο, που όπως τόνισε πρέπει να αναδιοργανωθούν. Κάνοντας τον απολογισμό της χρονιάς που έφυγε, τόνισε ότι ως ΤΕΕ Πελοποννήσου «αναμετρήσαμε σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο με πολλά μικρά και μεγάλα προβλήματα, αντιμετωπίσαμε προκλήσεις και προσπαθήσαμε, με όποια λάθη ή παραλήψεις και αν έγιναν, να ανταποκριθούμε όσο γινόταν καλύτερα στα αιτήματά σας, στις απαιτήσεις του κλάδου και της κοινωνίας μέσα στο πλαίσιο του θεσμικού μας ρόλου». Έκανε ιδιαίτερη αναφορά στις ημερίδες που διοργάνωσε το ΤΕΕ Πελοποννήσου, την διοργάνωση επίσκεψης του Παρατηρητηρίου Αποκατάστασης στις πυρόπληκτες περιοχές και τις συσκέψεις με όλους τους αρμοδίους φορείς της πολιτείας, με στόχο την αποκατάσταση των πυρόπληκτων περιοχών. Ακόμα, το ΤΕΕ Πελοποννήσου ανέλαβε πρωτοβουλίες με ημερίδες που αφορούσαν την οδική ασφάλεια, το οδικό δίκτυο στην περιφέρεια Πελοποννήσου, τον σχεδιασμό και την κατασκευή, το κτηματολόγιο και άλλα.

Σημαντική ήταν και η Παντεχνική - Παμπελοποννησιακή συγκέντρωση ενημέρωσης - διαμαρτυρίας, που έγινε για το ασφαλιστικό στην Τρίπολη, καθώς και οι αντίστοιχες συγκεντρώσεις που διοργάνωσαν οι Ν.Ε. Πελοποννήσου σε κάθε νομό. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στις παρεμβάσεις του ΤΕΕ Πελοποννήσου προς την πολιτεία με πιο πρόσφατη αυτή που αφορά το νέο φορολογικό νόμο, με πρωτεύον αίτημα στον τότε υπουργό την απόσυρση του επαχθέστατου μέτρου κατάργησης του ορίου των 10.500 ευρώ, καθώς και στο υπουργείο Πολιτισμού με προτάσεις για την επίλυση προβλημάτων αρχαιολογίας που ταλανίζουν επανειλημμένος τους μηχανικούς και την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Σημαντική ήταν ακόμα η παρέμβαση στο ΥΠΕΧΩΔΕ για την μη κατάργηση των κάτω ορίων των προϋπολογισμών έργων που μπορούν να αναλάβουν οι μεγάλες εταιρείες. «Είναι χρέος όλων μας να συνεχίσουμε τη νέα πορεία ήθους και σύγχρονης αντίληψης που έχουμε χαράξει στο ΤΕΕ Πελοποννήσου, με αξιοκρατία και διαφάνεια, με ίσες ευκαιρίες σε όλους, αφήνοντας πίσω μας τις άγονες και στερεοτύπες διαμάχες, απορρίπτοντας τις προσωπικές στρατηγικές και τις κατεστημένες συνδικαλιστικές πρακτικές και τις στενές παραταξιακές αντιλήψεις» υπογράμμισε κατά το τέλος της ομιλίας της. Κλείνοντας, η πρόεδρος ζήτησε από το Ναύπλιο την συνεργασία όλων των μηχανικών, παλιών και νεότερων, με προτάσεις και παρατηρήσεις, με παραινέσεις, διάλογο και ενεργό συμμετοχή στα δρώμενα, στελεχώνοντας τις μόνιμες επιτροπές και τις ομάδες εργασίας του τμήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΕΕ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΠΑΝ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΡΑΚΗΣ

Στις 18 Ιανουαρίου 2009, η Ν.Ε. Μεσσηνίας του ΤΕΕ Πελοποννήσου έκοψε την πρωτοχρονιάτικη πίτα, σε μια κατάνεστη αίθουσα, στην Καλαμάτα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν πλήθος μηχανικών, ενώ με την παρουσία τους τίμησαν ο νομάρχης Μεσσηνίας Δημ. Δράκος και ο αντιδήμαρχος Καλαμάτας Γιώργος Σπίνος.

Ο πρόεδρος της Νομαρχιακής Μεσσηνίας Τάσος Αγγελής, στον σύντομο χαιρετισμό του αναφέρθηκε στον αναπτυξιακό και κοινωνικό ρόλο του ΤΕΕ και ειδικότερα στο νομό Μεσσηνίας. Ο νομάρχης κ. Δράκος αναφέρθηκε στην αναπτυξιακή συνεργασία που έχουν οι φορείς της πολιτείας με τον θεσμοθετημένο τεχνικό σύμβουλο αυτής.

Η πίτα περιείχε μια χρυσή λίρα, ενώ μετά τους χαιρετισμούς ακολούθησε γεύμα με ζωντανή μουσική. Η εκδήλωση έγινε με πρωτοβουλία της Ν.Ε. Μεσσηνίας και χρηματοδοτήθηκε με την αγορά προσκλήσεων από τους μηχανικούς.

Ημέρα μνήμης για το Πολυτεχνείο

Ο συνάδελφος Δημήτρης Χατζησωκράτης, πολιτικός μηχανικός - οικονομολόγος, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής Κατάληψης του Πολυτεχνείου το '73, ήταν ο κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης μνήμης και αναστοχασμού των ημερών εκείνων, πριν 36 χρόνια.

Στις 18 Νοεμβρίου 2009 το ΤΕΕ Πελοποννήσου διοργάνωσε εκδήλωση για την επέτειο του Πολυτεχνείου στο Ναύπλιο, στον ιστορικό χώρο του Βουλευτηρίου, τον οποίο ευγενικά παραχώρησε ο δήμαρχος Ναυπλίου, συνάδελφος Παν. Αναγνωσταράς, ο οποίος και χαιρέτησε την εκδήλωση. Η εκδήλωση ξεκίνησε με χαιρετισμό που απήθιναν ο γ.γ. της Δ.Ε. του ΤΕΕ Πελοποννήσου Θ. Κουτσούγερρος και ο πρόεδρος της Ν.Ε. Αργολίδας Δ. Καρούτζος.

Μετά την προβολή οπτικών και ηχητικών ντοκουμέντων από το τριήμερο της κατάληψης, ο Δημήτρης Χατζησωκράτης (που είναι και συγγραφέας του βιβλίου: «ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ '73. Αναστοχασμός μιας πραγματικότητας», εκδόσεις ΠΟΛΙΣ, 2004, που απέσπασε και το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας / Χρονικό-Μαρτυρία το 2005,) ζωντάνεψε τη μνήμη, εξιστόρησε γεγονότα και

ιδιαιτέρες στιγμές από το Νοέμβρη και ανέδειξε τα κύρια μηνύματα του ξεσηκωμού της νεολαίας από το τότε στο σήμερα. Ο Δημ. Χατζησωκράτης, αναφερόμενος στη ξεχωριστή θέση του Πολυτεχνείου στη σύγχρονη Ελληνική Ιστορία, μεταξύ άλλων υπογράμμισε:

«Το Πολυτεχνείο δεν θα είχε την ξεχωριστή θέση του στην ιστορική διαδρομή της μεταπολεμικής Ελλάδας αν τη δεύτερη ημέρα της κατάληψης οι φοιτητές που ανήκαν στις αντιστασιακές οργανώσεις της Αριστεράς δεν κατάφεραν να αντιστρέψουν τον χαρακτήρα που έπαιρνε με τα αιτήματα και συνθήματα που προωθούσαν οι υπεραριστεροί και οι αναρχικοί...

Αυτή ακριβώς η συμπύκνωση των στόχων της εξέγερσης στα δύο κείμενα αιτήματα ευρύτερης κατανόησης και αποδοχής -πώση της δικτατορίας και απαλλαγής της χώρας από την εξάρτηση και τα στηρίγματα της χούντας- ήταν εκείνη που μετέτρεψε, με την ουσιαστική συνεισφορά του ραδιοσταθμού, τη φοιτητική έκρηξη σε παλλαϊκό χαρακτήρα ξέσπασμα ενάντια στη δικτατορία».

Σχετικά με το τι μένει σήμερα και τις παρακαταθήκες του αγώνα στη νέα γενιά τόνισε: «Η γενιά του Πολυτεχνείου είχε ξεκάθαρα και σαφή μέτωπα. Η νεανική αμφισβήτηση υπερακαθόριζονταν από την αντίθεση και αντίσταση στη χούντα. Μέσα στο μαζικό φοιτητικό αντιδικτατορικό κίνημα, πέρα από ατομικές δοκιμασίες, ανταμώσαμε τις συγκινήσεις της συλλογικής δημιουργίας, της συντροφικότητας, της επικοινωνίας. Η «ευκολία» αυτή σήμερα έχει εκλείψει. Ευτυχώς βέβαια...

Οι σημερινοί νέοι που δεν πρόλαβαν να γνωρίσουν ούτε πόλεμο, ούτε δικτατορία, ούτε υπαρκτό σοσιαλισμό, αλλά ζουν σε ένα κόσμο γεμάτο ανισότητες, διακρίσεις βία και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, έχουν όλο το χρόνο, αλλά και την ιστορική ευθύνη να ξαναπιάσουν το νήμα της ιστορίας από την αρχή. Να ξεχωρίσουν από τη μίζερη πολιτική της διεκπεραίωσης και του συμβιβασμού. Να ξαναμιλήσουν για την αξία της πολιτικής ως συλλογικής δράσης και διεκδίκησης, να επαναφέρουν το νόημα των λέξεων και των ιδεών, να ξαναγίνουν καταλύτες για τους αγώνες και τα κινήματα της γενιάς τους. Ο σημερινός νέος που αμφισβητεί δεν μπορεί να είναι ο «κολλημένος» στα συνθήματα του 1973. Ο νέος επαναστάτης είναι αυτός που εξεγείρεται, μάχεται, αντιπαλεύει κάθε εμπόδιο. Είναι αυτός που στέκεται ενά-ντιος σε κάθε μορφής εξουσίας, που επιχειρεί να του στερήσει τις δυνατό-τητες να είναι δημιουργικός, να αναζη-τεί τη γνώση, την έρευνα, τις αξίες της διαρκούς ανανέωσης και καινοτομίας, την ποιότητα στη ζωή του, καθώς και το δικαίωμα στο όραμα για το μέλλον του αλλά και το μέλλον αυτού του τό-που. Ως πρωταγωνιστής και όχι ως θεατής.

Το Πολυτεχνείο μπορεί να ΖΕΙ, εμπνέοντας ...της « νέας Γενιάς τα Πολυτεχνεία» μέσα από μαζικούς, ενωτικούς αγώνες, με ξέσκεπα πρόσωπα και προτεταμένα στήθη, στην καθημερινή πάλη για την κοινωνική δικαιοσύνη και την ελευθερία, στη διεκδίκηση της αναβάθμισης της παιδείας και της παροχής σύγχρονης μόρφωσης για όλους και όλες, του πρωταρχικού δικαιώμα-τος της εργασίας,, στον αγώνα ενάντια στην περιστολή των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, στην αποτροπή της καταστροφής του περιβάλλοντος.»

Μετά το τέλος της ομιλίας του Δ. Χατζησωκράτη ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των παρισταμένων και του ομιλητή ενώ η εκδήλωση έκλεισε με τα τραγούδια του αγώνα από τον τραγουδιστή Δήμο Κασαπίδη.

B. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

B-1. Βεβαιώσεις

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

Χορηγήθηκαν συνολικά 198 βεβαιώσεις απαλλαγών από προκατάθεση αμοιβής μηχανικού για μελέτη και επίβλεψη έργων Αναλυτικά : για το 2007, χορηγήθηκαν 94 βεβαιώσεις απαλλαγής, για το 2008, 62 και για το 2009, 42.

B-2. Πραγματογνωμοσύνες - Διαιτησίες

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΕΣ

Στο διάστημα 2007 – 2009 το τμήμα μας ολοκλήρωσε και παρέδωσε 91 πορίσματα πραγματογνωμοσυνών ανταποκρινόμενο σε αντίστοιχες αιτήσεις για ορισμό πραγματογνώμονα. Αναλυτικά : το 2007, 41 - το 2008, 35 - το 2009, 15.

B-3. Εκπροσωπήσεις σε Συμβούλια και Επιτροπές

ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΕΙΣ

Το ΤΕΕ Πελ/σου όρισε εκπροσώπους σε μόνιμα Συμβούλια και Επιτροπές τόσο σε Περιφερειακό όσο και σε Νομαρχιακό επίπεδο, καθώς επίσης και σε κατά περίπτωση επιτροπές διαγωνισμών έργων σε όλο το εύρος της περιφέρειάς του.

B-4. Λειτουργία Οργάνων Διοίκησης (ΔΕ, Αντιπροσωπεία)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ Δ.Ε.

2007 : Σύνολο 20, 2008 : Σύνολο 14, 2009 : Σύνολο 12.

ΣΥΝΟΔΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

ΑΠΟ 2007- 2009 : Σύνολο 14.

B-5. Λειτουργία - Υποστήριξη Επιτροπών και Ομάδων Εργασίας

ΜΟΝΙΜΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Οι Μόνιμες Επιτροπές (Μ.Ε.) που έχουν συγκροτηθεί και λειτουργούν σε επίπεδο κάθε νομού με την υποστήριξη του Τμήματός μας, είναι οι εξής:

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ

- Μ.Ε. Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Περιφερειακής Ανάπτυξης - Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων.
- Μ.Ε. Πολεοδομίας και Χωροταξίας.
- Μ.Ε. Περιβάλλοντος - Αειφορίας.
- Μ.Ε. Ενέργειας - Βιομηχανίας - Τηλεπικοινωνιών.
- Μ.Ε. Κτηματολογίου - Μεταφορών - Υποδομών.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- Μ.Ε. Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Περιφερειακής Ανάπτυξης - Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων.
- Μ.Ε. Πολεοδομίας και Χωροταξίας.
- Μ.Ε. Περιβάλλοντος - Αειφορίας.
- Μ.Ε. Ενέργειας - Βιομηχανίας - Τηλεπικοινωνιών.
- Μ.Ε. Κτηματολογίου - Μεταφορών - Υποδομών.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

- Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων.
- Μ.Ε. Πολεοδομίας και Χωροταξίας.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

- Μ.Ε. Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Περιφερειακής Ανάπτυξης - Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Μ.Ε. Πολεοδομίας και Χωροταξίας.
- Μ.Ε. Περιβάλλοντος - Αειφορίας.
- Μ.Ε. Ενέργειας - Βιομηχανίας - Τηλεπικοινωνιών.
- Μ.Ε. Κτηματολογίου - Μεταφορών - Υποδομών.

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

- Μ.Ε. Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Περιφερειακής Ανάπτυξης - Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.
- Μ.Ε. Επαγγελματικών Θεμάτων.

- Μ.Ε. Πολεοδομίας και Χωροταξίας.
- Μ.Ε. Ενέργειας - Βιομηχανίας - Τηλεπικοινωνιών.
- Μ.Ε. Κτηματολογίου - Μεταφορών - Υποδομών.

Ο υπεύθυνος της Μ.Ε του κάθε νομού συγκροτεί μαζί με τους άλλους υπευθύνους των αντίστοιχων Μ.Ε των άλλων νομών την περιφερειακή Μ.Ε.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- «Νέος τρόπος υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών». Συγκροτήθηκε ως 5μελής την 14/2/07 και συμπληρώθηκε με 2 επιπλέον μέλη την 29/3/07. Επανασυγκροτήθηκε με τον τροποποιημένο τίτλο «Νέος τρόπος υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών - μεταβατικές διατάξεις» ως 3μελής την 16/5/07 και ως 2μελής την 30/1/08 η οποία συμπληρώθηκε με ένα ακόμα μέλος την 25/2/08. Ολοκλήρωσε με επιτυχία το έργο της.
- «Διαχείριση στερεών αποβλήτων περιφέρειας Πελ/σου». Αλλαγή τίτλου και συμπλήρωση με 3 νέα μέλη την 23/7/07, της 6μελούς Ο.Ε. με τίτλο «Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης και προτάσεις για τη σωστή διαχείριση στερεών αποβλήτων της περιφέρειας Πελ/σου» που είχε συγκροτηθεί την 6/9/04 από 6 μέλη. Παρέδωσε πόρισμα.
- «Παρακολούθηση ΓΠΣ - ΣΧΟΟΑΠ στην περιφέρεια Πελ/σου». Συγκροτήθηκε την 23/7/07 από 14 μέλη. Δεν έχει παραδώσει πόρισμα.
- «Κτιριολογικό πρόγραμμα νέου κτιρίου του ΤΕΕ Πελ/σου στην Τρίπολη». Συγκροτήθηκε την 14/1/08 από 5 μέλη. Δεν έχει παραδώσει πόρισμα.
- «Μελέτη προσεισμικής ενίσχυσης του Σχολικού Συγκροτήματος των ΕΠΑΛ/ΤΕΕ του Δήμου Τρίπολης στα πλαίσια του προγράμματος του ΕΠΑΝΤΥΚ». Συγκροτήθηκε την 26/3/08 από 4 μέλη. Παρέδωσε πόρισμα.
- «Κωδικοποίηση προβλημάτων από την εφαρμογή του κτηματολογίου». Συγκροτήθηκε την 6/8/08 από 4 μέλη. Δεν έχει παραδώσει πόρισμα.
- «Ηλεκτρονική ολοκλήρωση του αρχείου οικοδομικών αδειών της Πολεοδομίας Σπάρτης». Συγκροτήθηκε την 29/10/08 από 4 μέλη. Παρέδωσε πόρισμα.
- «Καταγραφή και εκτίμηση υπάρχουσας κατάστασης και προτάσεις διατήρησης του κτιρίου του ΟΕΒΑ στην Τρίπολη». Συγκροτήθηκε την 29/10/08 από 3 μέλη. Παρέδωσε πόρισμα.
- «Μελέτη νομικού πλαισίου και διαδικασίας του νέου τρόπου υπολογισμού των αμοιβών μηχανικών - καταγραφή των προβλημάτων εφαρμογής του». Συγκροτήθηκε την 3/12/08 από 5 μέλη. Παρέδωσε πόρισμα.

B-6. Βιβλιοθήκη

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης με νέους τίτλους.